

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 10/19/2020 3:32:05 PM
Subject: Vlindertuin - en deze mail FW: OMB Holtingerveld - inrichting MEERKAMP
Received: Mon 10/19/2020 3:32:07 PM

Hoi 5.1.2e ,

Ca twee weken terug heb ik onderstaande mail ter afronding van de startnotitie Havelterberg uitgebreid doorgesproken met 5.1.2e en 5.1.2e .

Zie daarin ook passage in geel. Wat 5.1.2e oppert raakt aan de ideeën van 5.1.2e Gedachte mee te nemen in ons overleg morgen eind van de ochtend.

Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 14 september 2020 9:45
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: OMB Holtingerveld - inrichting MEERKAMP

Hallo 5.1.2e en 5.1.2e ,

Het B-Ware onderzoek geeft aan dat de uitgangspunten om heischraal grasland te ontwikkelen erg verschillend zijn. Een aantal percelen zijn veelbelovend, een aantal andere helemaal niet. Daar tussen in zitten een aantal percelen die ... er tussen in zitten in. Vorige week ben ik met SBB en NM het gebied in geweest om naar de gebieden te kijken, met name i.v.m. de maatregelen die NM nu al neemt en SBB gaat nemen. Bovendien ben ik al op een eerder moment met Defensie op pad geweest. In het kort momt het hierop neer wat volgens de beheerders en mij het beste is:

buiten verzoek

5.1.2e

5.1.2e

8. NM wil af van het hondenlosloopgebied op de Grote Startbaan. Het verhoudt zich niet goed met de zeer waardevolle natuur hier. Ook wil zij een opruimplicht voor hondenpoep aangezien dit niet alleen heel smerig is, ook voor andere bezoekers, maar ook om aangetoond is dat hondenpoep in hoeveelheden waar hier sprak van is, de stikstofbelasting sterk verhoogd en de natuur verruigd.

Zo, dat was het even. Bijgaand ook de twee onderzoeken, die van de Meerkamp en die van de omgeving.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Provincie Drenthe
Postbus 122
9400 AC Assen

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e [@drenthe.nl](mailto:info@drenthe.nl)

To: 5.1.2e [5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e [5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e [5.1.2e
Sent: Tue 11/10/2020 7:51:42 AM
Subject: RE: hondenoverlast
Received: Tue 11/10/2020 7:51:00 AM

Dag 5.1.2e ,

Dank voor de uitgebreide informatie en achtergronden. Heel verhelderend. Alleen je laatste conclusie dat er in Drenthe nog niet aan de bel getrokken wordt, is onjuist. In de Stuurgroep Regionaal Landschap hebben we afgelopen voorjaar een stevige discussie gehad over de openstelling toezicht in SNL. Henk Jumelet bepleitte daarbij echter dat het vestzak-broekzak wordt. Omdat de kosten voor openstelling van deze toeslag uit de pot natuurmiddelen moet komen en dus op andere onderdelen van natuurbeleid bezuinigd moet worden. TBO's zijn echter actief bezig met deze problematiek omdat het (zeker nu met coronadrukke) behoorlijk uit de klauwen loopt en "gewoon" aanspreken met de korte lontjes van tegenwoordig vrijwel ondoenlijk is

Met vriendelijke groet

5.1.2e [5.1.2e
tel 0592 5.1.2e (ook mobiel)
werkdagen maandag tot en met donderdag

Van: 5.1.2e [5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 10 november 2020 8:45
Aan: 5.1.2e [5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e [5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e [5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e [5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e [5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: hondenoverlast

Goedemorgen 5.1.2e ,

Het is inderdaad aan de TBO's om te bepalen op welke wijze de openstellingsregels worden vormgegeven. Daar heeft de provincie geen rol in. Vanuit de groene regie heeft de provincie enkel een rol om ervoor te zorgen dat de samenwerking tussen de boa's en werkgevers in het buitengebied goed verloopt. Bijvoorbeeld door te zorgen voor een gezamenlijke handhavingsactie, waarin ook de controle op loslopende honden wordt meegenomen.

Een gemeente kan op dit moment op grond van de Beleidsregel Buitengewoon Opsporingsambtenaar een boa inhuren voor de uitoefening van de opsporingsbevoegdheden in de domein I (Openbare Ruimte), III (Onderwijs) en IV (Openbaar Vervoer). In domein IV is dit ook mogelijk voor particuliere werkgevers. De 'groene boa's' zitten in domein II (Milieu, Welzijn en Infrastructuur). Met de wijziging van de beleidsregel wordt het straks ook mogelijk om deze boa's in te huren door (particuliere) werkgevers (Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer etc.). De mogelijkheden voor inhuur worden verruimd. Aan de inhuur van boa's worden specifieke eisen gesteld en uiteraard moeten de ingehuurde boa's voldoen aan dezelfde voorwaarden zoals deze gelden voor boa's in dienst van een werkgever.

Als achtergrond is het verder goed om te weten, dat in enkele provincies ervoor is gekozen om de toezichtbijdrage uit de SNL-subsidie open te stellen voor TBO's. In Drenthe is hier niet voor gekozen. Het is aan de provincie zelf om te bepalen of zij deze bijdrage willen openstellen. Vooralsnog hebben de TBO's in Drenthe nog niet aan de bel getrokken voor de openstelling van de toezichtbijdrage vanwege een tekort aan capaciteit, maar dit is op korte termijn wel mogelijk. Er wordt landelijk namelijk zeer actief lobby hierop gevoerd. 5.1.2e [5.1.2e is betrokken bij de SNL-bijdrage.

Groeten,
5.1.2e

Van: 5.1.2e [5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 9 november 2020 16:50
Aan: 5.1.2e [5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e [5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e [5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e [5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e [5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e [5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
5.1.2e [5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e [5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Onderwerp: RE: hondenoverlast

Hallo 5.1.2e ,

Zeer bedankt voor je uitgebreide antwoord! Heel verhelderend. Dus uit jouw woorden maak ik op dat een particuliere landgoedeigenaar straks onder voorwaarden een BOA ergens kan inhuren? Nu kan dat dus blijkbaar nog niet. Onze rol – begrijp ik uit je woorden – is hierbij afwezig.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Provincie Drenthe
Postbus 122
9400 AC Assen

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e @drenthe.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>

Verzonden: maandag 9 november 2020 12:08

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>;

5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>

Onderwerp: RE: hondenoverlast

Goedemorgen 5.1.2e en 5.1.2e ,

De terreineigenaren zijn verantwoordelijk voor het opstellen van de openstellingsregels voor hun natuurgebied (bebording, gebied etc.). De boa's van de terreineigenaren houden hier toezicht op (loslopende honden). Jaarlijks wordt er vanuit de groene regisseur een handnavingskalender, gezamenlijk met de boa's, opgesteld. Ook de controle op loslopende honden staat hier altijd op vermeld. Dat betekent dat, naast de reguliere controle, ook een gezamenlijke datum wordt vastgesteld waarop gezamenlijk met alle boa's (TBO's, politie etc.) een controle op loslopende honden binnen Drenthe plaatsvindt. De werkgever van de boa is verantwoordelijk voor de inzet van de boa. Een werkgever kan een boa inhuren. Het Ministerie van JenV is op dit moment bezig met een wijziging van de beleidsregels inzake een beperkte mogelijkheid tot inhuur in domein II (buitengebieden) (en VI (politie)). De wijziging maakt het straks mogelijk dat een overheidsorgaan of particuliere werkgever onder voorwaarden een particuliere functionaris kan inzetten voor de uitoefening van de opsporingsbevoegdheden.

Er wordt op dit moment meer overlast in Nederland ondervonden van loslopende honden. Vanuit de provincie Utrecht is de vraag bij mij binnengekomen om landelijk een campagne (persbericht etc) op de starten tegen loslopende honden. Zij zijn door het Utrechts Landschap hierover benaderd. Wellicht kan de campagne landelijk worden opgepakt. Indien er voldoende draagvlak is, kan onderzocht worden of ook andere groene partners zoals Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Federatie Particulier Grondbezit e.a. mee willen doen en ook eventueel budget beschikbaar willen stellen om de campagne in de steigers te zetten. Deze vraag moet ik nog bij de TBO's neerleggen.

Groeten,

5.1.2e 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Verzonden: maandag 9 november 2020 10:21

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @xs4all.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prolander.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @natuurmonumenten.nl>; 5.1.2e @natuurmonumenten.nl' < 5.1.2e @Natuurmonumenten.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl' < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Onderwerp: RE: hondenoverlast

Dag 5.1.2e e.a.,

Een verbod werkt het beste als je duidelijke alternatieven hebt. Ik zag vorige week bij Grolloo aan de rand van het bos een weiland dat is ingericht als hondenspeelplek. Helaas stonden er bordjes verboden toegang bij, ik vermoed omdat het prive terrein van een hondenclub is. Maar concreet de vraag/suggestie. Is er aan de rand (net buiten) van het Holtingerveld, bij voorkeur tegen de woonwijk aan, een veld te vinden, dat je exclusief in kunt richten als honden uitlaat veld. Daarmee voldoe je aan de behoefte van hondenbezitters om de hond te laten rennen, ballen en stokken te gooien (evt zelfs een gehoorzaamheidsparcour erbij). En wellicht aansluitend ook nog een wandeling van 3-4 km waar de hond los mee mag (hondenlos route ipv hondenlos gebied). Krijgt de baas ook nog beweging.

Met vriendelijke groet

5.1.2e 5.1.2e

tel 0592 5.1.2e (ook mobiel)

werkdagen maandag tot en met donderdag

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Verzonden: maandag 9 november 2020 9:51

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @xs4all.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prolander.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @natuurmonumenten.nl>; 5.1.2e @natuurmonumenten.nl' < 5.1.2e @Natuurmonumenten.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl' < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Onderwerp: FW: hondenoverlast

Beste collega's,

Op de afgelopen vergadering van de werkgroep OMB van het Holtingerveld is het onderwerp hondenoverlast aan de orde gekomen. Dat is in dit gebied al een oud probleem en valt deels terug te voeren naar de tijd, een jaar of tien geleden, dat hier alles wat God verboden heeft werd gedoogd. In het project Havelte-Oost is getracht om hier met alle terreinbeheerders paal en perk aan te stellen. Dit heeft o.a. geleid tot uniforme bebording met spelregels rond het hele gebied en in de realisatie van een aantal hondenlosloopgebieden. Desondanks zijn er nog steeds problemen met honden. Bovendien staat de tijd niet stil en zijn er maatregelen uitgevoerd of worden de komende jaren uitgevoerd om de natuur duurzaam verder te ontwikkelen, zoals op de Grote Startbaan en straks in het gebied Meerkamp. Dat vraagt om een aanpassing van de hondenlosloopgebieden. 5.1.2e 5.1.2e heeft op verzoek van de OMB-groep de zaken eens op een rijtje gezet (zie hieronder). Het komt op het volgende neer:

- Wat is de juridische status van hondenlosloopgebieden?
- Wie is in deze het bevoegd gezag?
- Wie moet het initiatief nemen om gezamenlijk te komen tot een nieuwe begrenzing van hondenlosloopgebied?
- Wat zijn juridische mogelijkheden om indien noodzakelijk kleine delen van gebieden helemaal af te sluiten voor honden en/of voor recreanten?
- Hoe realiseren we een adequate inzet van handhavers om regelgeving ook te bewaken?

- Is BOA-capaciteit door een terreinbeheerder 'in te huren'?

Graag jullie visie op deze vragen zodat we tijdens een volgende OMB-vergadering hiermee verder kunnen werken en afspraken kunnen maken.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Provincie Drenthe
Postbus 122
9400 AC Assen

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e @drenthe.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@xs4all.nl>

Verzonden: zondag 8 november 2020 22:07

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@prolander.nl>; 5.1.2e @rijksoverheid.nl; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e@staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e @natuurmonumenten.nl; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drentslandschap.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e@home.nl>; 5.1.2e @prolander.nl

Onderwerp: hondenoverlast

Dag 5.1.2e,

In het OMB van 3 november j.l. kwam even de toenemende hondenoverlast in het Holtingerveld aan de orde. Zoals afgesproken stuur ik je hierbij een beknopt voorstel.

Aanleiding

Alle terreinbeheerders in het Holtingerveld hebben - in toenemende mate - van doen met overlast door honden. Het gaat niet alleen om personen die de eigen hond(en) uitlaten, maar ook – steeds meer – om commerciële partijen, zoals hondenuitlaatbedrijven en hondentrainers (waaronder bedrijfjes die honden met de eigenaar trainen om vermiste mensen/zaken te vinden).

Meer en meer lopen de honden los en veelal hebben de eigenaren de hond dan onvoldoende of niet onder appel.

Indien hondenbegeleiders-die-in-overtreding-zijn worden aangesproken wordt (de goeden niet te na gesproken) gezegd dat het toch een hondenlosloopgebied betreft, dat hondenlosloop wordt gedoogd, wordt onbeschoft gereageerd. Maar soms leidt uitleg over het belang van rust voor fauna (en flora) tot aangepast gedrag.

Voorstel

Een ad hoc werkgroepje zou de problematiek en onderstaande oplossingsrichtingen concreet kunnen uitwerken.

Enkele delen van/bij het Holtingerveld zijn (gezien bordjes) aangewezen als zgn. hondenlosloopgebied. Verschillende kaartjes zijn

in omloop; niet altijd is duidelijk wat wel/niet losloopgebied is.

Hoe dan ook zou e.e.a. nader op aanpassing dienen te worden gezien, ook al om kwetsbare flora (startbaan!) te ontzien.

Wat is overigens formeel de status van hondenlosloopgebied? En wie is in deze bevoegd gezag?

Nader kan ook worden gezien of sommige delen van het Holtingerveld niet helemaal zouden dienen te worden afgesloten, ook voor wandelaars.

Vervolgens zou gericht actie dienen te worden genomen om hondenoverlast te minimaliseren.

In eerste aanleg zou via de media aandacht aan het probleem kunnen worden gegeven (bijv. via De Westervelder / De Kei / Uffelter Dorpsnieuws alsmede de Meppeler Courant en eventueel het Dagblad van het Noorden en TV Drenthe) met ook expliciet aankondiging dat gehandhaafd zal gaan worden.

Vervolgens zouden daadwerkelijk gerichte handhavingsinspanningen dienen te worden gedaan. Met onderlinge afstemming voor een effectieve inzet van handhavers.

Vraag

Zelf heb ik als particulier niet de beschikking over Boa-capaciteit. Zijn er mogelijkheden om dergelijke capaciteit “in te kopen”?

Mocht voorgaande nog vragen oproepen, laat weten.

En ik hoor graag hoe nu verder.

Groet,

5.1.2e .

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @natuurmonumenten.nl]; 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e @staatsbosbeheer.nl) [5.1.2e @staatsbosbeheer.nl]; 5.1.2e 5.1.2e | Recreatieschap Drenthe [5.1.2e @recreatieschap.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 10/26/2021 3:21:30 PM
Subject: n.a.v. bijeenkomst 14-10-2021 hondenloslooplegebied Holtingerveld
Received: Tue 10/26/2021 3:21:38 PM

Dag 5.1.2e

We hebben onlangs met elkaar gesproken over de knelpunten op de poort t.a.v. hondenlosloopleggebied.
Ik heb contact gehad met mijn collega van sport en op en nabij de sportvelden is geen ruimte voor honden uitlaasveldje.
Met 5.1.2e 5.1.2e gesproken en die geeft aan dat de hondenbeschermingsclubs ook negatief adviseren over dergelijke veldjes. (kan ook tot problemen leiden met honden die elkaar niet verdragen)

Voorstel voor oplossing: Vanuit de buurt en vanaf parkeerplaats aangeven dat het eerste deel van de hondenlosloopleggebied de honden aangelijnd moeten zijn. (dus bordjes aanpassen) en vervolgens route volgen.

5.1.2e doet de suggestie om alleen bij drukte de honden aangelijnd moeten worden. Echter dit lijkt me in de praktijk niet makkelijk, want wie bepaalt of het 'druk' is.

Alternatief zou nog door SBB uitgezocht worden en betreft een route vanaf Faken: richting Schierbosweg en dan richting Darp en over zandpad weer terug naar Faken. Is geen grote ronde, maar wellicht geeft het op die plek minder overlast. Dit is dan met name een route voor mensen die specifiek naar Havelte rijden om de hond los te laten lopen. Ik zie ook wel een aantal mensen vanuit de omgeving naar de Havelterberg rijden (bij de wachttorens) waar ze de hond los laten lopen. (ik weet overigens niet of het daar ook mag)?? Parkeren kan daar wel.

5.1.2e maakte nog een opmerking over een kleine en langere hondenlosloopleggebied, die wel op de kaart staat (maar niet met bordjes in het veld).

Hoe gaan we nu verder met hondenlosloopleggebied in het Holtingerveld? Kunnen we de neuzen in dezelfde richting krijgen of blijft dit een 'slepende kwestie'.

Uitnodiging: verbreding fietspad langs startbaan is verstuurd.

Wie zou contact opnemen met 5.1.2e i.v.m. voorstel ruiterroutes (er zijn nog bordjes en voor dit jaar is er nog geld). Het zou mooi zijn als het dit jaar gerealiseerd kan worden, anders is het budget weg.

Met vriendelijke groet

mw. 5.1.2e) 5.1.2e | 5.1.2e

GEMEENTE WESTERVELD | Postbus 50, 7970 AB Havelte | Raadhuislaan 1, 7981 EL Diever
afwezig: woensdagmiddag (even weken) en vrijdag (oneven weken)

T 14 0521 | E info@gemeentewesterveld.nl | I www.gemeentewesterveld.nl | @gem_westerveld

*****
*****

Disclaimer:

De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen.

De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan.

Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.

*****
*****

To: Voorzitter Dg DHB[5.1.2e @dg-dhb.nl]; 5.1.2e 5.1.2e Uffelte[5.1.2e @strukton.com];
5.1.2e @hetnet.nl[5.1.2e @hetnet.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 8/29/2022 9:47:57 AM
Subject: RE: afspraken overleg 30 juni 2022
Received: Mon 8/29/2022 9:47:00 AM

Beste 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e e.a.

ben ik met het nodige huiswerk aan de slag geweest.

1. Jullie zijn ontevreden over de wijze waarop gereageerd is op vragen over het watervraagstuk Holtingerveld.
2. 5.1.2e meldde dat hij de gedeputeerde gesproken heeft over contact met bewoners en of dat beter kan.
3. En tot slot hebben jullie gevraagd om mee te praten in regulier overleg over inrichting en beheer.

Ik hoop dat ik de vragen nu goed samenvat.

buiten verzoek

Dan de vraag over recreatie/beleving. Wat mag er nu nog wel in het Holtingerveld, kunnen we er als dorpsbewoners nog van genieten, hoe zit het met evenementen (dorpsfeesten) en overlast van (andere) gebruikers zoals loslopende honden? Daarover heb ik half augustus met 5.1.2e van de gemeente overlegd. Wij zijn van mening dat er nog een aantal knelpunten al lange tijd op tafel liggen, maar slechts moeizaam verder komen. We gaan daarom nu stappen zetten om weer een bewegwijzerde ruiterroute tot stand te brengen en duidelijkheid in hondenlosloop regels. Daarvoor gaan we eerst nog een keer met de terreineigenaren om tafel. Verder ligt er een vraag van ondernemers op de toegangspoort over evenementen. Daarover hebben we woensdag 31 augustus met hen overleg.

Overleg over gebruik van het gebied

Wij denken dat het belang van meer regulier overleg over gebruik van het gebied en recreatie (binnen de kaders van natuurwetgeving) een meerwaarde kan hebben. Daarom gaan we dit najaar ook verkennen of we dat op kunnen zetten in de vorm van een werkgroep of gebruikersoverleg. De vorm en deelnemers hangt af van de opgaven die we met elkaar zien. Dit overleg in welke vorm dan ook zal dus nadrukkelijk gaan over gebruik van het gebied en niet over de inrichting (hoewel ik me realiseer dat er een grijs gebied ontstaat als door wateroverlast de paden onderlopen – concreet betekent dit dat we zoiets vanuit gebruik als ongewenst kunnen vaststellen en vervolgens neerleggen bij de beheerders voor een oplossing. Vanuit het gebruik kunnen we dat niet oplossen). Ik kan me goed voorstellen dat in dit overleg 1-2 mensen ook namens de dorpen een plek krijgen. Is dit een overleg waar jullie aan deel willen nemen? Tot zover eerst de update. Wordt vervolgd en als er tussendoor vragen zijn, weten jullie mij ook te vinden.

Met vriendelijke groet,

provincie Drenthe

5.1.2e

5.1.2e

Team Landelijk Gebied

5.1.2e

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: Voorzitter Dg DHB <5.1.2e@dg-dhb.nl>

Verzonden: vrijdag 1 juli 2022 11:27

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e Uffelte <5.1.2e@strukton.com>;
5.1.2e @hetnet.nl

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>

Onderwerp: Re: afspraken overleg 30 juni 2022

Goedemorgen 5.1.2e,

Jij ook bedankt voor je begrip en medewerking.
Ik zie uit naar het vervolg!

Fijne vakantie allemaal.

With kind regards / Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

5.1.2e

Voorzitter

Dorpsgemeenschap Darp, Havelterberg en Busselte

Ruiterweg 49
7974 HA Havelterberg
Netherlands
0031 (0)6 5.1.2e

email: 5.1.2e [@dg-dhb.nl](mailto:5.1.2e@dg-dhb.nl)

0004

711310

web: www.dg-dhb.nl

Op 30-6-2022 om 16:12 schreef 5.1.2e 5.1.2e :

Dag heren,

Dank voor de uitnodiging van vanmorgen. Voor wat betreft de vragen over natuur en water en jullie betrokkenheid.

De desbetreffende collega's krijg ik nog niet te pakken. Ik kom daar volgende week op terug.

Voor de vraag rondom recreatie en beleving. Ik heb inmiddels met 5.1.2e 5.1.2e een afspraak staan voor 16 augustus – eerder lukt niet omdat we om en om vanaf nu vakantie hebben. Na 16 augustus komen we daarover bij jullie terug.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Team Landelijk Gebied

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).

Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

To: 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 12/16/2022 8:13:52 AM
Subject: perceel grond naast startbaan voor honden
Received: Fri 12/16/2022 8:13:59 AM

Hoi 5.1.2e

Ik heb gistermiddag overleg gehad met mijn collega van grondzaken en sport over het perceel grond aan de andere zijde van de startbaan.

Dit i.v.m. verkenning mogelijkheden honden uitraasplek. De grond wordt nu verpacht (liberale pacht) aan een boer en heeft de bestemming agrarisch. Als we hier een honden uitraasplek van willen maken moet de bestemming gewijzigd worden.

T.a.v. de ruiterroute: verbinding vanaf de poort naar de ruiterroute. Kunnen we begin volgend jaar een afspraak plannen met Defensie, SBB en NM over deze verbinding? 5.1.2e gaf bij mij aan dat hij het liefst heeft dat de route langs de startbaan (zandpad) gaat lopen i.p.v. rolbaan. Dan hoeft je niet langs het stuifzandgebied.

Ik vraag me dan wel even af hoe de oversteek dan is voor de ruiters en waar ze dan weer over een pad kunnen. Dat zie ik nog niet zo voor mij of is er nog ergens een doorsteek te maken?

Groet

5.1.2e

Met vriendelijke groet

mw.

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

GEMEENTE WESTERVELD | Postbus 50, 7970 AB Havelte | Raadhuislaan 1, 7981 EL Diever
afwezig: vrijdag

T 14 0521 | E info@gemeentewesterveld.nl | I www.gemeentewesterveld.nl | @gem_westerveld

*****
*****

Disclaimer:

De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen.

De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan.

Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.

*****
*****

To: 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Tue 4/4/2023 9:14:56 PM
Subject: reactie op je mail van 30-3
Received: Tue 4/4/2023 9:15:22 PM
[20230324 Veldbezoek Holtingerveld met inwoners RP 3-4-23.docx](#)

Hallo 5.1.2e ,

Ik heb jou/jullie opzetje even doorgezet naar de andere dorpsgemeenschappen, met de vraag als 1) men aanvullingen of opmerkingen had en 2) als het stuk in gezamenlijkheid geplaatst kan worden zoals je voorstelde.

In de bijlage zie je enkele aanvullingen die gedaan zijn (door verschillende dorpsgemeenschappen afzonderlijk) waar alle dorpsgemeenschappen achter kunnen staan. Als je/jullie deze aanvullingen over kunnen nemen dan kan het wat ons betreft in gezamenlijkheid geplaatst kan worden. Geen probleem.

Tevens beseffen we ons dat we aan het begin van een proces staan. Zo zijn er stukken waar om gevraagd is nog niet gegeven, en niet op alle vragen zijn al antwoorden gegeven zoals die staan geformuleerd in de uitvoerige brief van januari jl. Wij zien dit als een start van een proces waar we ook tijd in moeten durven investeren om elkaar beter te begrijpen en de antwoorden krijgen waarom we als omliggende dorpsgemeenschappen gevraagd hebben. Duidelijk is wel dat er veel langs elkaar heen gaat, er veel verschillende grondeigenaren zijn met ieder verschillende belangen, en dat er soms een andere invulling gegeven wordt op punten als dat de omliggende dorpsgemeenschappen dat ervaren of e.e.a. anders zien vanuit de cultuurhistorie van het gebied. Zoals gezegd, we zijn er nog niet, maar ik (en ik denk dat ik namens alle dorpsgemeenschappen spreek) vond het een fijne ochtend, waar ruimte was om het geluid vanuit de dorpsgemeenschappen over te brengen en om de discussie te voeren, en dat heb ik in ieder geval erg gewaardeerd!

Morgen of overmorgen mail ik je nog een stuk/weergave vanuit ons als dorpsgemeenschappen. Hier wordt de laatste hand aan gelegd door een dorpsgemeenschap. Dit stuk is even los van deze mail omdat deze mail (en het antwoord er op van ons) onder enige tijdsdruk stond.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Dorpsgemeenschap Uffelte

5.1.2e

Veldbezoek Holtingerveld met inwoners

24 maart 2023

De gezamenlijke dorpsgemeenschappen rondom het Holtingerveld

~~Omwonenden van het Holtingerveld~~ beschreven begin dit jaar hun zorgen in een lange brief aan de provincie. Op 9 maart werden ze door Henk Jumelet en twee ambtenaren in het provinciehuis ontvangen om hun zorgen over de veranderingen in en om het natuurgebied toe te lichten. ~~De bewoners~~ **De omliggende dorpsgemeenschappen** nodigden Henk vervolgens uit om op vrijdag 24 maart samen een veldbezoek te maken. Naast Henk, de twee ambtenaren en de bewoners, liepen ook twee statenleden (van Sterk Lokaal en BBB) mee.

5.1.2e

Met gesprekken, uitleg en een bezoek in het veld, lossen we niet alles op. Maar we merken dat we wel meer begrip voor elkaar krijgen. Het hoofddoel van de dorpsgemeenschappen is dat ze eerder betrokken willen worden bij de nieuw te maken plannen. Dat het Holtingerveld toegankelijk kan blijven voor een ieder en dat er een oplossing wordt gevonden voor het stelselmatig terugkomende probleem dat recreatieve routes, die al jaren in het terrein aanwezig zijn, worden afgesloten.

buiten verzoek

buiten verzoek

Wat blijft is dat de waarde van natuur door ecologen soms anders beoordeeld wordt dan door de bewoners deze waren altijd uitermate tevreden met hun Holtingerveld en veel bezoekers. Voor beide groepen is en blijft het natuurgebied prachtig. Het zou doodzonde zijn als we daar in de toekomst niet meer van kunnen genieten omdat het gebied (in de ogen van de dorpsgemeenschappen en recreanten) niet meer toegankelijk zou zijn. Dat is ook niet aan de orde. Dat bracht ons onderweg ook op "gedrag". We zijn veel wandelaars met loslopende honden tegengekomen zowel op de Grote Startbaan als in het stuifzand. In het broedseizoen verstoren honden de natuur meer dan anders, ze jagen jonge dieren en vogels op. Dat doet iedere hond, ook de "allerliefste". Helaas laten de baasjes/uitlaatservices zich daar vaak niet op aanspreken. Het zou zoveel schelen als mensen weer meer rekening met elkaar en met de natuurlijke omgeving zouden houden. Toegezegd is dat de provincie samen met de gemeente een werkgroep recreatie en/of gebruikersplatform voor het Holtingerveld gaat opzetten, waar het gesprek over gebruik van het gebied met de bewoners en gebruikersgroepen gevoerd kan worden. Niet alles kan overal, maar we verwachten dat er in goed overleg meer kan dan wanneer we tegenover elkaar blijven staan. En dat er op een geschikte plaats in het veld enige compensatie gevonden kan worden voor de weggevalen delen van de diverse recreatieve routes

buiten verzoek

5.1.2e

buiten verzoek

Al met al was het een prachtige morgen met fantastische weer.

Namens de provincie: Henk Jumelet

Namens de omliggende dorpsgemeenschappen Holtingerveld

Goedemorgen allen,
Zoals 5.1.2e aangaf, is het OMB-overleg (bij mij in ieder geval) tussen wal en schip geraakt. Zonder tegenbericht wil dit overleg wel door laten gaan, alszijnde doorstartssessie van het OMB-overleg.
Stem ik verder (intern) nog af, agenda volgt. Door 5.1.2e aangedragen onderwerp, staat dan in ieder geval als 1^e op de agenda.
Met vriendelijke groet,

de datumprikker niet meer in te vullen. Mocht er bij jullie ook wisseling van de wacht hebben plaatsgehad, dan ontvang ik wel graag nog correcte contactgegevens.

Ik stuur nog een agenda en exacte locatie.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).

Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e

Verzonden: woensdag 17 april 2024 14:18

Aan: 5.1.2e 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl; 5.1.2e 5.1.2e @natuurmonumenten.nl; 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e @natuurmonumenten.nl; 5.1.2e 5.1.2e @drentslandschap.nl; 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e @rijksoverheid.nl; 5.1.2e 5.1.2e @xs4all.nl

CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @drenthe.nl; 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e @prolander.nl

Onderwerp: overleg recreatieroutes Holtingerveld

Dag allen,

Zoals jullie weten is er de afgelopen jaren het een en ander gewijzigd in de routes in het Holtingerveld. Beleid van onder andere Defensie en Natuurmonumenten is gewijzigd, waardoor routebordjes verwijderd zijn, deels zonder alternatief. Gevolg is dat gebruikers de weg kwijt raken en maar zelf een pad zoeken. Ook dat is niet gewenst. Bovendien kloppen de toegangsborden, die jaren geleden in gezamenlijkheid geplaatst zijn, niet meer. Sommige van jullie hebben inmiddels zelf weer bordjes geplaatst. Wij willen graag duidelijkheid geven over routes, met borden met juiste informatie. Dat maakt het voor bezoekers makkelijker de weg te vinden, maar zorgt er ook voor dat er gehandhaafd kan worden, waar het nodig is

Na veel overleg hebben 5.1.2e 5.1.2e en ik een concept kaart met aanpassingen aan ruiter- mtb en hondenloslooproutes opgesteld samen met gebruikers en dorpsbelangen. Vanzelfsprekend hebben we getracht rekening te houden met de kwetsbare natuur. Wij zouden de voorstellen graag op korte termijn met jullie bespreken. Ik heb begrepen dat er geen beheerdersoverleg (OMB) meer gepland staat voor het Holtingerveld, vandaar het verzoek om via een datumprikker een datum te vinden. Mochten jullie uit jullie organisatie niet de juiste persoon zijn, wil je me dan contactgegevens van de juiste persoon doorgeven? Het overleg hoeft wat ons betreft niet langer dan een uur te duren. We stellen voor dit in de buurt van het Holtingerveld te plannen (Hunehuis, Brasserie Oer of ondernemerskooi).

Alvast dank.

Ter informatie bijgevoegd de verslagen van de laatste 2 bijeenkomsten met gebruikers, die in goede harmonie verlopen zijn.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @prolander.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @rijksoverheid.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @xs4all.nl]; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e [5.1.2e @prolander.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e [5.1.2e @natuurmonumenten.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drentslandschap.nl]
Cc: 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl; 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @bosgroepen.nl]; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e [5.1.2e @wdodelta.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @natuurmonumenten.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drentslandschap.nl]; 5.1.2e
5.1.2e [5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @prolander.nl];
5.1.2e @staatsbosbeheer.nl; 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 6/6/2024 9:57:34 AM
Subject: RE: Werkgroep OMB Holtingerveld
Received: Thur 6/6/2024 9:57:47 AM

Goedemorgen allen,

Tijdens ons vorige overleg werd ons duidelijk dat de ideeën die er binnen het project leven heel mooi in de ideeën passen die wij als Natuurmonumenten aan het ontwikkelen zijn.

Een ideale uitkomst voor zowel de kwetsbaarheid van de Grote Startbaan als de hondenlosloop-hondenpoep-problematiek zou zijn:

Opvang bezoekers en recreanten vanaf de P-plaats bij de Holtingerpoort:

- Hondenlosloopterrein creëren op perceel oostwaarts naast de vlindertuin ; opvang van deel hondenpoepprobleem

Opvang hondenbezitters vanuit het dorp (met name Meerkamp):

- Hondenlosloopterrein creëren op graslandperceel dat ligt tussen woonwijk Meerkamp en Grote Startbaan (in eigendom van gemeente Westerveld); dit vangt van ongetwijfeld 90% hondenpoep-problematiek op

Daarbij (met goede communicatie):

- Grote Startbaan niet meer toegankelijk voor honden i.v.m. de onvermijdelijke poep die ze achterlaten.
- Een goede en mooie wandelroute waar honden aan de lijn welkom zijn in de nieuwe inrichtingsplannen

Wij denken dat we zo meer draagvlak binnen het dorp en omgeving kunnen creëren voor de bescherming van deze kwetsbare en zeldzame natuurtypen, die onwaarschijnlijk dicht bij woningen ligt en zo erg zwaar onder druk staat.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

61106 Zuid-Drenthe

<adres> <postcode/woonplaats>

5.1.2e

<postbusadres> <postcode/woonplaats>

5.1.2e

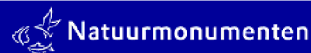
www.natuurmonumenten.nl

Ik werk op <dag>

Doe mee met [Natuurmonumenten](#) en bescherm natuur in Nederland.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Verzonden: donderdag 30 mei 2024 08:53

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prolander.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @rijksoverheid.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @natuurmonumenten.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @xs4all.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @prolander.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @natuurmonumenten.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drentslandschap.nl>
CC: 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @bosgroepen.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @wdodelta.nl>;
5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @Natuurmonumenten.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drentslandschap.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prolander.nl>; 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl

Onderwerp: RE: Werkgroep OMB Holtingerveld

Beste allen, in het bijzonder degenen die gisteren aanwezig waren,

Bijgevoegd een aangepaste notitie (notitie alleen bedoeld voor intern gebruik) en aan het eind een beknopte samenvatting van de besprekpunten en conclusies (tbv terugkoppeling aan gebruikers).

Ik hoor graag voor 3 juni of jullie je kunnen vinden in de weergave van notitie en samenvatting.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @hotmail.com]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @xs4all.nl];
activiteiten@mtbhavelte.nl[activiteiten@mtbhavelte.nl]; beheerenonderhoud@mtbhavelte.nl[beheerenonderhoud@mtbhavelte.nl];
5.1.2e 5.1.2e - Stichting Paardenroutes Drenthe[gebruikersgroepdfw@paardenprovincie.nl];
dvwittelte@gmail.com[dvwittelte@gmail.com]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @gemeentewesterveld.nl];
5.1.2e @outlook.com[5.1.2e @outlook.com]; info@dorpsgemeenschaphavelte.nl[info@dorpsgemeenschaphavelte.nl]; 5.1.2e
5.1.2e [5.1.2e @gmail.com]; 5.1.2e @hotmail.com[5.1.2e @hotmail.com]; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e [5.1.2e @planet.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @gmail.com]; wittelte[5.1.2e @hotmail.com]; 5.1.2e
5.1.2e [5.1.2e @live.nl]; 5.1.2e @live.nl[5.1.2e @live.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Tue 7/16/2024 1:03:19 PM
Subject: RE: terugkoppeling bespreking routevoorstellen Holtingerveld met terreinbeheerders
Received: Tue 7/16/2024 1:03:00 PM
[Paden e.d. Holtingerveld juni2024 kopie.pdf](#)

Beste allen,

[redacted] dus enige achterstand in de mail. Ik zie in de mail van 5.1.2e van 4 juli een hele oude kaart (2014) van de hondenloslooproutes. Die is al meerdere keren aangepast, dus een deel van de loslooproutes is door de jaren heen al verdwenen.

Na overleg met de beheerders lijkt er min of meer akkoord (ik hou slagen om de arm, omdat 2 beheerders niet aanwezig waren) op bijgevoegde routekaart. Voor de MTB route klopt de legenda niet. De MTB route is een ononderbroken groene lijn. Die stopt eindigt nog in een los eindje ten noorden van de grote startbaan. Over aanpassing over de vuilstort, dan wel over het nieuw in te richten terrein, moet nog nader overleg plaatsvinden. Tot die tijd volgt de route het oude trace (over het natte kruispunt).

Kortom, ook bijgevoegde kaart is nog een concept.

Loslopende honden is nog wel een apart punt waard. Ik merk dat we veel klachten en ergernis mails ontvangen over loslopende honden. Tegelijkertijd heerst de gedachte dat in ieder geval vanuit de woonwijk er mogelijkheden moeten zijn om honden onaangeliend te laten rennen. Ik heb nog geen oplossing, wie het weet mag het zeggen.

Het bericht van RTV Drenthe ging inderdaad over een bezoek van NM met de journalist in het veld. In hoeverre je hondenpoep als lastig ervaart, hangt waarschijnlijk ook af van je persoonlijke band met honden en je (professionele) zorg voor natuur.

Kortom, er valt nog best het een en ander te discussiëren over routes. Ik denk nog na over een strategie om een gezamenlijk akkoord te krijgen (immers echte zeggenschap is voorbehouden aan individuele eigenaren, maar routes die halverwege stoppen, heeft niemand wat aan)

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @hotmail.com>

Verzonden: donderdag 4 juli 2024 13:24

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @xs4all.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; activiteiten@mtbhavelte.nl; beheerenonderhoud@mtbhavelte.nl; 5.1.2e 5.1.2e - Stichting Paardenroutes Drenthe <gebruikersgroepdfw@paardenprovincie.nl>; dvwittelte@gmail.com; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>; 5.1.2e @outlook.com; info@dorpsgemeenschaphavelte.nl; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @hotmail.com; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @planet.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; wittelte <5.1.2e @hotmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @live.nl>; 5.1.2e @live.nl

Onderwerp: Re: terugkoppeling bespreking routevoorstellen Holtingerveld met terreinbeheerders

Hallo 5.1.2e ,

Is er nu ook zo'n kaart separaat voor de ruiters en aanspanningen wat wel goedgekeurd is. Heb gelezen dat optie A, B en C voor ons niet wordt gehonoreerd.

Hoor of lees graag van je.

M.v.g. 5.1.2e 5.1.2e

L.R & P.C Huneruiters

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @xs4all.nl>

Verzonden: donderdag 4 juli 2024 13:04

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; activiteiten@mtbhavelte.nl <activiteiten@mtbhavelte.nl>; beheerenonderhoud@mtbhavelte.nl <beheerenonderhoud@mtbhavelte.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - Stichting Paardenroutes Drenthe <gebruikersgroepdfw@paardenprovincie.nl>; dvwittelte@gmail.com <dvwittelte@gmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>; 5.1.2e @outlook.com <5.1.2e @outlook.com>; info@dorpsgemeenschaphavelte.nl <info@dorpsgemeenschaphavelte.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; 5.1.2e @hotmail.com <5.1.2e @hotmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @hotmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @planet.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gmail.com>; wittelte <5.1.2e @hotmail.com>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @live.nl>; 5.1.2e @live.nl <5.1.2e @live.nl>

Onderwerp: Re: terugkoppeling bespreking routevoorstellen Holtingerveld met terreinbeheerders

Beste allemaal,

Vandaag kreeg ik de officiële kaart van de afdeling GIS/Cartografie van de provincie Drenthe met loslooproutes (zie bijlage).

Ik ga ervan uit dat de ligging van de routes hiermee geen onderwerp van discussie meer is. Natuurlijk sta ik open voor overleg als iemand een deel van een route zou willen wijzigen; bijvoorbeeld Natuurmonumenten zoals blijkt uit de mail van 5.1.2e van begin juni.

Groet, 5.1.2e

Op 01-07-2024 21:58 CEST schreef 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @xs4all.nl>:

Beste 5.1.2e ,

Dank voor jouw email van 4 juni. 5.1.2e vandaar dat ik nu pas reageer. Je verwijst in jouw mail naar een bericht op RTV Drenthe. Was dit het interview met een boswachter, die met een groep over de startbaan had gelopen, waarna iedereen poep aan de schoen had? Ik ben er vanavond overheen gelopen en zag amper hondenpoep. Langs het fietspad lag wel wat. Als je daar een afvalbak neerzet, dan zullen de meeste mensen de boodschap van

hun hond opruimen. Dat helpt vast beter dan een aanlijnplicht. Ik kwam een bewoner tegen, die zei dat er eigenlijk nooit problemen zijn. En dat hij de poep best op wil ruimen.

Ik zou graag in gesprek raken met Natuurmonumenten om te voorkomen dat het nieuwe regels in gaat stellen en bekeuringen uit gaat schrijven. Daar knapt niemand van op en het lost ook niks op. In plaats daarvan zou ik graag het gesprek met Natuurmonumenten op willen zoeken. 5.1.2e 5.1.2e had jaren geleden al eens aangegeven dat hij dat ook graag wil. Dan kunnen we elkaar misschien helpen in plaats van dat we met elkaar in conflict raken.

Dit voorstel heb ik vanavond even met 5.1.2e 5.1.2e besproken. Hij is ook voor gesprek met 5.1.2e en mij.

Is dit wat jullie betreft okay? Dan bel ik 5.1.2e.

Groet, 5.1.2e 5.1.2e,
DG Darp, Havelterberg, Busselte

Op 04-06-2024 14:47 CEST schreef 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @drenthe.nl>:

Beste gebruikers, vertegenwoordigers dorpsbelangen rond het Holtingerveld, Afgelopen woensdag heb ik voorstellen voor aanpassing van routes door het Holtingerveld met TBO besproken.

De verschillende opties en wensen voor routes met MTB, ruiters en loslopende honden zijn op 29 mei met de terreinbeheerders/eigenaren (TBO) besproken. Staatsbosbeheer en mevrouw 5.1.2e waren niet vertegenwoordigd. Met hen moet nog een overleg plaatsvinden.

TBO benadrukken dat er in het Holtingerveld voldoende mogelijkheden zijn en blijven om te wandelen en te fietsen (over fietspaden). Het Holtingerveld is recreatief dus goed toegankelijk. Zij geven aan dat financiële middelen voor recreatie beperkt zijn en dat ze er daarom voor kiezen om hoofdzakelijk in te zetten op de grootste gebruikersgroepen – wandelaars en fietsers. Voorzieningen voor MTB en ruiters worden alleen gerealiseerd en onderhouden, als desbetreffende groepen ook zelf een substantiële bijdrage leveren aan onderhoud/realisatie (en niet onbeperkt).

Gezamenlijk gebruik van meerdere gebruikersgroepen over hetzelfde pad moet kunnen. TBO benadrukken wel dat dat extra communicatie vraagt om alle gebruikers op gedragsregels te wijzen. Gedacht kan worden aan waarschuwingsbordjes als meerdere gebruikers over hetzelfde pad gaan en/of elkaars route kruisen. Dit zou moeten helpen om gedrag van MTB op reguliere fietspaden aan te passen. Waar een zandpad naast een fietspad ligt, moet duidelijk aangegeven worden dat de MTB op het zandpad horen.

MTB routes

Aan de noordkant van het Holtingerveld wordt in de toekomst nog een strook nieuwe natuur ingericht. TBO zien kansen om hier in gezamenlijkheid ook recreatieve ontsluiting in mee te nemen en een vrij liggend MTB tracé en mogelijk ruiterroute neer te leggen. Het MTB tracé dan als vervanging van de huidige route over of langs de fietspaden aan de noordzijde.

Het voorgestelde alternatief om het natte kruispunt te vermijden is wat Defensie betreft akkoord. Staatsbosbeheer was niet aanwezig, maar eerder had Staatsbosbeheer al aangegeven dat ze dit voorstel kunnen accepteren, als ruiters en MTB er samen uit zijn. Het punt van goede communicatie is hier ook van belang.

Een nieuw MTB tracé over de voormalige vuilstort moet nader bekeken worden met

gemeente en Staatsbosbeheer, inclusief aan- en afvoerroute.

Defensie/provincie laten weten dat het MTB tracé tussen Hunebedweg en genieput er al 25 jaar ligt en om die reden (nog) gedoogd wordt. Maar op basis van terreinkennis (en bevestigd door de gevoeligheidskaarten) loopt deze wel door zeer kwetsbaar gebied en zou feitelijk een alternatief voor moeten komen, om de natuur te beschermen. Men weet echter zo geen gelijkwaardig alternatief.

Ruiterroutes

TBO geven aan dat ze meerdere keren duidelijk hebben aangegeven dat ruiters in of langs defensie terrein om veiligheidsredenen niet gewenst zijn. Opties A, B en C worden om die reden dus wederom afgewezen. En ook de voorgestelde route langs de rand van Havelte west (omgeving Darp) valt om deze reden af.

Hondenloslooproutes

De loslopende honden op de grote startbaan leveren een probleem (zie ook berichtgeving natuurmonumenten op RTV Drenthe). Natuurmonumenten gaat zelf de bebording ter plaatse aanpassen, zodat voor iedereen duidelijk is wat wel en niet mag. De hondenloslooproute langs de grote startbaan en om het stuk nieuw in te richten natuur Havelterberg levert niet alleen druk op de schrale natuur, maar ook veel klachten van andere gebruikers. Voorstel is om te verkennen of er een alternatieve route op het nieuw in te richten veld achter de vliedertuin mogelijk is en een speelveld in de buurt van de woonwijk Meerkampen. Langs de grote startbaan etc zijn honden dan alleen nog aangelijnd welkom.

Als de regels en bijbehorende borden op orde zijn, zal er ook gehandhaafd worden op naleving.

Samengevat is er weinig ruimte voor alternatieve ruiter en MTB paden. Gelukkig is het wel gelukt om instemming te krijgen op een verbinding tussen toegangspoort en ruiter rondje ooster- en westerzand. En ook een permanent alternatief voor de MTB route over het natte kruispunt lijkt te lukken.

Voor iedereen die nog vragen heeft, morgen (woensdag 5 juni) organiseert Prolander tussen 4 en 8 uur een inloop Havelterberg in de Veldkei in Havelte. Ik zal daar ook zijn met informatie over de routes.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

provincie Drent

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

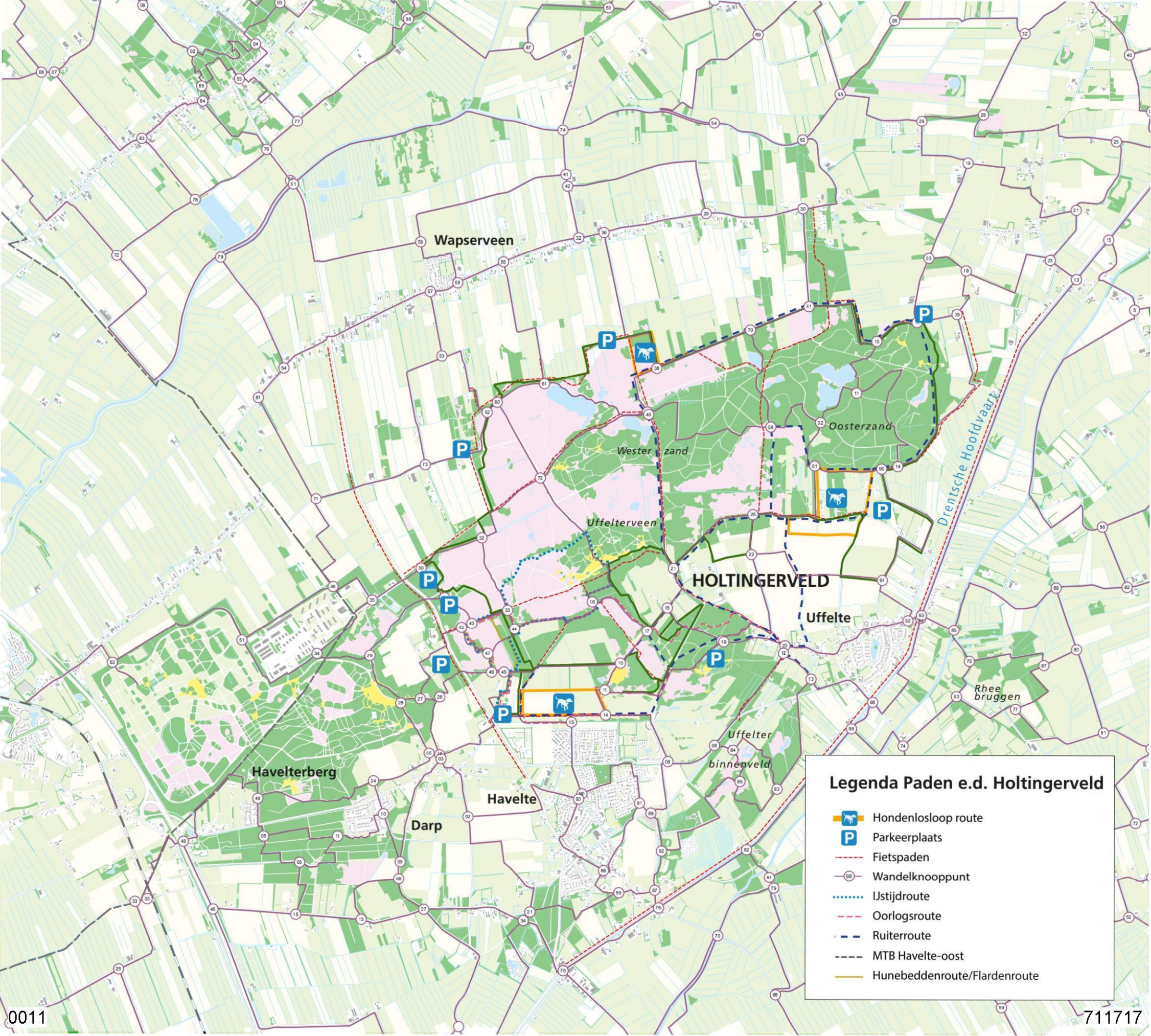
werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Legenda Paden e.d. Holtingerveld

- Hondenlosloop route
- Parkeerplaats
- Fietspaden
- Wandelknooppunt
- IJstijdroute
- Oorlogsroute
- Ruiterroute
- MTB Havelte-oost
- Hunebeddenroute/Flardenroute

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @staatsbosbeheer.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 3/6/2025 11:31:02 AM
Subject: Zonering toegangspoort Holtingerveld
Received: Thur 3/6/2025 11:31:41 AM
[Zonering Holtingerveld toegangspoort.pdf](#)

Hoi 5.1.2e ,

Dank voor je input. Het valt niet mee inderdaad. In de bijlage wat opties vanuit onze kant.

- Fluorescerend geel: Hondenloslooproute. Jouw analyse klopt dat wanneer je de oude route over de nieuwe ruiter/MTB paden legt, er eigenlijk bijna nergens een plek is waar de honden nog los kunnen op de bestaande route. Als je op deze plek tóch iets wil bieden voor de hondeneigenaren, dan kom je weer uit op de kleinere route die jij en 5.1.2e hadden ingetekend. Ook hierbij geldt dan dat er een klein deel onderbroken is aan de linkerzijde (aangegeven met stippellijn) waar er dubbel gebruik is met ruiters / MTB. Bij dit kleinere rondje geldt dat deze alleen toegankelijk is bij droog weer. Je zou vanuit de Provincie een omleiding kunnen overwegen door het gebied van Prolander. Ik heb zo'n omleiding als suggestie op de kaart gezet (let niet op de vorm van de route! Ik heb zomaar wat getekend nu). Staatsbosbeheer wil wel helpen door een alternatieve route uit te rasteren. 5.1.2e gaf nog aan dat het pad tussen de twee gebieden van Prolander waarschijnlijk afgesloten gaat worden tijdens werkzaamheden? Kortom: aan dit rondje blijven nog wel wat haken en ogen zitten voor de gebruiker. De complete lengte van de hondenloslooproute richting Kolonieweg blijft wel bestaan. Dit werd als wens aangegeven tijdens de werksessie. Daarin bieden we dan toch iets extra's nog t.o.v. de kaart die gepresenteerd is.... Als we een tijdelijk alternatief bieden in afwachting van de Gebiedsvisie (en dus toch afwijken van de bestaande route) moeten we het denk ik ook goed hebben over communicatie.
- Oranje: Verbindingspad voor ruiters naar de route. Eén verbindingspad betekent dat paarden hier heen- en weer zullen gaan en meer ruimte innemen op het pad. We halen de paarden weg langs het brede zandpad langs de startbaan, zodat hier de mensen met hun hond los kunnen lopen. Voor het aanbieden van een ruiterpad geldt de voorwaarde dat er een gebruikersgroep is. Pas daarna kunnen de borden in het veld gezet worden. Deze route zal dus waarschijnlijk niet voor 1 april gerealiseerd zijn.
- Zeeblauw: Route van de MTB. N.b.: Het is nog niet gelukt om een afspraak met ze te maken. Ben ik wel actief mee bezig en zal dan de vraag stellen waarom ze de route al hadden uitgezet.
- Gele stippen: Hiermee heb ik grofweg aangegeven waar MTB-ers en ruiters over hetzelfde pad gaan. We moeten wel nog in het veld kijken hoe we dat dan op gaan lossen in verband met aansprakelijkheid. Een verbindingsroute voor ruiters wordt aangegeven met paaltjes en is dan toch ook een officiële route. Ik wil wel met 5.1.2e 5.1.2e gaan kijken wat hierin de mogelijkheden zijn. Bijvoorbeeld duidelijk links en rechts aangeven en extra waarschuwingen o.i.d. plaatsen. Ik begreep dat zij de borden gaan neerzetten. Is dat een idee?
- Roze stippen: Suggesties voor een omheind losloopterrein.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Staatsbosbeheer
Zuidwest-Drenthe

E 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl
T 06 5.1.2e

Achter 't Zaand 2A | 7991 NG Dwingeloo

Staatsbosbeheer

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Verzonden: dinsdag 4 maart 2025 15:28

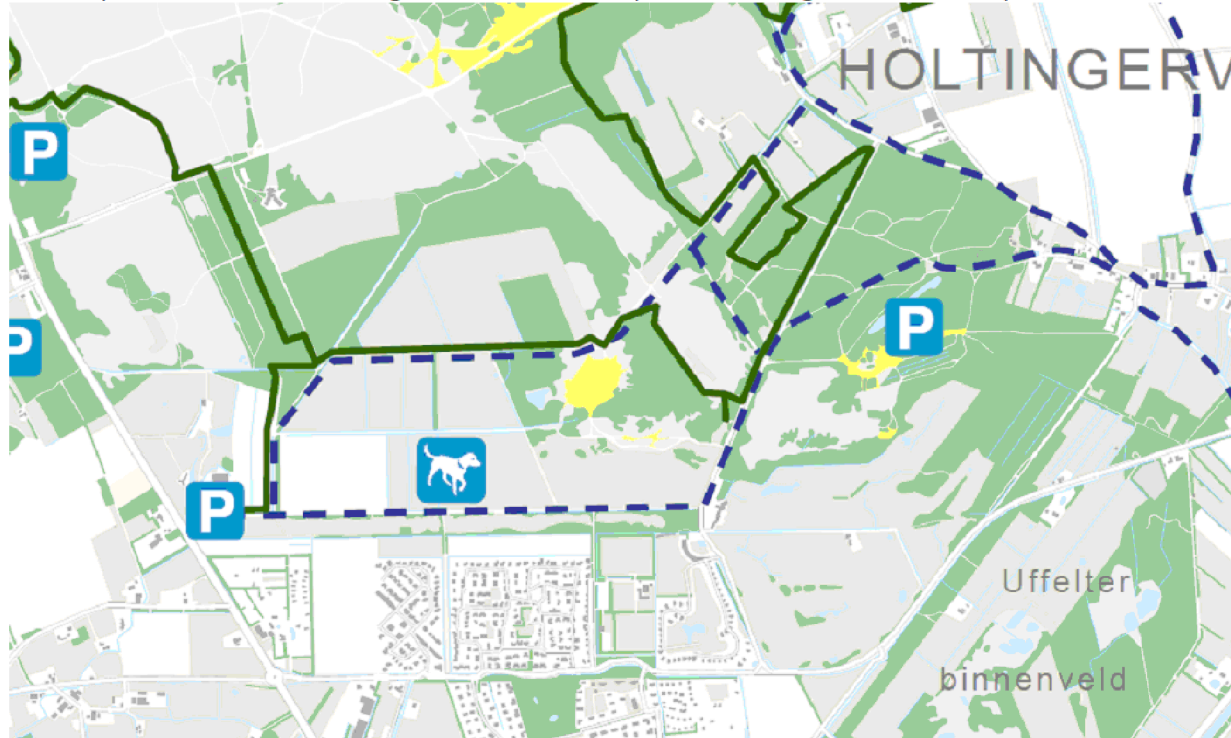
Aan: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>

Onderwerp: hondenlosloop

dag 5.1.2e,

Ik voorzie toch best wel problemen met de loslopende honden. Bijgevoegd de routes van 2016 en de routes zoals nu voorgesteld (onderstaande printscreen met alleen de lagen voor MTB en Ruiters)

Dan is op dit moment ook al het grootste deel van de paden dubbel gebruik met loslopende honden en ruiters/mtb

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

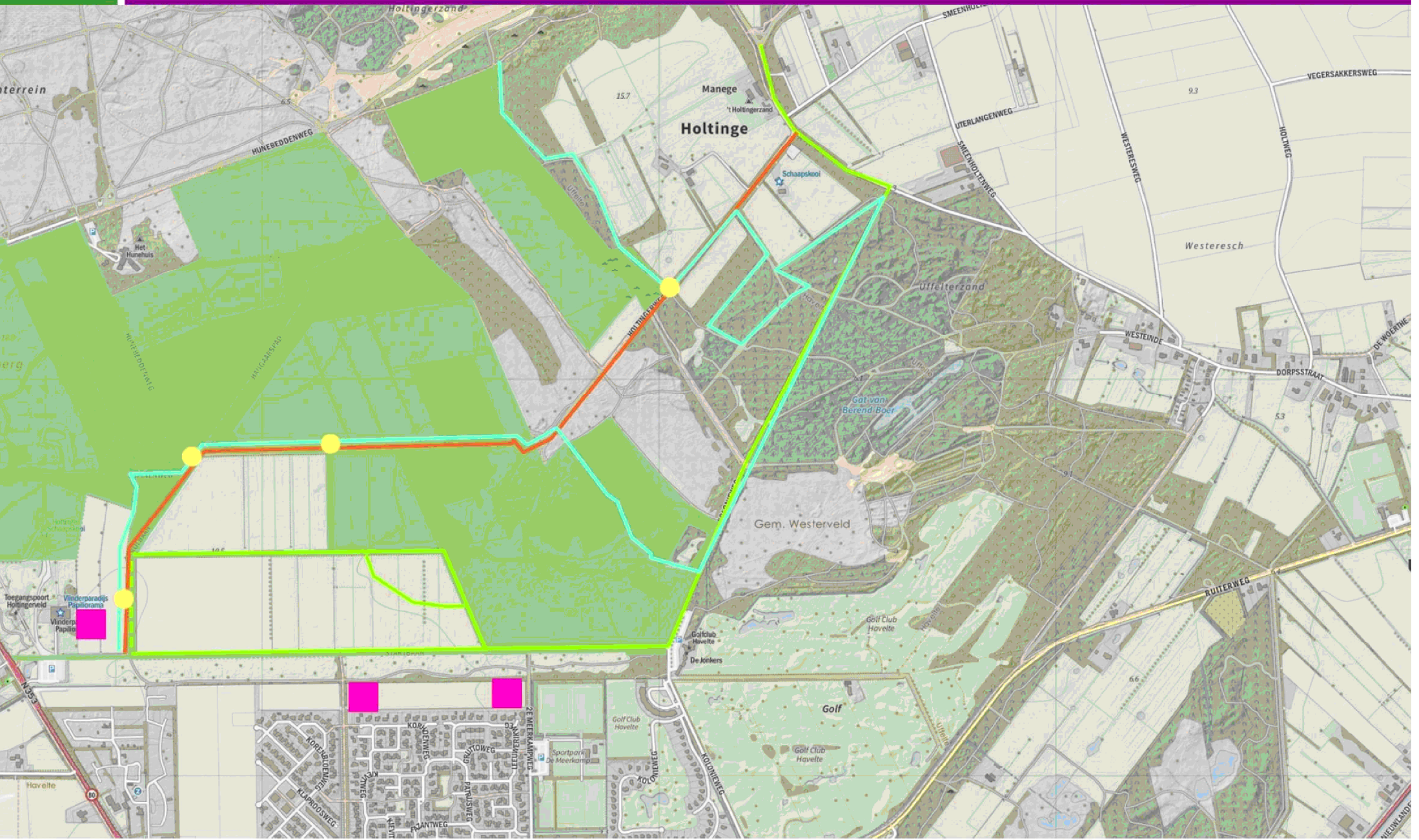
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Lees hier onze [Disclaimer](#)

Zonering Toegangspoort Holtingerveld

To: 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: Stap in Actie
Sent: Wed 7/9/2025 2:52:36 PM
Subject: RE: concept verslag (vertrouwelijk) en samenvatting om te delen
Received: Wed 7/9/2025 2:52:53 PM

Beste 5.1.2e ,

Dank voor extra toelichting. Mooi trouwens ook dat er concreet een nieuwe datum is, de 25^e.

De communicatieboodschap zullen we delen met onze achterban. In de grote groepsapp. Het is een positief signaal en dan kunnen we meteen een iedereen goede vakantie wensen!

Het andere punt, het verslag alleen voor mij en 5.1.2e houden. Dat gaat mij niet lukken, want ik wil het wel graag bespreken met de kerngroep met de voorwaarde dat ze er vertrouwelijk mee omgaan. De tekst leent zich daar prima voor, is mijn mening. Immers het is nog niet definitief en eerlijk opgeschreven (compliment voor de notulist). Notulen worden vaak goedgekeurd of gecorrigeerd bij een volgende vergadering, zoals nu de 25^e.

Ik moet het wel 'intern' delen want anders kom ik zelf in een lastige positie wat, wat doet met het vertrouwen van de groep. Wat ik aangaf voel ik mij minder een onderdeel van de groep maar ondersteun ze in dit proces. De andere personen zijn meer de trekkers en staan/stonden meer in contact met Dorpsgemeenschap en eerder de wethouder. Het voelt voor mij zuiverder dit wel te doen om zo de brugfunctie te blijven vervullen. 5.1.2e is betrokken vanuit haar ervaring als medewerker op een dierenkliniek en trainen van honden. Zij is verder niet thuis in dit soort processen en ik wil haar ook niet in een lastige positie brengen in de groep.

Sorry beetje lange tekst/mail geworden maar goed het is goed om elkaars perspectieven te leren kennen in dit proces en daar hoort dit ook bij. Ik hoop en denk eigenlijk dat jullie dit wel begrijpen. Mochten er nog vragen of opmerkingen zijn schroom niet!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Van: 5.1.2e [5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 8 juli 2025 17:09
Aan: Stap in Actie <5.1.2e@stapinactie.nl>
Onderwerp: RE: concept verslag (vertrouwelijk) en samenvatting om te delen

Dag 5.1.2e ,

Het genoeg was wederzijds. De communicatieboodschap kan nu verspreid worden met de achterban. Het verslag is in principe op dit moment alleen voor 5.1.2e en jou. Als er opmerkingen zijn, zie ik die graag op de mail (inderdaad alleen aan mij). Het verslag (met eventueel opmerkingen) kan dan 25 september in het volgende overleg besproken en daarna vastgesteld worden. Pas dan delen we het verslag met wie er belangstelling voor heeft.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

provincie Drenthe

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).

Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: Stap in Actie <5.1.2e@stapinactie.nl>

Verzonden: dinsdag 8 juli 2025 16:54

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>

Onderwerp: RE: concept verslag (vertrouwelijk) en samenvatting om te delen

Dankjewel 5.1.2e ! Trouwens goed je ook ontmoet te hebben, ook al hebben we elkaar niet de hand geschud. Ik mail dit door naar de kerngroep van de hondenloop Havelte en bespreek dit met hen. De feedback mail ik dan alleen naar jou begrijp ik uit deze mail. Correct?

Alvast bedankt! Fijne avond.

Met vriendelijke groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>

Verzonden: dinsdag 8 juli 2025 13:20

Aan: Alfred Schoenmaker <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>; 5.1.2e 5.1.2e (Beheer & Onderhoud) (beheerenonderhoud@mtbhavelte.nl) <beheerenonderhoud@mtbhavelte.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - Stichting Paardenroutes Drenthe <gebruikersgroepdfw@paardenprovincie.nl>; Stap in Actie <5.1.2e@stapinactie.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e @natuurmonumenten.nl; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>; hondenloop@gmail.com; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@xs4all.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@xs4all.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@natuurmonumenten.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@staatsbosbeheer.nl>

Onderwerp: concept verslag (vertrouwelijk) en samenvatting om te delen

Beste allen,

Zoals vorige week afgesproken, hierbij het concept verslag van maandag 30 juni. Eventuele opmerkingen over de inhoud van het verslag mag je aan mij mailen, die behandelen we dan op de volgende vergadering in september.

Voor terugkoppeling met de achterban is de tekst in het document Plusgebruikers woordvoering bedoeld. Deze tekst kun je desgewenst delen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

provincie Drenthe

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Mon 7/21/2025 1:30:35 PM
Subject: FW: RPML Holtingerveld
Received: Mon 7/21/2025 1:30:35 PM
[RE: Pilot introductie zaden Havelterberg.eml](#)
[Introductie heischrale soorten Havelterberg.eml](#)

Hoi 5.1.2e ,

Onderstaande e-mail van mij, was ook aan jou gericht, volgens mij is daarmee het actiepunt om te reageren op de e-mail van 5.1.2e afgehandeld.

Lijkt me wel goed 5.1.2e dat jij en ik even met haar dit specifieke punt nog eens afstemmen. Ik plan daarvoor wat in.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Domein Landelijk Gebied

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag t/m vrijdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

e-mail: 5.1.2e @drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e

Verzonden: maandag 14 juli 2025 13:52

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e @prolander.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @prolander.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>

Onderwerp: FW: RPML Holtingerveld

Beste 5.1.2e ,

Vanochtend hadden we ons reguliere afstemmingsoverleg ZWD waarbij we vanuit provincie de lopende zaken bespreken. Daarbij kwam Havelterberg ook ter sprake, waarna ik nog even in mijn mail ben gedoken (zie onderstaande e-mails), aanvullend daarop:

- Het ontlasten van de startbaan: vanuit PN2 is budget beschikbaar om de bufferzone aan te kopen (mits eigenaren dit willen) en in te richten. Dit project kan vanuit Prolander opgepakt worden. Vraagt afstemming hoe en wanneer Prolander aan te laten haken bij het proces waar 5.1.2e bij betrokken is (zie onderstaande voorstel).
- Ik vond nog mijn aantekening van een bila van 3 juli met 5.1.2e, waar ik een terugkoppeling kreeg van de bijeenkomst van 30 juni. Bij deze in staccato een korte terugkoppeling t.a.v. mijn aantekeningen over de bufferzone.
  - Aanleiding bijeenkomst wat gesprek tussen 5.1.2e 5.1.2e (SBB) en 5.1.2e 5.1.2e (NM) met Alfred Schoenmaker (wethouder Westerveld), bijeenkomst 30 juni was georganiseerd door gemeente (5.1.2e 5.1.2e) en Alfred Schoenmaker was voorzitter.
  - Loslopende honden, daar wil iedereen van af, behalve de hondebezitters. Laatste groep denken hier "recht op te hebben" en is actiegroep geworden. NM en actiegroep staan in zekere zin recht tegenover elkaar? Vnml. zoeken naar oplossing voor honden. Ruitergroep wil wel bewegen, meedenken.
  - Uitkomst is een verdere verkenning van een hondenuitrasveld, suggestie is gedaan om grond tussen woonwijk en startbaan daarvoor te gebruiken, is nu akkerland (onderdeel PN2-maatregel). De (actie)groep hondenbezitters loopt niet warm voor deze oplossingsrichting. Zij willen een groter gebied waar ze zelf mogen wandelen en waar de hond los mag?
  - Als vervolg is afgesproken om eind september een nieuw overleg in te plannen, om tussenuitkomsten met partijen te bespreken, gemeente organiseert dit. **Mijn voorstel is dat iemand van Prolander aansluit bij deze bijeenkomst. In eerste instantie als toehoorder om op basis daarvan kan meedenken, initiatief kan nemen om (verdere) aanpak van de bufferzone vorm te geven.**
  - Bij laatste bijeenkomst heeft 5.1.2e aangegeven uit te zoeken wat provincie met de bufferzones wil (link PN2). **Mi. is het goed dat er een overleg komt tussen Prolander – Provincie om informatie onderling uit te wisselen (augustus).** Vraagt mi nog even afstemming wie hierbij aansluit.

Verder nog even terugkomend op pilot introductie zaden Havelterberg (zie bijgevoegde e-mails). **Uit bijgevoegde correspondentie is mij duidelijk geworden dat pilot van de baan is**, voor de inrichting alleen wordt uitgegaan van de inbreng van hooi, afkomstig van de grote/kleine startbaan.

Wel dient er nog keuze gemaakt te worden voor invulling van losse perceel achter VP. Ik ga ervan uit dat 5.1.2e en 5.1.2e dit onderling afstemmen.

Met vriendelijke groet,

Domein Landelijk Gebied

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag t/m vrijdag

e-mail: 5.1.2e @drenthe.nl

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).

Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>

Verzonden: woensdag 9 juli 2025 13:32

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @prolander.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @prolander.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @prolander.nl>

Onderwerp: RE: RPML Holtingerveld

Dag 5.1.2e en 5.1.2e,

Heb onderstaande vragen ook even voorgelegd aan 5.1.2e. Hij kwam met onderstaande reactie:

Een korte reactie op de het bericht van 5.1.2e :

- We hebben gisteren een constructief gesprek gehad met de zogenaamde plusgebruikers (MTB, Ruiters en hondenbezitters). We zijn nog niet toe aan concrete voorstellen. TBO geven aan dat ze ook bezig zijn met recreatiezonering in de gebiedsvisie Holtingerveld. = concrete voorstellen zullen ook met het N2000-team besproken moeten worden, omdat recreatief gebruik in het Holtingerveld in de NDA als knelpunt benoemd is voor een aantal instandhoudingsdoelen.

buiten verzoek

- Hondenbezitters vinden alleen een hondenuitrasveld zoals SBB en NM suggereren, geen optie. Optie voor omheind terrein achter de vlindertuin kan dus vervallen. = Dit voorstel ken ik niet. Prima dat er geen behoefte aan is.
- Een recreatiegebied in de bufferzone tussen woonwijk en grote startbaan wordt gezien als beste alternatief (en ook acceptabel voor hondenbezitters). Kunnen we daar in meegaan? Dat betekent dus een andere inrichting van die strook dan alleen "schraal grasland". Extra geld voor inrichting zal dan een gezamenlijke opgave worden. Natuurdoelen ter plaatse op de bufferstrook zullen niet hoog zijn. Daar staat tegenover dat we met een alternatief voor honden/recreatie, de Grote startbaan meer kunnen ontlasten (mogelijk met uitzondering van 2-3 doorsteekjes, verder verboden voor honden – ook aangelijnd). Ook hierop graag een reactie. = dit sluit aan bij ons doel. Hondenbezitters een alternatief bieden voor de grote startbaan, zodat daar geen honden meer uitgelaten hoeven te worden. Daarmee kan de natuurkwaliteit van de grote startbaan behouden/verder ontwikkeld worden. Natuurwinst in de bufferstrook is mooi meegenomen, maar is bijvangst. Geen doel op zichzelf.

Met vriendelijke groet,

Thema Natuur

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>

Verzonden: dinsdag 8 juli 2025 14:41

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @prolander.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @prolander.nl>;

5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prolander.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Onderwerp: RE: RPML Holtingerveld

Dag 5.1.2e,

Dank voor je antwoord. Die van de ruiterroute had ik wel verwacht. Voor de communicatie over het project is het wellicht goed om aandacht te besteden aan de natuurdoelen en de kwetsbaarheid ervan. Mensen zien nu een weiland en begrijpen echt niet waarom we daar geen ruiterspad of hondenloosloop gebied van kunnen maken.

Voor de opties van de bufferzone moeten we zeker in gezamenlijkheid een goed plan voor maken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag tot en met donderdag

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).

Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prolander.nl>

Verzonden: dinsdag 8 juli 2025 12:02

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prolander.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prolander.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Onderwerp: RE: RPML Holtingerveld

Goedemorgen 5.1.2e,

Vanuit de nieuwe inrichting van de Havelterberg geredeneerd heb ik de volgende reacties op jouw mail over de plusgebruikers in het Holtingerveld;

- Een ruiterroute dwars door de nieuwe inrichting van de Havelterberg is ongewenst. Deze zou dan dwars door het meest kwetsbare stuk natuur van het gebied lopen. Wat ons betreft is er binnen het plangebied alleen ruimte voor enkele wandelroutes, waarbij ook de kwetsbare heischrale vegetatie met rust gelaten wordt. De voorgestelde (nieuwe) wandelroutes zijn gedeeld met het gebied en als het goed is ook bij jou bekend.
- Het ontlasten van de Grote Startbaan (en dus ook de nieuwe heischrale vegetatie ten noorden van de Grote Startbaan) middels een recreatiegebied in de bufferzone zal de natuurdoelen in het projectgebied alleen maar ten goede komen. Mits goed uitgevoerd/opgezet, sta ik hier positief tegenover.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Medewerker gebiedsontwikkeling

Prolander werkt aan het landschap van Drenthe en Groningen

Postadres: Postbus 50040, 9400 LA Assen

0015

712519

M 5.1.2e
E 5.1.2e @prolander.nl
W www.prolander.nl

Aanwezig: ma, di, wo, vr

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prolander.nl>
Verzonden: dinsdag 1 juli 2025 14:29
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prolander.nl>
Onderwerp: FW: RPML Holtingerveld

Ter info.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 1 juli 2025 12:01
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prolander.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prolander.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: RPML Holtingerveld

Goedemorgen,

We hebben gisteren een constructief gesprek gehad met de zogenaamde plusgebruikers (MTB, Ruiters en hondenbezitters). We zijn nog niet toe aan concrete voorstellen. TBO geven aan dat ze ook bezig zijn met recreatiezonering in de gebiedsvisie Holtingerveld.

Kort samengevat is er ecologisch nu geen/weinig bezwaar tegen MTB route. Vanuit MTB achterban (en deels ook vanuit gemeente) is gezamenlijk gebruik MTB en gewone fietsers niet gewenst. MTB club zegt liever iets kortere ronde dan grote stukken over gewoon fietspad in de route. Meeste knelpunten zitten aan de noordkant Holtingerveld. Wellicht dat inrichting Holtingerveld noord aan de rand ruimte biedt voor nieuw MTB trace. Kunnen jullie daarop reageren?

Voor Ruiters is erg weinig ruimte. Verbinding met de toegangspoort blijft lastig. Dwars over nieuwe inrichting Havelterberg werd gesuggereerd – graag reactie of dat bespreekbaar is of aan de voorkant afgeschoten moet worden!

Hondenbezitters vinden alleen een hondenuitrasveld zoals SBB en NM suggereren, geen optie. Optie voor omheind terrein achter de vlindertuin kan dus vervallen.

Een recreatiegebied in de bufferzone tussen woonwijk en grote startbaan wordt gezien als beste alternatief (en ook acceptabel voor hondenbezitters). Kunnen we daar in meegaan? Dat betekent dus een andere inrichting van die strook dan alleen "schraal grasland". Extra geld voor inrichting zal dan een gezamenlijke opgave worden. Natuurdoelen ter plaatse op de bufferstrook zullen niet hoog zijn. Daar staat tegenover dat we met een alternatief voor honden/recreatie, de Grote startbaan meer kunnen ontlasten (mogelijk met uitzondering van 2-3 doorsteekjes, verder verboden voor honden – ook aangelijnd). Ook hierop graag een reactie.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

provincie Drenthe

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).

Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>

Verzonden: maandag 2 juni 2025 10:03

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @prolander.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @prolander.nl>; 5.1.2e 5.1.2e

<5.1.2e @drenthe.nl>

Onderwerp: RPML Holtingerveld

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2e ,

Vanochtend met bila 5.1.2e gaf ze het volgende mee:

5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e hebben recent gesprek gehad met Alfred Schoenmaker, wethouder van Westerveld.

Aanleiding was het zoeken naar een oplossing voor het hondenlosloopgebied, hondenpoepprobleem nabij de startbaan bij Havelte. Alfred heeft aangegeven bereidt te zijn om zijn nek uit steken, om een oplossing te zoeken voor het hondenpoepprobleem, daarbij ook de omgeving te willen betrekken.

Naar aanleiding van dit overleg is er op 30 juni een bijeenkomst georganiseerd met (vertegenwoordigers van) de gebruikersgroepen. 5.1.2e 5.1.2e heeft zaal gehuurd, neemt de kosten daarvoor voor hun rekening en 5.1.2e sluit vanuit de provincie hierbij aan.

Gedachte is om op termijn de verplichting in te voeren dat honden aangelijnd moeten worden met daarbij twee omheinde (beperkt in omvang) plekken waar honden los mogen. Gemeente is bereid om een deel op hun eigendom daarvoor beschikbaar te stellen en 5.1.2e opperde om een deel van het terrein van provincie achter de Vlindertuin een 2^e omheinde plek te creëren. Dit laatste vraag nog een ecologische afweging, is mi. niet in lijn waarvoor nu vanuit PN2 geld beschikbaar is gesteld.

Kortom, bovenstaande ontwikkeling en mede aan Prolander opdracht is/wordt verstrekt, is mi. aanleiding om vanuit Prolander een project te starten, Prolander ook aanhaakt. Dit laatste vraagt even afstemming met 5.1.2e en 5.1.2e wanneer daarvoor het juiste moment is.

Ik kan me voorstel dat 30 juni Prolander nog niet aanhaakt, maar dat er vooraf wel afstemming is (Prolander – 5.1.2e en met de ecooloog 5.1.2e).

Vraag aan @ 5.1.2e : wie van Prolander gaat dit oppakken?

Voor jou 5.1.2e , heb ik opdrachtbeschrijving en kaartje toegevoegd, zodat een beeld hebt waar we geld voor hebben gekregen. Er zijn daarmee mogelijkheden om aangrenzende percelen aan startbaan (zie kaartje) aan te kopen (waarvan de vraag is in hoeverre dat nodig is) en in te richten.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Domein Landelijk Gebied

5.1.2e

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag t/m vrijdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

e-mail: 5.1.2e [@drenthe.nl](mailto:5.1.2e@drenthe.nl)

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 5

buiten verzoek

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 8/14/2025 6:32:01 AM
Subject: FW: routes Holtingerveld - vraag over stukjes grond
Received: Thur 8/14/2025 6:32:09 AM

Hoi 5.1.2e

Ik heb mijn collega van grondzaken gevraagd wat de grondpositie is. Zie zijn antwoord hieronder.
Graag even afstemmen wat we nu gaan voorstellen aan het college.

Met vriendelijke groet

mw. 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e
GEMEENTE WESTERVELD | Postbus 50, 7970 AB Havelte | Raadhuislaan 1, 7981 EL Diever
T 14 0521 | E info@gemeentewesterveld.nl | I www.gemeentewesterveld.nl | @gem_westerveld

aanwezig: maandag, dinsdag en donderdag, vrijdagmorgen (thuis)
afwezig: woensdag

Goedemorgen 5.1.2e ,

1. Het groene blok is eigendom van een particulier. Het rode blok is eigendom van de gemeente Westerveld. Het rode blok wordt momenteel verpacht aan heer 5.1.2e . De pachtovereenkomst loopt tot 31-12-2025. Het ligt mijn inziens niet voor de hand om de grond 'groene blok ' aan te kopen. Volgens het grondbeleid van de gemeente Westerveld is het aankopen van gronden voornamelijk gericht wanneer dit is ten behoeve is van woningbouwontwikkelingen.
2. Of er met de gemeente valt te praten over een recreatieve inrichting van het gebied, is deels afhankelijk van wat er volgens het bestemmingsplan mogelijk is op deze locatie en wat de wens is vanuit het dorp. Het is goed om daarna te vragen bij de afdeling ruimtelijke ontwikkeling wat er allemaal mogelijk is. Als het de wens is om het rode blok in te richten ten behoeve van recreatief gebruik dan kunnen wij de pachtovereenkomst laten aflopen zonder deze te verlengen. Hiermee krijgen wij het volledig beheer en eigendom weer over de betreffende grond. Mocht dit het geval zijn, dan hoor ik dit graag tijdig, zodat we de pachter op tijd kunnen informeren.

Hopelijk kan je verder met deze informatie. 5.1.2e maar 5.1.2e is wel aanwezig.

Dhr. 5.1.2e | 5.1.2e
GEMEENTE WESTERVELD | Postbus 50, 7970 AB Havelte | Raadhuislaan 1, 7981 EL Diever
E info@gemeentewesterveld.nl | I www.gemeentewesterveld.nl

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
Verzonden: maandag 11 augustus 2025 13:37
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
Onderwerp: FW: routes Holtingerveld

Dag 5.1.2e

We (provincie Drenthe, Recreatieschap Drenthe en gemeente) zijn al een tijd aan het puzzelen hoe we het recreatief gebruik in/rond het Holtingerveld kunnen verbeteren, waarbij we ook rekening hebben te houden met de hondenbezitters. Nu heb ik een kaartje ontvangen via 5.1.2e 5.1.2e provincie en onderstaande mail met vragen.

Kunnen jullie me helpen met de beantwoording?

Groet

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>

Verzonden: dinsdag 5 augustus 2025 15:11

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>

Onderwerp: routes Holtingerveld

Dag 5.1.2e ,

Ik 5.1.2e mag gelijk aan de slag met de puzzel van de routes. Ik had huiswerk t.a.v. hondenlosloop (inrichting) en ruiterroute.

Voor wat betreft de ruiterverbinding van de poort naar het rondje Westertzand. Vanuit natuurdoelen is "dwars over" het in te richten gebied Havelterberg geen optie. Echter vanuit de provincie zien we kans om een ruiterspad aan te leggen, parallel aan de rolbaan/MTB route, waarbij het ruiterspad fysiek gescheiden wordt van het zandpad/fietspad door middel van ofwel een greppel of een groenstrook. We bespreken dat na volgende week met 5.1.2e om na te gaan of dat voor SBB (juridisch) voldoende waarborg voor gescheiden paden is. (oranje lijn op bijgaande afbeelding). Als SBB akkoord kan, is dat probleem opgelost.

Dan hondenlosloop gebied tussen woonwijk en startbaan. Ik was in de veronderstelling dat zowel het rode als groen blok (zie bijlage afbeelding) gemeenteground was. Op basis van kadaster gegevens is het groene blok van een particulier uit Wapse. Het gele blok is onderdeel van 2 grotere percelen in handen van een vastgoedbedrijf, waar de gemeente recht van eerste koop op gelegd heeft (meen ik).

De rode, gele en groene blokken zijn niet als NNN begrensd. De provincie heeft daarvoor nu geen aankooptitel. Dat zou wel kunnen, maar daar moet GS over beslissen. Met het huidige college (landbouwgrond blijft landbouwgrond) wordt dat nog lastig en waarschijnlijk moet dan elders landbouwgrond gecompenseerd worden. Als de gemeente de gehele strook (rood en groen) in eigendom heeft/krijgt en de bestemming zou wijzigen naar recreatie, dan zou de provincie wel bereid zijn om mee te betalen aan de inrichting. Omdat daarmee gezorgd kan worden voor verlichting van recreatief gebruik van het Holtingerveld.

Daaruit vloeien dus 2 vragen:

1. Is het groene blok ook van de gemeente of alleen het rode? (en als het groene niet van de gemeente is, zou de gemeente dat willen verwerven ten gunste van recreatief gebruik)
2. Valt er met de gemeente te praten/onderhandelen over een recreatieve inrichting/onderhoud van het gebied (als gemeentelijk groen) met ruimte voor wandelen met de hond (zonder lijn)

Ons streven is om dit uitgezocht/besproken te hebben voordat we in september met de gebruikers om tafel gaan.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

provincie Drenthe

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

*****
***** Disclaimer: De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd
voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet
gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd
bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie
aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te
vernietigen. De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een
verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op
virussen.
*****
*****

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; Alfred Schoenmaker[5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @hotmail.com]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @home.nl]
From: Stap in Actie
Sent: Wed 9/24/2025 11:50:10 AM
Subject: Input namens de kerngroep hondenloosloop havelte
Received: Wed 9/24/2025 11:51:23 AM
[reactieverslagkerngroe30juni.pdf](#)
[Losloopgebied honden 01 11 05 2025 0001.pdf](#)

Beste 5.1.2e, Beste Alfred,

Voor de zekerheid mail ik Alfred Schoenmaker ook. Omdat ik ervanuit ga dat hij morgenavond weer de voorzitter is, het is immers erg kortdag.

In overleg met de leden van de werkgroep mail ik jullie dit toe.

Tot morgenavond!

Gisteravond heb ik overleg gehad met de kerngroep hondenloosloop Havelte.

Er waren een paar vragen die ik alvast bij jou wil neerleggen als verzoek voor a.s. donderdagavond. Is er een agenda die wij alvast kunnen ontvangen? De vorige keer was het benen op tafel maar men neemt nu aan dat het concreter kan worden? Voor de agenda wil men graag punten indienen:

- Namens de groep komen 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e en ondergetekende als ondersteuning.
- De groep heeft eerder een reactie gegeven op het verslag. Wij nemen aan dat wij hier een reactie op krijgen bij de vaststelling van de notulen? Zie 1^e bijlage.
- Als agendapunt willen wij graag een voorstel voor een alternatieve loslooproute indienen. Zie bijlage: een kaartje en hieronder de motivatie.

Het zou gewaardeerd worden om dit te kunnen delen op een scherm zodat we er gezamenlijk naar kunnen kijken. Als dit niet handig is dan kunnen er hand outs van gemaakt worden als alternatief. Laat maar weten wat een geschikte vorm is.

- Kunnen wij vooraf de agenda/opzet ontvangen? Al is het kort dag.

Bij voorbaat dank!

Toelichting bij de alternatieve route.

Ons voorstel voor een alternatieve loslooproute Holtingerveld. Zie in oranje de alternatieve route. Het begint vanaf de parkeerplaats en het loopt voor een deel parallel aan het fietspad alleen net aan de andere kant van de sloot/greppel en bosschage. Deze route gaat om het natte kruispunt heen.

Waar wij rekening mee hebben gehouden;

- Wij hebben rekening gehouden met de recreanten die starten vanaf de parkeerplaats en gekeken naar het gebruik van de bewoners uit Havelte zelf.
- Onze voorkeur is om het pad niet (zoals het nu is) te delen met het fietspad. Met deze komen de diverse gebruikers elkaar zo min mogelijk tegen waar ook de andere recreanten lopen, rijden en fietsen. De getekende oranje lijnen op de kaart vormen deze aangesloten alternatieve loslooproute.
- Het blijkt het voor honden van jong tot oud van groot belang voor de sociale en mentale ontwikkeling om los te kunnen lopen. Zo leren ze de wereld om zich heen te ontdekken en ontwikkelen een gezonde interactie met baas en andere honden.
- Door ze in de bestaande weilanden aan te leggen, aan de binnenkant langs de nu al bestaande sloten en of bosranden, creëer je veilig(re) loslooproutes door de gebruikers te scheiden. De stippellijnen zijn variaties op route over de nu weilanden. Je behoudt zo een vrij compact gebied waar toch voldoende ruimte is voor de loslopende honden en hun baasjes.
- De start van de route naar deze weilanden moeten echter gedeeld worden door alle partijen. Tot nu toe is dit ook goed gegaan, zie de uitkomsten van de WOO verzoeken bij de Provincie en Staatsbosbeheer, waarbij geen enkele klacht is te vinden bij navraag over loslopende honden op dat traject. Dit blijft een stukje waar men op elkaar moet letten en met fatsoen en respect elkaar de ruimte geeft. Mogelijk is dit aan te geven met borden met een uitnodigende tekst?
- Wij hebben vernomen dat er plannen c.q. tekeningen liggen voor het gebied wat nu weilanden zijn, toch hierbij het verzoek om deze suggesties mee te nemen op de tekentafel. Immers de route langs de rand hebben geen enorme impact op het grote geheel. Of als dat wel zo is horen wij het graag wij blijven graag meedenken in wat wél kan.

Namens de hondenloopgroep,
Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Opmerkingen verslag bijeenkomst plus gebruikers.

Algemene opmerking: We missen de presentatie die de 30° is gedeeld, deze zou ook nagestuurd worden? Nu is het alleen de overdracht van 5.1.2e en 5.1.2e naar de groep.

Verder opmerkingen en vragen zie hieronder:

Aanwezigen - Suggestie van onze kant om ook de minder valide gebruikers te betrekken in dit proces/ bij deze puzzel.

Opening en insteek - geen opmerkingen

Natura2000

- Claim cultuur werd genoemd. Graag zien wij daar meer onderbouwing voor bij ons volgend overleg. Onze informatie is dat degene die ene claim veroorzaakt degene is die aansprakelijk is voor de schade.
- Bij de vraag naar onderbouwing van argumenten genoemd in de presentatie werd gezegd daar werken wij aan, nu staat er dat er een conceptplan ligt en dat die intern is. Wat is juist?
- Zo ook deed dhr Schoenmaker juist een oproep m in overleg te blijven met elkaar om te zoeken naar een oplossing om samen te werken aan, input te leveren aan een (concept)plan. Terwijl wij nu lezen dat er intern één ligt? Dit komt over als een ander type proces.
- Hoe zien jullie het beheersplan t.a.v. de plannen van de gemeente om toerisme en recreatie juist te bevorderen? Waar de plusgebruikers ook toe behoren.
- Het rapport m.b.t medicatieresten die voorkomen in de uitwerpselen van dieren willen wij graag inzien.

Communicatie en gedrag

- In het begin van de avond roept Schoenmaker op om open met elkaar in gesprek te gaan, echter voelt de beperking die nu zijn meegegeven is over het delen van dit verslag minder open. Dit verbaasde ons. Hoe gaan wij om met transparantie en geven van vertrouwen in dit proces?
- Ook komt dit tegenstrijdig over met de tekst in het verslag waar staat 'duidelijke communicatie richting gebruikers'
-

Hondenbezitters – 5.1.2e 5.1.2e / 5.1.2e 5.1.2e

- Met betrekking tot alternatieve routes, er kwamen diverse over tafel maar onze alternatieve route die wij hebben voorgelegd aan Schoenmaker is niet besproken. Graag zien wij dit op agenda bij een volgend overleg.
- We riepen op om te kijken naar andere voorbeelden, regio's om te kijken hoe ze daar gezamenlijk een oplossing hebben gevonden. Immers we blijven kijken naar wat wél kan.

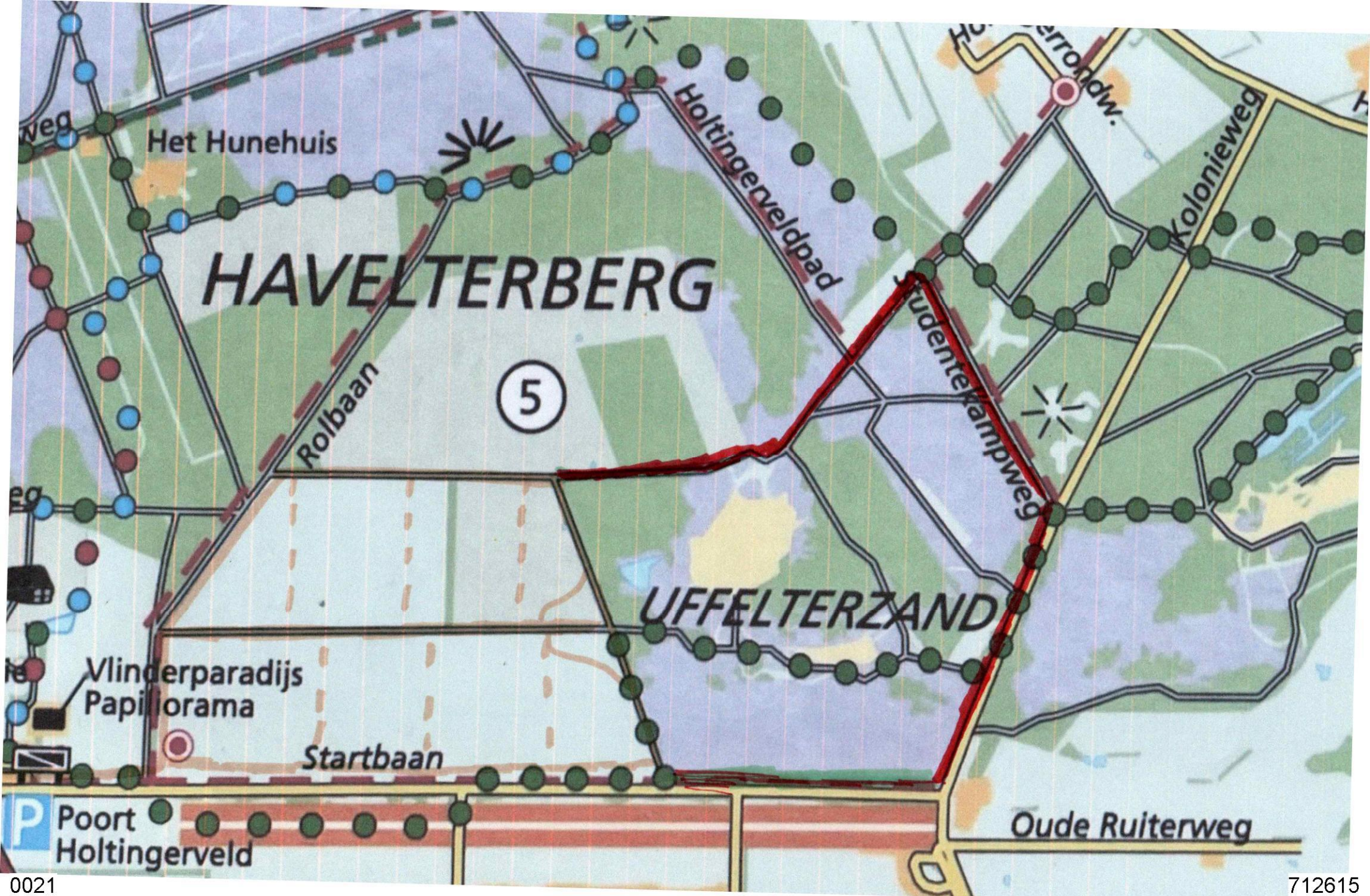
- Een aanlijnplicht op bepaalde dagen/bepaald seizoen is een optie om te verkennen.
- Wat werd bedoeld met 'een perceel (van de gemeente) meer parkachtig in te richting. Om misverstanden te voorkomen is het goed om dit gedeelte meer te duiden bij de volgende vergadering. Met behulp van een kaart?
- We hebben aangegeven dat het goed is vooral oog te hebben voor het gedrag van honden en wat de honden en de eigenaren nodig hebben om ontspannen te kunnen functioneren tijdens een wandeling. Dat is ook belangrijk voor andere recreanten.
- We willen benadrukken dat wij vooral ervaring inbrengen als inwoners van Havelte, dit is ons leefgebied. Waar wij trots op zijn en goed voor willen zorgen.

De natuur betekend voor ons ontspanning, rust, sociale contacten met andere mensen en onze honden andere honden (laten) ontmoeten. Het is van grote toegevoegde waarde voor ons woon en leef plezier. Daarom willen wij betrokken blijven bij leggen van deze puzzel.

Uiteraard willen wij ook denken voor onze bezoekers die wij ook regelmatig spreken op onze route en zij blij vertellen over hoe fijn het hier is om te kunnen genieten van de omgeving. Ook wij gunnen hen en de honden deze ervaring.

#

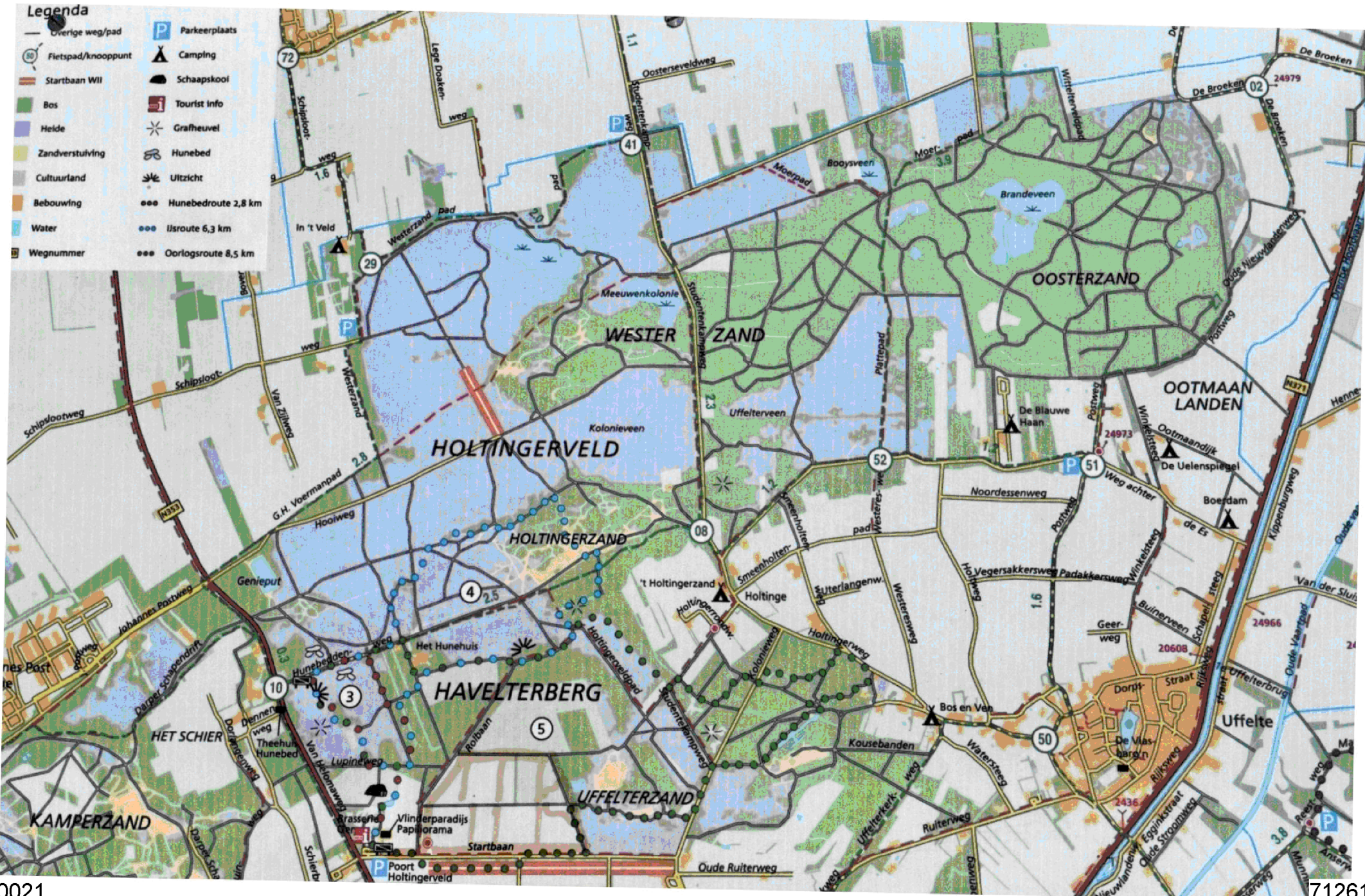

Legenda

- Overige weg/pad
- Fietspad/knooppunt
- Startbaan Wil
- Bos
- Heide
- Zandverstuiving
- Cultuurland
- Bebouwing
- Water
- Wegnummer
- Parkeerplaats
- Camping
- Schaapskool
- Tourist info
- Grafheuvel
- Hunebed
- Uitzicht
- Hunebedroute 2,8 km
- IJsroute 6,3 km
- Oorlogsroute 8,5 km

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e, 5.1.2e
Sent: Wed 9/24/2025 2:45:17 PM
Subject: FW: concept agenda 16 januari - overleg Honden in het Holtingerveld
Received: Wed 9/24/2025 2:46:10 PM
[Ecol Sol and Evidence - 2022 - De Frenne - Nutrient fertilization by dogs in peri-urban ecosystems.pdf](#)
[20240106 persbericht Uni Gent Hondenpoep schadelijk.docx](#)
[20250106 Libelle De drol van je hond niet opruimen.docx](#)

In de bijlage het onderzoek waar denk ik over gesproken is. Dat gaat over het effect van hondenpoep op natuur.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Staatsbosbeheer
Zuidwest-Drenthe

E 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl
T 06 5.1.2e

Achter 't Zaand 2A | 7991 NG Dwingeloo

Staatsbosbeheer

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @natuurmonumenten.nl>

Verzonden: maandag 6 januari 2025 15:19

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ivn.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>

Onderwerp: RE: concept agenda 16 januari - overleg Honden in het Holtingerveld

Hoi 5.1.2e,

Ook de allerbeste wensen voor het nieuwe jaar.

Ik bereid me voor ☐*

Hierbij een paar berichten die ik gebruik als basis (zie bijlage).

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

61106 - ZDR Zuid-Drenthe

Oude Benderseweg 14

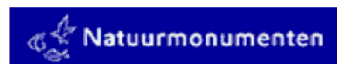
7963 PX Ruinen

5.1.2e

Ik werk op maandag, dinsdag, woensdag en donderdag

Doe mee met Natuurmonumenten en bescherm natuur in Nederland.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Verzonden: maandag 6 januari 2025 11:25

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @natuurmonumenten.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @ivn.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>

Onderwerp: concept agenda 16 januari - overleg Honden in het Holtingerveld

Dag dames,

Bijgevoegde concept agenda voor volgende week donderdag. Willen jullie aanvullen en verbeteren?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Lees hier onze [Disclaimer](#)

Reeds openbaar (<https://besjournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/2688-8319.12128>)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 2

Reeds openbaar
(<https://www.ugent.be/nl/actueel/persberichten/uitwerpselen-honden-schadelijk-biodiversiteit>)

Reeds openbaar

(<https://www.libelle.nl/actueel/de-drol-van-je-hond-niet-opruimen-dat-kan-slecht-zijn-voor-de-natuur-dit-is-hoe-het-zit~b3a8cf70/>)

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @staatsbosbeheer.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @Natuurmonumenten.nl]; Alfred Schoenmaker[5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @staatsbosbeheer.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 9/25/2025 9:48:29 AM
Subject: RE: Input namens de kerngroep hondenlosloop havelte
Received: Thur 9/25/2025 9:49:29 AM
[Ecol Sol and Evidence - 2022 - De Frenne - Nutrient fertilization by dogs in peri-urban ecosystems.pdf](#)
[20240106 persbericht Uni Gent Hondenpoep schadelijk.docx](#)

Goed aanvulling 5.1.2e □*

@ 5.1.2e Dan bedoel je wellicht deze informatie?

Vriendelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Natuurmonumenten Zuid Drenthe

5.1.2e
Oude Benderseweg 14
7963PX Ruinen

Van: 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@staatsbosbeheer.nl>
Verzonden: donderdag 25 september 2025 10:08
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @natuurmonumenten.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @Natuurmonumenten.nl>; Alfred Schoenmaker < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Input namens de kerngroep hondenlosloop havelte

Beste allemaal,

Nog een kleine aanvulling van onze zijde: Ik denk dat het belangrijk is om vanavond te benadrukken dat we het beleid/ onze keuzes niet alleen op feiten/bewijs/zaken die zijn voorgevallen maken (schade aan natuur, claims, rechtzaken), maar om deze juist te voorkomen. We mogen trouwens ook vanuit AVG geen lopende zaken delen. Dus de discussie over claimcultuur etc. moet meer gaan over: wie is gebaat bij het in leven roepen van een gevaarzettende situatie.

Groet

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 25 september 2025 08:56
Aan: s.vangemerden < 5.1.2e @natuurmonumenten.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>
CC: 5.1.2e, 5.1.2e < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @Natuurmonumenten.nl>; Alfred Schoenmaker < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Input namens de kerngroep hondenlosloop havelte

Dank je wel 5.1.2e,

Dit zijn de onderzoeken, onderbouwing waar ik naar zocht (de eerder gestuurde artikelen over hondenpoep als vermestende factor hadden we al gedeeld)

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>www.provincie.drenthe.nlVolg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).

Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e <5.1.2e> <5.1.2e> @natuurmonumenten.nl>

Verzonden: woensdag 24 september 2025 16:50

Aan: 5.1.2e <5.1.2e> <5.1.2e> @drenthe.nl>; 5.1.2e <5.1.2e> <5.1.2e> @gemeentewesterveld.nl>; 5.1.2e <5.1.2e> <5.1.2e> @staatsbosbeheer.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e> <5.1.2e> @staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e <5.1.2e> <5.1.2e> @Natuurmonumenten.nl>; Alfred Schoenmaker <5.1.2e> @gemeentewesterveld.nl>; 5.1.2e <5.1.2e> <5.1.2e> @drenthe.nl>; 5.1.2e <5.1.2e> <5.1.2e> @drenthe.nl>

Onderwerp: RE: Input namens de kerngroep hondenloop havelte

Hoi 5.1.2e,

Eens met de agenda ☐*

Het geformuleerde antwoord op het (nieuwe) voorstel van de hondenliefhebbers is niet leuk. Het is wel een eerlijk en feitelijk antwoord.

Ik zal de eerste en de laatste vragen proberen te beantwoorden met de onderstaande informatie:

1.

Over letselschade en aansprakelijkheid> de eigenaar van het dier is aansprakelijk:

[Fietsongeval door loslopend dier: wie is aansprakelijk? - Fietzersbond](#)

[Ruiter valt van paard door blaffende hond - HIJINK Advocaten](#)

Het wordt onduidelijk wanneer de eigenaar van de grond onduidelijke situaties creeert, dan kan er opeens een anders verdeelde aansprakelijkheid ontstaan. Deze situatie willen terrein beherende organisaties voorkomen:

[VAST | Verzekeringsrecht, aansprakelijkheid, schade en toezicht](#)

Kelderluik-criteria:

In dit gaat het niet over honden, MTBers of ruiters maar dit voorbeeld maakt wel dat terrein beherende organisaties voorzichtiger zijn geworden: De benadeelde acht het Landschap en NN aansprakelijk op grond van onrechtmatige gevaarzetting (artikel 6:162 BW). Bij de beoordeling dienen de zogeheten Kelderluik-criteria in aanmerking te worden genomen, inhoudende (i) in hoeverre niet-inachtneming van de vereiste oplettendheid en voorzichtigheid waarschijnlijk is, (ii) hoe groot de kans is dat daaruit ongevallen ontstaan, (iii) hoe ernstig de gevolgen kunnen zijn, en (iv) in hoeverre het nemen van veiligheidsmaatregelen bezwaarlijk is.

3.

Dit is een duidelijk verhaal, medicijnresten zitten in poep en aan haren van dieren en dit hoort niet thuis in de natuur.

[Medicijnresten in het milieu | Dierenkliniek Kenaupark](#)

[Medicijnen-en-het-milieu-Dibevo-Vakblad6-2023.pdf](#)

Vriendelijke groeten,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Natuurmonumenten Zuid Drenthe

5.1.2e

Oude Benderseweg 14
7963PX Ruinen

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Verzonden: woensdag 24 september 2025 14:16

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e < 5.1.2e @natuurmonumenten.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @Natuurmonumenten.nl>; Alfred Schoenmaker
< 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>

Onderwerp: FW: Input namens de kerngroep hondenlosloop havelte

Goedemiddag allen,

De groep heeft gelijk voor wat betreft de reactie op de vragen. Veel kunnen we met enige toelichting wel uitleggen. Concreet zijn er een paar vragen waar ik zo nog niet mee uit de voeten kan

1. Onderbouwing claim cultuur. Ik denk dat ze op zoek zijn naar feiten waarom terreinbeheerder (mede) verantwoordelijk wordt gesteld voor schade bij ongevallen tussen verschillende gebruikersgroepen op 1 pad (als dat is toegestaan) **actie SBB?NM**
2. De alternatieve route zoals voorgelegd aan Schoenmaker – gisteren concludeerden we in de voorbereiding dat we dat alternatief niet kennen. **Gemeente?**
3. Het rapport medicatieresten in hondenpoep – **wie heeft dat/waar is dat te vinden?**

Vragen over N2000 beheerplan. Ik kan dat toelichten, want het blijft lastig wat wat is. Het N2000 beheerplan is een wettelijk verplicht plan dat beheerders en provincie moeten opstellen om te laten zien hoe beheer wordt uitgevoerd om de natuurdoelen te halen/beschermen. Dat heeft weinig van doen met samen oplossingen zoeken voor recreatie, omdat recreatief gebruik geen onderdeel is van de wettelijke plicht in N2000. Vervelend voor de mensen, maar in het wettelijk kader is recreatief gebruik ondergeschikt aan natuurdoelen (ik zal proberen het wat zachter te formuleren).

Het zoeken van oplossingen doen we wel degelijk samen, maar altijd binnen de beperkingen die N2000 ons geeft, voorzover we spreken over terreinen binnen N2000 of over activiteiten die effecten hebben op N2000. Vanuit dit perspectief is een hondenloslooproute in het projectgebied Havelterberg (door de club aangeduid als weiland) dus ook NIET bespreekbaar – want het N2000 uitbreidingsdoel oppervlak heischraal grasland verhoudt zich niet met losloopgebied – zie problematiek grote startbaan)

Inrichting van een hondenlosloopgebied willen we samen met de hondengroep doen en dan zullen we zeker rekening houden met de aangedragen info over voorwaarden en welzijn honden.

Men mist een agenda.

Die kan eenvoudig:

- 1 welkom
- 2 verslag 30 juni (met oa bovenstaande punten)
3. communicatie – transparantie versus vertrouwelijk met elkaar opties kunnen verkennen
4. conclusies uit het “huiswerk” op de verschillende onderdelen
  - 4a. MTB routes (korte termijn en doorkijk naar de (verre) toekomst
  - 4b. Ruiterroutes en evenementen (2 keer per jaar)
  - 4c. honden aan de lijn vs losloopgebied – bespreking van alternatieven korte en middellange termijn.
5. afspraken
6. rondvraag

Is dit een agenda?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: Stap in Actie <5.1.2e@stapinactie.nl>

Verzonden: woensdag 24 september 2025 13:50

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; Alfred Schoenmaker <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@hotmail.com>; 5.1.2e & 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@home.nl>

Onderwerp: Input namens de kerngroep hondenlosloop havelte

Beste 5.1.2e, Beste Alfred,

Voor de zekerheid mail ik Alfred Schoenmaker ook. Omdat ik ervanuit ga dat hij morgenavond weer de voorzitter is, het is immers erg kortdag.

In overleg met de leden van de werkgroep mail ik jullie dit toe.

Tot morgenavond!

Gisteravond heb ik overleg gehad met de kerngroep hondenlosloop Havelte.

Er waren een paar vragen die ik alvast bij jou wil neerleggen als verzoek voor a.s. donderdagavond. Is er een agenda die wij alvast kunnen ontvangen? De vorige keer was het benen op tafel maar men neemt nu aan dat het concreter kan worden? Voor de agenda wil men graag punten indienen:

- Namens de groep komen 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e en ondergetekende als ondersteuning.
- De groep heeft eerder een reactie gegeven op het verslag. Wij nemen aan dat wij hier een reactie op krijgen bij de vaststelling van de notulen? Zie 1^e bijlage.
- Als agendapunt willen wij graag een voorstel voor een alternatieve loslooproute indienen. Zie bijlage: een kaartje en hieronder de motivatie.

Het zou gewaardeerd worden om dit te kunnen delen op een scherm zodat we er gezamenlijk naar kunnen kijken. Als dit niet handig is dan kunnen er hand outs van gemaakt worden als alternatief. Laat maar weten wat een geschikte vorm is.

- Kunnen wij vooraf de agenda/opzet ontvangen? Al is het kort dag.

Bij voorbaat dank!

Toelichting bij de alternatieve route.

Ons voorstel voor een alternatieve loslooproute Holtingerveld. Zie in oranje de alternatieve route. Het begint vanaf de parkeerplaats en het loopt voor een deel parallel aan het fietspad alleen net aan de andere kant van de sloot/greppel en bosschage. Deze route gaat om het natte kruispunt heen.

Waar wij rekening mee hebben gehouden;

- Wij hebben rekening gehouden met de recreanten die starten vanaf de parkeerplaats en gekeken naar het gebruik van de bewoners uit Havelte zelf.
- Onze voorkeur is om het pad niet (zoals het nu is) te delen met het fietspad. Met deze komen de diverse gebruikers elkaar zo min mogelijk tegen waar ook de andere recreanten lopen, rijden en fietsen. De getekende oranje lijnen op de kaart vormen deze aangesloten alternatieve loslooproute.
- Het blijkt het voor honden van jong tot oud van groot belang voor de sociale en mentale ontwikkeling om los te kunnen lopen. Zo leren ze de wereld om zich heen te ontdekken en ontwikkelen een gezonde interactie met baas en andere honden.
- Door ze in de bestaande weilanden aan te leggen, aan de binnenkant langs de nu al bestaande sloten en of bosranden, creëer je veilig(re) loslooproutes door de gebruikers te scheiden. De stippellijnen zijn variaties op route over de nu weilanden. Je behoud zo een vrij compact gebied waar toch voldoende ruimte is voor de loslopende honden en hun baasjes.
- De start van de route naar deze weilanden moeten echter gedeeld worden door alle partijen. Tot nu toe is dit ook goed gegaan, zie de uitkomsten van de WOO verzoeken bij de Provincie en Staatsbosbeheer, waarbij geen enkele klacht is te vinden bij navraag over loslopende honden op dat traject. Dit blijft een stukje waar men op elkaar moet letten en met fatsoen en respect elkaar de ruimte geeft. Mogelijk is dit aan te geven met borden met een uitnodigende tekst?
- Wij hebben vernomen dat er plannen c.q. tekeningen liggen voor het gebied wat nu weilanden zijn, toch hierbij het verzoek om deze suggesties mee te nemen op de tekentafel. Immers de route langs de rand hebben geen enorme impact op het grote geheel. Of als dat wel zo is horen wij het graag wij blijven graag meedenken in wat wél kan.

Namens de hondenlosloopgroep,
Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Lees hier onze [Disclaimer](#)

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 9

Duplicaat met ID 712628

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 2

Duplicaat met ID 712630

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; Alfred Schoenmaker[5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]
From: Stap in Actie
Sent: Sun 9/28/2025 11:40:12 AM
Subject: Voor de helderheid, check voorstel vanuit de gemeente en provincie
Received: Sun 9/28/2025 11:40:55 AM
[Controlevraagproces honden losloophavelte.docx](#)

Beste 5.1.2e en Alfred,

Zie bijgaande bijlage, het is een word document dus je kan aanpassen wanneer nodig.
Voel je vrij om dit te doen.

Fijn als dat voor morgenavond lukt dan komt de groep weer bij elkaar en kunnen we het bespreken. Met de juiste informatie op tafel.

Nog een fijne zondag en/of fijne werkweek!

Groet, 5.1.2e

Beste 5.1.2e , Beste Alfred,

Morgenavond komt de kerngroep van de hondlosoop bij elkaar. Na afgelopen donderdagavond moest het voorstel even bezinken dat hebben jullie vast gemerkt.

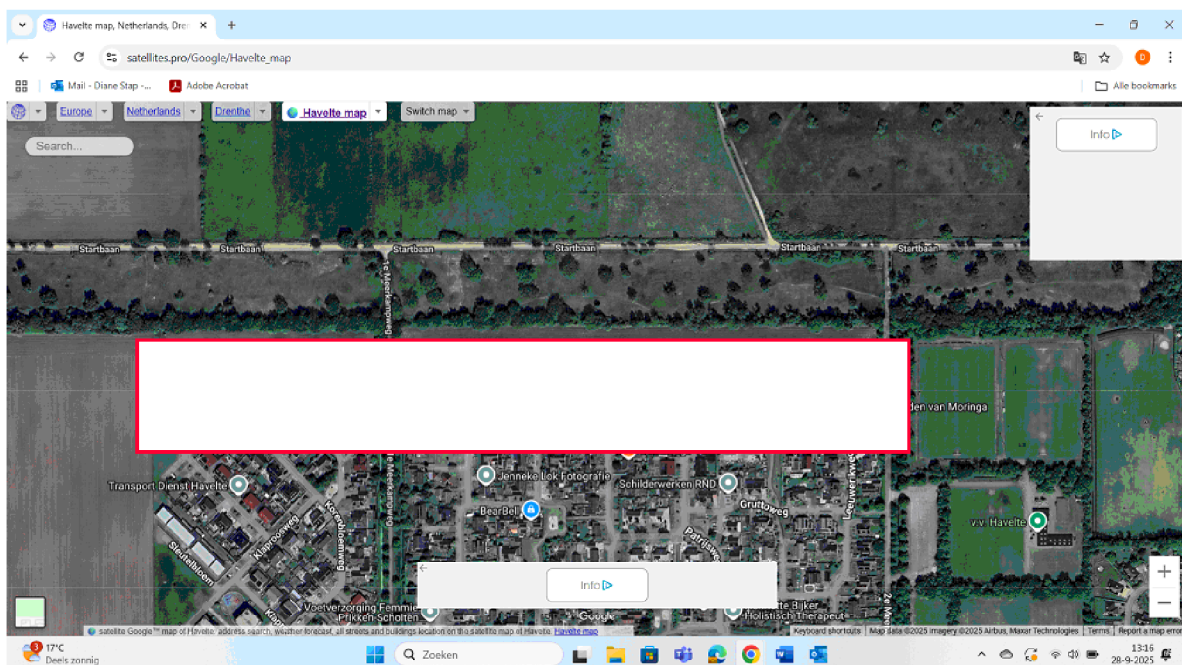
Om de communicatie helder te houden wil ik dit even wat controlevragen te stellen. Zodat we morgenavond met de juiste informatie werken.

Het voorstel/proces nu vanuit de gemeente & provincie:

- De provincie en gemeente zetten zich in om de strook tussen de meerkamp en start natuurgebied aan te kopen. Vervolgens is het plan het proces op te starten om de bestemming te veranderen zodat het in de toekomst gebruikt kan worden als een hondenlosoop gebied.
- De kerngroep hondenlosoop is gevraagd om mee te werken aan het proces van inrichting van dit gebied. En mede eigenaarschap te tonen.

Heb ik hiermee de kern(en) te pakken?

Check : het gaat om het onderstaande stuk , rood omcirkeld.

To: Alfred Schoenmaker[5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]
From: Stap in Actie
Sent: Mon 9/29/2025 12:21:57 PM
Subject: RE: Reactie Alfred: Voor de helderheid, check voorstel vanuit de gemeente en provincie
Received: Mon 9/29/2025 12:22:06 PM

Dank! Fijn om dit helder te hebben om ruis te voorkomen.
Hier kan ik zeker wat mee, het zal mij helpen om het gesprek vanavond in (goede) banen te leiden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: Alfred Schoenmaker < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
Verzonden: maandag 29 september 2025 14:13
Aan: 5.1.2e in Actie < 5.1.2e @stapinactie.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
Onderwerp: Reactie Alfred: Voor de helderheid, check voorstel vanuit de gemeente en provincie

Beste 5.1.2e ,

Allereerst dank voor deze terugkoppeling en de check voor vanavond.

Hierbij wat aanvullingen op hetgeen je zelf al op papier hebt gezet:

- De ambtenaar van provincie toont zich bereid om zich inzetten om zich maximaal in te zetten om een strook grond tussen de meerkamp en startbaan aan te kopen
- De huidige bestemming van deze grond is landbouwgrond en mocht de aankoop succesvol zijn, dan zal er een gemeentelijk proces plaats moeten vinden om de bestemming aan te passen naar bv recreatie.
- De aankoop door de provincie is a: afhankelijk van de huidige grondeigenaar of deze medewerking wil verlenen en b: afhankelijk of de Statenleden in Drenthe het een goed idee vinden om landbouwgrond anders te bestemmen.
- Voor de aankoop van de grond heeft Gedeputeerde Staten géén handelingsbevoegdheid. Aankoop van de grond incl. wijziging kan alleen bij meerderheid van Provinciale Staten dooraan.
- (Belangrijk: Binnen Provinciale Staten is de basishouding van de grootste partij in de Staten (BBB) dat er géén landbouwgrond mag verdwijnen. 5.2.1 5.2.1

- De kerngroep hondenlosloopgebied wordt gevraagd om mee te werken aan het proces van inrichting van het gebied. Hierbij zullen naar verwachting ook partijen als o.a. dorpsbelangen en omwonenden worden betrokken.
- De inrichting van het gebied zal deels door participatie vanuit het dorp invulling moeten krijgen. Er zal een gevoel van eigenaarschap moeten ontstaan om binnen de beschikbare budgetten qua inrichting tot mooie resultaten te komen.

- Vervolg: Nadat er vanuit de kerngroep voor de hondenlosloop positieve terugkoppeling is geweest naar de ambtenaar van provincie Drenthe, kunnen pogingen om de gronden aan te kopen starten.
- Als de kansen tot aankoop (hiermee doel ik vooral op de bereidwilligheid van de grondeigenaar) gunstig zijn, dan zal daarna het dorp geïnformeerd worden over de ontwikkelingen. Persoonlijk lijkt het me slim om dan een informatieavond in bv de Veldkei beleggen. Daarbij nodigen we de inwoners van Havelte uit en wordt de avond ingevuld door de partijen die afgelopen week aanwezig waren bij het overleg.

Boodschap zal dan zijn: "in gezamenlijkheid willen we toekomstbestendige keuzes maken"

Met vriendelijke groet,
Alfred Schoenmaker
Tel. 06 5.1.2e

Van: Stap in Actie < 5.1.2e @stapinactie.nl>
Verzonden: zondag 28 september 2025 13:40
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; Alfred Schoenmaker < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e@stapinactie.nl. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Beste [5.1.2e](#) en Alfred,

Zie bijgaande bijlage, het is een word document dus je kan aanpassen wanneer nodig.
Voel je vrij om dit te doen.

Fijn als dat voor morgenavond lukt dan komt de groep weer bij elkaar en kunnen we het bespreken. Met de juiste informatie op tafel.

Nog een fijne zondag en/of fijne werkweek!

Groet, [5.1.2e](#)

*****
Disclaimer: De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen. De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.
*****

To: Alfred Schoenmaker[5.1.2e]@gemeentewesterveld.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: Stap in Actie
Sent: Wed 10/1/2025 7:23:34 PM
Subject: een update namens kerngroep hondenloosloop
Received: Wed 10/1/2025 7:23:42 PM

Goedenavond,

Met enige vertraging, excuus dat komt door mijn volle werkweek. Dit blijft toch vrijwilligerswerk wat erbij komt. Hierbij een eerste reactie. Onderstaande mailtje is precies zo voorgelegd /gemaild naar de groep! Het is even een groepsproces wat we doorlopen, eerst iedereen bijpraten van de kerngroep en eenieder heeft deze week de tijd om het voorstel te overdenken. Zo gaan we niet over één nacht ijs. Het is zeker benoemd dat het vertrouwelijk is.

Dit even als update.

Beste Alfred en [5.1.2e],

Dankjewel voor jullie input, het hielp mij én belangrijker het hielp de kerngroep om de punten goed op een rij te zetten. Zo heeft de groep nu allemaal dezelfde informatie, zonder ruis. Dit hebben wij dus maandagavond met elkaar doorgenomen. Ik merk dat de informatie verschillend werd ervaren en dat sommigen meer tijd nodig hebben om het te laten bezinken. Daarom hebben we afgesproken dat ik eind deze week even een belronde doe om dan de balans op te maken. Ik denk dat het goed is, dat men deze week ook de notulen ontvangt van afgelopen week. En dat de groep deze week de rapporten ontvangen, de antwoorden op de gestelde vragen. Lukt dat? Het vraagt even werk van jullie kant, maar jullie hadden de antwoorden liggen toch? En het zal bijdragen aan het vertrouwen en het kunnen zetten van de verdere stappen. Alvast dank.

Dan verwacht ik dat ik eind deze week of begin volgende week een reactie kan geven namens de groep. Liever een gedragen en unaniem antwoord daarom nemen we hierin even de tijd.

Met vriendelijke groet, mede namens de groep.

[5.1.2e]

To: 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]
From: Alfred Schoenmaker
Sent: Thur 10/2/2025 11:05:42 AM
Subject: Nog een reactie van Alfred Schoenmaker: Reactie Alfred: grond naast grote startbaan
Received: Thur 10/2/2025 11:05:50 AM

Beste 5.1.2e ,

Wellicht is hetvolgende te gemakkelijk gedacht maarrrrr....:

In het verleden, toen ik nog Statenlid was, heb ik de Staten van Drenthe een keer een motie gemaakt die bij meerderheid is aangenomen om geld beschikbaar te stellen aan de Gemeente Emmen, waarmee de Gemeente Emmen zelf een beveiligingsbedrijf kon betalen om overlast rondom veiligelanders in Nieuw Weerdinge te kunnen terugdringen. Dit was destijds even puzzelen voor Jetta Klijnsma, maar we zijn toen tot deze (hiervoor genoemde) oplossing gekomen. Een zelfde handelswijze zou je ook kunnen hanteren bij het aankopen van de gronden van deze particulier. 5.2.1

5.2.1

In de praktijk:

De provincie onderzoekt of de grondeigenaar de landbouwgrond wil verkopen. Als dat het geval is, dan geeft de provincie het geld tot aankoop aan de Gemeente Westerveld en de Gemeente Westerveld koopt de grond aan van deze particulier. Daarmee kun je het doel behalen.

Met vriendelijke groet,

Alfred Schoenmaker

Van: Alfred Schoenmaker < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>

Verzonden: donderdag 2 oktober 2025 12:52

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>

Onderwerp: Reactie Alfred: grond naast grote startbaan

Beste 5.1.2e ,

De vraag is helder. Het antwoord verdient zorgvuldigheid.

Ik durf het zo niet te zeggen, maar lijkt me goed dat de experts intern bij ons zich er over gaan buigen.

We komen spoedig met een reactie.

Met vriendelijke groet,

Alfred

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Verzonden: woensdag 1 oktober 2025 13:25

Aan: Alfred Schoenmaker < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>

Onderwerp: grond naast grote startbaan

Dag Alfred,

We puzzelen op de juridische haken en ogen, onder andere het Didam-arrest.

Wie moet naar jullie idee de eindbeheerder van de grond worden, als deze ingericht is als hondenlosloop-wandelgebied? Is dat de gemeente of zou dat een terreinbeheerder of particulier moeten zijn?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>www.provincie.drenthe.nlVolg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

*****
***** Disclaimer: De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen. De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.
*****
*****

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 10/9/2025 2:45:27 PM
Subject: RE: stand van zaken / paar punten vanuit kerngroep Hondenlosloop Havelte
Received: Thur 10/9/2025 2:45:36 PM

Hoi 5.1.2e

Ik zou haar dan wel even een berichtje sturen dat we begin volgende week reageren, omdat we nog wachten op antwoord Prolander.

Met vriendelijke groet

mw. 5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e
GEMEENTE WESTERVELD | Postbus 50, 7970 AB Havelte | Raadhuislaan 1, 7981 EL Diever
T 14 0521 | E info@gemeentewesterveld.nl | I www.gemeentewesterveld.nl | @gem_westerveld

aanwezig: maandag, dinsdag en donderdag, vrijdagmorgen (thuis)
afwezig: woensdag

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 9 oktober 2025 15:49
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
Onderwerp: RE: stand van zaken / paar punten vanuit kerngroep Hondenlosloop Havelte

Dag 5.1.2e ,
Prima. 5.1.2e verwacht volgende week iets meer duidelijkheid over hoe en wanneer we in gesprek kunnen met de eigenaar van de grond. Lijkt me goed om even af te wachten wanneer dat plaatsvindt en dan een gesprek inplannen. Zullen we begin volgende week reageren naar 5.1.2e?

Voorzet:

Beste 5.1.2e ,

Dank dat je contact opneemt. Het verslag van de plusgebruikers is inmiddels toegestuurd (doe ik maandag). Daarin kun je ook een ander lezen over afspraken.

Het is voor nu inderdaad een beetje lastig om er met een brede groep over te praten. We hopen dat jullie begrijpen dat er ook een andere kant is. Het is voor de eigenaar niet fijn om het gevoel te hebben dat zijn grond al "verdeeld" is, terwijl hij daar zelf nog niets over heeft kunnen zeggen.

Zodra er een gesprek met de eigenaar geweest is en we mogelijkheden zien om er met hem uit te komen, dan kunnen we het idee breder communiceren. Een bijeenkomst in de Veldkei is dan zeker een goed idee.

Op 25 september is duidelijk aangegeven dat de wens er is om het loslopen van honden in de toekomst in het Holtingerveld helemaal te verbieden, maar dat dat niet van vandaag op morgen hoeft. We hebben dus tijd om eerst een alternatief te ontwikkelen en uit te voeren. We streven ernaar het alternatief over 2-3 jaar in gebruik te kunnen nemen. Daarna zal een verbod op loslopende honden in het Holtingerveld worden ingevoerd.

Wij vinden het ook prettig om het samen aan te pakken. Daarmee kunnen we hopelijk ook iets realiseren waar iedereen met een goed gevoel op terugkijkt. Maar juist omdat we het samen willen doen, kost het ook wat meer tijd om iedereen mee te nemen. We vragen dus om jullie geduld.

Zoiets?

Met vriendelijke groet,

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>www.provincie.drenthe.nlVolg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: Stap in Actie <5.1.2e@stapinactie.nl>**Verzonden:** woensdag 8 oktober 2025 14:27**Aan:** 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; Alfred Schoenmaker <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>**Onderwerp:** stand van zaken / paar punten vanuit kerngroep Hondenloop Havelte

Beste 5.1.2e, Alfred,

Na een eerste reactie heb ik de afgelopen tijd contact gehouden met de groep. Het blijkt lastig om met een éénduidige reactie te komen.

Wat ik wel terug wil koppelen zijn deze 3 hoofd vragen/punten. Zodat jullie wel gevoel kunnen houden bij de stand van zaken. Want deze komen in elk gesprek met een kerngroep lid terug.

Onder andere:

- Het er niet over kunnen spreken met anderen maakt het gevoelsmatig lastig om deze keuze te maken namens alle hondenbezitters. Daar houden ze zich aan maar voelt enigszins ongemakkelijk.

Een route in participatie zou kunnen zijn dat je een avond belegd in de veldkei en dit bespreekt met geïnteresseerden. Dit kan nu (nog) niet.

- Gezien het aantal hondenbezitters, vanuit Havelte en daarbuiten vindt men het van groot belang dat er loslooproute beschikbaar blijft. Tot de definitieve herinrichting klaar is.

Dit wordt met grote regelmaat aan de kernleden gevraagd vanuit de hondenbezitters die nu frequent gebruik maken van de bestaande loslooproute in het Holtingerveld.

- We vinden de uitnodiging om echt samen mee te denken en te werken over de inrichting van het veld positief (mag ook gezegd worden)

Persoonlijk denk ik dat het goed om over enige tijd in kleiner samenstelling de verdere stappen te bespreken met de groep.

Dus dan zonder de andere plusgebruikers. Maar 5.1.2e Alfred, 5.1.2e en een afvaardiging van de kerngroep. Is dat een idee?

Ik ben benieuwd naar jullie reactie.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

*****
Disclaimer: De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen. De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.
*****

*****
***** Disclaimer: De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen. De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.
*****
*****

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; Alfred Schoenmaker[5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]
Cc: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]
From: Stap in Actie
Sent: Tue 10/21/2025 12:41:18 PM
Subject: RE: stand van zaken / paar punten vanuit kerngroep Hondenloop Havelte
Received: Tue 10/21/2025 12:42:27 PM

Dank ! alsnog .

Excuus door de mailtjes erna niet meer op deze gereageerd. Dit was even tussen alles door blijven liggen.

Ik heb het gedeeld met de kerngroep. Het is vooral nu afwachten is de conclusie op de ontwikkelingen op het provinciehuis.

Dank voor de inzet en moeite. Het is een leerzaam proces van iedereen merk ik.

Groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Verzonden: donderdag 16 oktober 2025 09:43

Aan: Stap in Actie < 5.1.2e @stapinactie.nl>; Alfred Schoenmaker < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>

Onderwerp: RE: stand van zaken / paar punten vanuit kerngroep Hondenloop Havelte

Dag 5.1.2e ,

Sorry dat het langer duurde dan aangegeven. In de herfst is mijn agenda altijd erg vol. En daar komt bij dat ik de vragen goed begrijp, maar het antwoord soms toch wat ingewikkelder of gevoeliger ligt dan je op het eerste gezicht zou denken.

Het verslag van de plusgebruikers doe ik hierbij en stuur het ook naar de andere plusgebruikers. Daarin kun je ook een en ander lezen over afspraken.

Het is voor nu inderdaad een beetje lastig om er met een brede groep over te praten. We hopen dat jullie begrijpen dat er ook een andere kant is. Het is voor de eigenaar niet fijn om het gevoel te hebben dat zijn grond al "verdeeld" is, terwijl hij daar zelf nog niets over heeft kunnen zeggen.

Zodra er een gesprek met de eigenaar geweest is en we mogelijkheden zien om er met hem uit te komen, dan kunnen we het idee breder communiceren. Een bijeenkomst in de Veldkei is dan zeker een goed idee.

Zoals al aangegeven is aankoop van de grond voor de provincie nog ingewikkeld, omdat het niet gaat om grond binnen het natuurnetwerk dat van functie verandert, maar erbuiten. Daar komt nog bij dat de provincie nooit eindgebruiker/eigenaar van grond blijft en deze dus na functiewijziging/inrichting overgedragen moet worden. Er zijn juridische uitspraken, dat dat in principe openbaar moet gebeuren en dus iedereen daarop kan bieden. In dit geval willen we graag dat de gemeente de grond gaat beheren, omdat dat de meeste garantie geeft dat het in de toekomst opengesteld blijft voor recreatie. De provincie is op dit moment een aantal scenario's juridisch en financieel aan het uitzoeken. Dat kost meer tijd dan ik had gehoopt. En ondertussen kunnen we niet in gesprek met de eigenaar, omdat halverwege van scenario wisselen, een risico inhoudt. Het gaat te ver om dat nu helemaal uit te schrijven, maar we hebben het ermee te doen.

Op 25 september is duidelijk aangegeven dat de wens er is om het loslopen van honden in de toekomst in het Holtingerveld helemaal te verbieden, maar dat dat niet van vandaag op morgen hoeft. We hebben dus tijd om eerst een alternatief te ontwikkelen en uit te voeren. We streven ernaar het alternatief over 2-3 jaar in gebruik te kunnen nemen. Daarna zal een verbod op loslopende honden in het Holtingerveld worden ingevoerd.

Wij vinden het ook prettig om het samen aan te pakken. Daarmee kunnen we hopelijk ook iets realiseren waar iedereen met een goed gevoel op terugkijkt. Maar juist omdat we het samen willen doen, kost het ook wat meer tijd om iedereen mee te nemen. We vragen dus om jullie geduld.

Ik hoop in november duidelijkheid te hebben over de scenario's. Dan weten we wie wanneer met de eigenaar in gesprek gaat. En zodra dat bekend is, kunnen we met jullie het gevraagde overleg inplannen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e

Verzonden: donderdag 9 oktober 2025 17:06

Aan: 'Stap in Actie' <5.1.2e@stapinactie.nl>; Alfred Schoenmaker <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>

Onderwerp: RE: stand van zaken / paar punten vanuit kerngroep Hondenloop Havelte

Dag 5.1.2e,

Dank voor je mail. Op de inhoud reageren we begin volgende week.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Van: Stap in Actie <5.1.2e@stapinactie.nl>

Verzonden: woensdag 8 oktober 2025 14:27

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; Alfred Schoenmaker <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>

Onderwerp: stand van zaken / paar punten vanuit kerngroep Hondenlosloop Havelte

Beste 5.1.2e, Alfred,

Na een eerste reactie heb ik de afgelopen tijd contact gehouden met de groep. Het blijkt lastig om met een éénduidige reactie te komen.

Wat ik wel terug wil koppelen zijn deze 3 hoofd vragen/punten. Zodat jullie wel gevoel kunnen houden bij de stand van zaken. Want deze komen in elk gesprek met een kerngroep lid terug.

Onder andere:

- Het er niet over kunnen spreken met anderen maakt het gevoelsmatig lastig om deze keuze te maken namens alle hondenbezitters. Daar houden ze zich aan maar voelt enigszins ongemakkelijk.

Een route in participatie zou kunnen zijn dat je een avond belegd in de veldkei en dit bespreekt met geïnteresseerden. Dit kan nu (nog) niet.

- Gezien het aantal hondenbezitters, vanuit Havelte en daarbuiten vindt men het van groot belang dat er loslooprouten beschikbaar blijft. Tot de definitieve herinrichting klaar is.

Dit wordt met grote regelmaat aan de kernleden gevraagd vanuit de hondenbezitters die nu frequent gebruik maken van de bestaande loslooprouten in het Holtingerveld.

- We vinden de uitnodiging om echt samen mee te denken en te werken over de inrichting van het veld positief (mag ook gezegd worden)

Persoonlijk denk ik dat het goed om over enige tijd in kleiner samenstelling de verdere stappen te bespreken met de groep.

Dus dan zonder de andere plusgebruikers. Maar 5.1.2e Alfred, 5.1.2e en een afvaardiging van de kerngroep. Is dat een idee?

Ik ben benieuwd naar jullie reactie.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

To: [redacted] [redacted] [redacted] @drenthe.nl]
Cc: Alfred Schoenmaker[redacted] @gemeentewesterveld.nl]
From: [redacted] [redacted]
Sent: Fri 11/21/2025 8:07:38 AM
Subject: RE: Ontwikkelingen hondenlosloopgebied Havelte?
Received: Fri 11/21/2025 8:07:51 AM

Dag [redacted]

Dank voor de terugkoppeling en we blijven graag op de hoogte van de voortgang.

Met vriendelijke groet

mw. [redacted] [redacted] | [redacted]
GEMEENTE WESTERVELD | Postbus 50, 7970 AB Havelte | Raadhuislaan 1, 7981 EL Diever
T 14 0521 | E info@gemeentewesterveld.nl | I www.gemeentewesterveld.nl

aanwezig: maandag, dinsdag en donderdag, vrijdagmorgen (thuis)
afwezig: woensdag

Van: [redacted] [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 20 november 2025 16:47
Aan: Alfred Schoenmaker <[redacted]@gemeentewesterveld.nl>; [redacted] [redacted] <[redacted]@gemeentewesterveld.nl>
Onderwerp: RE: Ontwikkelingen hondenlosloopgebied Havelte?

Dag Alfred,
Prolander heeft deze week toestemming gekregen van GS om het verkennende gesprek met de eigenaar aan te gaan. Ik zal m'n best blijven doen om te zorgen dat de afspraak voor een eerste gesprek zsm zal worden gemaakt. Wordt vervolgd

Met vriendelijke groet,

[redacted] [redacted]

[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Van: Alfred Schoenmaker <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>

Verzonden: woensdag 19 november 2025 10:55

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>

Onderwerp: Ontwikkelingen hondenlosloopgebied Havelte?

Beste 5.1.2e,

Zijn er nog ontwikkelingen m.b.t. het hondenlosloopgebied in Havelte?

Volgende week zitten we als college bij dorpsbelangen Havelte en het zou zomaar kunnen dat ik vragen krijg.

Ik hoor/lees het wel,

Met vriendelijke groet,

Alfred

*****

Disclaimer: De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen. De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.

*****

*****

***** Disclaimer: De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen. De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.

*****

*****

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Fri 12/19/2025 8:03:30 AM
Subject: FW: Huidige recreatieroutes projectgebied Havelterberg
Received: Fri 12/19/2025 8:03:30 AM
[Ruiterpaden Holtingerveld 2025 \(1\).pdf](#)

Hoi 5.1.2e ,

Onderstaand ook even ter informatie voor jou.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Domein Landelijk Gebied

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag t/m vrijdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

e-mail: 5.1.2e @drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Verzonden: donderdag 18 december 2025 10:35

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prolander.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

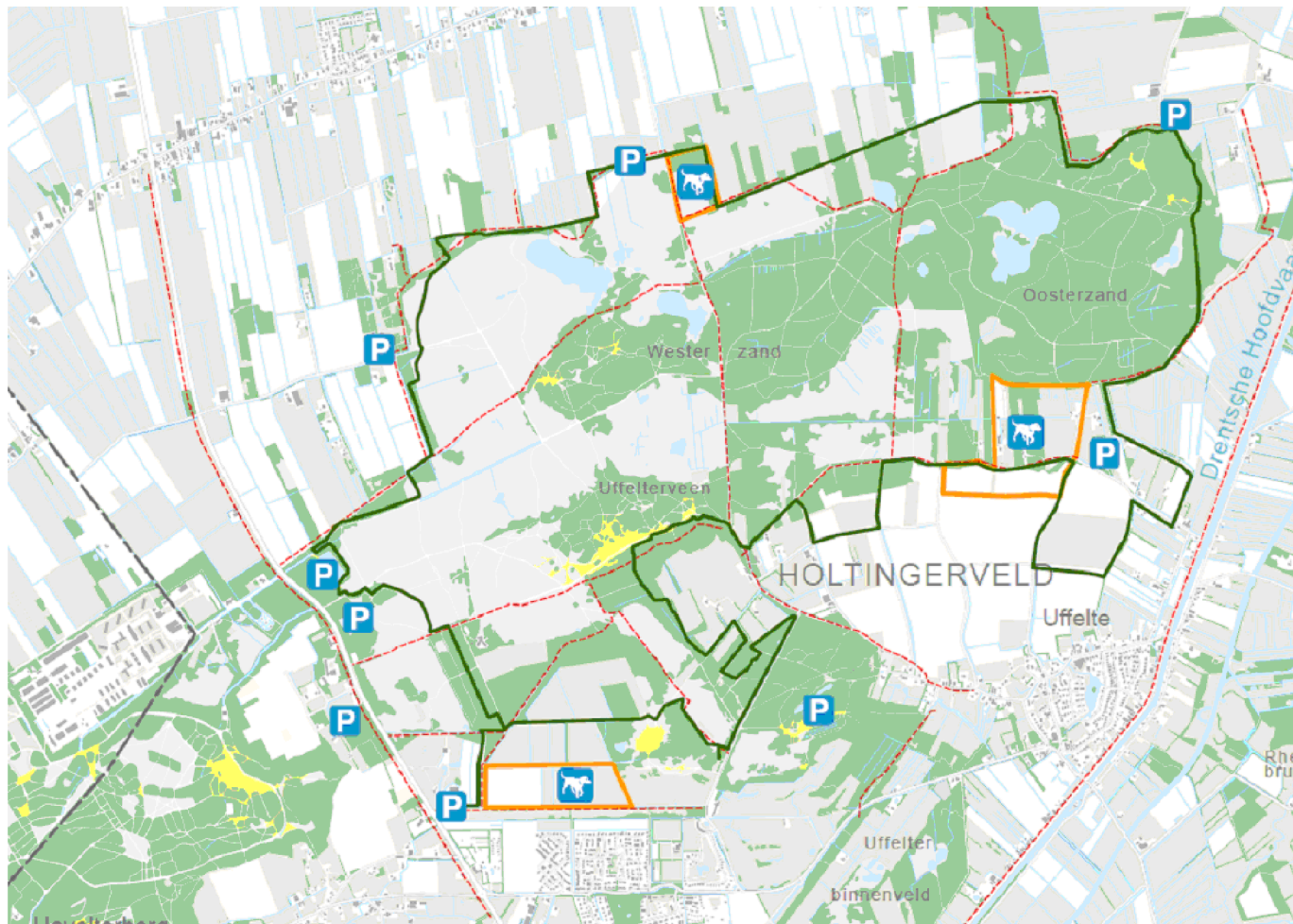
Onderwerp: RE: Huidige recreatieroutes projectgebied Havelterberg

Dag 5.1.2e ,

De ruiterroutes zoals in de bijlage worden deze of volgende maand op bebording gecontroleerd en (opnieuw) uitgezet.

Op onderstaande kaart de donkergroene lijn van de MTB route. Dit is de laatste versie die ik heb. Ik denk wel dat het zo klopt

En de hondenloslooproutes staan nog ter discussie. De twee kleine niet zozeer, maar die rond het projectgebied Havelterberg is geen overeenstemming over. Officieel is die veel groter dan hier op de kaart. Om de discussie daarover niet naar jullie project te trekken en het gesprek op andere tafels te vervuilen, zou ik daar gewoon een grote ster zetten met de kanttekening dat de hondenloslooprouten nog onderwerp van gesprek is met de hondenbezitters, terreinbeheerders en overheden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag tot en met donderdag

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).

Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @prolander.nl>

Verzonden: maandag 15 december 2025 14:46

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @drenthe.nl>

Onderwerp: Huidige recreatieroutes projectgebied Havelterberg

Goedemiddag 5.1.2e ,

In het inrichtingsplan dat geschreven wordt voor project Havelterberg beschrijven we ook de huidige recreatieve routes die in/rondom het plangebied liggen. Daarbij zouden we graag een kaartje willen toevoegen. Ik heb alleen niet helemaal helder hoe de huidige MTB- en hondenloslooproute lopen. Heb jij hier toevallig een kaartje van? Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Medewerker gebiedsontwikkeling

Prolander

Prolander werkt aan het landschap van Drenthe en Groningen

Postadres: Postbus 50040, 9400 LA Assen

M

5.1.2e

E

5.1.2e

[@prolander.nl](mailto:5.1.2e@prolander.nl)

W

www.prolander.nl

Aanwezig: ma, di, wo, vr

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 1

buiten verzoek

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]
From: 5.1.2e 5.1.2e
Sent: Thur 3/12/2026 4:17:35 PM
Subject: RE: groenstrook update i.v.m. hondenloslooproute
Received: Thur 3/12/2026 4:18:02 PM

Dag 5.1.2e

Er is weinig begrip als zaken lang duren en er geen communicatie is. Dat is en blijft een moeilijk punt. Het draagvlak voor ontwikkelingen in natuur, die ten koste gaan van hun recreatie mogelijkheden, blijven voor inwoners en gebruikers onverteerbaar. Mensen die een druk bestaan hebben, zoeken vaak hun ontspanning in de natuur. Als paden niet meer toegankelijk of afgesloten zijn en er zijn geen alternatieven dan leidt dat tot weerstand

Met vriendelijke groet,

Mw. 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e | **team Ruimtelijke Ontwikkeling**
GEMEENTE WESTERVELD | Postbus 50, 7970 AB Havelte | Raadhuislaan 1, 7981 EL Diever T (5.1.2e) | E
info@gemeentewesterveld.nl | www.gemeentewesterveld.nl

Kom dichterbij

The Passion in Dwingeloo en op NPO 1
Donderdag 2 april, 20.30 uur

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 11 maart 2026 09:30
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
Onderwerp: RE: groenstrook update i.v.m. hondenloslooproute

Dag 5.1.2e ,

Ik heb Alfred vrijdag nog een mondelinge update gegeven. Er is een eerste gesprek geweest, dat is positief verlopen. De eigenaar wil het liefst vervangende grond in de omgeving terug (ruilgrond). Prolander verkent de opties nu. Ja, alles kost veel tijd (en Prolander heeft een capaciteitsprobleem).

Ik heb 22 januari het laatste bericht gestuurd aan de hondengroep – dat er een gesprek was gepland en dat het langer duurt dan gehoopt. Daarna is niets meer gedeeld.

Ik stuur je zo de reactie van de dorpsbelangen op de uitnodiging voor het gebruikersoverleg door. Er zit nog veel “pijn”

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e> @gemeentewesterveld.nl>

Verzonden: dinsdag 10 maart 2026 16:42

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e> @drenthe.nl>

Onderwerp: FW: groenstrook update i.v.m. hondenloslooproute

Hoi 5.1.2e

Heb je al meer informatie van Prolander? Dit loopt nu al een tijdje (vanaf november 2024) . Donderdag is er weer een gebruikersoverleg Holtingerveld. Zijn de hondenbezitters op de hoogte dat dit proces meer tijd vraagt?

Met vriendelijke groet,

Mw. 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e | **team Ruimtelijke Ontwikkeling**
GEMEENTE WESTERVELD | Postbus 50, 7970 AB Havelte | Raadhuislaan 1, 7981 EL Diever T (5.1.2e) | E
info@gemeentewesterveld.nl | www.gemeentewesterveld.nl

Kom dichterbij

The Passion in Dwingeloo en op NPO 1
Donderdag 2 april, 20.30 uur

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e> @drenthe.nl>

Verzonden: maandag 19 januari 2026 10:40

Aan: Alfred Schoenmaker <5.1.2e> @gemeentewesterveld.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e> @gemeentewesterveld.nl>

Onderwerp: groenstrook update

Goedemorgen Alfred,

Eind januari is er een eerste gesprek gepland tussen de eigenaar van de grond en Prolander. [redacted]
[redacted] maar hoop je daarna meer informatie te verstrekken. Ik heb aangedrongen op duidelijkheid voor 1 maart.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

+31 592 5.1.2e	Westerbrink 1 Postbus 122, 9400 AC Assen
werkdagen: maandag tot en met donderdag	+31 592 365555 post@drenthe.nl
https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/	www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op	

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

*****

Disclaimer: De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen. De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.

*****

*****

***** Disclaimer: De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen. De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.

*****

*****

To: [redacted] [redacted] [redacted]@drenthe.nl]; [redacted] [redacted] [redacted]@gemeentewesterveld.nl]; Alfred Schoenmaker [redacted]@gemeentewesterveld.nl]
From: [redacted] [redacted]
Sent: Sat 3/28/2026 9:48:49 AM
Subject: Loslooproute
Received: Sat 3/28/2026 9:48:56 AM
[huidige hondenloslooproute.jpg](#)

Goedemorgen,

Zoals afgesproken tijdens het overleg op 12 maart van de Gebruikersgroep Holtingerveld stuur ik jullie deze kaart met de huidige hondenloslooproute zodat we deze kunnen gaan bespreken op het volgende Plusgebruikers overleg.

Met vriendelijke groeten namens de Kerngroep Hondenlosloop Havelte - [redacted] [redacted].

Van: [redacted] [redacted] <[redacted]@gmail.com>
Verzonden: Donderdag, 26 Maart, 2026 11:58
Aan: [redacted] [redacted] <[redacted]@hotmail.com>
Onderwerp: losloop huidig

To: 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @drenthe.nl]; 5.1.2e 5.1.2e [5.1.2e @gemeentewesterveld.nl]
From: Alfred Schoenmaker
Sent: Mon 5/18/2026 9:53:45 AM
Subject: Reactie Alfred: Vraag: Voortgang aankoop stuk grond Havelte voor hondenlosloopgebied
Received: Mon 5/18/2026 9:54:08 AM

Beste 5.1.2e,

Dat zijn goede berichten. Volgens is het dat vanuit de Gemeente Westerveld 5.1.2e 5.1.2e eerste aanspreekpersoon is en dat er daarna intern een vervolg aan wordt gegeven.

Nogmaals, mooie stap.
Met vriendelijke groet,

Alfred

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 18 mei 2026 10:48
Aan: Alfred Schoenmaker < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
Onderwerp: RE: Vraag: Voortgang aankoop stuk grond Havelte voor hondenlosloopgebied

Dag Alfred,
Je mailt precies op het goede moment. Terwijl ik mijn collega opzocht, was die op weg naar mij. Er is akkoord met de eigenaar over verkoop. Dat zal nu aan GS voorgelegd moeten worden. We komen op (zeer) korte termijn bij jullie op de lijn om afspraken over bestemmingsplan, voorwaarden voor overdracht aan de gemeente en inrichting te bespreken. Heb je zo al namen van medewerkers die hierbij betrokken moeten worden?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: maandag tot en met donderdag

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: Alfred Schoenmaker < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
Verzonden: maandag 18 mei 2026 10:29
Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: Vraag: Voortgang aankoop stuk grond Havelte voor hondenlosloopgebied

Beste 5.1.2e ,

Zijn er nog ontwikkelingen bij Prolander m.b.t. de aankoop van een stuk grond bij Havelte ter verplaatsing van het hondenlosloopgebied?

Ik hoor/lees het wel,
Met vriendelijke groet,

Alfred Schoenmaker

*****
Disclaimer: De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen. De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.
*****

*****
***** Disclaimer: De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen. De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.
*****
*****

Verslag bijeenkomst recreatieve voorzieningen Holtingerveld

10 november 2020; aanvang 11.00 uur, via ZOOM (later TEAMS)

Aanwezig: 5.1.2e 5.1.2e (Natuurmonumenten), 5.1.2e 5.1.2e (Recreatieschap Drenthe), 5.1.2e (Provincie Drenthe), 5.1.2e 5.1.2e (provincie Drenthe), 5.1.2e 5.1.2e (provincie Drenthe), 5.1.2e 5.1.2e (Prolander/provincie Drenthe), 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e (SBB), 5.1.2e 5.1.2e (Rijksvastgoed/Defensie), 5.1.2e 5.1.2e

Afwezig met kennisgeving: 5.1.2e 5.1.2e (Natuurmonumenten), Mw. 5.1.2e (grondeigenaar), 5.1.2e (SBB)

Mededelingen: 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e verlaten om 12.00 uur de vergadering

Aanleiding: Het Holtingerveld wordt door bezoekers hoog gewaardeerd. Gelet op de bezoekersaantallen en wensen/vragen die we krijgen over recreatieve routes en voorzieningen van verschillende gebruikersgroepen.

Al met al aanleiding om eerst stil te staan bij de visies voor het Holtingerveld (op de poort, de natuur e.d.) Hoe te anticiperen op de ontwikkelingen en te reageren op wensen en vragen van de verschillende gebruikersgroepen.

Opening (vaststelling agenda) – na wat opstart problemen starten we de vergadering

1. a. Opening en kort voorstelrondje

b. Plan toegangspoort Holtingerveld (zie bijlagen)

Ambities

Realisatie

Knelpunten

In maart 2010 is een plan gemaakt met een visie op de toegangspoort Holtingerveld.

Inmiddels is dit plan 10 jaar oud. De bedoeling was om een poort te creëren, om de recreatiedruk bij de hunebedden te verminderen (geen auto's meer in het gebied). Het Holtingerveld is een Natura 2000 gebied met één van de oudste cultuurlandschappen van Noordwest Europa. Archeologisch een heel bijzonder gebied, maar ook vanuit de geschiedenis en Tweede Wereldoorlog zijn er veel unieke kenmerken zichtbaar in het landschap.

Doel: aantrekkelijke voorziening voor dagrecreanten. Door provincie, gemeenten en tbo's is er veel geld geïnvesteerd in het gebied. We constateren dat het nu een succes is. Veel mensen weten, mede door corona, de poort te vinden. Op sommige plekken is het te druk, veel overlast van loslopende honden, afval in het gebied.

Doelgroep: gezinnen met kinderen, sporters en natuurliefhebbers.

Er is behoefte aan afstemming over beheer, onderhoud en recreatieve voorzieningen.

Rondje langs de deelnemers:

5.1.2e 5.1.2e): 5.1.2e heeft de ambitie van het plan nooit onderschreven. Recreatiedruk op het gebied neemt toe. Succes van de poort!

Extra druk op Kolonieweg (veel auto's) Ruiters geven geen overlast. Loslopende honden wel. Nu ander publiek, veel meer rotzooi.

§ 1.2e (Defensie): De Holtingerpoort heeft een belangrijke functie. Goede ontwikkeling. Recreatieve stroom houdt stand. Bezoekers begeven zich in relatief klein rondje om de poort (wel meest kwetsbare stuk natuur). Sinds corona: toename recreatief gebruik, illegale cross, 4 x 4 races. Goed om beleid te heroverwegen.

§ 1.2e (NM): Behoeftte aan zonering van de toegangspoort. Recreatiestromen reguleren. Knelpunten tussen verschillende gebruikersgroepen. NM heeft enquête uitgevoerd; mensen vinden het te druk worden, overlast van honden, is er nog wel natuurbeleving?

§ 1.2e (Prolander): is nog niet zo lang betrokken bij het Holtingerveld. Gaat af op de informatie die ze krijgt van terreinbeheerders en provincie.

§ 1.2e (provincie): Geen rechtstreeks beeld. Op basis van reacties is er behoefte om bezoekersstromen meer te reguleren. Behoeftte aan zonering, meer spreiding.

§ 1.2e (Recreatieschap): Meer inzage in bezoekersstromen en deze reguleren. Klachten van ruiters over ruiterroutes, volgens de borden mag je er in, bordjes ruiterroutes zijn verdwenen.

§ 1.2e (provincie): Betrokken bij de start van het project Havelte Oost. De poort dreigt onder te gaan aan haar eigen succes. Het is er druk, veel parkeren langs de weg (ter hoogte van het theehuis). Voorziening is heel dichtbij het meest kwetsbare gebied (de Havelterberg). Het was ooit de bedoeling om een familie pad te realiseren. Door gebrek aan budget is dit (nog) niet gerealiseerd. Het zou wel een mooi alternatief zijn om de verbinding met de Hunebedden te realiseren en het meest kwetsbare deel te ontzien.

§ 1.2e (provincie) is ecooloog en vooral betrokken bij evenementen en routes (toestemming)

§ 1.2e (SBB): SBB is eigenaar/beheerder van een groot kwetsbaar gebied. Er wordt nog veel geparkeerd bij minder valide parkeerplaats. Veel overlast van loslopende honden. In zijn algemeenheid is er veel onduidelijkheid over hondenlosloopgebieden en de communicatie hierover. Het is geen goed product. Ook is er veel onduidelijkheid over de ruiterroutes, geen goede routestructuur. § 1.2e heeft behoefte aan gezamenlijk overleg met terreinbeherende organisaties over het beheer (toezicht).

Conclusie: behoefte aan meer duidelijkheid/spelregels voor hondenbezitters. Wat zijn hondenlosloopgebieden en welke regels zijn van toepassing. Goede communicatie helpt ook in de handhaving.

§ 1.2e (provincie) Kijken naar een andere plek voor hondenlosloopgebied. Waar kan het wel. Is er ook een mogelijkheid te creëren voor een honden uitraas veldje.

Actie: § 1.2e § 1.2e (NM) neemt het initiatief voor een overleg met § 1.2e § 1.2e , § 1.2e § 1.2e en § 1.2e § 1.2e . **Opdracht:** duidelijkheid creëren voor hondenbezitters, hondenlosloopgebieden en uitraasveldje.

2. Zonering: wat zijn kwetsbare gebieden?

§ 1.2e (provincie) De Havelterberg is een heel kwetsbaar gebied. Aan de bovenkant van de startbaan nieuwe recreatieve infrastructuur.

Opgave van het Rijk (tegengaan stikstof etc.) geen directe gelden voor aanleg van familiepaden. § 1.2e wil toch gaan verkennen of er mogelijkheden zijn. Door de bezoekers anders te leiden, verminder je de druk op de kwetsbare delen (natuurwinst)

Actie: § 1.2 (Prolander) en § 1.2e (provincie) gaan aan de slag met een basis kaart met habitattypen en kwetsbare gebieden in kaart brengen.

Deze kaart wordt met de tbo's besproken en kan dienen als uitgangspunt voor recreatieve zonering en reguleren van routes/

3. **Bezoekersmanagement: alles via de poort of meer spreiding** – waar wel en waar geen bezoekers en oplossingen voor zonering

- Fietsers verwijzen naar evenemententerrein dorp Havelte (auto's met fietsenrekken);

Iedereen is van mening dat we de bezoekers moeten concentreren op één plek en dat is de poort. Vandaar uit moet er een goede routing zijn, zodat recreanten gemakkelijker hun weg kunnen vinden.

4. **Inrichting poortgebied (verhaal van ijs- en oorlog)**

Pleidooi om de poort toeristisch aantrekkelijker te maken, zodat mensen er langer kunnen verblijven. Bijvoorbeeld door Hunebedden of uitkijktoren te plaatsen en heemtuin aan te leggen. Vanuit de gebruikers is er behoefte aan speelvoorzieningen.

Actie: 5.1.2e 5.1.2e (Recreatieschap Drenthe) en 5.1.2e 5.1.2e (gemeente) gaan zich richten op een plan. Hierbij worden de stakeholders op de poort betrokken.

5.1.2e 5.1.2e (NM) vraagt aandacht voor speelvoorzieningen voor kinderen met een beperking. Hiervoor zijn mogelijk ook fondsen aan te schrijven.

5.1.2e 5.1.2e doet de suggestie voor het plaatsen van een (nep) hunebed en stuurt informatie van een bedrijf die dit kan aanleggen.

5. **Recreatieve voorzieningen** (routes: wandelen, ruiters, mountainbiken etc. waar knelt het?); alternatieve routes. Wensen smalspoor, Wensen ruiters (alternatief voor waterloop ipv genieput), Wensen route elektrokar.

Afspraak:

1^e 5.1.2e : is zoneringskaart van het gebied + in kaart brengen habitattypen

2^e 5.1.2e : waar zitten de knelpunten met routes en hoe kunnen we dit oplossen.

Alternatieven bespreken met vertegenwoordigers van de verschillende gebruikers.

5.1.2e (provincie) Gezien de ervaringen in andere natuurgebieden pleit 5.1.2e voor zorgvuldig proces en planning om de verwachtingen te managen. Hierbij ook een communicatiedeskundige betrekken.

6. **W.v.t.t.k/Rondvraag + volgende vergadering**

Er wordt geen gebruik gemaakt van de Rondvraag.

Volgende vergadering omstreeks eind januari. E.e.a is afhankelijk van de zoneringskaart.

Zodra die gereed is ontvangen we bericht van 5.1.2e 5.1.2e .

Verslag

5.1.2e

Toetsteam Holtingerveld

5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e ,
5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e ,
5.1.2e 5.1.2e (Dagvoorzitter), 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e en
5.1.2e 5.1.2e (notulist)

De Uffelter es is de mooiste es van Drenthe!

De bossen op de Havelterberg zijn één van de mooiste en soortenrijke bossen in heel Drenthe

Het Holtingerveld is een meest soortenrijke en afwisselende natuurgebieden van Noord-Nederland

Beschrijving van de dag:

- 5.1.2e leidt de dag in
- 5.1.2e vertelt over de globale indruk v.w.b. de kwaliteit van het Holtingerveld
- 5.1.2e neemt met ons de uitkomst van de enquête bezoekers/ gebruikers door
- 5.1.2e neemt ons mee in de kwaliteit van de akkers op de Uffelter es.
Veldbezoek
- 5.1.2e -> Goede en slecht voorbeeld van reptielen habitat en beheeringrepen.
- 5.1.2e -> Goede en slechte locatie met droge en natte heide

Actiepunten:

Tijdens presentatie over globale indruk van het Holtingerveld:

ACTIE: Analyse van flora langere periode dan 6 jaar, met daarbij de gegevens van milieu karteringen van de provincie Drenthe. Met als doel om de trends van de flora soorten beter in beeld te brengen. Flora reageert vrij traag en een trend over 6 jaar is te kort.

Uit het eco-hydrologisch onderzoek van Prolander komt het antwoord hoe groot de verlaging van de grondwaterstanden is en wat de invloed is van wateronttrekking die rondom het gebied liggen.

ACTIE: Als het onderzoek hier geen duidelijk antwoord op geeft dan moet er een analyse plaatsvinden van het verdrogingsmeetnet van de provincie wat in het Holtingerveld ligt.

Tijdens presentatie uitkomsten bezoekers-enquête:

VRAAG: hebben we hetzelfde beeld van de hei? En het zelfde referentiebeeld?

Hunehuis 1930

Op zo'n kort mogelijk termijn een gezamenlijke gebiedsvisie maken met hoge participatie met omwonenden. Een concreet vervolg geven op de visie *Integraal Havelte-oost*. Alle partijen zijn het eens om dit gezamenlijke op te pakken en een gebiedsvisie te maken en de oude zoneringskaart voor recreatie te concretiseren. Het streven is een overkoepelende visie van alle beheerders/eigenaren. Binnen deze overkoepelende visie is ruimte voor elke beheerder/eigenaar ruimte om zijn/haar eigen accenten aan te brengen en het beheer verder te concretiseren. Voor Natuurmonumenten betekent dat er naast de gebiedsvisie een maatregelenplan wordt gemaakt.

buiten verzoek

ACTIE: Evaluatie hondenlosloopgebieden in visie.

ACTIE: We willen af van het hondenlosloopgebied op de Grote startbaan vanwege zeer hoge en zeldzame natuurwaarden. NM neemt hiervoor initiatief. Alternatieve locatie bedenken! Eventueel aanbieden hondenspeelplaats bij parkeerplaats

buiten verzoek

2021 AFSTEMMING ONTWIKKELINGEN HOLTINGERVELD

In 2009 is een Integraal plan Havelte-Oost (tegenwoordig Holtingerveld) opgesteld door Bugel Hajema in opdracht van gemeente Westerveld en provincie Drenthe.

De visie is gericht op het realiseren van Natura 2000 doelstellingen in combinatie met andere waarden op het gebied van natuur, landschap, archeologie en cultuurhistorie. Daarnaast bieden de maatregelen optimale ontwikkelingsmogelijkheden aan andere gebruiksfuncties van het gebied en de lokale economie.

De visie is vertaald naar een brede set aan maatregelen die deels zijn uitgevoerd, deels onder Programma Natuurlijk Platteland in uitvoering genomen worden en een deel ten behoeve van recreatieve beleving is nog steeds in ontwikkeling.

Diverse ontwikkelingen in uitvoering/voorbereiding medio 2021

buiten verzoek

5.1.2e

Probleemschets

Hoewel de beoogde doelen in het Holtingerveld op hoofdlijnen in het Integraal Plan en Natura 2000 Beheerplan zijn beschreven, is er in de uitwerking nog onduidelijkheid over de detailuitwerking van neven-doelen en/of meekoppelkansen. Er is behoefte aan meer helderheid over wat natuurkwaliteit is en in hoeverre recreatiedruk dat verstoort. Doel overleg provincie-gemeente-Recreatieschap-Natuurmonumenten:

In beeld brengen welke ontwikkelingen/wensen er nog spelen en wie daarvoor aan de lat staat. Vervolgens check of 1 of meer wensen nog in een lopend traject ingepast kunnen worden of dat een nieuwe, parallelle actie nodig is.

Doel veldbezoek 24 augustus 2021

- Beter begrip van "kwetsbaarheid" en relatie met recreatie
- Welke doelgroepen komen en willen we bedienen?

- Welke activiteiten worden er ondernomen, in welke aantallen. Waar is wel ruimte voor, waar knelt het, wat kan niet hier (maar wellicht wel ergens anders)
- Welke ambities zijn er voor natuur en recreatie met het gebied?

Kunnen we in beeld brengen welke gebiedsdelen alleen zeer extensieve recreatie verdragen (rustzoekers, vogelspotters) en welke delen geschikt zijn voor uitloop van woonwijk en poortgebied. Zijn er dan nog delen waar mensen toch heen willen om de locatie (uitkijkpunt Havelterberg, Hunebed -sporen van oorlog) hoe kun je dat begeleiden. En hoe reguleren we wensen rond ruiterroutes, ATB, honden uitlaten, ommetje maken.

Rondom het Holtingerveld zijn vele belanghebbenden – soms met conflicterende belangen. Hoe gaan we komen tot een uitkomst met draagvlak onder de meeste gebruikers/eigenaren.

CONCEPT

	leeggebied natuur met handhaving recreatief medegebruik
	zoekgebied landschappelijke versterking
	zoekgebied uitbreiding kleinschalige verblifrecreatie
	zoekgebied recreatieve routes
	zoekgebied recreatief medegebruik
	leeggebied tapuit; vermindering paden
	handhaving identiteit essen
	aandachtsgebied cultuurhistorie WOII
	wegen voor gemotoriseerd verkeer
	hoofd fietroutes
	zoekgebied fietsverbindingen
	zoekgebied voorzieningen dag- en verblifrecreatie en informatieve voorzieningen

Maatregelen uit Integraal Plan – stand van zaken 2021

Programma Natuurlijk Platteland

Gerealiseerd

- buiten verzoek
- honden aangelijnd
- buiten verzoek

buiten verzoek

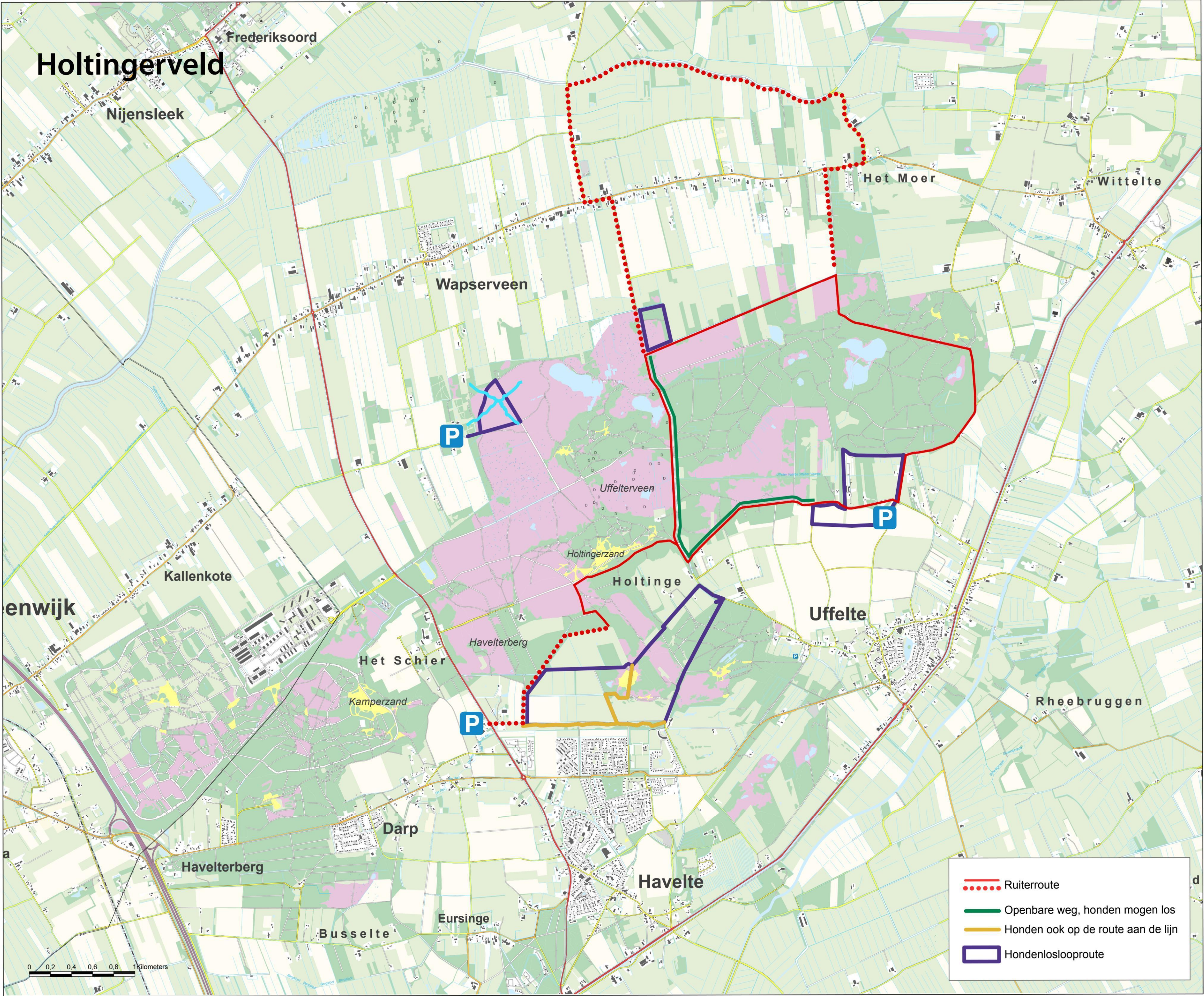
Recreatie – algemeen

Gerealiseerd

- hondenlosloopgebieden
- verbetering bebording
- aansluiting dorpen op fietsinfrastructuur

buiten verzoek

Verslag

Omschrijving: OMB Holtingerveld

Datum en tijd: 3 februari 2022, Tijd [HH:mm] uur

Plaats: Digitaal Teams

Volgnummer: Typ hier het nummer. [SHIFT+ENTER is nieuwe regel]

Aanwezig: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Afwezig: 5.1.2e 5.1.2e

Kenmerk: Typ hier het kenmerk [SHIFT+ENTER is nieuwe regel]

1. Opening en welkom

5.1.2e is om privéredenen tijdelijk afwezig. 5.1.2e neemt haar rol tijdelijk over.

Nieuwe collega bij Prolander: 5.1.2e 5.1.2e (1 december begonnen). Ondersteunt in team Zuid-West Drenthe.

5.1.2e 5.1.2e is afwezig wegens ander overleg. Actiepunten die relevant zijn voor 5.1.2e zullen vanuit Prolander met hem worden gedeeld en besproken.

5.1.2e 5.1.2e sluit rond 2 uur aan om toelichting te geven over het agendapunt recreatie.

5.1.2e 5.1.2e

buiten verzoek

buiten verzoek

c. Stand van zaken mbt hondenoverlast - 5.1.2e

Er zijn steeds meer loslopende honden (soms met brutale/agressieve eigenaren) in de aanlijngebieden. Het valt op dat er soms tegenspraak is in waar een hond los mag: aanlijn- en losloopgebieden zijn niet altijd even goed aangegeven. Gevraagd wordt naar de mogelijkheid privé of publiek een boa in te huren?

Het probleem isesignaleerd. Het is gewenst om handhaving in te schakelen, maar er is wat onenigheid over de financiering van de handhaving.

Overleg Dorpsbelangen Holtingerveld

2022-02-08

Aanwezig: 5.1.2e 5.1.2e (dorpsgemeenschap Darp, Havelterberg Busselte), 5.1.2e 5.1.2e (boerin rand van Holtingerveld - Wittelte), 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e (dorpsgemeenschap Uffelte), 5.1.2e 5.1.2e gemeente Westerveld (voorzitter) 5.1.2e 5.1.2e, provincie Drenthe (verslag)

Afwezig: Havelte en Wapserveen

Van belang is dat we open met elkaar kunnen spreken. De volgende onderwerpen passeren (in willekeurige volgorde) de revue.

- Delen van zorgen over gebruik en ontwikkeling Holtingerveld
- Mogelijke verbeteringen voor de toekomst
- Gewenste wijze van communiceren/betrokkenheid van dorpsgemeenschappen/inwoners
- Overige zaken om rekening mee te houden

5.1.2e : Is blij met het initiatief, maar heeft nog niet rond kunnen vragen in het dorp naar concrete voorbeelden of onderwerpen. In het algemeen vindt hij het van belang dat omwonenden als gebruiker van het gebied, serieus genomen als gesprekspartner.

5.1.2e : verwacht dat er vanuit de dorpsvereniging veel zorgen zijn. Zij is geen lid van het bestuur, maar ziet als direct aanwonende wel een paar punten om aan de orde te stellen.

Terreinorganisaties beheren steeds minder, dat ziet er onaantrekkelijk uit.

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

Er

zijn onlangs borden Stiltegebied geplaatst. Wat betekent dat? Er worden ook honden met uitlaatservice of in clubverband uitgelaten, dat maakt veel lawaai. Er word gezegd dat er weinig toezicht is, maar zelf meegemaakt dat ondanks ontheffing er toch veel gedoe was met BOA en politie over rijden door het gebied. Al die veranderingen leiden tot veel onrust en ongenoegen in het dorp. Het voelt alsof het bos steeds meer wordt afgesloten.

5 juni 2024 Inloopbijeenkomst Havelterberg in De Veldkei Havelte

Vragen en suggesties over recreatie(routes)

Mevrouw vraagt waarom hekjes geplaatst zijn bij toegang tot grote startbaan waar ze met haar rolstoel niet meer door kan. Afspraak: [5.1.2e] [5.1.2e] geeft naam en telefoonnummer van mevrouw door aan boswachter [5.1.2e] [5.1.2e] voor overleg/toelichting.

In de flyer staat dat het fietspad langs de Rolbaan verlegd gaat worden? Dat heeft te maken met water dat vanuit de richting Hunehuis over het pad naar de 36 ha nieuwe natuur stroomt. Vraag is of het hele fietspad, omdat dat in slechte staat is, niet iets opgeschoven kan worden en verbeterd (hoeft niet breed in beton). Het onderhoud van de berm langs dit fietspad kan beter. Nu niet alleen smal en slecht onderhouden wegdek, maar ook overhangend groen.

Alternatief wandelpad via terrein SBB. Zoals het nu is ingetekend is/wordt volgens omwonenden ook dat pad in de winter te nat om langs te lopen. Punt van aandacht of het alternatieve pad een oplossing is en/of nog ophoging of vlonders behoeft.

Gevraagd wordt om voor MTB toch een trace langs de grote startbaan (in het deel nieuwe natuur) te verkennen (in plaats van de route bovenlangs) omdat in het nieuwe stuk meer uitdaging kan worden geboden langs een vrijliggende trail in plaats van over een saai breed zandpad (Hangarspad)

Als er een wandelroute op het perceel langs de grote startbaan komt, is er dan ook gedacht aan een bruggetje over de sloot tussen fietspad en dit perceel?

Optie van hondenlosloop route op perceel achter de Vlindertuin leidt mogelijk tot conflicten met de schaapskudde die ook over dit perceel heen en terug naar de kooi moet.

Andere optie: Grote startbaan (fysiek) afsluiten voor wandelaars en een alternatief rondje door de 36 ha nieuwe natuur bieden. Argumenten: grote startbaan zeer waardevol heischraal, heeft ernstig te leiden onder vermesting door hondenpoep (ook aangelijnde honden). Nieuwe terrein zal sowieso tijd nodig hebben om te ontwikkelen (vanwege voedselrijke bovenlaag) vraag is of hier op (korte) termijn daadwerkelijk heischraal mogelijk is. Van 2 slechten de minst slechte kiezen en wandelroute hierdoor leggen als alternatief Grote Startbaan. Communicatief kun je waarschijnlijk beter draagvlak krijgen door afsluiten van Grote Startbaan te combineren met alternatief aan de andere kant. Doe je het later, dan krijg je meer gedoe. Met andere woorden offer je (kwaliteit van) nieuwe natuur om de bestaande beter te beschermen?

Redeneerlijn:

Op de Grote startbaan ligt een wandelpad waar mensen uit Havelte, met name De Meerkamp, dagelijks hun honden uitlaten. Hondenpoep veroorzaakt overlast.

Het probleem

1. Door hondenpoep kunnen in de natuur bepaalde plantensoorten de overhand krijgen en andere soorten verdwijnen. Dit is op de Grote Startbaan een probleem omdat dit terrein een hele hoge natuurwaarde heeft en hondenpoep is erg slecht voor deze bijzondere natuur. Hondenpoep verrijkt de grond en dat is niet wenselijk op een terrein als de Grote Startbaan waar juist bijzondere planten floreren die van een schraal milieu houden.
2. Naast de Grote Startbaan ligt een zandpad met een fietspad. Het zandpad is eigendom van Staatsbosbeheer en hier geldt een loslooproutte voor honden. Het is op dit moment niet erg duidelijk waar de honden wel/niet los mogen lopen. We zien overal honden loslopen en bijna niemand ruimt de hondenpoep op. In ieder geval kan hier nu niet goed op worden gehandhaafd en houdt niet iedereen zich aan de regels.

De oplossing

1. Natuurmonumenten (SBB, NP en Gemeente?) gaan vanaf ..... aan het werk om de bekendheid van de regels te verbeteren. De hondenbezitters zijn kennelijk onvoldoende geïnformeerd over de impact van hun gedrag, het laten poepen van hun hond in een kwetsbare omgeving. Dat willen we op een positieve en vriendelijke manier verbeteren.
2. Natuurmonumenten heeft liever niet dat mensen hun hond uitlaten op de Grote Startbaan vanwege de verontreiniging door de hondenpoep. Als honden loslopen dan is het nog moeilijker om dit op te ruimen, omdat volgens de gebiedsregels de toegang uitsluitend op de paden is. Daarom zijn alleen aangelijnde honden op de Grote Startbaan toegestaan. Omdat iedere hondenbezitter verantwoordelijk is voor het opruimen van de uitwerpselen van de hond roept Natuurmonumenten op om dit wel te doen en dit thuis via de groene bak af te voeren.

Dit wordt ondersteund door de APV van gemeente Westerveld. Vanaf begin van dit jaar (16-02-2024) geldt het volgende:

- Een eigenaar of houder van een hond mag deze niet zonder lijn op een natuur- en recreatieterrein laten verblijven of lopen indien de terreinbeheerder op bebording heeft aangegeven dat honden aangelijnd dienen te zijn.
- Daarbij staat ook in dezelfde APV: Degene die zich met een hond op een openbare plaats begeeft is verplicht ervoor te zorgen dat de uitwerpselen van die hond onmiddellijk worden verwijderd.

Actiepunten

1. Daarom gaat Natuurmonumenten informatie geven door middel van gesprekken met bewoners, berichten in de media en borden met informatie.
2. Op termijn kan het zijn dat het nodig is om meer toezicht te houden en mensen die zich niet aan de regels houden te bekeuren.
3. Als dit niet tot een verbetering leidt kan het zijn dat Natuurmonumenten gaat kiezen voor een hondenvrije zone op de Grote Startbaan. Dat betekent dat honden nog steeds uitgelaten kunnen worden op het zandpad dat ernaast loopt.

Bijlage:

Algemene Plaatselijke Verordening-Gemeente Westerveld

<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR715204>

Geldend van 16-02-2024 t/m heden

Artikel 2.57 Loslopende honden

1. Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen:

- op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak of speelweide of op een andere door het college aangewezen plaats;
- binnen de bebouwde kom op de weg indien de hond niet is aangelijnd;
- buiten de bebouwde kom zonder dat de hond begeleid wordt;
- op de weg indien de hond niet is voorzien van een halsband of een ander identificatiemerk waaruit blijkt wie de eigenaar of houder van de hond is.

2. Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond onaangelijnd op een natuur- en recreatieterrein te laten verblijven of te laten lopen:

- a. indien de terreinbeheerder op bebording heeft aangegeven dat honden aangelijnd dienen te zijn;
- b. indien aanwijzingen van de beheerder of toezichthouder van het natuur- en recreatieterrein niet worden opgevolgd en een hond overlast veroorzaakt.

3. Het verbod in het eerste lid aanhef en onder b is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.

4. De verboden genoemd in het eerste lid onder a en c gelden niet voor zover de eigenaar of houder van een hond:

- a. die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of hulphond laat begeleiden; of
- b. die deze hond aantoonbaar gekwalificeerd opleidt tot geleidehond of hulphond.

Artikel 2.58 Verontreiniging door honden

1. Degene die zich met een hond op een openbare plaats begeeft is verplicht ervoor te zorgen dat de uitwerpselen van die hond onmiddellijk worden verwijderd.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op de eigenaar of houder van een hond die zich vanwege zijn handicap door een geleidehond of hulphond laat begeleiden.

3. Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.

Bijeenkomst over honden(losloop) routes Holtingerveld

Donderdag 16 januari 19.00-21.00 uur

De Veurdeale

Veendijk 2 7971 RR Havelte

Genodigd: 5.1.2e 5.1.2e (IVN), 5.1.2e 5.1.2e (Natuurmonumenten), 5.1.2e 5.1.2e (Staatsbosbeheer), 5.1.2e 5.1.2e (gemeente Westerveld), 5.1.2e 5.1.2e (provincie Drenthe) en een afvaardiging van bewoners met hond uit de wijk Meerkampen + dorpsbelangen Havelte/Darp

Agenda

1. Opening en kennismaking
2. Introductie van de problematiek – waarom van de bijeenkomst

Het Holtingerveld is een vrij klein gebied met hoge natuurwaarden. Het gebied wordt gebruikt door veel verschillende groepen gebruikers. Door intensief gebruik op sommige delen, worden natuurdoelen niet gehaald en mensen lopen elkaar (soms letterlijk) voor de voeten. Met ruiters en MTB-vereniging is een voorstel voor aangepaste routes besproken. Loslopende honden gaan niet samen op een ruiter- of MTB route. Door ontbrekende bordjes en te weinig handhaving, lopen honden nu op (veel) meer plaatsen los dan toegestaan. De wens is weer duidelijkheid te geven en overlast voor andere gebruikers en natuur tot een minimum te beperken.

3. Toelichting op effect van honden in natuur (5.1.2e 5.1.2e)
4. Voorstel voor aanpassing routes (5.1.2e 5.1.2e)
5. Bespreken van effecten en hoe te zorgen dat mensen zich aan de (nieuwe) regels gaan houden – inclusief communicatie.
6. Conclusie en vervolg afspraken
7. Sluiting

LAAT DE NATUUR LEVEN.

Natuurmonumenten

Effect van honden op Holtingerveld

5.1.2e

5.1.2e

, boswachter Communicatie en Beleven

16 januari 2025

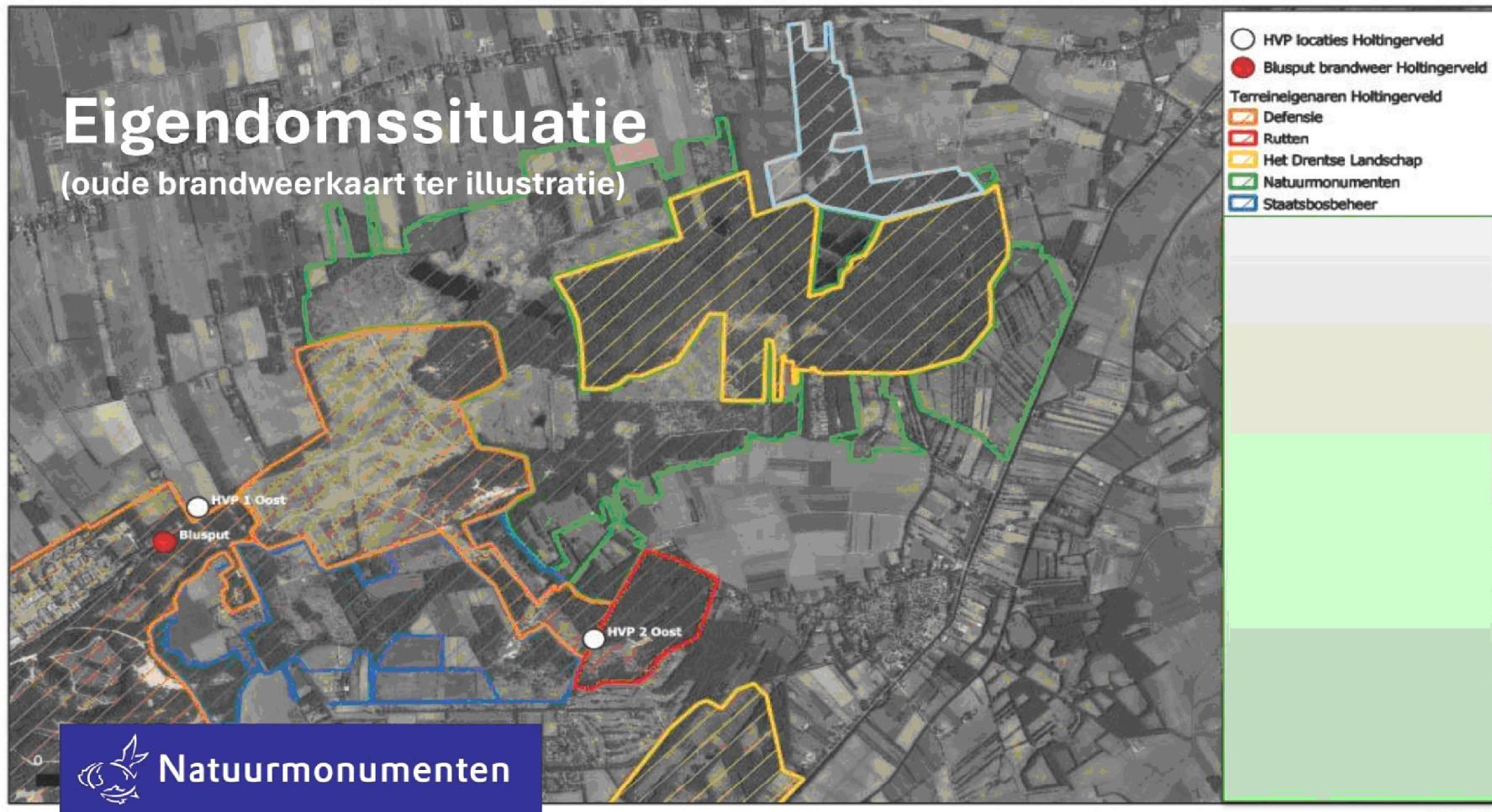

Natuurmonumenten

Eigendomssituatie

(oude brandweerkaart ter illustratie)

8-11-2023

Heischraal Holtingerveld

Uniek in Europa

Natura 2000 status

9 ha (van de 28 ha is in NL)

Planten en dieren afhankelijk van schrale omstandigheden

Natuurmonumenten

Wat doen we voor honden

Alle paden toegang honden aan de lijn

Loslooprouters in Holtingerveld:

- Meerkamp
- Studentenkampweg
- Postweg

Natuurmonumenten

Wat kan beter

- Communicatie waar loslopen of aan de lijn
- Wat betekent 'loslopende hond'
- Effect van honden op natuurwaarden
- Handhaving
- Overleg met doelgroep (mensen met honden)

Natuurmonumenten

Waarom zou je?

Samen werken aan gezond Holtingerveld
50% reductie stikstofafgifte hond bij poep opruimen
APV en gebiedsregels NM en SBB

Natuurmonumenten

Meedenken oplossing

The background of the slide is a photograph of several bees on clusters of small white flowers. The bees are in various positions: one is in the upper right, another in the center, and others are visible in the lower left and bottom right. The flowers are in sharp focus, while the background is slightly blurred.

Kennis vergroten:

- meer weten = meer verantwoordelijkheid kunnen nemen

Gedragsverandering:

- ander gedrag = ander gebruik

Natuurmonumenten

Aanpak

In gesprek met omgeving
Kennis vergroten
Bebording en inrichting verbeteren

Als dat niet werkt...?

Natuurmonumenten

Uitnodiging plusgebruikersgroepen Holtingerveld

Op maandagavond 30 juni willen we u uitnodigen aanwezig te zijn bij een overleg om 19.30 u in Dorpshuis De Kei, in Havelte.

Dit is een initiatief van Gemeente Westerveld, Regionaal Landschap Drents-Friese grensstreek, Het Drentse Landschap, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten.

U krijgt deze uitnodiging omdat we u kennen als een vertegenwoordiger van een plusgebruikersgroep. Een plusgebruikersgroep betekent dat deze groep niet alleen komt wandelen of fietsen in het Holtingerveld, maar dat zij daar iets 'extra' bij doen zoals mountainbiken, hardlopen, op een paard rijden etc. Dit vraagt in het terrein een extra aanpassing zoals aangepaste routes, trailerparkeerplaatsen, of bebording om andere bezoekers te waarschuwen. Wij nodigen bij dit overleg vertegenwoordigers van MTB, ruiters/menners en hondenliefhebbers uit.

Dit overleg heeft als doel om, onder leiding van wethouder Alfred Schoenmaker, met elkaar in gesprek te gaan. Het onderwerp dat we willen bespreken is hoe natuurbeheer en natuurbeleving voor de betrokken partijen in de toekomst meer in balans met elkaar vorm kan krijgen. Aan de orde komt waar de partijen behoefte aan hebben, welke de mogelijkheden men ziet en welke vormen van samenwerking voor de partijen de voorkeur hebben.

De uitnodiging is voor u persoonlijk en voor iemand van uw keuze, die ook de gebruikersgroep kan en wil vertegenwoordigen.

Wij vernemen graag per e-mail op 5.1.2i [@drenthe.nl](mailto:5.1.2i@drenthe.nl) of u aanwezige bent en welke vertegenwoordiger er met u meekomt.

Vriendelijke groeten

Namens alle betrokken partijen,

5.1.2e

5.1.2e

Afspraken Holtingerveld routes en hondenlosloop

25 februari 2025

Overleg 5.1.2e 5.1.2e (SBB), 5.1.2e 5.1.2e (NM), 5.1.2e (IVN), 5.1.2e (gemeente) 5.1.2e (NP)

Terugblik op overleg met 10 hondenbezitters uit de Meerkamp op 16 januari over opruimen hondenpoep en inkorten loslooproute. En overleg van NM met dorpsbelangen Havelte op ...over geplaatste borden grote startbaan.

Samenvatting: gesprek met slechts één gebruikersgroep waarbij ruimte wordt geboden aan betrokkenen om mee te denken over een oplossing, is niet zo geslaagd. Het gesprek leidt snel tot NIMBY effect; ruimte voor andere gebruikers kan wel wat minder.

Problematiek: Het Holtingerveld heeft grote oppervlakken met natuurwaarden die gevoelig zijn voor verstoring door recreatief gebruik (zie beheerplan N2000 en onderzoek Sovon/ravon). Daarnaast zijn incidenten/ongelukken tussen verschillende gebruikers voor NM en SBB aanleiding om geen routes voor verschillende groepen meer over hetzelfde pad te willen (aansprakelijkheid/verzekering bij ongelukken). In het Holtingerveld zijn nog wel paden waar verschillende routes over gaan. Die moeten ontrafeld worden. Suggesties van nieuwe routes over paden waar al routes overgaan, worden van de hand gewezen door TBO's (landelijk beleid).

Uitgangspunt: Natuurbescherming is hoogste prioriteit in het N2000 Holtingerveld. We willen onder voorwaarden ruimte bieden aan ten minste 1 route/rondje voor elke gebruikersgroep. Dus naast reguliere wandel- en fietsroutes, 1 MTB route en 1 ruiterroute en een voorziening voor loslopende honden. Voorwaarde hiervoor is onder andere dat er een gebruikersgroep is die verantwoordelijk is voor het onderhoud van de routes. MTB club Havelte doet dat voor de MTB routes. De plaatselijke ruitervereniging is bereid hierover afspraken te maken met de TBO voor de route Holtingerveld.

Knelpunten: alle routes/gebruikers starten nu op de toegangspoort. Dat levert op drukke dagen conflicten onderling. Voor ruiters is een extra trailer P-plaats aangelegd bij de weg achter de Es (Uffelte). Mogelijk komt er een rijvereniging/manege aan de Van Helomaweg. Dan is een verbindingsweg tussen de Toegangspoort en rondje Ooster- en Westertzand zeer gewenst. MTB club kan ook elders starten. Alleen voor de jeugdafdeling is een goed bereikbare parkeerplaats van belang, omdat ouders hun kinderen met de auto brengen en halen. Suggesties zijn gedaan en worden verder uitgezocht door .....(Actie)

Loslopende honden zijn vaak niet onder appèl en leveren risico's voor andere gebruikers. Landelijk beleid van TBO is steeds meer en steeds vaker honden aan de lijn en alleen los in zogenaamde uitlaasveldjes. Op dit moment heeft het Holtingerveld als een van de weinige gebieden in de omgeving nog een lange loslooproute. Dit trekt ook bezoekers van buiten aan (inclusief uitlaatservices). Voor commerciële activiteiten (uitlaatservices) is overigens toestemming van de terreineigenaar nodig, maar handhaving is lastig.

Conclusie: er is geen snelle oplossing. TBO's in het Holtingerveld maken samen een gebiedsvisie Holtingerveld. Daarin zal ook recreatiezonering/routes een plek krijgen. Verwachting is dat de gebiedsvisie in concept eind 2025 gereed is om te bespreken met belanghebbenden.

Voor de korte termijn zijn er enkele knelpunten die we op moeten lossen: teveel verschillende gebruikers starten op de Toegangspoort. Kunnen we een of meer groepen verplaatsen naar een ander startpunt? Actie ...

Loslopende honden zorgen voor te hoge risico's direct rond de toegangspoort (andere gebruikers, fietsers, kleine kinderen) en op het Hangaarspad-Rolbaan waar ook MTB en ruiters (verbindingsroute) gebruik van moeten maken. Als tijdelijke oplossing gaan we hier een aanlijngebod voor honden opnemen.

Actie: hondenloslooprouten nalopen op bordjes en op voornoemde pad honden aan de lijn toevoegen.

Actie: helder en in gezamenlijkheid communiceren over welke wijzigingen en waarom. En op welk moment we het definitieve voorstel communiceren.

Proces:

- afspraken op papier zetten (zie voorgaand verslag)
- Afspraak tussen Alfred Schoenmaker en 5.1.2e en 5.1.2e om wijzigingen en acties toe te lichten. Gemeenteraad moet ook geïnformeerd worden. 5.1.2e en 5.1.2e maken korte memo voor de wethouder zodat 5.1.2e gesprek kan voorbereiden.
- Mail reactie naar kerngroep hondenloslooprouten dat we niet op korte termijn met hen in gesprek gaan
- In de gebiedsvisie wordt een voorstel gedaan voor gebruik van het gebied door verschillende groepen waarbij ruimte voor ten minste 1 rondje voor ruiters, 1 rondje voor MTB en een voorziening voor loslopende honden. Duidelijke boodschap dat uitbreiding van routes en meer ruimte buiten het N2000 gebied gezocht moet worden.
- Tijdelijke aanpassing routes om knelpunten met dubbel gebruik (en wateroverlast) voor 2025 op te lossen.
- Communicatielijnen uitzetten en boodschap gezamenlijk en eenduidig blijven herhalen

---

Concept reactie aan kerngroep Hondelosloopgebied Havelte

(vooraf, ik werd woensdagmorgen alweer gebeld door 3 leden van de werkgroep die in vergadering bijeen waren, wanneer de afspraak kon plaatsvinden. Ik heb ze inmiddels kort mondeling onderstaande laten weten. Ze vroegen wel om bevestiging per mail)

Beste leden van de werkgroep Hondeloslooprouten Havelte,
Naar aanleiding van de bijeenkomst op 16 januari jl. hebben jullie per mail op 17 februari en aanvulling op 24 februari gevraagd om een gesprek.

Hondenbezitters zijn (waren) geen georganiseerde groep. We hebben in voorgaande jaren vele gesprekken gevoerd met verenigingen dorpsbelangen. En in 2024 ook enkele gecombineerde gesprekken met dorpsbelangen en MTB- en ruitervereniging. Daaruit zijn richtingen voor oplossingen naar voren gekomen. Het doel van 16 januari was om met een kleine, willekeurige afvaardiging van hondenbezitters uit de wijk te komen tot suggesties hoe de veranderingen ook in goed gedrag tot uiting kunnen komen (en dus niet om regels of routes ter discussie te stellen). Met andere woorden, hoe kunnen we hondenbezitters bewegen om ook in de natuur hondenpoep op te ruimen. En hoe zorgen we ervoor dat honden niet overal los lopen, maar alleen op de aangegeven routes. Er ging veel tijd en dus aandacht naar het opruimen van hondenpoep. Daarmee is de aandacht voor de aangepaste (kortere) loslooprouten en hoe ervoor te zorgen dat honden aangelijnd worden als dat moet, beperkt is gebleven.

Terugkijkend zijn ook wij niet zo tevreden met de resultaten van de bijeenkomst. Hoewel in eerdere trajecten nadrukkelijk gekeken is voor alle gebruikers ruimte voor recreatief gebruik te houden, was de tendens op 16 januari dat er voor honden alle ruimte moet zijn, terwijl er weinig oog was voor andere belangen. Achteraf was het geen goed idee om alleen met hondenbezitters in gesprek te gaan en hadden we ook andere gebruikers uit moeten nodigen om ook hun kant van het gebruik te belichten.

In jullie mail worden verder veel onderwerpen aangestipt die ook nu niet aan de orde zijn. Een vervolg gesprek op dit moment heeft geen meerwaarde.

Er wordt gewerkt aan een gebiedsvisie Holtingerveld, waarin ook een plan voor recreatie(zonering) wordt opgenomen. Naar verwachting is deze visie eind 2025 in concept gereed om te bespreken met belanghebbenden. Dat is het moment waarop we met de omgeving in gesprek gaan over de visie en dus ook over het recreatief gebruik van het gebied.

In de tussentijd hebben voorafgaande gesprekken duidelijk gemaakt dat er actuele knelpunten zijn, die niet nog een jaar kunnen blijven liggen. We gaan op korte termijn met de gemeente Westerveld in gesprek over een tijdelijke oplossing. Zodra daar overeenstemming voor is, volgt informatie over de wijzigingen en waar nodig aanpassing van de routes en borden. We verwachten dat we dit voor eind maart 2025 kunnen realiseren.

31 augustus afspraken/conclusies overleg Toegangspoort en omgeving

5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e. Afwezig: 5.1.2e
5.1.2e

In het veld specifiek aandacht voor P-plaats en toegangspoort – knelpunten in bewegwijzering/borden
Hondenlosloop gebied of – route
Breedte fietspad langs de startbaan en mogelijke oplossingen
Vragen van derden voor “unieke” belevingen
Ruiterroutes.

Nagesprek.

Holtingerveld is aangewezen als N2000 gebied. Ecologische bescherming is prioriteit nummer 1.
Daarbij wel belang van passende beleving.

Uitgangspunt was een toegangspoort te creëren, van waaruit het gebied beleefd kan worden. Met o.a. als doel de drukte bij de hunebedden en op de berg te verminderen.

Recreatieve uitloop vanuit de Meerkamp is erbij gekomen. Vooral loslopende honden geven overlast.

Iedereen heeft behoefte aan duidelijke kaders en kaarten. Nu zijn er meerdere kaarten in omloop waarop kwetsbare gebieden staan. Kan dat 1 kaart worden. En een tweede kaart voor recreatieve beleving.

Over recreatie lopen de wensen uiteen. NM en SBB vinden dat Holtingerveld voor wandelaars en (gewone) fietsers goed ontsloten is en dat dat ook voldoende is voor natuurbeleving. Meer en betere voorzieningen, leiden alleen tot extra bezoekers en die vinden de TBO niet nodig.

Als extra is er nog een MTB route en men wil meewerken aan 1-2 ruiterroutes door het gebied.

Hondenlosloopgebied/route geeft misverstanden en staan ook niet overal goed op kaart en met bordjes aangegeven. Afspraak: 5.1.2e en 5.1.2e bekijken huidige hondenlosloopgebieden en kijken of deze omgezet kunnen worden in loslooperoutes. Waar ontbreken dan bordjes en welke kaarten moeten aangepast? Uiterlijk half oktober ligt er een kaart/voorstel. 5.1.2e zorgt vervolgens voor afstemming met hondenbezitters om draagvlak voor wijzigingen te krijgen. 5.1.2e kijkt ook met collega's of een hondenuitruitsveld (net buiten) Holtingerveld mogelijk is.

Ruiterroutes zijn er niet meer, nog wel een paar verdwaalde bordjes. Dat geeft verwarring. Er is een ruiter gebruikersgroep en ook een voorstel voor nieuwe routes (had 5.1.2e samen met 5.1.2e uitgewerkt). Recreatieschap heeft ook nog geld gereserveerd voor bordjes. Dat moet wel dit jaar uitgegeven. Afspraak: 5.1.2e vraagt route bij 5.1.2e op. Voorstel wordt ook voor half oktober gedeeld. Voorheen gingen ruiters ook door genieput. Defensie heeft dat verboden vanwege natuurwaarden. Conclusie: Holtingerveld is niet geschikt voor aanleg spartelvijver.

Huidige trailerplaats nabij genieput sluit niet meer aan op ruiterroutes. 5.1.2e en 5.1.2e komen met voorstel voor alternatief.

Wens ruiters is nog een verbinding met landgoed Overcinge. Daar zal het voorstel van 5.1.2e op gecheckt worden.

Een overzichtsbord zoals nu bij de schaapskooi staat moet eigenlijk ook bij de P-plaats komen.

Afspraak: 5.1.2e pakt dat op.

Fietspad langs grote startbaan is erg smal. 5.1.2e zoekt uit wie beheer van het pad heeft (SBB als eigenaar ondergrond of gemeente). En verkenning of alleen verbreding eerste stuk van P-plaats tot punt waarop MTB route afbuigt ook voldoet om overlast te beperken.

5.1.2e deelt adviesrapport Sweco met allen.

Vraag om toestemming beleefroute met electrokar van ondernemer. NM ziet meerwaarde daarvan niet. Het gaat om mensen die ook wandelend of fietsend het gebied in kunnen. Gemeente en recreatieschap zien wel meerwaarde omdat bijzondere belevenis ook andere mensen het gebied in trekt.

Is er voldoende ruimte te vinden voor routes buiten N2000. Doel is ook dorpen/bedrijven verbinden met natuur.

Volgend overleg bespreken afspraken (kaarten ruiters en honden, ecologie, vervolgstappen)
12 oktober 9.00-10.30 gemeentehuis Diever.

31-08-2022 Verslag bijeenkomst stakeholders Holtingerveld

Aanwezig: **5.1.2a** **5.1.2a** en **5.1.2a** **5.1.2a** (SHS), **5.1.2a** **5.1.2a** (toeristisch regisseur ZW Drenthe/Westerveld), **5.1.2a** **5.1.2a** (bureaucoördinator TIP), **5.1.2a** **5.1.2a** (**5.1.2a** **5.1.2a**), **5.1.2a** (provincie Drenthe), **5.1.2a** **5.1.2a** (Rijksvastgoed – Defensie), **5.1.2a** **5.1.2a** (Recreatieschap Drenthe), **5.1.2a** **5.1.2a** (Natuurmonumenten), **5.1.2a** **5.1.2a** (SBB), **5.1.2a** **5.1.2a** (Brasserie Oer), **5.1.2a** **5.1.2a** (gemeente Westerveld)

Afwezig: **5.1.2a** **5.1.2a** (Natuurmonumenten)

1. **Opening:** **5.1.2a** opent de vergadering en we maken een kennismakingsrondje
2. **Vaststellen agenda.** Iedereen gaat akkoord met de agenda
3. **Evenementen op de toegangspoort en/in rond het Holtingerveld**

4. **Recreatief gebruik Holtingerveld**

Hondenloslooproute: Er zijn klachten binnen gekomen bij gemeente over overlast van loslopende honden. Besloten wordt de huidige hondenloslooproutes te handhaven en de communicatie hierover te verbeteren.

Commerciële hondenuitlaatcentra: bij overlast aanspreken op gedrag.

In APV is opgenomen dat hondenbezitters de hond onder appel moeten hebben, anders aan de riem.

Aanpassing website en folders 2023: actie bij **5.1.2a**

6. **Rondvraag**

Volgende bijeenkomst in het voorjaar van 2023.

Bijeenkomst gebruikers Holtingerveld

Natura 2000 beheerplan - actualisatie

Waarom een N2000 beheerplan?

Wettelijke verplichting instandhoudingsdoelen halen

Bevat maatregelen voor beheer en inrichting in het gebied

= beleidsdocument voor de provincie

Onderzoek naar mogelijk verstorende factoren = aanpassen maatregelen

monitoring van natuurdoelen en effect maatregelen

Wat verandert er in het nieuwe Beheerplan Holtingerveld rondom recreatie?

Voortschrijdend inzicht – recreatie (ontwikkeling) -> verstoring niet uit te sluiten

Belangrijkste verstoring nieuwe inzichten

Recreatie heeft negatief effect op:

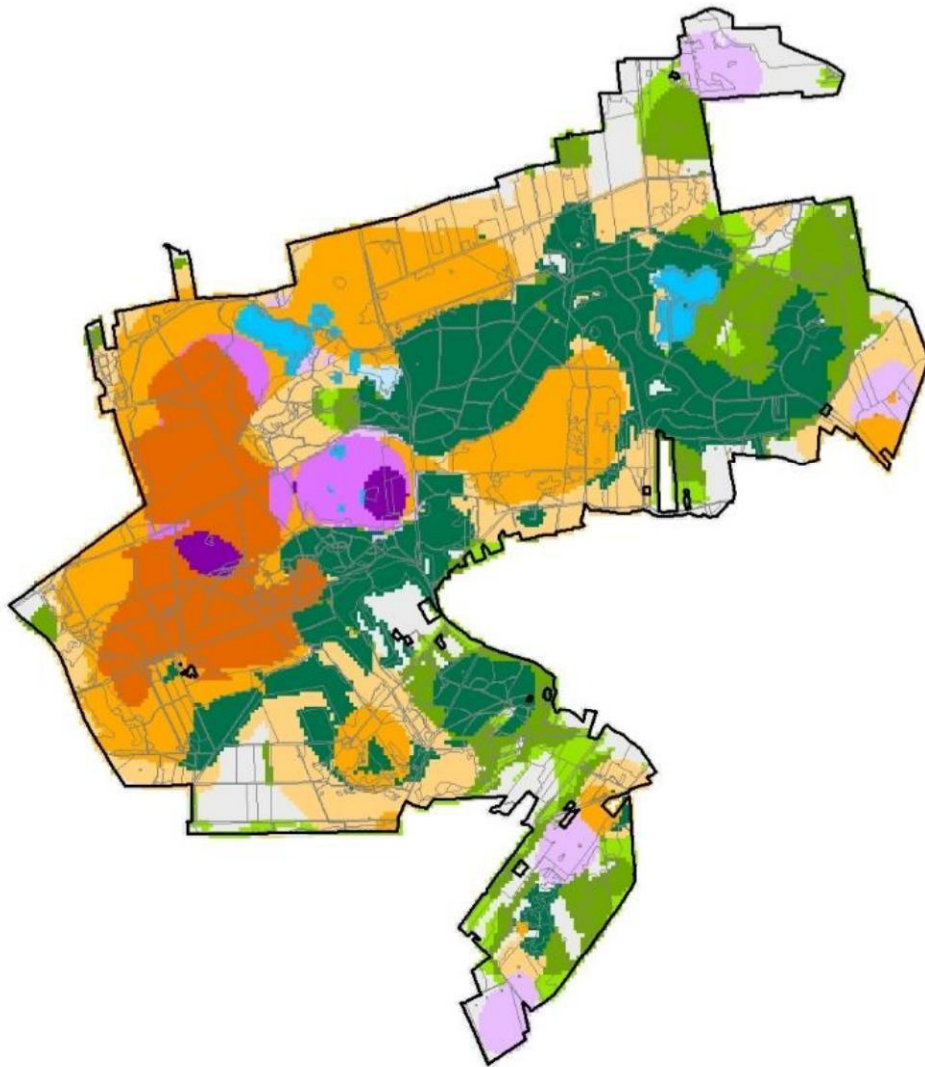
- broedsucces vogels, met name groundbroeders
- Verstoring oeervegetatie vennen door betreding met honden en paarden
- Vermesting door hondenpoep op schrale natuurwaarden
- Vergiftiging van water en natuur door anti-vlooienmiddelen en medicijnresten

Waar zien we het meeste negatieve effect?

- Grote Startbaan (vermesting en betreding schrale vegetatie)
- Genieput, Meeuwenkolonie, Booysveen en Finse meertje (witsnuitlibel, kamsalamander, oeverbeplanting)
- Stuifzand Westerzand (grondbroeders en reptielen)

Verstoringsgevoeligheid vogels

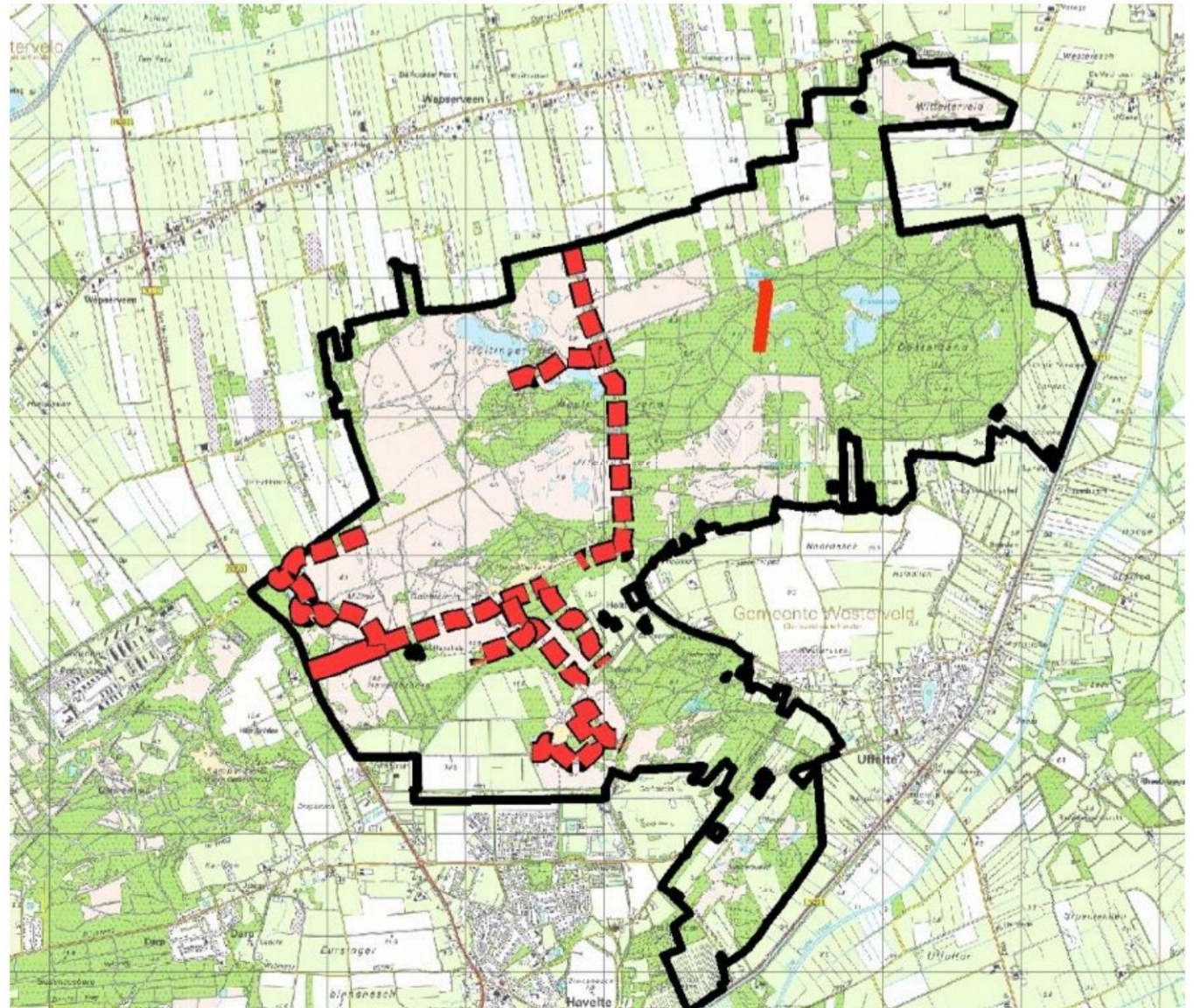

Gevoeligheid broedvogels

overig / onbekend	kwetsbaar halfopen gebied
gevoelig bos	kwetsbaar open gebied
kwetsbaar bos	kwetsbaar open water en moeras
gevoelig halfopen gebied	zeer kwetsbaar halfopen gebied
zeer kwetsbaar bos	zeer kwetsbaar open gebied
gevoelig open gebied	zeer kwetsbaar open water en moeras
gevoelig open water en moeras	

Knelpunten amfibieën en reptielen

Actualisatie Beheerplan - vervolg

- Na de zomervakantie ter inzage
- 6 weken tijd voor zienswijzen
- Nota van antwoord
- Vaststelling geactualiseerd beheerplan voor 6 jaar

Oranje = omleiding hondenroute als kruising nat is. Honden moeten hier aangeliind worden ivm smal pad en medegebruik paden van MTB en ruiters. Borden met duidelijke informatie plaatsen

Nieuw trace MTB route en ruiterroute. MTB route komt vanaf Hunebeddenweg en gaat zowel over bestaande trace Lupineweg richting toegangspoort, als linksaf Rolbaan op en vervolgens rechtsaf Holtingerweg op.
Ruiterroute komt van Toegangspoort via Rolbaan en dan rechtsaf Holtingerweg op. Borden plaatsen waarbij MTB ene kant zandpad en ruiters andere kant een trail krijgen.

Algemeen
Communicatie honden volgt nog overleg met SBB/NM en hondenbezitters Meerkampen.
NP pakt communicatie op - nadere afspraken over kosten vervangen borden met beheerders.
Aanpassen borden zsm
Regels van gezamenlijke borden handhaven (toegang tussen zon op en zon onder, wandelen en fietsen op aangewezen wegen en paden, MTB en ruiters op gemarkeerde routes. Honden aan de lijn, tenzij anders aangegeven.)
Beheerders plaatsen weer eigen borden vanwege handhaving. Opruimen oude borden

vanwege vele gebruikers, honden aan de lijn op de P-plaats, toegangspoort en op het eerste stuk startbaan tot aan de hoek met de Rolbaan.
Borden en communicatie (flyers, websites) aanpassen

Nieuwe loslooprouten honden.
Deze gaat wel over natte kruising. Bij onbegaanbaarheid omleiding met wandelaars mee, maar hond dat stuk aan de lijn!!

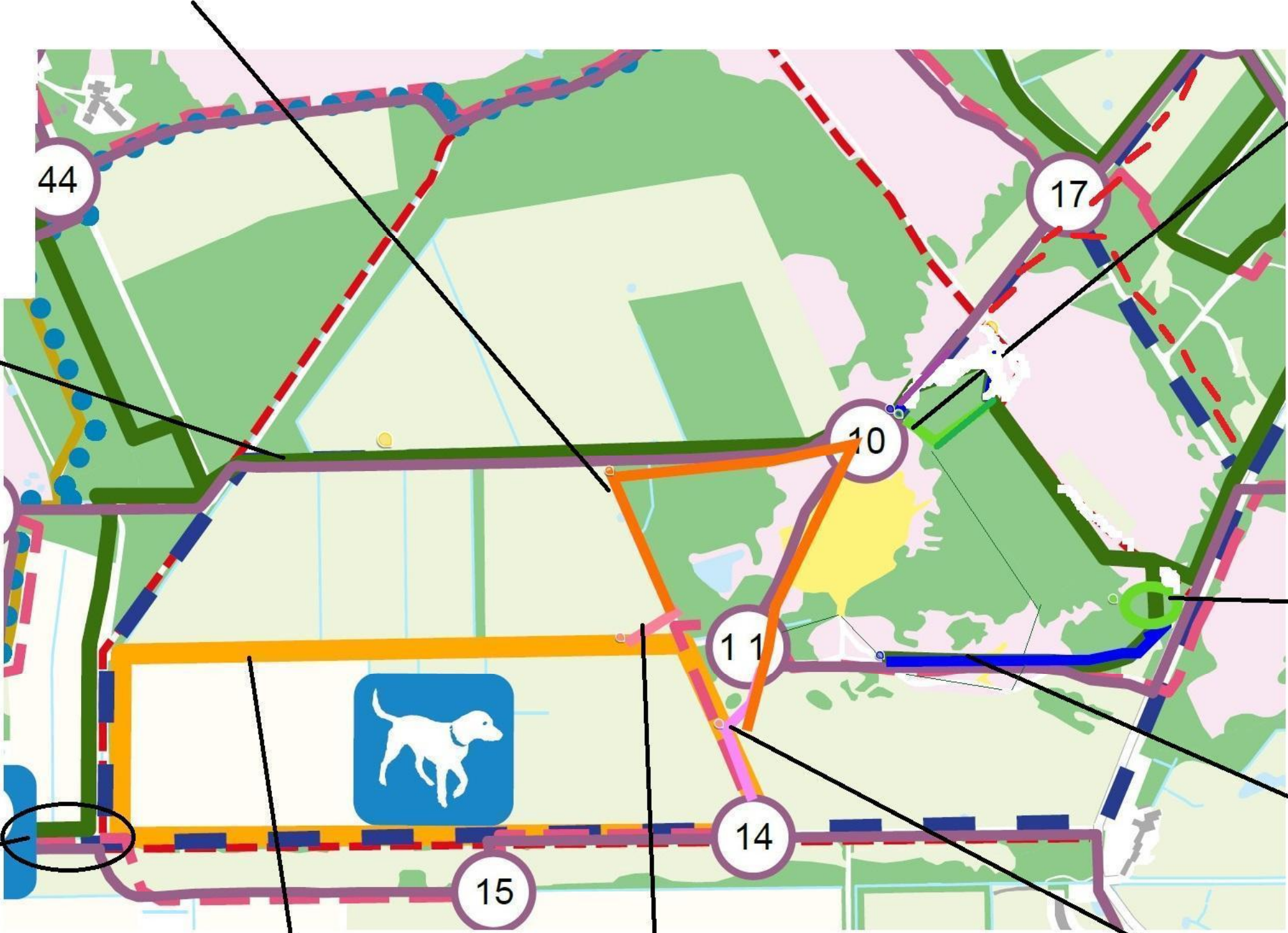
korte omleiding nat kruispunt. Aanleg met brug of dam over sloten meenemen bij inrichting Havelterberg (Prolander)

aanpassing MTB route. Korte doorsteek van Holtingerweg via bestaand "geitenpaadje" naar hoek in huidige trace een verder weg vervolgen.
Natuurtoets/quick scan uitvoeren en zsm realiseren (ism SBB)

Technisch traject MTB aanleggen op voormalige stort iom gemeente - natuurtoets doen

Geen MTB meer door stuifzand en ook niet op voormalig cross terrein vanwege aanwezigheid zeer zeldzame natuurwaarden

Wandelpknooppunten verleggen van 14 naar 11 niet meer over nat kruispunt, maar eerder via bestaande wandelpad afbuigen.
Recreatieschap vragen aan te passen. SBB zorgt voor permanente borden dat in najaar/winter kruising niet begaanbaar is. Honden aan de lijn mee.

Advies van de Hondenbescherming voor veilige en aangename losloopgebieden voor honden

Dit advies over veilige en aangename losloopgebieden voor honden is opgesteld in overleg met, en grotendeels gebaseerd op informatie van de Hondenbescherming, die ook in 2024 weer een evenement voor gemeentelijke hondenbeleid organiseerde.

Inhoud

1. Locatie en afmeting	1
2. Beheer.....	2
3. Bebording en afrastering	2
4. Regels en communicatie	3
5. Onveilige losloopgebieden.....	3

1. Locatie en afmeting

Hondenbezitters hebben begrip voor de wensen en noden van anderen. Ze hebben echter ook recht op een veilige en voldoende ruime plek om hun honden uit te laten. Veel losloopgebieden zijn klein of slecht gesitueerd. Kies als gemeente voor grotere losloopgebieden. Een groot losloopgebied maakt diverse bewegingsvormen zoals lopen, rennen, graven, spelen en springen mogelijk. Het kunnen uitvoeren van deze diverse bewegingsvormen is noodzakelijk voor het welzijn van honden. Een passende **oppervlakte van een hondenlosloopgebied bedraagt minimaal 5000 m²**, zijnde een halve hectare, vergelijkbaar met de oppervlakte van een voetbalveld. Het is niet handig om **fietspaden** door losloopgebieden te laten kruisen. Zeker brommers houden weinig rekening met wandelaars en hun dieren. Maar ook (race)fietsen hebben vaak weinig oog voor hondenbezitters die vaak hun kind en hond tegelijk in de gaten moeten houden. Het naast een **drukke verkeersweg** situeren van uitlaat-/loslooplekken stimuleert hondeneigenaren ook niet om er gebruik van te maken en creëert risicovolle situaties. **Een geschikte locatie is dus rustig gelegen, niet doorkruist door fietspaden en niet geflankeerd door drukke wegen (zonder afdoende afrastering).**

2. Beheer

In tijden van bezuiniging wordt vaak op maaien bezuinigd. Toch is het niet verstandig om te bezuinigen op het maaibeheer van losloop- & uitlaatgebieden. Hoog gras maakt het terrein niet alleen minder toegankelijk voor de hondenbezitter, maar brengt ook risico's met zich mee:

1) Berenklaauw

Berenklaauw kan, zeker als de zon schijnt, uiterst onaangename brandwonden geven. De plant (vooral de stengel en bladsteelharen) kan ernstige huidirritatie geven of zelfs derdegraads brandwonden. Wonden genezen vaak slechts langzaam. Een vervelend risico dus voor de hondenbezitter die zijn hond wil uitlaten. Ook voor de (voetzolen) van de hond kan berenklaauw risicovol zijn. Het wegnemen van maaisel dat berenklaauw bevat is ook daarom dus zeer wenselijk.

2) Grasaren

Grasaren of kruipers zijn voor honden uiterst gevaarlijk. Juist in hoog gras zijn veel grasaren aanwezig. Ze kunnen in oren of huid (bij poten) binnendringen en daar al dan niet blijvend schade geven aan trommelvliezen of bewegingsgestel. Verwijdering vindt daarom dikwijls plaats door een dierenarts en kan bijzonder lastig en ingrijpend zijn. Vooral in het hoogseizoen met bloeiende grassen is het operatief verwijderen van grasaren een veelvoorkomende ingreep door de dierenarts.

3) Teken

Hoewel ook honden risico's lopen bij tekenbeten, zijn het voornamelijk de eigenaren die hier risico lopen op de nare ziekte Lyme die ook tot aanzienlijke economische schade kan leiden door langdurig verlies van mogelijkheid tot (volledige) deelname op de arbeidsmarkt.

4) Kuilen en obstakels

Als door veelvuldig gebruik of graven kuilen ontstaan in een losloop-/uitlaatgebied is het noodzakelijk dat deze schade wordt hersteld. Er zijn regelmatig ongelukken doordat honden en mensen in kuilen stappen en schade oplopen aan het bewegingsgestel.

3. Bebording en afrastering

Het wordt welwillende hondenbezitters nog wel eens aangerekend dat zij zich niet aan de richtlijnen ter plaatse houden. Dit is niet altijd onwil. Bebording wil nog wel eens ontbreken of slecht leesbaar zijn. Zorg daarom voor duidelijke aanduidingen over wat waar mag en wat niet.

Binnen veel gemeenten is grond schaars en/of duur. Losloopgebieden voor honden willen daarom nog al eens in een druk gebied liggen. Zorg in dat geval in elk geval voor veiligheid voor hond, hondenbezitter en verkeer. Een goede (voldoende hoge en niet scherpe) afrastering is absoluut de investering waard.

Loopt een losloopgebied langs water? Dan zou ook hier een afrastering geplaatst moeten worden wanneer het water geen aflopende kant heeft of als het water vervuild is. Het eerste voorkomt ongelukken met honden die het water niet veilig in/uit kunnen. Het tweede voorkomt ziekte en sterfte als gevolg van het te water gaan van honden in vervuild water. Bij stilstaand water is het van belang dat gemeenten bij warm weer tijdig waarschuwen voor blauwalg door het plaatsen van borden. Veel niet-stromend water is immers interessant voor honden, maar blauwalg is gevaarlijk voor mens en dier.

4. Regels en communicatie

De gemeente kan een goed, verantwoord gebruik van een losloopgebied stimuleren door:

1. Werk samen met een opgeleide hondengedragdeskundige of – trainer. Deze kan in het gebied workshops houden die hondenhouders de kennis, vaardigheid en houding bijbrengt die verantwoord gebruik van het losloopgebied stimuleert.
2. Overweeg om gebieden die kwetsbaar zijn enkel toegankelijk te maken voor die hondenhouders die een cursus/workshop of andere instructie of educatie gevolgd hebben.
3. Zorg voor duidelijke (dus voldoende groot, niet overgroeid en niet alleen in tekst, maar ook in beeld) instructies over wat wel/niet mag in een gebied.
4. Faciliteer! Wil je dat hondenontlasting wordt opgeruimd? Faciliteer dit dan met een afvalbak op dit terrein om te voorkomen dat de hondenhouder een half uur met een gevuld opruimzakje moet rondlopen en deze elders weggooit.

Daarnaast is het bij de voorbereiding van een (nieuw) hondenlosloopgebied aan te raden, gebruikers en omwonenden vanaf het begin te betrekken, eventueel via een zienswijzetraject.

5. Onveilige losloopgebieden

Voorbeelden van onveilige losloopgebieden zijn er helaas ook. De afbeeldingen staan hier:

[Foto's onveilige losloopgebieden \(hondenbescherming.nl\)](https://hondenbescherming.nl/foto's-onveilige-losloopgebieden)

Bijeenkomst hondenloslooproute Holtingerveld d.d. 16-01-2025

Aanwezig: 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e (Dorpsgemeenschap Havelte), 5.1.2e 5.1.2e (Natuurmonumenten), 5.1.2e 5.1.2e (Staatsbosbeheer), 5.1.2e 5.1.2e (hondenbezitter), 5.1.2e 5.1.2e (hondenbezitter), 5.1.2e 5.1.2e (hondenbezitter), 5.1.2e 5.1.2e (hondenbezitter), 5.1.2e 5.1.2e (dorpsgemeenschap Havelterberg, Darp, Busselte tevens project groen - verbinder), 5.1.2e 5.1.2e (hondenbezitter), 5.1.2e 5.1.2e (Communicatie en Educatie NP), 5.1.2e 5.1.2e (provincie Drenthe- NP), 5.1.2e 5.1.2e (Recreatie en Toerisme - gemeente Westerveld)

Actielijst

Onderwerp	Bespreekpunten	Acties
Aanpassing hondenloslooproute vlakbij de Meerkamp	- Gaat nu langs kwetsbaar stuifzandgebied, waardoor natuurdoelen in de knel komen. - Er zijn veel verschillende gebruikers in het Holtingerveld. Provincie krijgt een toenemend aantal klachten van recreatieve gebruikers. Onderlinge agressie neemt toe. - Andere recreatieve routes moeten worden aangepast. Bijvoorbeeld: ruiters / MTB. Daardoor moet de hondenloslooproute ook worden aangepast. Gebruikers kunnen niet gecombineerd over één pad i.v.m. conflicten.	- Meer communicatie over regels. Op alle paden mogen honden aan de lijn. Daarnaast zijn er momenteel drie hondenloslooproutes in het Holtingerveld. Hier geldt: honden onder appèl en alleen op wegen en paden. - Het vinden van aparte routes voor iedere doelgroep juist rond de toegangspoort is een grote uitdaging. - Na besluit route zorgen we voor heldere bebording route. Deze is nu niet duidelijk of klopt niet.
Verminderen hondenpoep op Grote Startbaan. Toegelicht door Natuurmonumenten, beheerder van de Grote Startbaan.	- De Grote Startbaan is heel gevoelig voor vermeting, onder andere door hondenpoep (stikstof). - Honden poepen meestal aan het begin van het uitlaten. Dat betekent dat ze dat met name doen op de Grote Startbaan. - De Grote Startbaan is geen onderdeel van de hondenloslooproute, maar dat is niet voor iedereen duidelijk. Honden moeten hier aan de lijn, tot aan het zandpad tussen het fietspad en Grote Startbaan. Daar mag de hond pas los. - Het helpt tot 50% van de stikstofdepositie per hond	- Duidelijke bebording bij Grote Startbaan: honden aan de lijn. - Kennis over effect hondenpoep op natuur vergroten door meer communicatie erover - Opruimplicht voor hondenpoep gaan communiceren en dan handhaven. - In overleg blijven met doelgroep hondenbezitters.

	- terugdringen, als hondenbezitters de poep opruimen (net als in het dorp).	
Vragen en reacties vanuit hondenbezitters	1. De bewoners (met hond) uit de Meerkamp vinden het prettig om (lange) rondes te kunnen lopen met de hond los. De verbindingroutes tussen de verschillende loslooproutes zijn ook al verdwenen. Is een natteneuzenroute (waarbij honden alleen los mogen als er weinig andere gebruikers zijn, bijvoorbeeld op bepaalde tijden) mogelijk? 2. Velen zijn zich niet bewust van de vermestende gevolgen van hondenpoep en willen meewerken aan het verminderen ervan. Kunnen er afvalbakken geplaatst worden langs de route ter hoogte van de startbaan? 3. Het voorgestelde rondje gaat ook over het natte kruispunt. Komt daar bij de herinrichting ook een goed (droog) alternatief?	1. Het werken met een periodiek aanlijngedod vergt erg veel communicatie. 2. Gemeente / provincie / TBO's onderzoeken optie of poepzakjes / vuilnisbakken gewenst gedrag bevorderen. 3. Naar de hondenroute wordt opnieuw gekeken. Ook t.a.v. begaanbaarheid door vernatting gebied.

Eerste terugkoppeling van de acties.

Provincie, gemeente, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en IVN hebben op donderdag 30 januari bij elkaar gezeten naar aanleiding van de acties en vragen zoals genoemd in het overleg van 16 januari. Hieronder delen we graag een tussenstand van de uitkomst van dat gesprek met u:

- Recreatie in natuurgebieden neemt toe. Conflicten tussen gebruikers ook. Dat leidt niet alleen tot klachten, maar ook tot schadeclaims voor terreinbeheerders als er een ongeluk gebeurt met een recreant of dier. Omdat dit risico niet meer te verzekeren is, komen er geen nieuwe routes bij waarbij verschillende groepen gebruikers het pad moeten delen. De concept-kaart heeft in de huidige opzet nog knelpunten op dit vlak.
- Het vinden van aparte routes voor iedere doelgroep, met name rond de toegangspoort is een grote uitdaging. We gaan een expert benaderen om ons hierover advies te geven.
- Er is nog geen besluit genomen of we zolang de huidige route laten bestaan of kiezen voor een tijdelijke nieuwe route. Afhankelijk van die keuze gaan we de bebording zo spoedig mogelijk aanpassen.
- Natuurmonumenten heeft 5 februari een gesprek gehad met Dorpsgemeenschap Havelte met betrekking tot het plaatsen van aanlijnbordjes bij de Grote Startbaan. Daaruit zijn volgende actiepunten gekomen:
  - o Natuurmonumenten geeft hierover ter plekke informatie met een bord en plaatst een bericht in het dorpsblad De Kei.
  - o De Dorpsgemeenschap peilt of er behoefte is bij hondenbezitters voor een gesprek met Natuurmonumenten over het huidige honden aanlijn beleid op de Grote Startbaan.
  - o Beide partijen spreken elkaar in juni opnieuw over lopende zaken zoals zonering en natuurrecreatie.
- Goede informatievoorziening over toegangsregels en gedrag is noodzakelijk. Dat gaan we verder uitwerken.

Agenda 08-02-2022 Recreatie Holtingerveld; aanvang 11.00 uur (via Teams)

1. Opening
2. Mededelingen
Natuurontwikkeling NNN (klachten over natte paden)
3. Verslag van 13-08-2021 (zie bijlage)
4. Besprekpunten:
  - Zijn op kaart aangegeven ATB route, ruiterroutes, fiets en wandelknoopunten zodanig dat ieder er mee kan leven? Zo nee, wat moet er dan nog anders (let op uitgangspunten hiervoor). (PS blauwe en roze lijnen zijn pogingen om weg te poetsen wat er vervalt)
  - Hondenloslooproutes staan nog niet op de kaart. Voor bezoekers die met de auto komen, is daar op te sturen, voor wandelaars vanuit de woonwijk lastiger.
Voorstel: loslooprouten **rond** nieuw in te richten Havelterberg project handhaven, maar wel duidelijk aangeven dat eerste stuk vanaf Poort P-terrein en bij passeren grote startbaan honden aangelijnd MOETEN zijn. (als we dit serieus menen, ook op gaan handhaven)
  - Hoe komen we tot betere kaders voor welke activiteiten en evenementen op en direct rond de poort wel en welke niet kunnen (externe werking)
5. Communicatie (website, flyer, natuurkrant etc.)
6. W.v.t.t.k.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 3

Reeds openbaar

(https://www.provincie.drenthe.nl/publish/pages/145123/20250828_concept_verslag_gebruikersgroep_holtingerveld.pdf)

Verslag bijeenkomst toegangspoort Holtingerveld

Datum: 17 mei 2023

Onderwerp: bespreken concept inrichtingsplan Holtingerveld

Aanwezig: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (Vlinderparadijs Papilliorama), 5.1.2e 5.1.2e (dorpsgemeenschap Havelte), 5.1.2e 5.1.2e (Stichting HOLtingerschaapskudde), 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e (Landschapsbeheer Drenthe), 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (STPW), 5.1.2e 5.1.2e (Brasserie Oer), 5.1.2e 5.1.2e (gemeente), 5.1.2e 5.1.2e (toerisme, recreatie en economie – gemeente Westerveld)

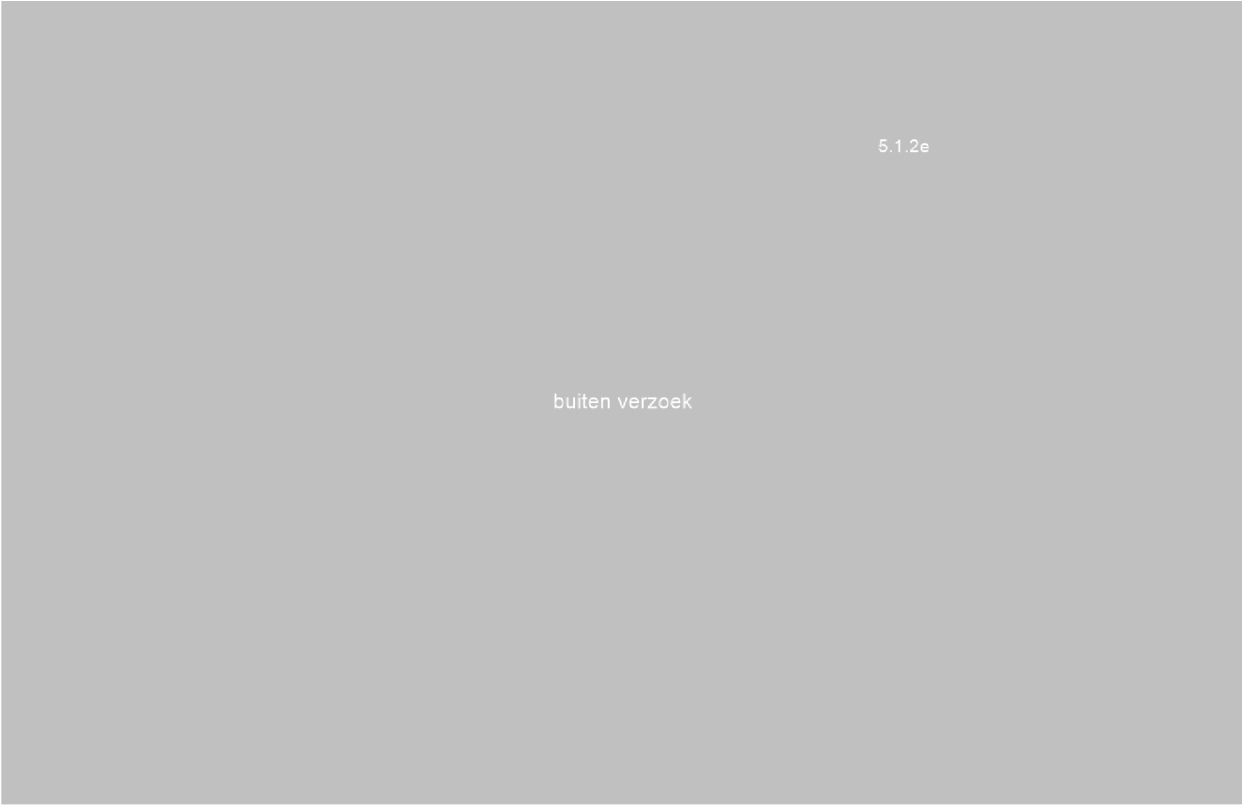
Natuurmonumenten en SBB zijn geen stakeholders van de toegangspoort.

- 1. Beleving
- 2. Biodiversiteit
- 3. Bezoekers langer binden/ minder belasting op het natuurgebied

Rijtje aandachtspunten uit de inventarisatie richting gemeente. Actie: 5.1.2e

5.1.2e heeft veel ideeën ingebracht.

Verzamelde ideeën wel bespreken met Natuurmonumenten en SBB in een volgende sessie. Er is wel behoefte aan een integraal overleg.

Rondvraag

5.1.2e vraagt ook aandacht voor andere doelgroepen die vertrekken vanaf de toegangspoort, zoals de mountainbikers, hondenuitlaat plaatsen. Hier moet goed naar gekeken worden. Toegangspoort is nu startpunt van veel recreatieve routes.

Is de oude gemeentewerf nog een optie, om daar een startpunt te maken? Officieel zat het in het oude bestemmingsplan. Er liggen kansen om de oude gemeentewerf hierbij te betrekken. Hier moet dan een bestuurlijk standpunt over worden ingenomen. Afspraak: 5.1.2e bespreekt dit met wethouders

Uitvoeringsplan – najaar 2023 / meerjarenplan en fasering aanbrengen.

Nog voor de zomer een vervolgbijeenkomst; locatie: ondernemerskooi. Afspraak: 5.1.2e stuurt datumprikkers.

Verslag, 5.1.2e 5.1.2e

Memo POHO		vertrouwelijk	
Gedeputeerde	Van Dijk		
Afschrift	Rianne Vos		
Datum	12 november 2025		
Poho datum	17 november 2025		
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e	Toestelnummer: 5.1.2e	
Afgestemd met	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e		
Onderwerp	Buffergebied Holtingerveld		
Doel memo	☒ Ter discussie ☐ Ter informatie		
Bijlage	Kaart ligging percelen Holtingerveld (bijlage bij deze memo)		
Naar GS	Nee		

Advies/Vraag

In te stemmen met de verkenning voor inrichting en afwaardering van een buffergebied tussen de woonwijk Havelte-Noord en de Grote Startbaan bij het Holtingerveld.

Inleiding

In het kader van de toegekende SPUK-subsidie voor deelgebied Zuidwest-Drenthe, maatregelpakket L33 PN2, is voor het project HV-1 Holtingerveld budget gereserveerd voor de inrichting en afwaardering van een buffergebied tussen de woonwijk Havelte-Noord en de Grote Startbaan. Met beoogde maatregelen wordt bijgedragen aan systeemherstel van het Holtingerveld. Het project Holtingerveld is succesvol als de recreatieve bufferzone is ingericht, waarmee de recreatie druk op de Grote Startbaan wordt verminderd, met als lange termijn effect dat de kwaliteit van het habitattype heischraal grasland verbeterd.

De beoogde bufferzone ligt buiten het NNN- en Natura 2000-gebied, maar grenst direct aan de Grote Startbaan, die hier wél onder valt. De gronden zijn in eigendom van de gemeente Westerveld en twee particuliere eigenaren, en worden momenteel agrarisch gebruikt. De gemeente Westerveld heeft samen met Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten het initiatief genomen om te onderzoeken hoe het gebied ten zuiden van de startbaan recreatief kan worden ingericht. In de afgelopen maanden zijn op initiatief van gemeente Westerveld bijeenkomsten georganiseerd met bewoners van de aangrenzende woonwijk en verschillende gebruikersgroepen. Daarbij is onder meer gesproken over een mogelijke hondenlosloopzone, als onderdeel van de bufferzone. De eerste contouren van een inrichtingsplan beginnen zich af te tekenen.

De gemeente heeft aangegeven mee te willen werken aan de inrichting en is bereid het beheer van de bufferzone op zich te nemen. Deze afspraken zijn nog niet formeel vastgelegd, en zullen verder moeten worden uitgewerkt en afgestemd. Via de gemeente is vernomen dat de particuliere eigenaar van het oostelijk deel van de beoogde bufferzone openstaat voor een verkennend gesprek over de mogelijkheden van grondruil of afwaardering. Het is nog te vroeg om te zeggen wat zijn voorkeur heeft — behoud van eigendom met afwaardering of eventuele ruil — maar de bereidheid om te spreken is een belangrijke eerste stap.

Omdat het betreffende perceel niet binnen het NNN-gebied valt, ontbreekt er een grondslag om over aankoop of afwaardering te spreken. Er is daarom een afzonderlijk mandaat van GS nodig om gesprekken te kunnen voeren met betreffende particulier als ook de gemeente.

Argumenten

- De gemeente, samen met Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten, heeft het initiatief genomen om de recreatieve invulling van het gebied te verkennen.
- De gemeente is eigenaar van een deel van de gronden waarop de SPUK betrekking heeft en bereid om mee te werken aan de uitvoering én het beheer van de bufferzone.
- Eén van de particuliere eigenaren heeft via de gemeente laten weten in gesprek te willen gaan over verkoop of afwaardering, wat kansen biedt om het projectgebied als geheel te realiseren.
- Er is lokale betrokkenheid: bewoners en gebruikersgroepen denken actief mee over de inrichting.

- De aanpak sluit aan bij de Bossenstrategie: een deel van het gebied kan mogelijk worden ingericht als bos met recreatieve functie, bijvoorbeeld als (omheind) hondenuitlaatgebied met open plekken. Bij eerdere bijeenkomsten is nog niet verkend of beoogde inrichting gecombineerd kan worden met bos, of daar draagvlak voor is.

Risico's

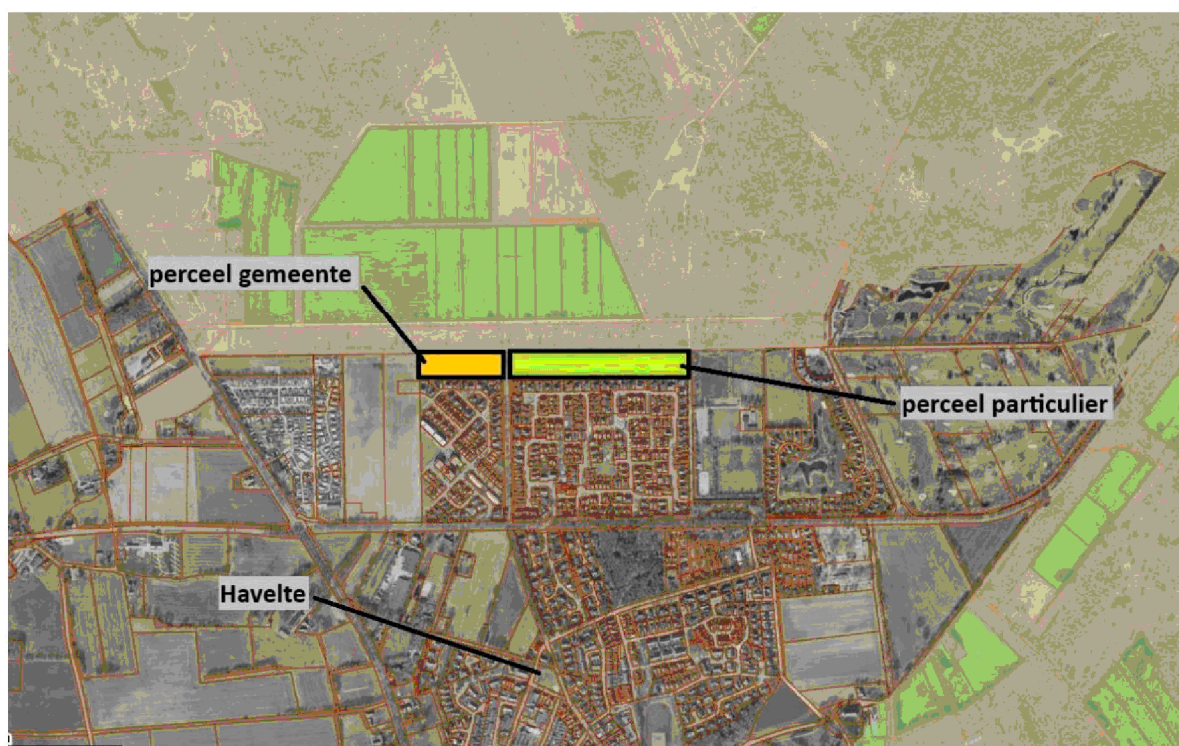
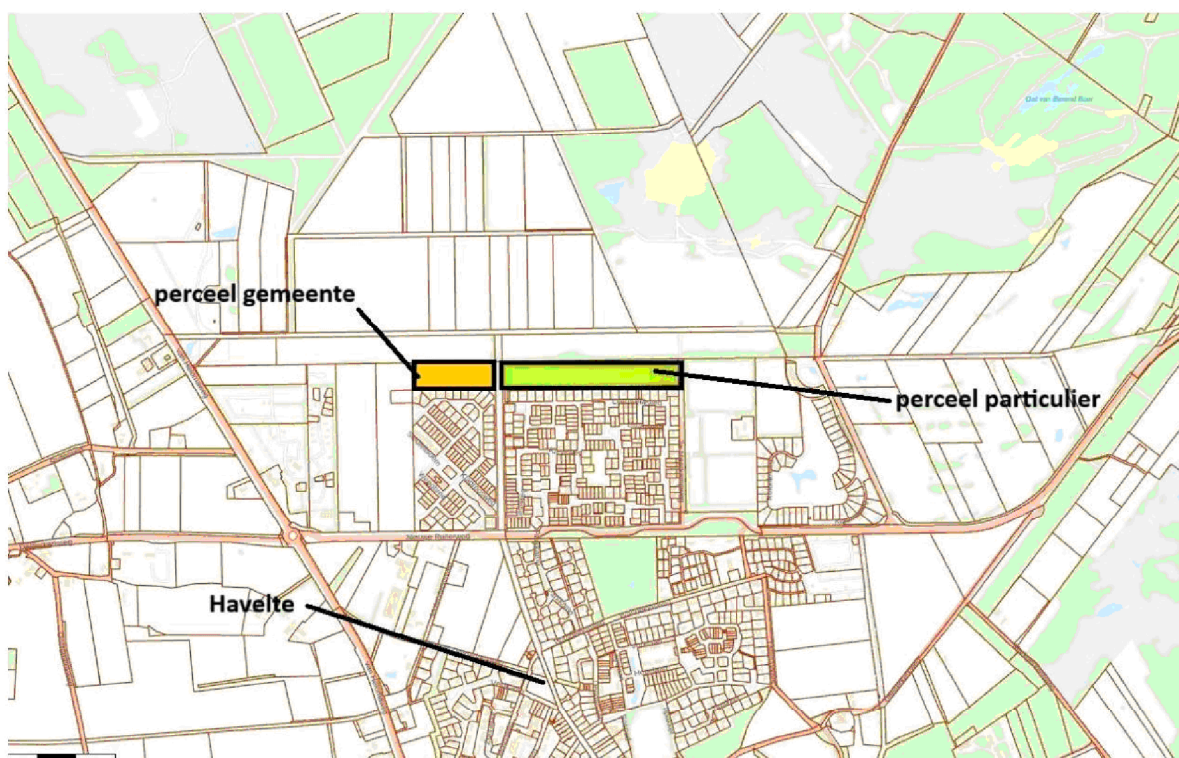
- De particuliere eigenaar heeft alleen toegezegd in gesprek te willen gaan; het is nog niet zeker dat verkoop of afwaardering tot stand komt.
- Indien het mandaat niet of niet tijdig wordt verleend, kan de uitvoering van de SPUK-maatregel vertraging oplopen.
- Bewoners kunnen mogelijk bezwaar hebben tegen bosaanplant of veranderingen in gebruik; dit vraagt goede communicatie met de omgeving. Dit loopt via huidige verkenning aangestuurd door de gemeente, maar is ook een belangrijk aandachtspunt bij de vervolgstappen die volgen op de verkenning.
- De inzet van Prolander voor dit onderdeel is wel opgenomen in PPO 2026, dit dient formeel vastgesteld te worden; om op korte termijn gesprek te kunnen voeren, moet worden geborgd zijn via een afzonderlijke PoHo-memo.
- Voordat Prolander in gesprek gaat, dient duidelijk te zijn dat eventuele aankoop door de provincie en directe doorlevering aan de gemeente geen obstakel is in kader van het Didam-arrest.

Vervolgstappen (aanpak/uitvoering)

- Verzoek voorleggen aan Gedeputeerde staten
- Opdrachtverstrekking aan Prolander
- Overleg met gemeente, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Prolander en betrokken ambtelijke vertegenwoordiger Overlegorgaan voor afstemmen vervolgstappen
- Gesprek(ken) met particulier in beoogde bufferzone en verdere gesprekken met omgeving/bewoners (onder leiding van de gemeente) over de inrichting van het gebied.
- Onder leiding van Prolander Inrichtingsplan uitwerken, met een projectgroep waar naast gemeente, SBB, NM en mogelijk ook directe vertegenwoordigers van de directe omgeving zitting in nemen.

Kaart ligging percelen Holtingerveld

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: 5.1.2e heeft een opmerking geplaatst in 11-6-26 Memo Poho aankoop cultuurgrond Havelte
Datum: maandag 15 juni 2026 09:17:40
Bijlagen: [dd724e80-af9a-4226-be22-25b8f0e4b608387d8219-2f53-441c-b327-0f731c638a160ae64404-5301-4625-815f-230ddf099cb06305ad7c-aec6-46ab-9fdb-2dd84912ad3b5e37ffa5-907f-42c2-92d8-0f39ae14cf46](#)

-->
-->

11-6-26 Memo Poho aankoop cultuurgrond Havelte.docx

5.1.2e

5.1.2e

heeft een opmerking toegevoegd

Dit klopt niet. Voorstel: Er zijn steeds meer aanwijzingen dat de recreatie, mede door uitloop vanuit de woonwijk Meerkampen, leidt tot negatieve effecten op de natuurontwikkeling in het N2000 gebied. Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer nemen maatregelen om de druk te verminderen, onder andere door het gebruik van het gebied door zogenoemde plusgebruikers (ruiters, loslooproutes voor honden en MTB) in te perken. Dit heeft geleid tot protesten vanuit de bewoners, die schriftelijk aan de provinci...

...n 03.01.94 ha cultuurgrond als groenstrook ter ontlasting van de recreatiedruk op Holtingerveld voor een koopsom van € 294.391,50

Inleiding

Door grote effecten van recreatie op N2000 in het Holtingerveld heeft gemeente Westerveld samen met Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten het initiatief genomen om te onderzoeken hoe deze druk verminderd kan worden. Gemeente Westerveld heeft bijeenkomsten georganiseerd met bewoners van de aangrenzende woonwijk en verschillende gebruikersgroepen. Daarbij is...

Ga naar opmerking

[Waarom ontvang ik deze melding van Office?](#)

provincie **Drenthe**

Dit e-mailbericht wordt gegenereerd door het gebruik van Microsoft 365 door Provincie Drenthe en kan inhoud bevatten die wordt beheerd door Provincie Drenthe.

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: 5.1.2e heeft een opmerking in PS 2026-02-11 Rondvragen beantwoord
Datum: dinsdag 10 februari 2026 15:33:05
Bijlagen: [40d2de7c-c068-4a3e-98a1-52345550e1ce](#)
[052e298d-be2e-43c4-9a85-204c92fb2de2](#)
[91bdc182-64b4-401e-a3f5-ed7a6a6313c5](#)
[e9a48fcf-7ce2-437e-a880-b4b30ceacdc3](#)
[0397bebd-cdf2-4c20-98d0-8a0009dec164](#)
[082951b5-395a-406a-be1c-99a57caf600b](#)
[a55d1d7e-8eea-4aec-9ee0-db778e706cf0](#)

-->
-->

PS 2026-02-11 Rondvragen.docx

5.1.2e

U hebt een opmerking geplaatst

@ 5.1.2e Kun jij hier een antwoord dichten graag voor 16 h vanmiddag je mag het antwoord gewoon onder de vraag zetten. Mocht ik niet bij jou moeten zijn dan hoor ik het graag.

Nog 1 antwoord

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e heeft een opmerking geplaatst

@ 5.1.2e bij wie loopt de discussie? Bij ons intern/provincie? Door de TBO's?

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e heeft een opmerking geplaatst

@ 5.1.2e dit is toch de afstemmingsgroep van het nationaal park?

5.1.2e

5.1.2e heeft geantwoord

aangevuld

...d(en). De reden hiervoor zijn onder meer de te treffen stikstofmaatregelen;
Aangezien Drenthe, net als Brabant en Utrecht over veel natuur beschikt, maar ook over veel hondenliefhebbers, riep het artikel bij de PVV-fractie een prangende (rond)vraag op

Steeds meer losloopegebieden verdwijnen. Hondenbezitters zijn de gebeten hond: 'Waarom moeten wij opdraaien voor natuurherstel?' | De Telegraaf
Steeds meer losloopegebieden verdwijnen.
Hondenbezitters zijn de gebeten hond: 'Waarom moeten wij opdraaien...

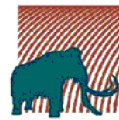
Ga naar opmerking

Waarom ontvang ik deze melding van Office?

provincie Drenthe

Dit e-mailbericht wordt gegenereerd door het gebruik van Microsoft 365 door Provincie

Drenthe en kan inhoud bevatten die wordt beheerd door Provincie Drenthe.

Concept recreatiekaart Holtingerveld

Toelichting bij de kaart voor overleg met de terreineigenaren/beheerders op 29 mei 2024 – bijgestelde versie.

Natura 2000 gebieden, waar het Holtingerveld onder valt, hebben een beschermde status. Natuurdoelen zijn hier leidend en juridisch bindend. Recreatief gebruik alleen als het samengaat met de natuur. De natuurorganisaties richten zich hierbij hoofdzakelijk op de grootste groepen gebruikers - de gewone wandelaars en fietsers. De schaarse middelen voor recreatie die zij ontvangen, worden voor deze doelgroep ingezet. Aanvullende voorzieningen voor kleinere gebruikersgroepen zoals ruiters en MTB'ers, kunnen alleen als natuurdoelen dat toelaten en gebruikers zelf meewerken/bijdragen aan het realiseren en onderhouden van de voorzieningen.

Rond 2010 is voor het Holtingerveld op basis van het Integraal Plan een uitwerking gemaakt van wandel-, fiets-, ruiter- en MTB-routes en een aantal hondenlosloopgebieden. In gezamenlijkheid zijn ook borden geplaatst met toegangsregels.

Ondertussen is de wereld om ons heen in beweging gebleven. De druk op de natuur door diverse versturende factoren is toegenomen, het aantal gebruikers en routes (zeker in de coronatijd) nam toe en de onderlinge conflicten daarmee ook.

Gevolgen zijn dat routes soms gewijzigd moeten worden om natuurdoelen te halen, gebruikers elkaar tot overlast zijn en de frustraties daarover bij gebruikers toenemen. Deze signalen worden ook door gemeentelijke en provinciale politiek opgepakt. Het lijkt er steeds meer op dat natuur en gebruikers tegenover elkaar komen te staan.

Dit is niet uniek voor het Holtingerveld. Wat het Holtingerveld wel bijzonder maakt is dat het eigendom in handen is van veel verschillende partijen. Een route loopt al snel over terrein van meerdere eigenaren. Als de een iets verandert, levert dat ook gevolgen voor de ander.

Wij constateren dat er de laatste jaren geen platform meer was om recreatieve doelen te bespreken. Eigenaren hebben naar beste weten gehandeld, maar het gevolg is een onduidelijke situatie voor gebruikers. Op de borden staat dat ruiters alleen op aangegeven routes mogen, maar de ruiterroutes/bewegwijzering wordt niet meer onderhouden. Voor de gebruiker is niet altijd duidelijk waar je wel of niet langs mag. De MTB route is gewijzigd, voor een deel moet de MTB het smalle fietspad delen met "gewone" fietsers. Wanneer niet iedere MTB'er rekening houdt met de andere gebruikers, leidt dat tot gevoel van onveiligheid en klachten van gewone fietsers.

Vanuit gemeente (5.1.2e 5.1.2e) en Nationale Parken (5.1.2e 5.1.2e) hebben wij op verzoek van dorpsbelangen rond het Holtingerveld en onze bestuurlijke opdrachtgevers (wethouder en gedeputeerde), de handschoen opgepakt om een oplossing te zoeken. We hebben meerdere gesprekken met dorpsbelangen en ruiter/MTB verenigingen gehad en daarbij ook veel uitgelegd over natuur- en watersystemen. Voor de volledigheid hebben we Sovon en Ravon gevraagd om (in navolging van de gevoeligheidskaarten voor Dwingelderveld en Drents-Friese Wold) ook een gevoeligheidskaart (voor verstoring door recreatie) Holtingerveld op te stellen. Sovon/Ravon hebben daarbij gekeken naar aanwezigheid van de meest verstoringgevoelige broedvogels en de plekken waar amfibieën en reptielen voorkomen/doodgereden gevonden worden. De kaarten worden binnenkort definitief opgeleverd en zijn in concept ook toegevoegd.

Uitgangspunt voor de routes is geweest dat we zoveel mogelijk aangesloten hebben op wat er al ligt (of lag), dat we niet MEER kilometers toegevoegd hebben binnen N2000 en dat we getracht hebben voor een aantal knelpunten (wat al verwijderd is of wat vanuit natuurgevoeligheid zou moeten) alternatieven aan te dragen. Hierna kort de belangrijkste wijzigingen/voorstellen en de overwegingen.

Hondenlosloopgebieden

In het verleden zijn hondenlosloopGEBIEDEN op kaart gezet. Doel was toen ook al dat honden OP DE PADEN in die gebieden los mochten lopen. In de praktijk vatten sommige bezitters van honden dat op, als zou de hond dwars door het terrein mogen lopen. We proberen taalgebruik aan te passen en te spreken van hondenlosloopROUTES met de uitleg dat honden weliswaar niet aan de lijn hoeven, maar wel op het pad en onder appèl horen te blijven.

Met name de hondenloslooproute bij de grote startbaan/toegangspoort zorgt voor problemen. Enerzijds op drukke tijdstippen (zondagmiddag) zorgen de honden voor overlast voor andere bezoekers, anderzijds zijn juist de heischrale graslanden van de grote startbaan extra gevoelig voor aanvoer van meststoffen uit o.a. hondenpoep. Om verstorende effecten te beperken, is het wenselijk dat de poep wordt opgeruimd of in ieder geval in een smalle zone langs het pad blijft. Dat werkt niet als honden los lopen.

Daarnaast gaat de huidige loslooproute over het kruispunt dat in de wintermaanden onder water staat. Vanuit bewoners is voorgesteld de route iets te verkorten, maar nog steeds over het natte kruispunt. Prolander werkt aan een inrichtingsplan voor de Havelterberg. Prolander stelt voor een wandelroute/loslooproute te maken op het perceel achter het Vlinderparadijs (nu nog landbouwgrond, in te richten als bloemrijk grasland). Deze optie moet nog met dorpsbelangen worden besproken, maar lijkt te voldoen aan de wensen die men daarover heeft.

MTB-route

buiten verzoek

Ruiterroutes

buiten verzoek

29 mei 2024 Conclusies uit het overleg met beheerders

(Natuurmonumenten, Het Drentse Landschap, Defensie, provincie, 5.1.2e 5.1.2e – Staatsbosbeheer is afwezig)

De framing dat er steeds meer natuur wordt afgesloten voor recreatie klopt niet. De meeste gebieden zijn voor wandelaars en fietsers gewoon toegankelijk. In het Holtingerveld zijn naar verhouding meer openbaar toegankelijke paden voor recreanten beschikbaar dan in andere Drentse natuurgebieden. In de communicatie gaan we hier meer nadruk op leggen.

Algemeen - We gaan kijken hoe we voor meerdere gebruikersgroepen het nog in te richten gebied Holtingerveld-Noord zo kunnen inrichten dat de problemen met routing hier kunnen worden opgelost door slimme inrichting.

buiten verzoek

Hondenloslooproutes. Met elkaar kwamen op de volgende oplossingen:

Route bij de poort verkleinen. De provinciale grond gebruiken voor een route vanuit de poort en overleg met de gemeente herstarten om het perceel zuidelijk van de startbaan in te richten voor honden. Dit i.o.m. NM die met de gemeente hierover ook in gesprek wil (vernieuwde afspraken over verhuur parkeerplaats door NM aan gemeente).

Zolang dat nog niet gerealiseerd is duidelijk communiceren dat honden alleen op de aangegeven PADEN los mogen lopen. NM gaat mogelijk verbodsborden op de Grote Startbaan plaatsen. De overige losloopgebieden blijven ongewijzigd.

Tot slot: goede eenduidige communicatie is van belang. Borden en aangegeven routes moeten op orde zijn. Handhaving (kan dat samen??) moet onderdeel van het geheel zijn, anders houdt niemand zich aan de nieuwe regels.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 171

Reeds openbaar (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2026-6624.pdf>)

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Aan: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: FW: Reactie Alfred Schoenmaker: Gesprek gebruikers Holtingerveld
Datum: dinsdag 26 mei 2026 08:41:00
Bijlagen: [image001.png](#)
[image002.png](#)
[image003.png](#)
[image004.png](#)
[image005.png](#)
[image006.png](#)
[image007.png](#)
[image008.png](#)
[image009.png](#)

Ter informatie. Goede reactie van Alfred

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag tot en met donderdag
<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: Alfred Schoenmaker <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>

Verzonden: vrijdag 22 mei 2026 20:45

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e>staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e@5.1.2e.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e@natuurmonumenten.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@natuurmonumenten.nl>

Onderwerp: Reactie Alfred Schoenmaker: Gesprek gebruikers Holtingerveld

Beste 5.1.2e

Allereerst ben ik zeer content met de actie die is ondernomen om een alternatief voor het hondenlosloopgebied te creëren. Dit is een mooie stap om samen tot mooie oplossingen te komen, waar dat aanvankelijk lastig leek.

Het lijkt me inderdaad goed om binnenkort met deze groep rond de tafel te gaan om te bespreken hoe we deze mooie stap gaan communiceren. Indien deze dames uit Havelte op persoonlijke titel niet enthousiast worden over hetgeen we destijds in gezamenlijkheid hebben besproken, dan moeten we daarover het gesprek aangaan met deze dames.

Persoonlijk vind ik het zeer prijzenswaardig dat er zoveel inzet wordt gepleegd op het creëren van een alternatief. Ik zie dit als een schoolvoorbeeld waarbij je samen naar oplossingen zoekt en deze in gezamenlijkheid ook vindt. Dit verdient een grote pluim. Zo zal ik dat als bestuurder ook zeer zeker uitdragen.

Kortom, binnenkort maar een overleg inplannen.

Met vriendelijke groet,

Alfred

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e@staatsbosbeheer.nl>

Verzonden: donderdag 21 mei 2026 18:47

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@5.1.2e.nl>; Alfred Schoenmaker
<5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e@natuurmonumenten.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@natuurmonumenten.nl>

Onderwerp: Gesprek gebruikers Holtingerveld

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e@staatsbosbeheer.nl. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Beste allemaal,

Vandaag ben ik op veldbezoek geweest met 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e opgenomen als actiepoint tijdens de laatste gebruikersbijeenkomst Holtingerveld van het Nationaal Park. De aanleiding en insteek van het gesprek waren zorgen over de werkzaamheden die zijn uitgevoerd voor stuifzandherstel. Al snel bleek dat zij ook wilden spreken over de hondenloslooproute. Beide zijn zeer ontevreden over het proces en de huidige richting. Zij gaven aan dat zij een hondenloslooproute buiten het N2000 gebied – het huidige alternatief waar nu vanuit provincie en gemeente aan gewerkt wordt - niet als oplossing accepteren. Ze willen alleen praten over een aanpassing van de huidige route.

Het lijkt mij goed om bij elkaar te komen en hierover verder met elkaar door te praten: waar staan we nu en wat betekent de huidige opstelling van deze groep voor het proces?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Staatsbosbeheer
Zuidwest-Drenthe

E 5.1.2e [staatsbosbeheer.nl](mailto:5.1.2e@staatsbosbeheer.nl)
T 06 5.1.2e

Achter 't Zaand 2A | 7991 NG Dwingeloo

Lees hier onze [Disclaimer](#)

*****
***** Disclaimer: De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen. De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.
*****
*****

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 3

Reeds openbaar

(https://bestanden.natuurmonumenten.nl/2026-04/DEF%2017-04-2026%20Publieksfolder%20Holtingerveld_0.pdf)

CONCEPT

Schetsverkenning Havelterberg

- Werkdocument -

Colofon

Datum: 02-02-2022

Uitgave: Prolander
Postbus 50040
9400 LA Assen
tel: 0592A 36 5000
E-mail: info@prolander.nl

Afbeeldingen: Provincie Drenthe
Drents Archief
Hofstra | Heersche landschapsarch.
Prolander

Dit betreft een eerste schetsverkenning bedoeld om het gesprek aan te gaan met diverse stakeholders. Er is nog geen sprake van een ontwerp.

Inhoud

1. Inleiding	6
2. Analyse	8
- Verhaal van het landschap	
- Veldverkenning	
3. Programma van eisen	30
4. Schetsverkenning	34

1. Inleiding

1. Inleiding

Dit betreft een eerste schetsverkenning van de mogelijkheden voor het plangebied van de Havelterberg. Het plangebied is gelegen in zuidwest Drenthe ten noorden van Havelte en gelegen op een stuwwalcomplex met veel heide en bossen. In deze schetsverkenning wordt gekeken naar mogelijkheden voor het plangebied, maar ook voor mogelijke koppelkansen in de omgeving.

De opgave bestaat uit de inrichting van 37 hectare Natuurnetwerk Nederland (binnen de stippellijn). Het is daarbij belangrijk het plangebied beter te benutten om een robuuster aaneengesloten netwerk van heischrale graslanden vorm te geven. Naast dit hoofddoel zijn er mogelijke koppelkansen die nader toegelicht zullen worden.

Deze schetsverkenning is in samenwerking met Hofstra Heersche landschapsarchitecten opgesteld.

2. Analyse

Verhaal van het landschap

1. Pleistoceen

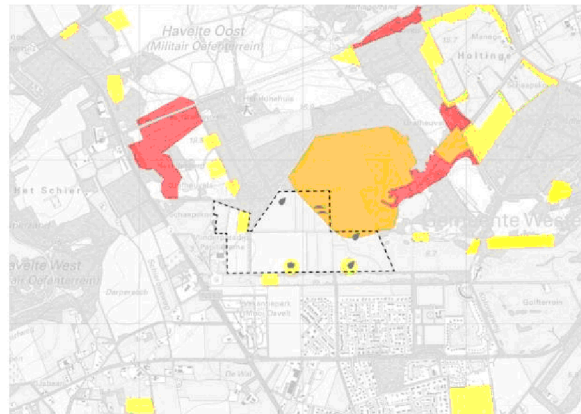
2,3 miljoen - 10.000 jaar geleden

02-02-2022

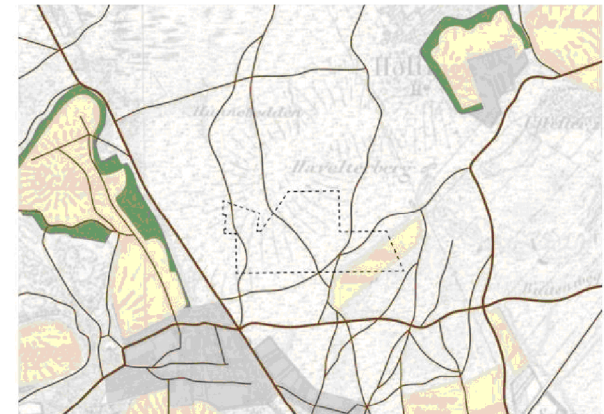
2. Vroege bewoning

10.000 jaar geleden - 1.000 n. Chr.

3. Vorming esdorpenlandschap

1.000-1850 n. Chr.

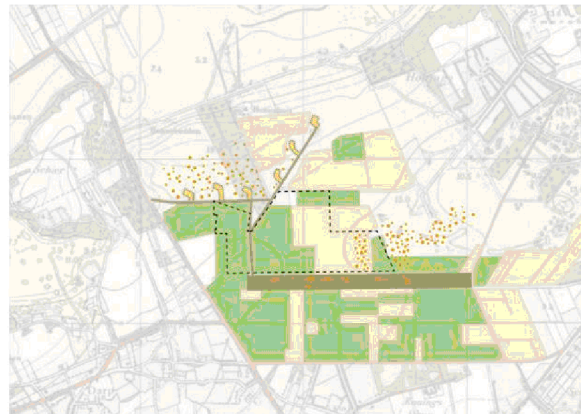
10

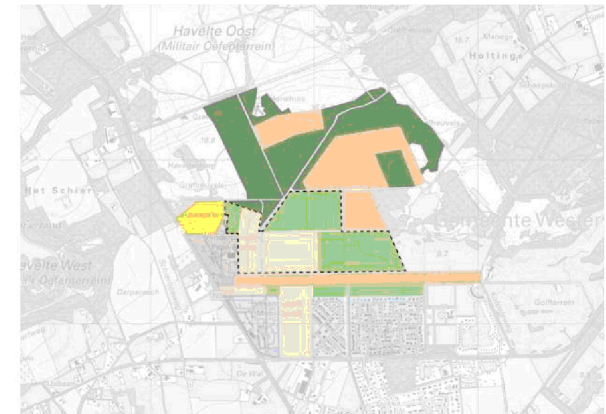
4. Jonge ontginningen 1850-1939 n. Chr.

5. Tweede Wereldoorlog 1939-1945 n. Chr.

6. Dorpsuitbreidingen, recreatie en natuur 1945-heden

1. Pleistoceen

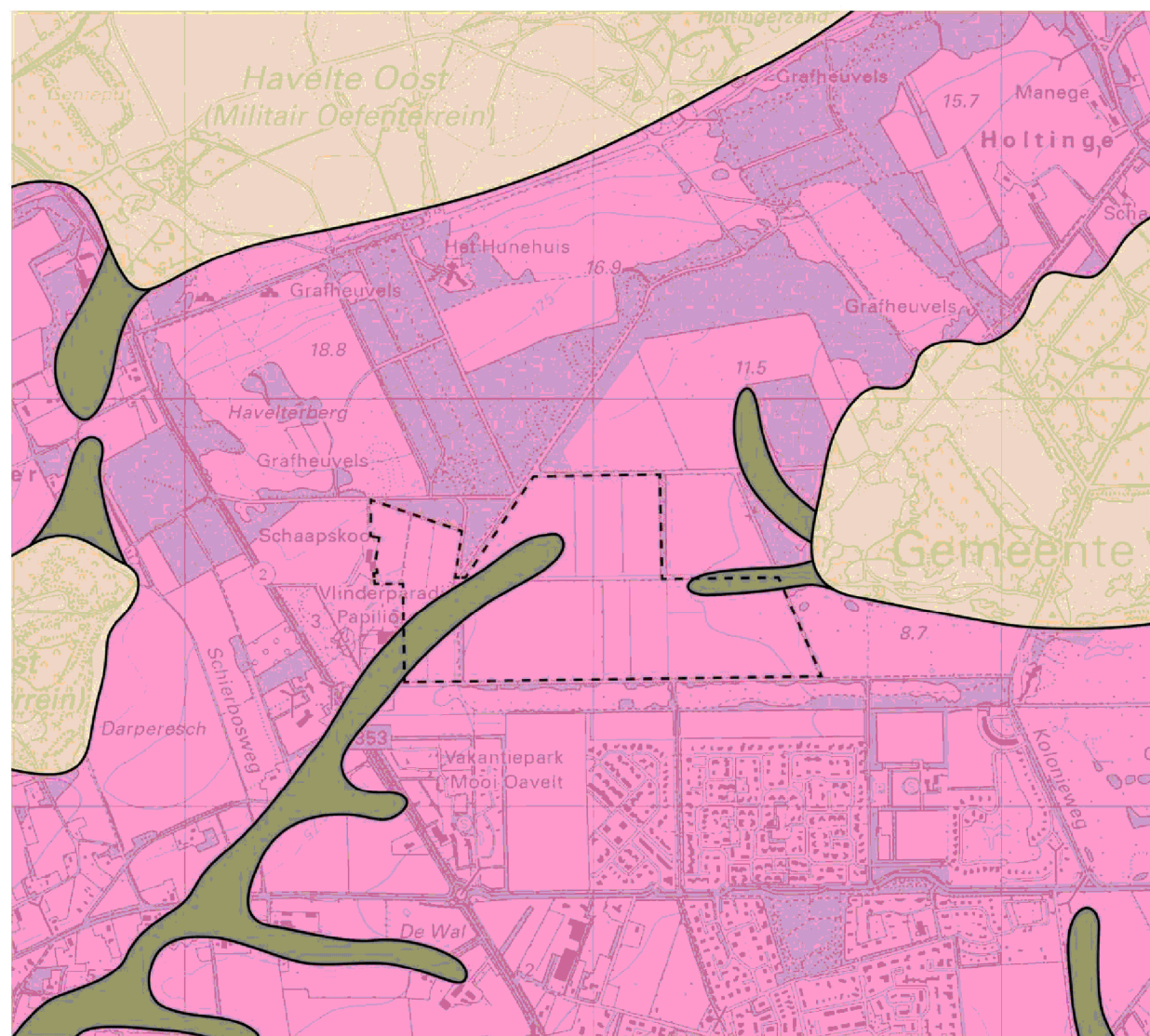
2,3 miljoen - 10.000 jaar geleden

Kenmerkende structuren of elementen:

- Complex van stuwwallen
- Dekzandwelingen- en vlakten
- Smeltwaterdalen
- Ondiep keileem

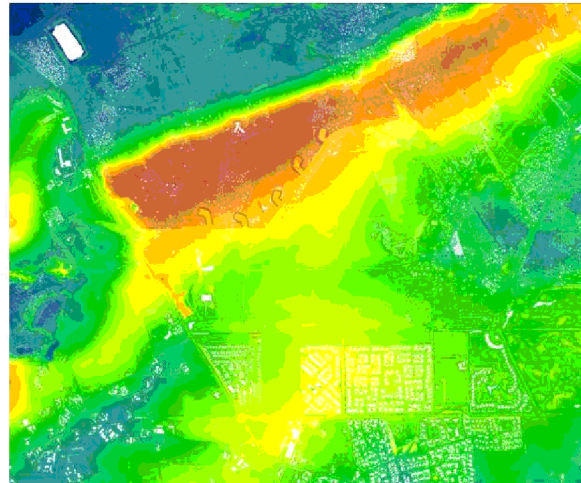
Bronnen:

- Geomorfologische kaart
- Bodemkaart
- Hoogtekaart

Geomorfologische kaart

Hoogtekaart

*Zicht vanaf de stuwwal richting Havelte Oost
(Militair Oefenterrein)*

2. Vroege bewoning

10.000 jaar geleden - 1.000 n. Chr.

Kenmerkende structuren of elementen:

- Celtic fields
- Hunebedden
- Grafheuvels
- urnenvelden

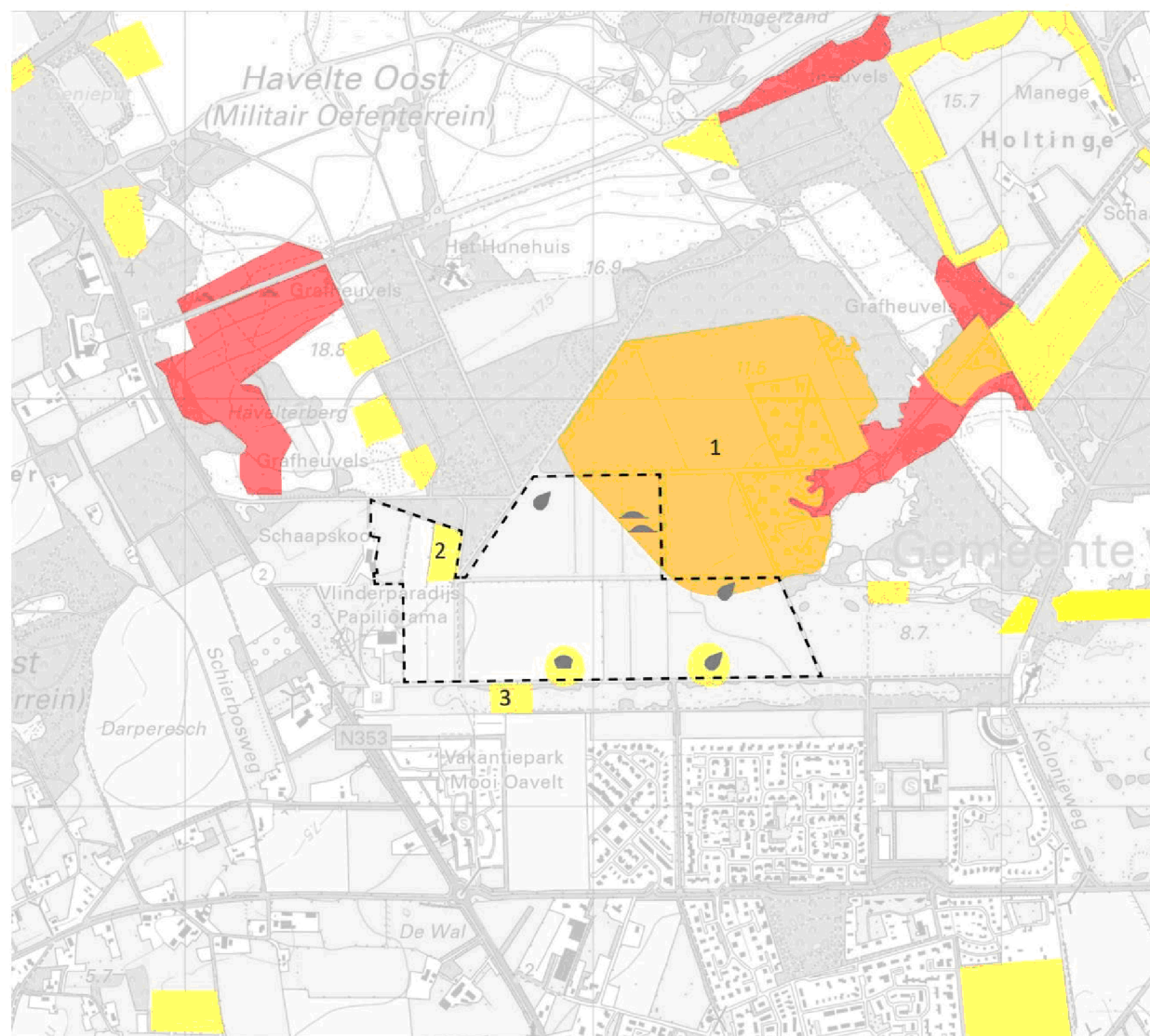
Bronnen:

- Bureauonderzoek aardkundige waarden, archeologie en cultuurhistorie (Arcadis)
- Cultuurhistorische waardenkaart van de gemeente Westerveld (RAAP)

1. Sporen van een celtic field, cluster vindplaatsen uit paleolithicum, mesolithicum, neolithicum, en ijzertijd/Romeinse tijd.
2. Terrein met sporen van bewoning uit meso- en neolithicum en ijzertijd.
3. Terrein met sporen van bewoning uit het neolithicum.

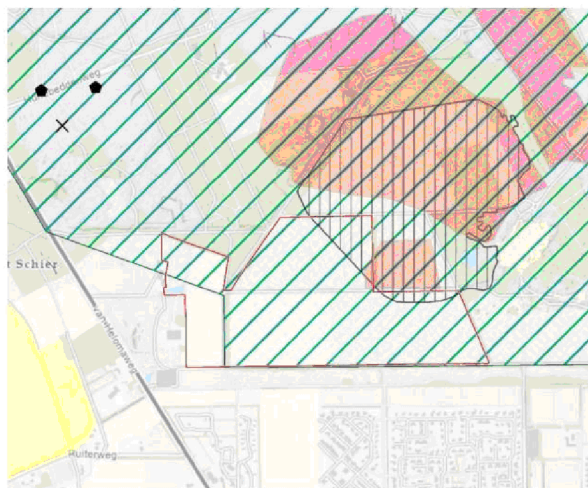
Archeologische waarde	Vondsten in plangebied
Terrein van zeer hoge archeologische waarde	Grafheuvels (IJzertijd, verdw.)
Terrein van hoge archeologische waarde	Vuurstenen (Mesolithicum)
Terrein van lage archeologische waarde	Brok steen (Neolithicum)

02-02-2022

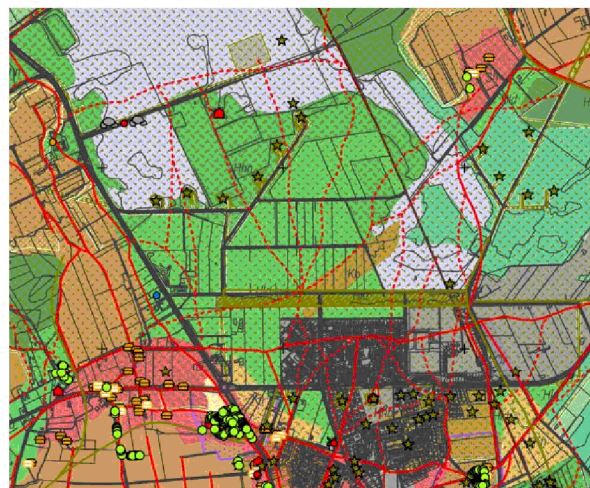

14

Archeologische waarden in en nabij plangebied
(Arcadis)

Cultuurhistorische waardenkaart gemeente Westerveld
(RAAP)

Hunebed Havelterberg (foto 1962, Drents archief,
collectie DLG, LG1046201)

3. Vorming esdorpenlandschap

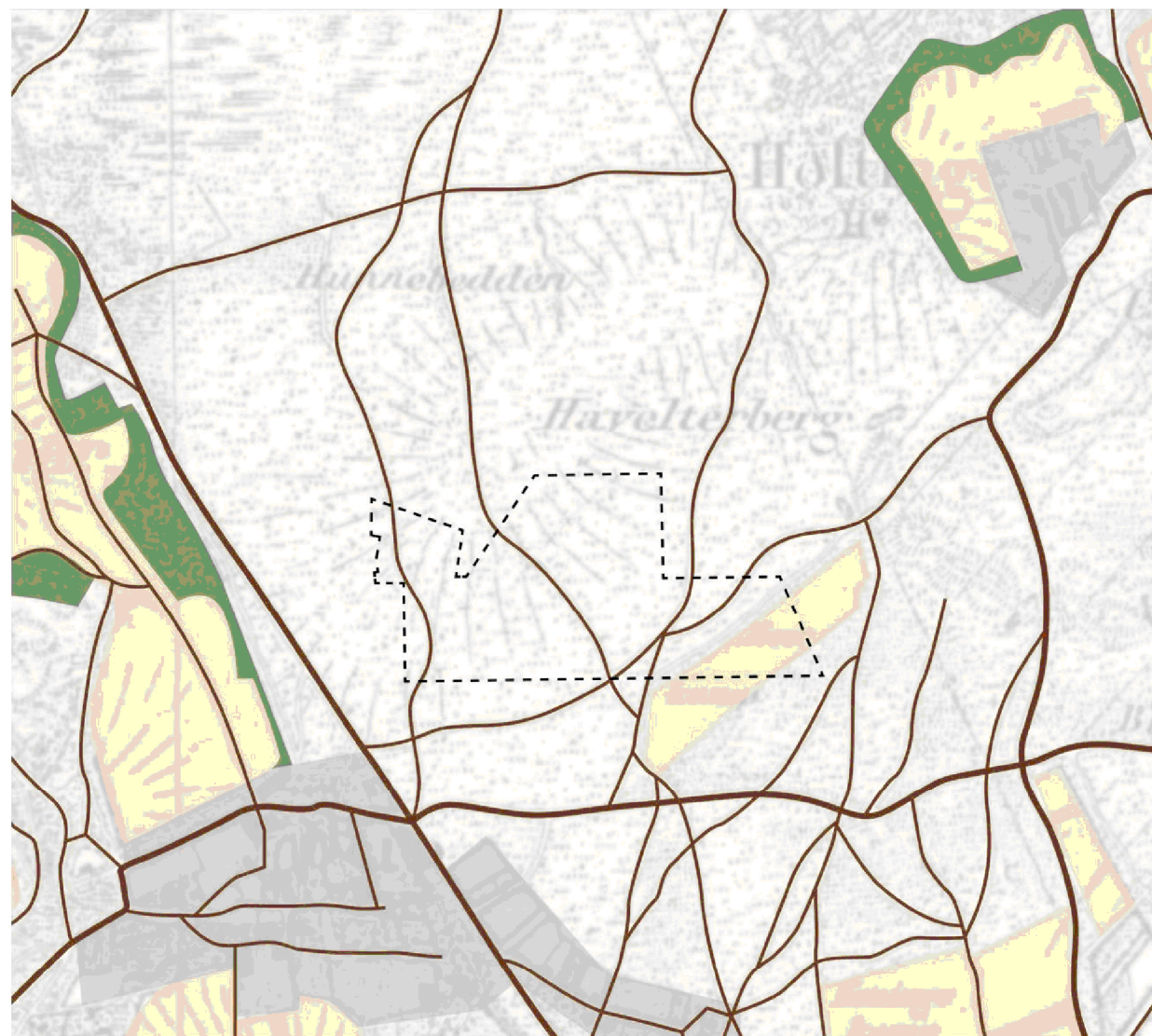
1.000-1850 n. Chr.

Kenmerkende structuren of elementen:

- Essen en kampen (akkercomplexen)
- Esrandbeplanting
- Woeste gronden (droge/natte heide en vennetjes)
- Esdorpen
- Zandpaden

Bronnen:

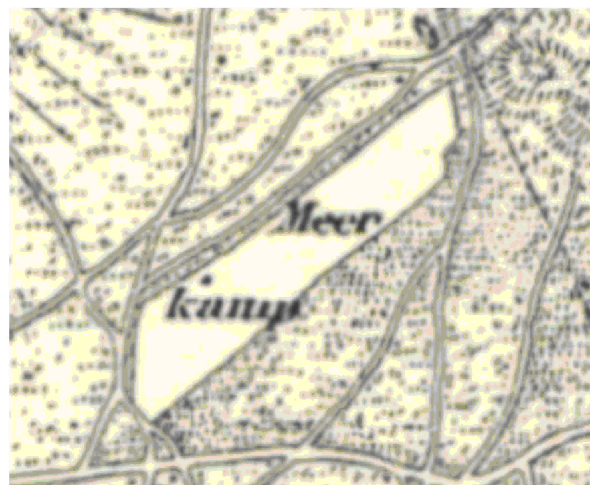
- Topografische kaart 1870

Topografische kaart 1850

Ligging meerkamp in plangebied

Zandweg (later verhard) richting es Schier (foto 1981, Drents archief, collectie DLG, LG0408140)

4. Jonge ontginningen

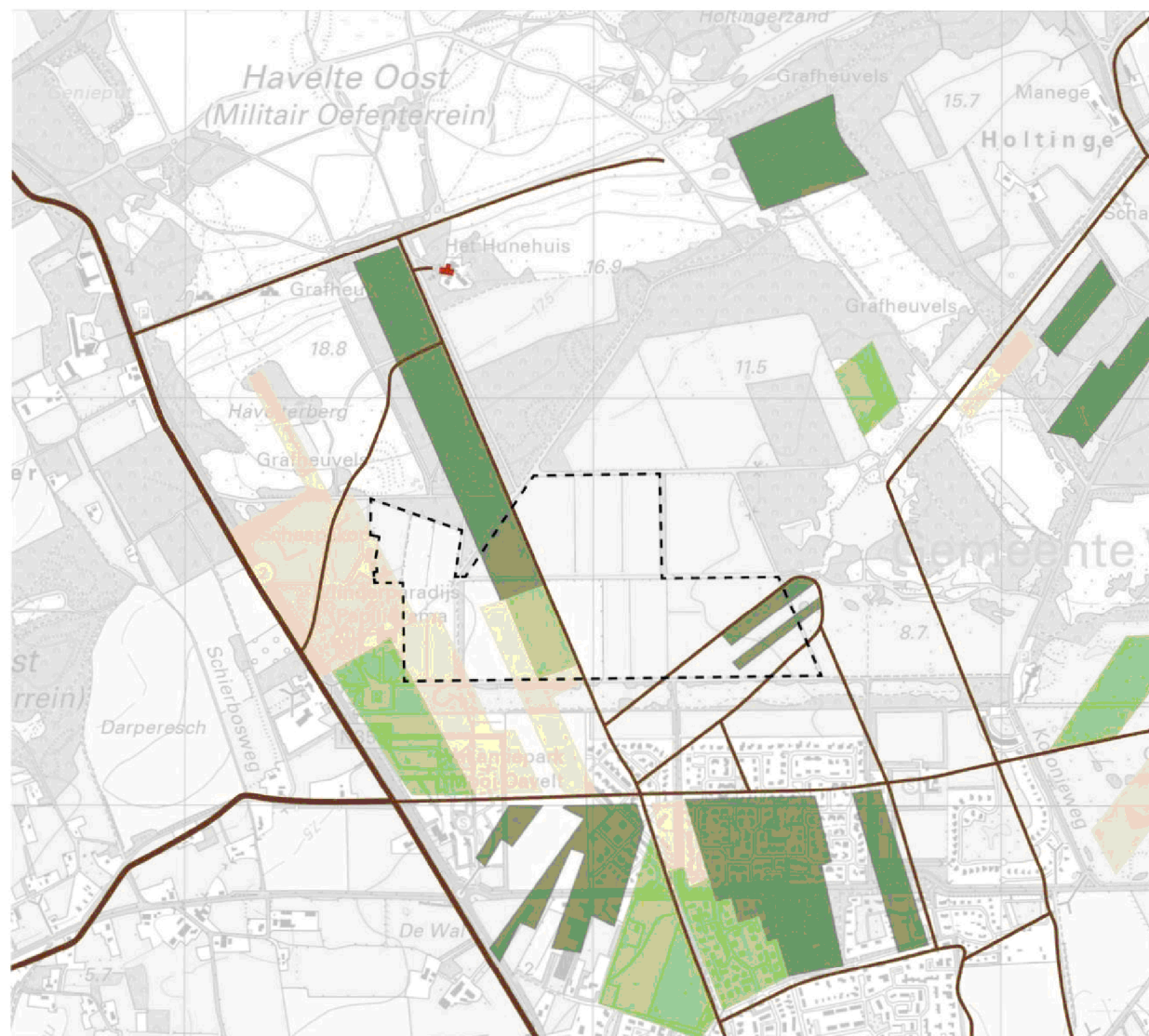
1850-1939 n. Chr.

Kenmerkende structuren of elementen:

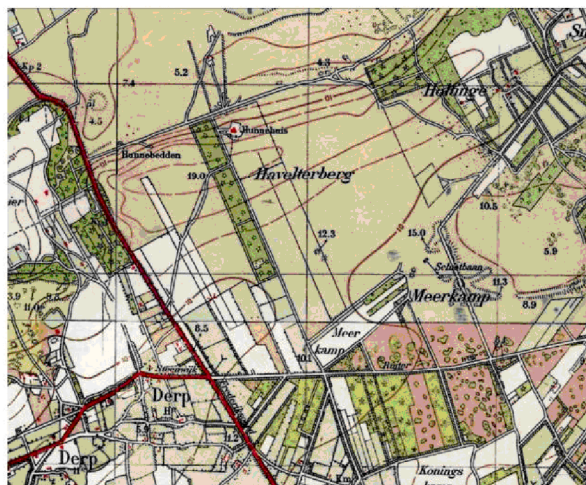
- Ontginningen woeste grond (bos, akkers)

Bronnen:

- Topografische kaart 1930

Topografische kaart 1850

Meerkamp op achtergrond (Voerman, p. 54)

Hunnehuis (website BNN VARA)

5. Tweede Wereldoorlog

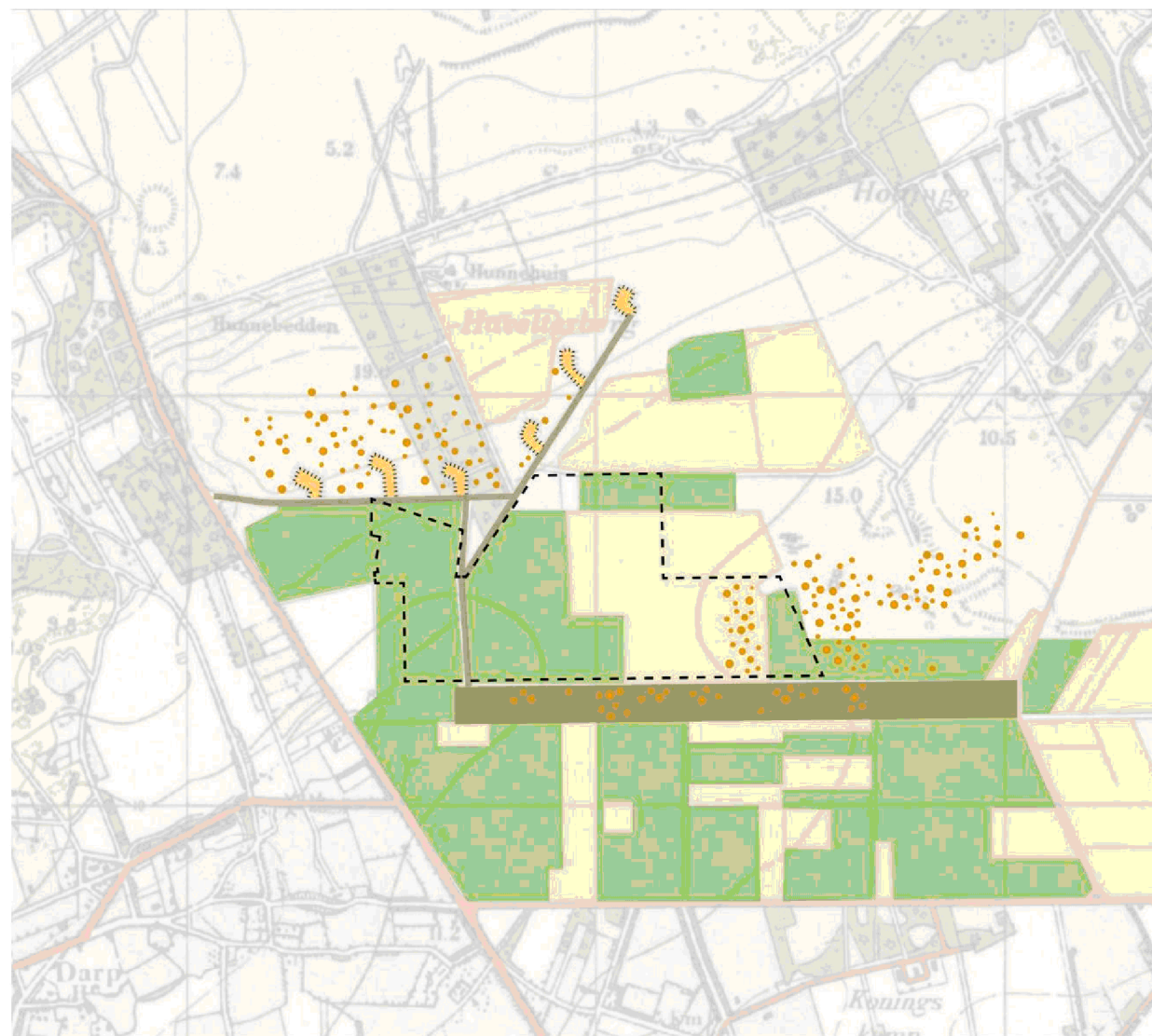
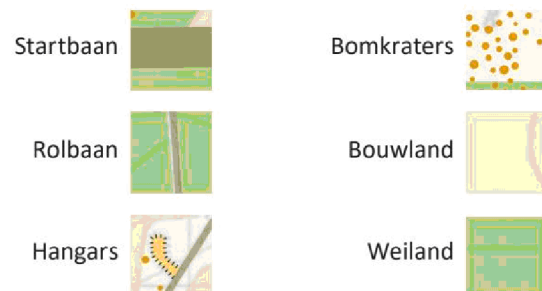
1939-1945 n. Chr.

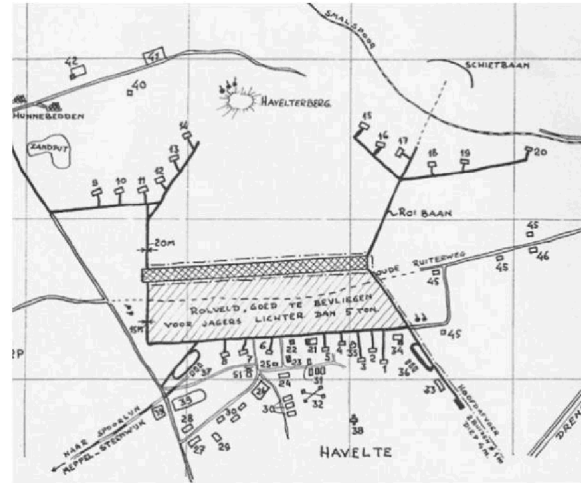
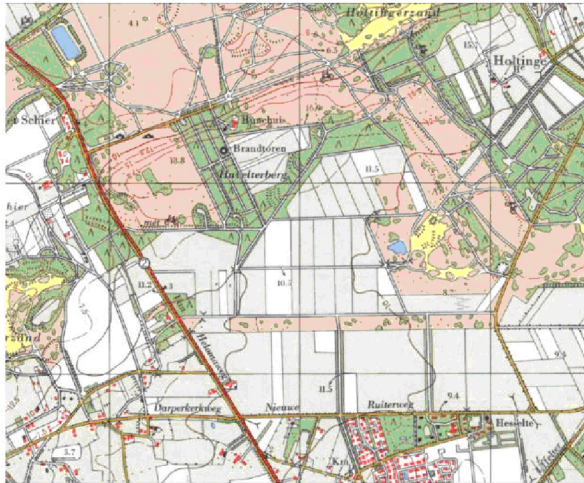
Kenmerkende structuren of elementen:

- Startbaan
- Rolbanen
- Hangars
- Bomkraters
- Maaiveld vergraven (egalisering)
- (Her)verkaveling

Bronnen:

- Topografische kaart 1960

6. Dorpsuitbreidingen, recreatie en natuur

1945-heden

Kenmerkende structuren of elementen:

- Uitbreidingswijken
- Vakantiepark
- Recreatief cluster (Papiliorama, Holtinger Schaapds kudde)
- Intensief recreatief gebruik (wandelen, mountainbiken, ruiters hond uitlaten)
- (Bewuste) natuurontwikkeling (o.a. schraalgraslanden)

Bronnen:

- Topografische kaart 1930
- Habitattypenkaart

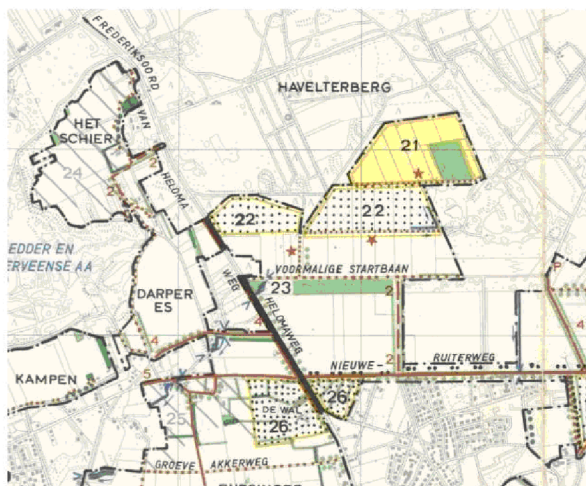
Dr. en vocht. heide/ Heischraal grasland		Weideland	
Kruiden- en faunrijk grasland		Recreatief cluster	
Dennen- eiken- en beukenbos		Uitbreidingswijk	
Bouwland		vakantiepark	

02-02-2022

22

Plan ruilverkaveling Havelte (1980)

De startbaan met op de achtergrond de woonwijk

Het recreatieve cluster met onder andere Papiliorama

Veldverkenning

Leesbaarheid gelaagdheid

De gelaagdheid van het landschap is voelbaar in en om het plangebied. Het macoreliëf met de stuwwallen en de droogdalen vormt de basis. In de omgeving zijn diverse voorbeelden uit de vroege bewoning, zoals hunebedden aanwezig en de escomplexen met kenmerkende beplanting zijn deels bewaard gebleven. Vooral de periode van de Tweede Wereldoorlog is voelbaar in het gebied. Zo zijn de plekken van de hangars herkenbaar door de nog bestaande omwallingen, zijn de rolbanen op diverse plekken nog te zien als brede zandpaden en vertellen de kraters het verhaal van de grote hoeveelheid bominslagen.

De mate van leesbaarheid uit deze belangrijke tijdlaag verschilt waarbij bijvoorbeeld delen van de hangars binnen een bosstructuur vallen en de rolbanenstructuur deels vervaagt of verdwenen is waarbij de samenhang van de padenstructuur minder goed te zien is.

Er zijn ook elementen uit tijdslagen verdwenen. Zo hebben er twee grafheuvels in het gebied gelegen die in de loop der tijd zijn opgeruimd. Ook is de vooroorlogse kavelstructuur en het reliëf verdwenen of gewijzigd door de grootschalige aanpak van het gebied tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hiermee verdween ook de Meerkamp, een voormalig akkercomplex in het gebied.

Wallen hangar vrij van opschot

Wallen hangar binnen bosstructuur

De rolbaan in de vorm van een zeer breed zandpad

Diverse delen rolbaan en andere paden komen bij elkaar

Routing en beleving

In en om het plangebied is een intensief recreatief netwerk aanwezig van wandelpaden, mountainbikeroutes, ruiterpaden en er wordt op veel plekken de hond uitgelaten. In het verlengde van de startbaan is een parkeerplaats aanwezig waarvan uit veel mensen het gebied intrekken en bijvoorbeeld een bezoek brengen aan Papiliorama.

Het gebied wordt dus intensief gebruikt waarbij het belangrijk blijft routestructuren ten opzichte van elkaar te blijven bekijken (wandelaars versus mountainbikers bijvoorbeeld), maar ook in de bredere landschappelijke context. Zo worden de brede rolbanen gebruikt door diverse recreanten en vallen landschappelijke elementen samen met recreatieve routes, wat een route nog interessanter maakt.

Parkeerplaats nabij recreatiecluster

Struweel en opschot langs percelen plangebied

Fietspad door het plangebied

Mountainbikeroute over hangar wal

Handhaving Holtingerveld

Vraag van boswachter Natuurmonumenten, 5.1.2e 5.1.2e was of de provincie namens de terreinbeheerders een persbericht wil versturen hierover. Onze boa 5.1.2e 5.1.2e vindt dat ook een goed idee. De bebording op het terrein wordt momenteel verbeterd om te zorgen dat gebruikers niet kunnen missen wat de regels zijn, dat honden aangelijnd moeten en fietsen alleen op de paden is toegestaan. (is motorcross ook een probleem, want dat noem je expliciet ipv fietsen?)

5.1.2e 5.1.2e (VTH) vindt het ook een goed idee omdat de terreinbeheerders gezamenlijk een zogenaamde signaleringsbrief hebben gestuurd naar de provincie met het verzoek om als toezichthoudende instanties (terreinbeheerders, politiek gemeenten, waterschappen, OM en provincie) gezamenlijk de openstellingsregels van dit Natura 2000-gebied beter extra te handhaven. Zij zien dat de druk door recreatie op het gebied toeneemt, door onder andere motocrossers (ik dacht dat het om mountainbikers ging?) en loslopende honden. De uitvoering van toezicht en handhaving vindt vooral plaats (door wie dan nog meer??) door de boa's van deze organisaties. Dit is los van het feit dat er een handavingsparagraaf staat in het beheerplan van het Holtingerveld, en een handavingsuitvoeringsplan met een handavingskalender. Met de signaleringsbrief geven de beheerders aan dat het nodig is deze aanpak te intensiveren door het hele seizoen extra toezicht te houden op loslopende honden fietsen buiten de aangewezen paden.

Ter info (en voor persbericht)

Loslopende honden kunnen de rust verstoren van dieren die binnenkort jongen krijgen. Reeën en dassen kunnen bijvoorbeeld in paniek raken en door de stress tegen een hek rennen of de weg oversteken. Vogels vliegen vaker op van hun nesten als er een hond in de buurt is. Dat kost veel energie, die zij daardoor niet kunnen steken in het uitbroeden van eieren.

NB geldt dit ook voor fietsen buiten de paden?

Voorstel:

5.1.2e ziet voordelen om wel nu een persbericht te versturen: het kan een afschrikkende werking hebben, die de bebording ondersteunt. Het geeft ook duidelijkheid aan de taak en rol van de provincie (al heb ik het nog niet helder: de provincie handhaaft als een van de toezichthoudende partijen, wat is dan het verschil met de andere partijen?)

Andere optie is; persbericht halverwege het seizoen, als cijfers bekend zijn van het aantal bekeuringen. Reden is dat we juist niet willen attenderen op de handhaving, om het effect sterker te maken. Potentiele overtreders passen immers hun gedrag tijdelijk aan als ze weten dat er boa's rondlopen. Ook willen we voorkomen dat gebruikers van andere terreinen dan ook van de beheerders gaan verwachten dat ze meer en vaker gaan optreden.

In dat geval: kort voor de zomervakantie (begin juli) een persbericht (en/of web en tweet, evt kort filmpje met boa) uit doen over de resultaten van de handhaving door de verschillende beheerders. Als dat er flink wat zijn, kan het op dat moment een waarschuwend effect hebben dat de handhaving serieus wordt aangepakt en risico op boetes groot. Daarbij uitleggen wat het negatieve effect is van loslopende honden en fietsen buiten de paden (zie tekst boven)

5.1.2e 5.1.2e
T (0522) 5.1.2e
M (06) 5.1.2e

**DORPSGEMEENSCHAP
HAVELTE**

Havelte, 27-01-2025

Aan 5.1.2e 5.1.2e (provincie Drenthe), 5.1.2e 5.1.2e (gemeente Westerveld)

Betreft: reactie op bijeenkomst over honden(losloop) routes in het Holtingerveld
dd. 16-01-2025 in de Veurdeale te Havelte.

Beste 5.1.2e en 5.1.2e

Een afvaardiging van de Dorpsgemeenschap Havelte zat op uitnodiging aan bij bovengenoemd overleg.

Er zou gepraat worden over een voorstel tot het bepalen van een loslooproute voor honden.

Wij werden verrast door een optreden van Natuurmonumenten 5.1.2e 5.1.2e over de problemen met hondenpoep in een natuurgebied, met name de Startbaan bij de Meerkamp.

Er werd gevraagd naar input van de aanwezigen over een oplossing van het probleem hondenpoep.

Hoe gaan wij een gedragsverandering teweegbrengen bij de hondenbezitter.

Er ontspon zich een kleine discussie. Uiteindelijk waren de toverwoorden: poepzakjes, afvalbakken, **nette en vriendelijke voorlichting**, wel/geen geld, weinig verbieden en elkaar gedogen. Hulp gaan vragen bij de hondenbezitters (hier is best wel een goede wil om het op te lossen).

Hierna gingen wij praten over de loslooproute.

Wat schetst onze verbazing. Enkele dagen na het verhaal van NM worden er bordjes geplaatst.

Honden aan de lijn! Hier werd op 16 januari niet over gesproken.

De definitieve honden loslooproute is nog steeds niet bekend. Notabene was NM één van de makers van de "oude" loslooproute.

Gevolg: hondenbezitters op de achterste benen en boos op met name Natuurmonumenten.

Als dit burgerparticipatie wordt genoemd dan is dit wel een heel slechte.

Het bestuur Dorpsgemeenschap Havelte voelt zich geschoffeerd door het handelen van bovenvermelde natuurorganisatie.

Zij nemen een voorschot op het uiteindelijke doel van het verkrijgen van een nette loslooproute en maken gebruik van een stukje macht en hun verborgen agenda.

Zonde van de tijdbesteding van vrijwilligers en bewoners van de Meerkamp. Wederom wordt de schijn gewekt dat het allemaal al vastligt.

We vernemen graag jullie reactie op bovenstaande.

Met vriendelijke groet,

Bestuur Dorpsgemeenschap Havelte

E-mail: info@dorpsgemeenschaphavelte.nl

Website: <https://dorpsgemeenschaphavelte.nl>

Facebook: Dorpsgemeenschap Havelte

Hondenloslooproutes in het Holtingerveld

In het uitgestrekte natuurgebied Het Holtingerveld zijn drie routes uitgezet waarop honden mogen loslopen. De drie hondenloslooproutes zijn:

- rond de startbaan, te bereiken vanuit de Toegangspoort Oerlandschap Holtingerveld aan de Van Helomaweg boven Havelte;
- aan de Studentenkampweg, ten zuiden van Wapserveen;
- 'het rondje' Weg achter de Es, Postweg, Noorderessenweg, Holtweg nabij camping De blauwe haan, boven Uffelte.

Buiten Holtingerveld en buiten de bebouwde kom mag de hond ook los lopen

Openbare wegen in Holtingerveld waar de hond ook los mag lopen

Toegangspoort Oerlandschap Holtingerveld

aangegeven
Hondenloslooproute

Eerste bijeenkomst NM Interessegroep Holtingerveld 12 maart 2022.

Als doelstelling van de interessegroep kan als volgt worden geformuleerd:

De Interesse Groep Holtingerveld (IGH) hecht groot belang aan de natuur(historische) waarde van het Holtingerveld. Daarbij gaat het om heden, verleden en toekomst. IGH komt voort vanuit Natuurmonumenten Drenthe en staat open voor iedereen die zich actief betrokken voelt bij het beschermen, verbeteren en gebruiken van het Holtingerveld. Dit op een verantwoorde en gebalanceerde wijze, waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van alle betrokkenen/gebruikers/ in- en omwonenden.

Ongeveer 25 personen werden 12 maart verwelkomd door 5.1.2e 5.1.2e (NM Drenthe). Na korte voorstelling organisatieploegje en voorstellen 5.1.2e 5.1.2e als toekomstig LC Drenthe lid werd er gestart.

De middag bestond uit twee delen:

Informatie door SBB 5.1.2e 5.1.2e, NM door 5.1.2e 5.1.2e en
Holtinger schaapskudde door 5.1.2e 5.1.2e.
Wandeling door het gebied.

We werden in vogelvlucht geïnformeerd over hoe de organisaties aan beheer doen in het Holtingerveld. De doelstellingen van het beheer (behoud en ontwikkeling). Waar zal rekening mee te houden. Genoemd werden Natura 2000; onderlinge samenwerking tussen particuliere grondbezitters en met defensie; veranderende maatschappelijke en klimaatinvloeden.

Tijdens de wandeling werden enkele voorbeelden expliciet toegelicht en vonden er geanimeerde en inhoudelijke gesprekken plaats over wat men verwacht, kan bieden en of men een (actieve) bijdrage wil leveren aan IGH (interesse Groep Holtingerveld).

De voorbereidingsploeg kan aan de slag met o.a. de volgende onderwerpen:

Veel wensen over informatie communicatie:

- Lezingen over diverse onderwerpen, o.a. gekoppeld met een excursie,
- Vlinders bescherming (behoud), onderzoek en informatie (dagvlinders op de Startbaan),
- Grassen excursie. Bewustwording van de vele soorten op o.a. de Startbaan,
- Geologie. Ontstaan, behoud, ontwikkeling,
- Communicatie (wat) met de directe woonomgeving van het Holtingerveld over o.a. werkzaamheden (waarom, wat en hoe) door publicatie in o.a. de Kei en andere plaatselijke media,
- Dialoog met de gebruikers over ontwikkelingen in het gebied,
- Invloed behoud en ontwikkeling op de flora en fauna. Ook aandacht voor de vogels. Waarom lopen hier koeien, daar schapen en verderop weer paarden? Waarom wordt er gemaaid, gerooid, geplagd?
- Losloopegebieden honden. Waarom, wat, hoe en waarom daar en welke regels gelden dan. Eenduidige bewijzing. Verkorte honden-uitlaatroute naast dorpskern,
- Wandelroutes. Promotie en informatie. Onderhoud en ontwikkeling. Samenwerking met de TIP,
- Zichtlijnen

- Dialoog met gebruikersgroepen Holtingerveld zoals mountainbikers/ MTB Havelte, ruiters, spoorrailtje, honden uitlaat(centrales), recreatie, parkeren,
- Ontwikkeling weide gebied ten noorden van de Startbaan (Prolander komt april met voorlichting over randvoorwaarden, herindeling en plannen. Hoever is daar inspraak op mogelijk?),
- Werkdagen organiseren,
- Informatie en communicatie

Er zijn meerdere mensen die geïnformeerd/betrokken willen blijven. IGH kan op onderwerpen mensen benaderen die een lezing of excursie willen geven of begeleiden. 5.1.2e 5.1.2e noemt de (eventuele) aanmaak van een facebook pagina. Namen zijn genoteerd. De voorbereidingsploeg kan aan de slag. Binnen 1 week wordt er verslag gedaan aan de deelnemers.

5.1.2e 5.1.2e
15-3-2022

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 3

Reeds openbaar

(<https://deholtingerschaapskudde.nl/files/13/Jaarverslagen-SHS/55/2018-Jaarverslag.pdf>)

Huidige situatie:

- De MTB route, 'ruiterroute' en hondenloslooproute gaan gedeeltelijk over hetzelfde pad. Zo start het merendeel van alle gebruikers hun beleving vanaf de toegangspoort.
- Ook andere gebruikers maken vaak gebruik van deze paden: wandelaars en fietsers
- Er is geen officiële ruiterroute in het Holtingerveld
- Er lopen veel honden los in gebieden daar ze aangelijnd horen te zijn
- Er wordt vanwege onduidelijkheid niet veel gehandhaafd, wat leidt tot verstoring en verslechtering van de natuurwaarden die ook nog eens enorm onder druk staan door stikstof en klimaatverandering.

De 'puzzel' waarmee we te maken hebben:

- Groeiend aantal bezoekers in de natuur. Laatste meting in 2023 met op drukke dagen zo'n 6.000 bezoekers met uitschieters naar 8.000. Duidelijke concentratie rondom toegangspoort / Theehuis 't Hunebed / Havelterberg en hunebedden.
- Natuurdoelstellingen die we moeten behalen die steeds meer onder druk komen te staan.
- Verdergaande bezuinigingen, bijvoorbeeld op handhaving (BOA).
- Bezoekers zijn minder bereid rekening met elkaar te houden
- Claimcultuur verspreid zich: Terreinbeherende organisaties kunnen deze kosten niet dragen en zijn genoodzaakt zich preventief te beschermen door terreintoestemming en bebording
- Inrichting van gebied is niet opgewassen tegen het huidige en verwachte gebruik door bezoekers
- Terreinbeherende organisaties richten zich op wandelen en fietsen als voornaamste recreatievorm. Alles waar daar niet onder valt beschouwen ze als 'Plus' recreatie: als daar een bepaalde vorm van inrichting voor nodig is dan kan dat alleen wanneer er een gebruikersgroep ontstaat/bestaat die actief meewerkt aan onderhoud en financiering hiervan. Goed overleg tussen de partijen is hiervoor een voorwaarde.

De huidige situatie kan nog maar beperkt voortduren omdat:

- Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten worden door hun organisaties gehouden aan verbeteren van de situatie omdat het risico op claims te groot wordt.
- Er zijn klachten van bezoekers over onduidelijke situatie en bezoekers ervaren dit als onprettig/onveilig
- Er kan nu niet worden gehandhaafd door politie en BOA
- Gemeente en regionaal landschap willen graag op korte termijn een oplossing

Het proces waarin we zitten:

1. Er zijn gesprekken geweest met dorpsgemeenschappen, regionaal landschap en gemeente. Dit heeft niet tot een oplossing geleid
2. Terreinbeherende organisaties hebben apart afspraken met MTBers, nog niet met ruiters en hondenliefhebbers. Wij hebben het idee dat dit wel goed is om te doen en we willen dat in gezamenlijkheid doen.
3. Alle terreinbeherende organisaties van het Holtingerveld maken gezamenlijk in 2025 een gebiedsvisie waarin ze ook iets gaan zeggen over recreatieve zonering. Contact met de doelgroepen is op dit moment gewenst. Meedenken in alternatieven.

Gebiedsvisie Holtingerveld 2026-2044

(concept 19 november 2025)

Colofon

Datum: januari 2026

Een uitgave van Natuurmonumenten, Het Drentse Landschap, Defensie/Rijksvastgoedbedrijf, Staatsbosbeheer en terreineigenaar Uffelterzand

Projectteam: 5.1.2e 5.1.2e (Rijksvastgoedbedrijf namens Defensie), 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e (Staatsbosbeheer), 5.1.2e 5.1.2e (Het Drentse Landschap),
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (Natuurmonumenten), 5.1.2e 5.1.2e
(terreineigenaar Uffelterzand) en 5.1.2e

Tekst: 5.1.2e 5.1.2e

Foto's: Beeldbank Natuurmonumenten, tenzij anders vermeld

Foto cover: Havelterberg, foto: 5.1.2e

Samenvatting

Het Holtingerveld vertelt het verhaal van 150.000 jaar historie. Het gebied is gekneeld door ijs en oorlog, met de stuwwal de Havelterberg uit de voorlaatste ijstijd, en startbanen en bomkraters uit de Tweede Wereldoorlog. Deels is het gebied in gebruik als militair oefenterrein. Het Holtingerveld is een waardevol natuurgebied, waar zeldzame planten en dieren voorkomen, zoals dennenorchis, knollathyrus, valkruid, brede geelgerande waterroofofkever, kamsalamander, gevlechte witsnuitlibel en zandhagedis.

Kwetsbare natuur

De aanzienlijke waarde van het gebied wordt erkend op Europees niveau door de aanwijzing als Natura 2000-gebied. Veel omwonenden en recreanten genieten er van de natuur, de rust en de cultuurhistorie. Ondernemers profiteren van het gebied. Toch bestaan er grote zorgen. De natuur in het Holtingerveld staat onder druk. Het wordt drukker en de natuur lijdt onder de verdroging en de stikstofdepositie. De kwetsbare natuur vraagt extra aandacht.

Gebiedsvisie Holtingerveld

Deze gebiedsvisie Holtingerveld 2026-2044 is een gezamenlijk initiatief van Natuurmonumenten, Het Drentse Landschap, Defensie/Rijksvastgoedbedrijf, Staatsbosbeheer en de terreineigenaar van het Uffelterzand. Met elkaar beheren ze het

overgrote deel van het Holtingerveld. Omdat veel onderwerpen het hele gebied aangaan en onderlinge afstemming vergen, is besloten om met elkaar een visie op te stellen. De visie beschrijft wat de eigenaren de komende achttien jaar willen bereiken en hoe ze dat willen doen.

Vijf speerpunten

De komende periode gaan de terreineigenaren met de volgende vijf speerpunten aan de slag.

1. Kwaliteitsimpuls natuur

Mede door de hoge stikstofdepositie en de verdroging verzuigt en vergrast de heide. De terreineigenaren willen extra schapenbegrazing om de vergrassing in toom te houden. Een tweede schaapskudde is nodig om ook de heidevelden in het noorden en oosten van het gebied intensiever te begrazen. We zetten ons in om de weg vrij te maken voor meer wilde grazers, zoals edelhert en wild zwijn. Hiervoor is het noodzakelijk dat de provincie het nulstandbeleid aanpast. Met kleine maatregelen zorgen we voor meer ruimte en geschikt leefgebied voor zeldzame planten, zoals valkruid en klokjesgentiaan, en meer bloemen, zodat de heide het hele bloeiseizoen in bloei staat. In de toekomst worden de oefenterreinen intensiever gebruikt. Dit biedt een kans om het areaal open zand uit te breiden. Menige bosrand bestaat nu nog

uit een harde grens. We maken er geleidelijke overgangen van met een gevarieerde kruid-, struik- en boomlaag.

2. Systeemherstel en afname drukfactoren

De natuur lijdt onder stikstofdepositie, verdroging en bestrijdingsmiddelen. De oplossing ligt veelal buiten het gebied. Belangrijkste drukfactor is de hoge stikstofdepositie. Landelijk en lokaal is het van belang om de stikstofkraan dicht te draaien. Om verdroging tegen te gaan, is het essentieel om in de omgeving minder water te onttrekken en meer water vast te houden. Belangrijk is ook om te voorkomen dat bestrijdingsmiddelen uit onder meer de bollen- en lelieteelt de natuur in het Holtingerveld schaden.

3. Zonering van recreatie

Bezoekers zijn in het Holtingerveld van harte welkom, maar tegelijkertijd zien we rust als een belangrijke kernwaarde. Voor een juiste balans tussen rust en beleving brengen we een recreatieve zonering aan. We wijzen een deel aan waar veel recreanten mogen komen, maar we sluiten ook zones af vanwege kwetsbare flora en fauna die slecht verstoring verdragen. Een aantal paden door kwetsbare natuur verwijderen of verplaatsen we. We scheiden mountainbikers en ruiters; mountainbikers crossen voortaan buiten het Holtingerveld, ruiters hebben hun

eigen aantrekkelijke route in het oostelijke deel van het Holtingerveld. Als alternatief voor de huidige hondenloslooproutes wordt buiten het gebied minimaal één hondenlosloopveld aangelegd. Bij een aantal paden en wegen, zoals de Studentenkampweg, zorgen we dat reptielen en amfibieën veiliger kunnen oversteken.

4. Samen met elkaar en anderen

We willen de directe omgeving betrekken bij het gebied en een goede buur zijn. Met omwonenden, dorpsverenigingen, ondernemers en overheden onderhouden we graag goede contacten. We investeren in een open dialoog en een goede informatievoorziening. Onderling werken de terreineigenaren in het Holtingerveld de komende periode nauw samen. Knelpunten pakken ze gezamenlijk en eensgezind op.

5. Holtingerveld verbinden

De komende beheerperiode zetten we ons in voor robuuste verbindingzones tussen het Holtingerveld en de omliggende natuurgebieden. Deze verbindingen dienen niet alleen als 'snelweg' waarlangs dieren veilig kunnen migreren, maar ook als leefgebied voor soorten. De Studentenkampweg en Van Helomaweg vormen knelpunten in deze verbindingzones.

Inleiding

Het Holtingerveld is een 'oerlandschap gekneed door ijs en oorlog'. Met de stuwwal Havelterberg ontstaan door schuivend ijs, hunebedden, grafheuvels, restanten van een vliegveld aangelegd tijdens de Tweede Wereldoorlog en een functie als militair oefenterrein. Het Holtingerveld is ook rijk aan natuur. Met uitgestrekte heidevelden, heischrale graslanden, vennen en zeldzame planten en dieren, zoals dennenorchis, knollathyrus, brede geelgerande waterroofkever, kamsalamander, gevlekte witsnuitlibel en zandhagedis. Tienduizenden omwonenden en recreanten genieten er van de natuur, de rust en de cultuurhistorie. De waarde van dit gebied wordt Europees onderstreept door de aanwijzing als Natura 2000-gebied.

Toch bestaan er grote zorgen. De natuur in het Holtingerveld staat onder druk. Het wordt drukker in de natuur, er is sprake van verdroging, te veel stikstofdepositie en restanten van bestrijdingsmiddelen. De kwetsbare natuurwaarden vragen extra aandacht.

Het Holtingerveld is grotendeels eigendom van Natuurmonumenten, Het Drentse Landschap, het ministerie van Defensie in beheer bij het Rijksvastgoedbedrijf, Staatsbosbeheer, 5.1.2e 5.1.2e de terreineigenaar van het Uffelterzand. Daarnaast zijn er tal van

eigenaren van kleinere percelen, zoals de gemeente, de provincie en meerdere particulieren.

Meerdere eigenaren stellen eigen beheerplannen op voor de terreinen die ze beheren. Omdat veel onderwerpen het hele Holtingerveld aangaan en onderlinge afstemming vergen, is besloten om gezamenlijk een gebiedsvisie op te stellen voor het hele Holtingerveld. De gebiedsvisie beslaat een periode van achttien jaar. Eerder is in 2008 een toekomstvisie uitgebracht, destijds door Natuurmonumenten, Het Drentse Landschap, R. Pigeaud, de provincie Drenthe, de gemeente Westerveld en Staatsbosbeheer. De gronden van R. Pigeaud zijn later aan Het Drentse Landschap overgedragen.

Deze gebiedsvisie Holtingerveld 2026-2044 is een gezamenlijk initiatief van Natuurmonumenten, Het Drentse Landschap, Defensie/Rijksvastgoedbedrijf, Staatsbosbeheer en de terreineigenaar van het Uffelterzand.

De gebiedsvisie begint met de kernwaarden van het gebied. Natuur, geomorfologie, archeologie, cultuurhistorie, recreatie: het hoofdstuk schetst

wat het Holtingerveld zo bijzonder maakt. Vervolgens komen de knelpunten aan bod die de terreineigenaren met elkaar willen aanpakken. Het

laatste deel, de toekomstvisie, beschrijft de gezamenlijke opgave van de terreineigenaren in vijf speerpunten.

Valkruid op de Kleine Startbaan. Beeld: RVB/ 5.1.2e 5.1.2e

Inhoud

Samenvatting.....	2
Inleiding	4
Wat het Holtingerveld bijzonder maakt.....	7
Korte gebiedsbeschrijving.....	7
Kernwaarden	9
Huidig beheer van Holtingerveld.....	12
Juridische status en beleidskaders.....	15
Knelpunten	19
Toekomstvisie Holtingerveld	24
Streefbeeld 2044	25
Kwaliteitsimpuls natuur	27
Systeemherstel en afname drukfactoren	32
Zonering van recreatie.....	34
Samen met elkaar en anderen	42
Holtingerveld verbinden	42
Literatuur.....	45
Bijlage 1. Toponiemen en begrenzing.....	46
Bijlage 2. Eigendomsgrenzen	47
Bijlage 3. Beheertypenkaart	48
Bijlage 4. Natura 2000-doelen.....	49
Bijlage 5. Recreatieve zonering.....	51
Bijlage 6. Overzicht maatregelen	52

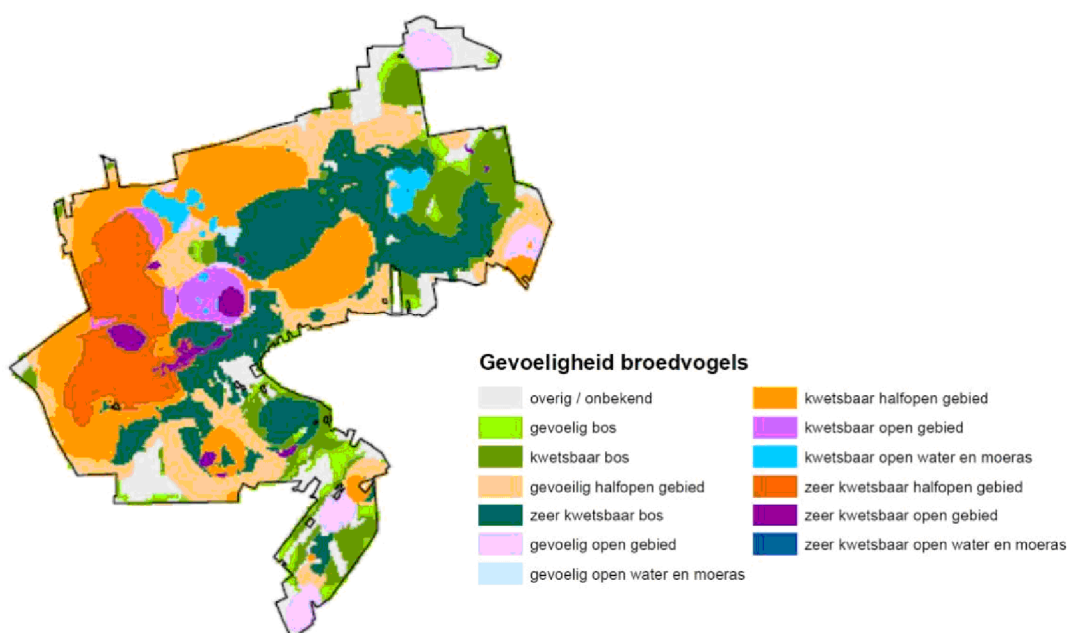

Recreatie in het Holtingerveld

Recreatiedruk

Het Holtingerveld is in trek bij omwonenden en recreanten. Op drukke dagen ligt het aantal bezoekers in het gebied op circa 6.000 per dag (Ginder, 2023). De Drentse verblijfsrecreatiesector groeit. In 2022 brachten 2 miljoen toeristen circa 7,5 miljoen overnachtingen door in Drenthe, een stijging van 7 procent ten opzichte van 2021 (Dashboard Toerisme Drenthe, 2024). De verwachting is dat de groei van de recreatie doorzet. Partijen als de provincie Drenthe en het Recreatieschap Drenthe willen van Drenthe dé vrijetijdsprovincie van Nederland maken. In 'Perspectief 2030' beschrijft het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen de prognose dat het toerisme in Nederland in de periode 2017-2030 met 50% gaat toenemen. In het Holtingerveld vindt veel

Figuur 4: Zoneringskaart voor broedvogels. Kleuren geven de verschillende gebieden aan: open gebied (paars), open water en moeras (blauw), halfopen gebied (oranje) en bos (groen). Hoe donkerder de kleur hoe hoger de score voor kwetsbaarheid.

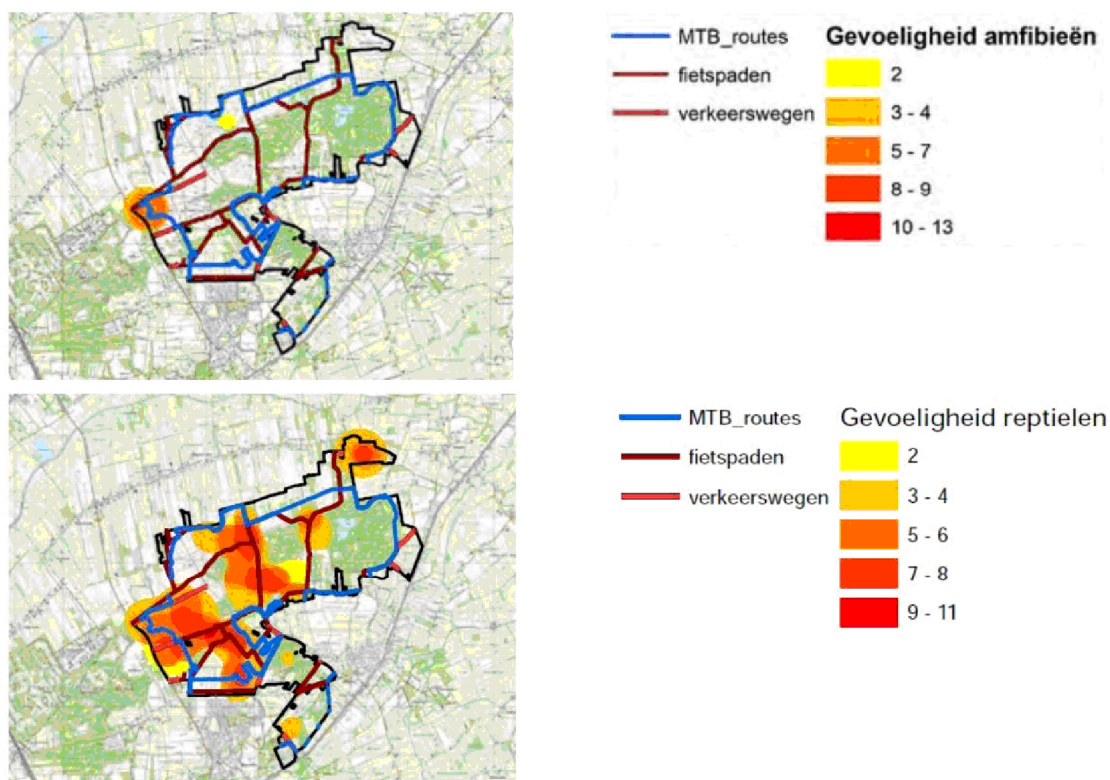
recreatie plaats bij kwetsbare natuur, zoals heischraal grasland en vennen.

Keerzijde van de bezoekersdruk is dat in sommige delen van het gebied het leefgebied van vogels, reptielen en amfibieën onder druk staat. Sovon Vogelonderzoek Nederland en Stichting Ravon hebben zoneringskaarten voorgesteld voor het Holtingerveld voor vogels, reptielen en amfibieën (Brinkman et al., 2023). De toegankelijkheid en de openheid maken dat vooral de heideterreinen kwetsbaar zijn voor verstoring van vogels. De effecten op grondbroedende vogelsoorten zijn groot. Ook sommige bossen zijn belangrijk voor verstoringsgevoelige bosvogels. Typische bosvogels als de wespandief en zwarte specht zijn gevoelig voor verstoring. De

zoneringskaart (figuur 4) geeft voor broedvogels weer welke gebieden gevoelig, kwetsbaar of zeer kwetsbaar zijn.

Het Holtingerveld is ook zeer waardevol voor herpetofauna. Er komen soorten voor met een (inter)nationaal beschermde status, zoals hazelworm, zandhagedis, levendbarende hagedis, boomkikker, ringslang en adder. In het Holtingerveld ligt een fiets- en mtb-routenetwerk. Belangrijke risico's zijn met name zichtbaar rondom het Westerzand, oefenterrein Havelte-Oost, Uffelterveen en verder naar het oosten in het gebied rondom de Studentenkampweg, met name de open, vochtige heidevelden ten noorden en zuiden van de

Figuur 5: Gevoeligheidskaart reptielen en amfibieën Holtingerveld

Meeuwenkolonie. Rondom Booys Veen en het Wittelerveld liggen kleinere gebieden met actuele risico's. Zowel de fiets- als mtb-paden in deze gebieden vormen risico's voor reptielen. Een bijzondere situatie doet zich voor rond de Genieput in het westen van het Holtingerveld, waar de kamsalamander, watersalamander en boomkikker voorkomen. Mensen met paarden en loslopende honden gaan er ondanks een verbod te water. De problemen voor de kamsalamander gelden ook voor de gevlekte witsnuitlibel. Betreding van vennen door mensen, honden en paarden beschadigt de larven en de waterkwaliteit.

In het Holtingerveld ontbreekt een zoneringsbeleid, zowel voor bezoekers als voor organisatoren van activiteiten. Een gezamenlijke zoneringskaart

van het gebied ontbreekt. De Toegangspoort was oorspronkelijk bedoeld als verblijfslocatie waar bezoekers langere tijd zouden verblijven. Dit zou de druk op de rest van het natuurgebied verlagen. De Poort pakt echter niet uit als een verblijfsplek, maar als startpunt. De Toegangspoort vormt nu dé ingang van het gebied, zowel voor wandelaars en fietsers als voor ruiters en mountainbikers. Bij de Poort ligt echter kwetsbare natuur die schade ondervindt van de hoge recreatiedruk. Door het startpunt ontstaan conflicten tussen gebruikersgroepen. Ruiters en mountainbikers maken her en der gebruik van dezelfde paden. Dit levert onveilige situaties en irritaties op. Het is nodig om meer grip te krijgen op de activiteiten in het gebied. Door het ontbreken van een activiteitenoverzicht vond bijvoorbeeld

een evenement met paarden tegelertijd plaats met een mountainbike-evenement.

In het Holtingerveld zijn drie loslooproutes aangewezen, namelijk op de es van Uffelte, aan de kant van Waperveen en ten noorden van de Grote Startbaan. In de loslooproutes moeten de honden op wegen en paden blijven. Buiten deze loslooproutes moeten honden aan de lijn. Loslopende honden wordt door de terreineigenaren als een probleem ervaren. In de loslooproutes blijven de honden onvoldoende op wegen en paden en in andere gebieden blijkt menig hond in de praktijk niet aangelijnd. Dit speelt vooral nabij de woonwijken waar mensen hun hond uitlaten. Loslopende honden vormen een ergernis voor andere bezoekers, oefenende militairen, mtb'ers en ruiters. Ook dieren, vooral broedvogels en reeën, ondervinden hinder van verstoring door honden. Loslopende honden hebben schadelijke effecten voor de

kamsalamander en de gevlekte witsnuit. Honden laten ook hondenpoep achter. Heischraal grasland is een arm natuurtype en dus gevoelig voor vermesting. Hondenpoep verrijkt de grond en dat is niet wenselijk op een terrein als de Grote Startbaan.

De financiële middelen voor veel terreineigenaren om de recreatie in goede banen te leiden blijven achter. Informatievoorziening en onderhoud van voorzieningen kosten geld. Er is dringend behoefte aan extra financiering.

Toezicht en handhaving

Zoals in nagenoeg alle natuurterreinen in Nederland schiet ook in het Holtingerveld toezicht en handhaving om verstoring tegen te gaan te kort. Medewerkers van de terreinbeheernde organisaties hebben te weinig tijd om adequaat toezicht te houden. Het ontbreekt aan financiële middelen om extra toezicht voor elkaar te krijgen.

Toekomstvisie Holtingerveld

De komende periode maken we ons sterk om de biodiversiteit te behouden en te versterken en het beleefbaar houden van het Holtingerveld en de omgeving.

De afgelopen decennia is veel werk verzet. Dankzij de uitgevoerde maatregelen, zoals het begrazen van de heide, de aankoop van nieuwe gronden en het dempen van greppels en sloten, komen kenmerkende soorten nog altijd in het gebied voor. Desondanks staan natuurwaarden onder druk, met name door stikstofdepositie, verdroging en recreatie.

In de komende beheerperiode (2026-2044) richten de terreineigenaren zich op het vergroten van de biodiversiteit en het beleefbaar houden van het Holtingerveld en de omgeving. Dit

vraagt om inspanningen in het gebied, maar ook daarbuiten. De komende periode gaan de terreineigenaren met onderstaande vijf speerpunten aan de slag.

1. **Kwaliteitsimpuls natuur**
2. **Systeemherstel en afname drukfactoren**
3. **Zonering van recreatie**
4. **Samen met elkaar en anderen**
5. **Holtingerveld verbinden**

Holtingerzand

buiten verzoek

In 2044 is het Holtingerveld nog altijd in trek bij recreanten, toeristen en omwonenden. Ondanks de toename van toerisme en recreatie in Drenthe is de recreatiedruk in het natuurgebied niet toegenomen. De recreatiedruk is in evenwicht met de draagkracht van de natuur. Bezoekers vinden vaker buiten het natuurgebied vertier. Door de ontwikkeling van het Nationaal Park Drents-Friese grensstreek is het toerisme over een groter aantrekkelijk gebied verspreid. Ondernemers profiteren daarvan.

In het Holtingerveld zorgen de nieuwe bebording en de recreatieve zonering voor duidelijkheid. Voor bezoekers is helder waar welke regels gelden. Ruiters en mountainbikers rijden elkaar niet in de weg; mountainbikers racen ten westen van de Van Helomaweg, ruiters hebben hun eigen aantrekkelijke route in het oostelijke deel van het Holtingerveld. In het overige deel genieten wandelaars en fietsers

volop van de rust en de natuur. Dankzij populaire hondenlosloopvelden buiten het gebied is er minder behoefte voor hondeneigenaren om hun honden in het gebied los te laten. In het Holtingerveld lopen de honden aan de lijn. Enkele paden zijn afgesloten, waardoor kwetsbare natuur wordt ontzien.

De meest kwetsbare natuur van het Holtingerveld is in 2044 vrij van verstoring door recreatie. Om het kwetsbare heischraal grasland te beschermen, wordt de Grote Startbaan bijvoorbeeld niet meer belopen. Samen met de buurt is gewerkt aan een alternatief. Ook enkele vennen zijn speciaal voor de kamsalamander en de gevlekte witsnuitlibel (deels) afgesloten voor publiek.

Een goede verstandhouding met de omgeving is in 2044 de gangbare praktijk. De omgeving voelt zich betrokken bij het gebied en zet zich actief in om de natuur te beschermen. De terreineigenaren weten elkaar goed te vinden. Knelpunten worden gezamenlijk en eensgezind opgepakt.

De natuur van het Holtingerveld is in 2044 niet meer geïsoleerd. Flora en fauna vinden ook buiten het gebied ruimte. Dankzij de aanleg van robuuste verbindingso-
nes en nieuwe natuurterreinen grenzend aan het gebied is een groot aaneengesloten gebied ontstaan van bos, heide en veentjes en is het Holtingerveld verbonden met andere natuurgebieden in de omgeving.

Gevlekte witsnuitlibel

Het pad over de Grote Startbaan wordt verlegd

buiten verzoek

De Grote Startbaan is een bijzonder grasland en een voorbeeld van heischraal grasland. De kwetsbare flora heeft er te lijden onder vermesting en verstoring. Een belangrijke oorzaak ligt in het gebruik van dit gebied als hondenuitlaatplaats. Doordat de Grote Startbaan op ongeveer tweehonderd meter van De Meerkamp in Havelte ligt wordt er dagelijks veel gelopen over de wildpaadjes die er liggen. In de toekomst willen we de **Grote Startbaan hondenvrij maken en verstoring door betreding minimaliseren**. Dit kan alleen met medewerking van de omgeving en wanneer er een alternatief komt voor hondenuitlaten en wandelen. Op dit moment zijn er gesprekken met gemeente

Westerveld, provincie Drenthe en betrokken hondenliefhebbers. Samen zoeken we naar een oplossing die voor iedereen voordeel heeft.

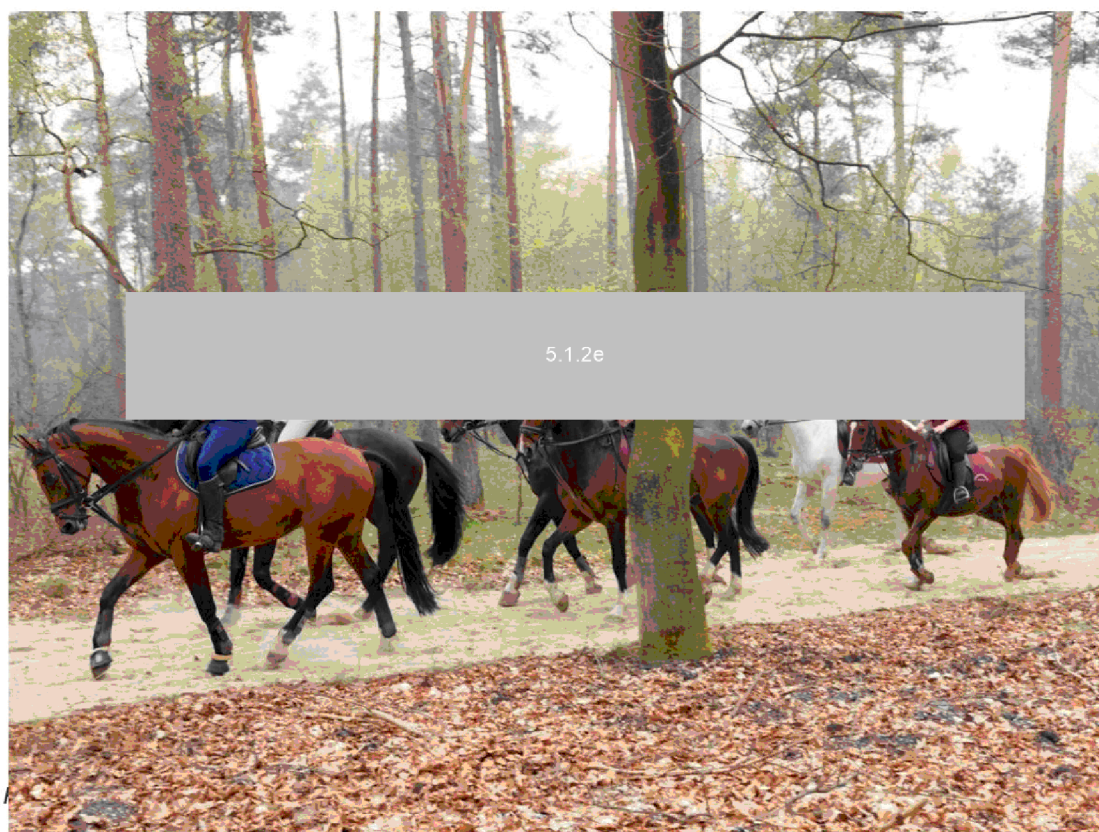
buiten verzoek

De recreatieve zonering vormt de basis voor het toekomstige routeaanbod en het **toestemmingenbeleid voor activiteiten**. Alleen in zones A en B, zie figuur 6, zijn activiteiten toegestaan. Om meer grip te krijgen op activiteiten in het gebied is het van belang dat aanvragen van activiteiten die meerdere terreineigenaren omvatten, onderling worden afgestemd. Dit om bijvoorbeeld te voorkomen dat op een dag meerdere grote activiteiten in het Holtingerveld plaatsvinden.

Wandelen en fietsen zijn de basisactiviteiten die door de terreineigenaren als belangrijkste worden gezien in het Holtingerveld. De padenstructuur en

ontsluiting hiervoor is op orde. Voor zogenaamde '**plusgebruikers**' - met name mountainbikers en ruiters - is alleen plaats als deze **gebruikers zelf meehelpen** om hun activiteiten en routes mogelijk te maken door middel van een gebruikersgroep. Zo'n gebruikersgroep stemt de activiteiten of routes af met de terreineigenaren en organiseert geregeld, in goed overleg, onderhoudsmomenten. Voor een aantal plusgebruikers, zoals loslopende honden en mountainbikers op single tracks, zien de terreineigenaren geen ruimte in het Holtingerveld. Verplaatsen naar het buitengebied is dan nodig.

Her en der in het Holtingerveld maken meerdere gebruiksgroepen gebruik van dezelfde paden. Ruiters, mensen

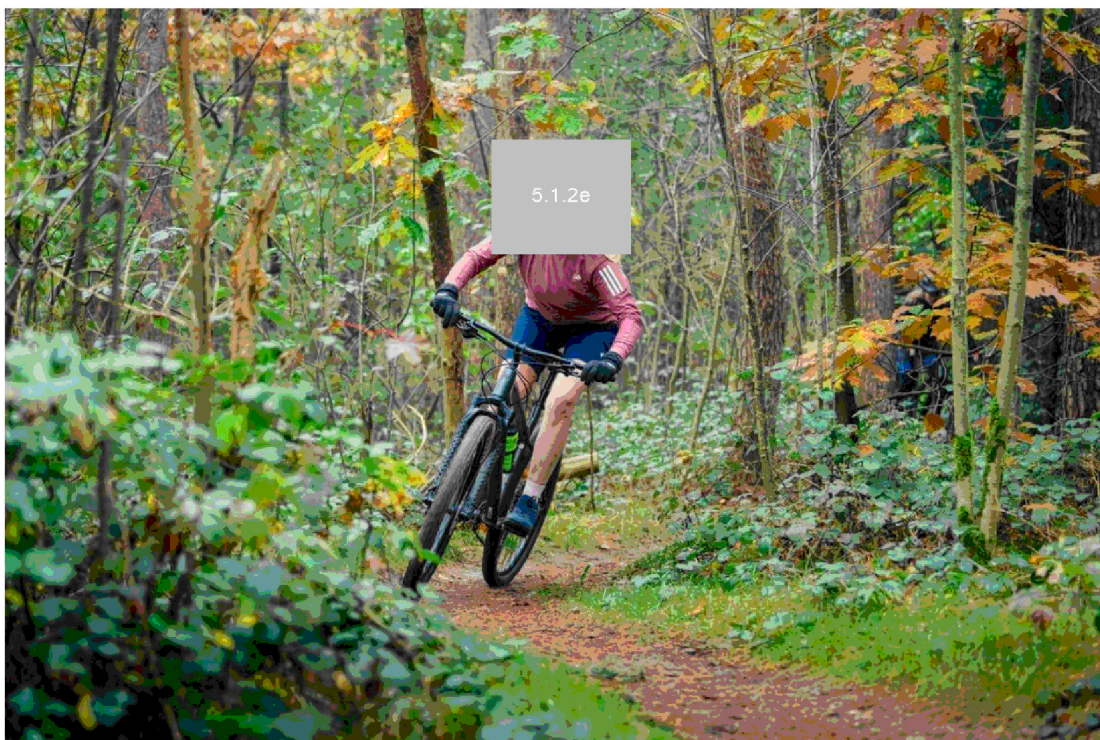
met honden, wandelaars, fietsers en mountainbikers hinderen elkaar. De terreineigenaren willen **gebruiksgroepen meer van elkaar scheiden**, zodat ze elkaar niet langer in de weg zitten. Aanleiding om te scheiden is ook de toenemende claimcultuur.

buiten verzoek

buiten verzoek

De terreineigenaren zijn **geen voorstander van de huidige hondenloslooproutes**. Loslopende honden rennen in de praktijk niet alleen op het pad, maar ook door de omliggende natuur. Wel is het belangrijk dat er plekken zijn waar honden vrij mogen rennen. Deze plekken moeten echter buiten het natuurgebied worden gezocht, bijvoorbeeld door het aanwijzen en inrichten van een losloopveld. Een hondenveld biedt kansen voor lokale ondernemers. De terreineigenaren gaan niet zelf dergelijke voorzieningen realiseren. In het Holtingerveld zijn honden op paden welkom, mits ze zijn aangelijnd, met uitzondering van het begraasde deel door runderen van Het Drentse Landschap. Dat gebied is niet toegankelijk voor honden omdat grote grazers door de komst van wolven honden meer als een bedreiging zijn gaan zien. Op heischraal grasland overwegen de terreineigenaren om een **opruimplicht voor hondenpoep** in te stellen.

Toezicht en handhaving vragen meer aandacht. Net als in nagenoeg alle natuurterreinen in Nederland schiet ook de handhaving in het Holtingerveld tekort. De terreineigenaren

Mountainbiker

beschikken over te weinig capaciteit en financiën om voldoende toezicht te houden. Hiervoor is het van belang dat de provincie Drenthe besluit om de toezichtsbijdrage binnen het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) open te stellen. In de communicatie wordt meegenomen dat het zelf illegaal gaan zoeken naar munitie en andere overblijfselen van de Tweede Wereldoorlog leidt tot gevaarlijke situaties, hoge kosten en verstoring van natuur, en derhalve niet is toegestaan.

Voor de hunebedden wordt onderzocht welke maatregelen het **beklimmen van de hunebedden** tegen kunnen gaan. We willen meer besef creëren bij bezoekers dat ze bij een grafmonument recreëren. De monumenten moeten wel passend beleefbaar blijven.

De terreineigenaren gaan na of het **bundelen van de krachten voor de handhaving** mogelijk is. De natuurbeheerorganisaties (Staatsbosbeheer, Het Drentse Landschap, Natuurmonumenten) hebben een convenant afgesloten waardoor BOA's op elkaars terreinen kunnen handhaven. Defensie staat toezicht en handhaving door derden op haar gronden niet toe. Willen BOA's van natuurbeheerorganisaties handhaven op Defensieterrein, dan moeten ze de marechaussee erbij betrekken. De provincie wordt gevraagd of provinciale handhavers actiever in het gebied kunnen worden. Essentieel voor de handhaving is een heldere en eenduidige communicatie van de gebiedsregels en de routes naar bezoekers. De terreineigenaren houden zoveel mogelijk dezelfde gebiedsregels aan.

In het verleden is gekozen voor gezamenlijke toegangsborden aan de buitenranden. De regels op de borden blijken echter niet rechtsgeldig en handhaafbaar door het gebruik van meerdere typen borden met verschillende toegangsregels. Voortaan **maken de terreineigenaren gebruik van eigen bebording**. Dit geldt voor de terreinborden, de informatieborden en de begrazingsborden. Meerdere terreineigenaren moeten zich conformeren aan landelijk beleid rond de bebording. De eigen bebording schept duidelijkheid voor bezoekers over de eigenaar van een terrein. Ze weten dan welke organisatie ze moeten benaderen voor vragen of opmerkingen. De eigenaren stellen **een gezamenlijk bebordingsplan** op. Duidelijkheid voor bezoekers staat centraal en gebiedsregels moeten zoveel mogelijk uniform zijn. Belangrijk is dat het aantal borden in het gebied beperkt blijft, maar er wel handhaving kan plaatsvinden. Aan de buitengrenzen van het Holtingerveld komen bij elke ingang terreinborden met toegangsregels, bij de binnengrenzen zijn de eigenaren hiermee terughoudend. Uitzondering op de regel is Defensie/Rijksvastgoedbedrijf, die op alle interne grenzen toegangsborden plaatst. Een **inventarisatie van de informatieborden** wijst uit waar momenteel welke borden staan. Op basis van de inventarisatie beoordelen de terreineigenaren gezamenlijk of en waar nieuwe borden gewenst zijn. Op informatieborden communiceren terreineigenaren vanuit het hele

Holtingerveld. Eventuele overzichtskaarten tonen bijvoorbeeld het hele natuurgebied en niet enkel de eigen terreinen.

ACTIEPUNTEN ZONERING VAN RECREATIE

-
- Hulp bij realisatie loslooveld(en) honden buiten natuurgebied
- Instellen opruimen hondenpoep op heischraal grasland
-
- Inventarisatie van borden en opstellen bebordingsplan

Bijlage 6. Overzicht maatregelen

Naast het reguliere beheer dat uitgevoerd wordt in het Holtingerveld is er een aantal maatregelen benodigd om deze gebiedsvisie werkelijkheid te laten worden. In onderstaand overzicht staan de maatregelen aangegeven.

Speer- en actiepunten	Terrein-eigenaren*	Uitvoering in periode		
		2026-2032	2033-2037	2038-2044
buiten verzoek				
3. ZONERING VAN RECREATIE				
Met gebiedspartners beter ontsluiten van landschap rond het natuurgebied	Alle eigenaren	*	*	*
Bespreken kaart recreatieve zonering met betrokken partijen	NM, SBB, DHL, TU	*	*	

buiten verzoek

Hulp bij realisatie los-loopveld(en) honden buiten natuurgebied	Alle eigenaren	*		
Instellen opruimen hondenpoep op heischraal grasland	NM, SBB		*	

buiten verzoek

Inventarisatie van borden en opstellen bebordingsplan	Alle eigenaren	*	*	*

buiten verzoek

* NM = Natuurmonumenten, SBB = Staatsbosbeheer, DHL = Het Drentse Landschap, Def = Defensie/Rijksvastgoedbedrijf, TU = Terreineigenaar Uffelterzand, TM = Terreineigenaar Het Moer

Memo

Datum: 27-2-2025
Van:
Aan: Wethouder
Onderwerp: Zonering Holtingerveld

Situatieschets

Het Holtingerveld maakt deel uit van Regionaal Landschap Drents-Friese grensstreek en is N2000 gebied. Het Holtingerveld heeft grote oppervlakken met natuurwaarden die gevoelig zijn voor verstoring door recreatief gebruik (zie Beheerplan N2000 en onderzoek Sovon/ravon). Jaarlijks bezoeken 542.000 mensen het natuurgebied via de toegangspoort.¹ Er zijn veel verschillende groepen gebruikers: wandelaars (met en zonder hond), hardlopers, fietsers, MTB-ers, ruiters. Het Holtingerveld is relatief klein, de recreatiedruk is met name rond de Toegangspoort – Grote startbaan vrij groot.

De druk komt vanuit de parkeerplaats Toegangspoort, en ook vanuit de nieuwbouwwijk Meerkamp van Havelte. Dat levert conflicten op tussen gebruikers. Het terrein rondom de Toegangspoort / Meerkamp wordt beheerd door Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en is deels in ontwikkeling door Prolander in opdracht van de provincie Drenthe. Bepaalde wegen en paden zijn op dit moment slecht toegankelijk door natheid.

De provincie Drenthe heeft de afgelopen jaren in nauwe samenspraak met Gemeente Westerveld en een afvaardiging van dorpsbelangen rond het gebied, gewerkt aan een voorstel voor aangepaste routes voor ruiters, MTB-ers en loslopende honden. Zonering is nodig om de N2000 natuurdoelstellingen te behalen en om conflicten tussen verschillende gebruikersgroepen te verminderen. Het is de wens van alle betrokken organisaties om weer duidelijkheid te geven aan de gebruikers, onderlinge conflicten te verminderen en de druk op de natuur te beperken.

Uitgangspunt

Natuurbescherming en natuurherstel heeft de hoogste prioriteit in het N2000-gebied Holtingerveld. We willen onder voorwaarden ruimte bieden aan ten minste 1 route/voorziening voor elke gebruikersgroep. Dus naast reguliere wandel- en fietsroutes, 1 MTB route en 1 ruiterroute en een voorziening voor loslopende honden.

Er is geen snelle oplossing die recht doet aan alle belangen. TBO's in het Holtingerveld maken samen een Gebiedsvisie Holtingerveld. Daarin zal ook recreatiezonering/routes een plek krijgen met voornoemde uitgangspunt. De verwachting is dat de gebiedsvisie in concept eind 2025 gereed is om te bespreken met belanghebbenden.

Probleemstelling

- Alle gebruikers (en daarmee ook de routes) starten nu op de Toegangspoort. Ook vanuit de nabijgelegen woonwijk Meerkamp wordt er veel gerecreëerd in het gebied.
- Incidenten / ongelukken tussen verschillende gebruikers zijn voor Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer aanleiding om geen nieuwe routes meer voor verschillende groepen over hetzelfde pad te willen in verband met aansprakelijkheid bij ongelukken. En daar waar routes nu nog wel samengaan, wordt gekeken naar het scheiden van gebruikersgroepen. Dit is landelijk beleid dat geldt voor nieuwe routes.
- De TBO's voorzien binnen afzienbare tijd nieuw landelijk beleid waarbij gaat gelden dat honden in natuurgebieden aan de lijn moeten.
- Bepaalde wegen nabij de Toegangspoort zijn te nat om jaar rond te kunnen gebruiken.

Oplossing

- In afwachting van de Gebiedsvisie en rekening houdend met nieuw landelijk hondenbeleid vanuit TBO's willen we werken aan een *tijdelijke* oplossing. De huidige situatie is niet wenselijk, we streven naar verbetering op korte termijn.

¹ Studie Bezoekersstromen door Recreatieschap Drenthe in opdracht van de Stichting Cultuurtoerisme: <https://www.nationaalpark-dwingelderveld.nl/@144456/studie-bezoekersstromen/>

Met opmerkingen 5.1.2.1: Alles is relatief. In Drenthe is nergens sprake van echt grote recreatiedruk op gebiedsniveau. Er zijn wel punten met relatief hoge recreatiedruk

- Bij het vaststellen van tijdelijke routes houden we rekening met het feit dat sommige wegen / paden door natheid periodiek ontoegankelijk zijn.
- De huidige hondenloslooprouten worden voorlopig zoveel mogelijk gehandhaafd. Echter, op plekken waar ook andere gebruikersgroepen gebruik maken van de route, geldt dat de honden aan de lijn moeten. Er komt dus een onderbroken loslooprouten. TBO's geven voor 1 april met borden in het veld aan waar de honden los mogen lopen en waar ze aan de lijn moeten.
- In overleg met de provincie/Regionaal Landschap wordt onderzocht of extra informatieve bebording (bijvoorbeeld met een oproep om elkaar als gebruikers de ruimte te gunnen) mogelijk is.
- Omdat we voorzien dat hondenloslooprouten gaan verdwijnen in de toekomst, is het belangrijk om in de tussentijd te onderzoeken of en waar een uitloopveld kan worden gerealiseerd in de buurt van de Toegangspoort-woonwijk. Er zijn een aantal kansrijke locaties besproken door betrokken partijen.
- Een ruiterroute wordt door TBO's alleen gefaciliteerd wanneer er een gebruikersgroep is en hiermee een gebruikersovereenkomst is gesloten over het onderhoud aan de route. Wanneer dit is gedaan, wordt er 1 tijdelijke ruiterroute met borden aangebracht in het veld. Vanaf de toegangspoort komt er 1 verbindingspad naar deze route. Op dit pad is geen combinatie mogelijk met MTB / loslopende honden. Onderzocht wordt voor de toekomst of starten vanaf de Toegangspoort noodzakelijk is of dat een alternatief startpunt uitkomst biedt.
- Er is al een MTB gebruikersgroep en een nieuwe route welke is aangegeven in het veld. Richting de gebruikersgroep wordt aangegeven dat het een *tijdelijke* route betreft. Onderzocht wordt of starten vanaf de Toegangspoort voor de toekomst noodzakelijk is.
- Met de tijdelijke aanpassing van de routes lossen we paden met dubbel gebruik en wateroverlast voor 2025 op. De tijdelijke oplossing geldt tot de nieuwe Gebiedsvisie met zoneringsplan klaar is en kan worden uitgevoerd.
- Wij gaan helder en in gezamenlijkheid communiceren over welke wijzigingen en waarom. Hiervoor wordt een plan en woordvoeringslijn ontwikkeld. Provincie Drenthe/Regionaal Landschap is in de lead qua communicatie richting gebruikers en naar buiten. Dit doen zij nu ook al. Alle organisaties blijven de communicatielijnen en boodschap gezamenlijk en eenduidig herhalen. Op de tijdelijke oplossing is geen inspraak/discussie mogelijk.
- In de loop van 2025 wordt door de initiatiefnemers van de Gebiedsvisie ook een communicatielijlijn uitgewerkt en kenbaar gemaakt aan belanghebbenden. Daarbij is duidelijk wat de kaders zijn waarbinnen wensen kenbaar gemaakt kunnen worden en op welke wijze en door wie de definitieve besluiten worden genomen.

Met opmerkingen 5.1.2: Zo formuleren, of meer in de zin van "criteria waaraan alternatieve oplossingen moeten voldoen"?

Memo

Datum: 27-2-2025
Van:
Aan: Wethouder
Onderwerp: Zonering Holtingerveld

Situatieschets

Het Holtingerveld maakt deel uit van Regionaal Landschap Drents-Friese grensstreek en is N2000 gebied. Het Holtingerveld heeft grote oppervlakken met natuurwaarden die gevoelig zijn voor verstoring door recreatief gebruik (zie Beheerplan N2000 en onderzoek Sovon/ravon). Jaarlijks bezoeken 542.000 mensen het natuurgebied via de toegangspoort.¹ Er zijn veel verschillende groepen gebruikers: wandelaars (met en zonder hond), hardlopers, fietsers, MTB-ers, ruiters.

Het Holtingerveld is relatief klein. De recreatie is geconcentreerd rond de Toegangspoort – Grote startbaan. Hier maken doordeweeks veel mensen uit Havelte en omgeving en verenigingen (MTB club) gebruik van de voorzieningen en routes. In vakanties en weekenden is er, vooral bij mooi weer, meer drukte in en rond de poort. Vanuit de woonwijk zijn het vooral de hondenbezitters die een rondje wandelen of hardlopen.

Het terrein rondom de Toegangspoort / Meerkamp wordt beheerd door Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en is deels in ontwikkeling door Prolander in opdracht van de provincie Drenthe. De druk vanuit de parkeerplaats Toegangspoort en vanuit de nieuwbouwwijk Meerkamp van Havelte levert conflicten op tussen gebruikers die van dezelfde paden gebruik maken. Bepaalde wegen en paden zijn delen van het jaar bovendien slecht toegankelijk als gevolg van vernatting.

De provincie Drenthe heeft de afgelopen jaren in nauwe samenspraak met Gemeente Westerveld en een afvaardiging van dorpsbelangen rond het gebied, gewerkt aan een voorstel voor aangepaste routes voor ruiters, MTB-ers en loslopende honden. Zonering is nodig om de N2000 natuurdoelstellingen te behalen en om conflicten tussen verschillende gebruikersgroepen te verminderen. Landelijk is er een trend zichtbaar waarbij conflicten tussen gebruikersgroepen leiden tot juridische procedures. Dit heeft tot aansprakelijkheidskwesties geleid waarvoor TBO's verantwoordelijk werden gehouden voor de geleden schade. De claims kunnen in kosten zeer hoog oplopen en zijn door de lokale beheereenheden niet op te brengen.

Het is de wens van alle betrokken organisaties om weer duidelijkheid te geven aan de gebruikers, onderlinge conflicten te verminderen en de druk op de natuur te beperken.

Uitgangspunt

Natuurbescherming en natuurherstel heeft de hoogste prioriteit in het N2000-gebied Holtingerveld. Daarnaast streven we gezamenlijk naar een oplossing om de natuur toegankelijk te houden. We willen onder voorwaarden ruimte bieden aan ten minste 1 route/voorziening voor elke gebruikersgroep. Naast reguliere wandel- en fietsroutes willen we tenminste 1 MTB route, 1 ruiterroute en een voorziening voor loslopende honden kunnen bieden.

Er is geen snelle oplossing die recht doet aan alle belangen. TBO's in het Holtingerveld maken samen een Gebiedsvisie Holtingerveld. Daarin zal ook recreatiezonering/routes een plek krijgen met voornoemde uitgangspunt. De verwachting is dat de gebiedsvisie in concept eind 2025 gereed is om te bespreken met belanghebbenden.

Probleemstelling

- Alle gebruikers (en daarmee ook de routes) starten nu op de Toegangspoort. Ook vanuit de nabijgelegen woonwijk Meerkamp wordt er veel gerecreëerd in het gebied.

¹ Studie Bezoekersstromen door Recreatieschap Drenthe in opdracht van de Stichting Cultuuroerisme: <https://www.nationaalpark-dwingelderveld.nl/@144456/studie-bezoekersstromen/>

Ik zou hier de conflict tussen gebruikersgroepen ook de juridische kant benoemen dat sommige gebruikersgroepen elkaar slecht verdragen en aansprakelijkheidskwesties heeft geleid waarvoor verantwoordelijk werden gehouden voor ongevallen tussen de gebruikersgroepen (openstelling).

5.1.2e

02/28/2025 11:46

5.1.2e merkte hier op dat dit geldt voor de TBO's maar volgens mij is dit een feit / vereiste van Europa? Dus dan staat het nu goed zo.

5.1.2e

02/28/2025 09:21

Zeker; lokale overheden zijn volgens in rijks europees wetgeving

5.1.2e

02/28/2025 11:47

- Incidenten / ongelukken tussen verschillende gebruikers zijn voor Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer aanleiding om geen nieuwe routes meer voor verschillende groepen over hetzelfde pad te willen in verband met aansprakelijkheid bij ongelukken. En daar waar routes nu nog wel samengaan, wordt gekeken naar het scheiden van gebruikersgroepen. Dit is landelijk beleid dat geldt voor nieuwe routes.
- De TBO's voorzien binnen afzienbare tijd nieuw landelijk beleid waarbij gaat gelden dat honden in natuurgebieden aan de lijn moeten.
- Bepaalde wegen nabij de Toegangspoort zijn te nat om jaarrond te kunnen gebruiken.

Oplossing

- In afwachting van de Gebiedsvisie en rekening houdend met nieuw landelijk hondenbeleid vanuit TBO's willen we werken aan een *tijdelijke* oplossing. De huidige situatie is niet wenselijk, we streven naar verbetering op korte termijn.
- Bij het vaststellen van tijdelijke routes houden we rekening met het feit dat sommige wegen / paden door natheid periodiek ontoegankelijk zijn. Waar mogelijk bieden de TBO's een alternatief.
- De huidige hondenloslooproute wordt voor voorlopig zoveel mogelijk gehandhaafd. Echter, op plekken waar ook andere gebruikersgroepen gebruik maken van de route, geldt dat de honden aan de lijn moeten. Er komt dus een onderbroken loslooproute. TBO's geven voor 1 april met borden in het veld aan waar de honden los mogen lopen en waar ze aan de lijn moeten.
- In overleg met de provincie/Regionaal Landschap wordt onderzocht of extra informatieve bebording (bijvoorbeeld met een oproep om elkaar als gebruikers de ruimte te gunnen) mogelijk is.
- Omdat we voorzien dat hondenloslooproutes gaan verdwijnen in de toekomst, is het belangrijk om in de tussentijd te onderzoeken of en waar een omheind hondenlosloopterrein kan worden gerealiseerd in de buurt van de Toegangspoort-woonwijk. Er zijn een aantal kansrijke locaties besproken door betrokken partijen.
- Een ruiterroute wordt door TBO's alleen gefaciliteerd wanneer er een gebruikersgroep is en hiermee een gebruikersovereenkomst is gesloten over het onderhoud aan de route. Wanneer dit is gedaan, wordt er 1 tijdelijke ruiterroute met borden aangebracht in het veld. Vanaf de toegangspoort komt er 1 verbindingspad naar deze route. Op dit pad is geen combinatie mogelijk met MTB / loslopende honden.
- Er is al een MTB gebruikersgroep en een nieuwe route welke is aangegeven in het veld. Richting de gebruikersgroep wordt aangegeven dat het een *tijdelijke* route betreft. Onderzocht wordt of starten vanaf de Toegangspoort voor de toekomst noodzakelijk is.
- Met de tijdelijke aanpassing van de routes lossen we paden met dubbel gebruik en wateroverlast voor 2025 op. De tijdelijke oplossing geldt tot de nieuwe Gebiedsvisie met zoneringsplan klaar is en kan worden uitgevoerd.
- Wij gaan helder en in gezamenlijkheid communiceren over welke wijzigingen en waarom. Hiervoor wordt een plan en woordvoeringlijn ontwikkeld. Provincie Drenthe/Regionaal Landschap is in de lead qua communicatie richting gebruikers en naar buiten. Dit doen zij nu ook al. Alle organisaties blijven de communicatielijnen en boodschap gezamenlijk en eenduidig herhalen. Op de tijdelijke oplossing is geen inspraak/discussie mogelijk.
- In de loop van 2025 wordt door de initiatiefnemers van de Gebiedsvisie ook een communicatielijlijn uitgewerkt en kenbaar gemaakt aan belanghebbenden. Daarbij is duidelijk wat de kaders zijn waarbinnen wensen kenbaar gemaakt kunnen worden en op welke wijze en door wie de definitieve besluiten worden genomen.

5.1.2e Je had toegevoegd dat TBO's dan een alternatief bieden. Ik weet niet of we dat kunnen toezeggen, want dat zou dan gelden voor het gebied van Prolander bijvoorbeeld. Ik begreep daar nu geen werkzaamheden kunnen plaatsvinden i.v.m. archeologie / bommen.

5.1.2e 5.1.2e
02/28/2025 09:42

Precies, dus waar mogelijk alternatief bieden aan dat we ons hiervoor inspannen

5.1.2e
02/28/2025 11:53

Zo formuleren, of meer in de zin van "criteria waaraan alternatieve oplossingen moeten voldoen"?

5.1.2e 5.1.2e
02/27/2025 13:19

Zoals het nu staat lijkt het mij goed geformuleerd

5.1.2e 5.1.2e
02/28/2025 09:41

Memo als reactie op concept herinrichting gebied ten noorden van de Startbaan, De Meerkampen.**Kenmerken gebied**

Het is van oudsher een nat gebied dat fungeerde als wateropvang van de Havelterberg voordat de doorvoer naar de Reu plaatsvindt. Het heet niet voor niets van oudsher **De Meerkampen**. Op de Franse kaart staat nog een grote plas ingetekend.

Het gebied werd reeds in de ijzertijd bewoond, gelet de vondsten van grafheuvels en raatakkers, alsmede bewoningssporen in de *Holtingerhoek*. Vòòr de Tweede Wereldoorlog was het één groot heidegebied verbonden met de Havelterberg.

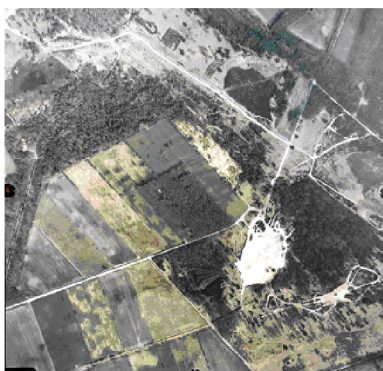
De huidige oost- west lopende lanenstructuur is ontstaan na de oorlog bij de herinrichting van het gebied waarbij de oost-west lopende Startbaan en rolbanen bepalend zijn geweest.

Door herstel/ontwikkeling van kleinschalige landschapselementen en aanpassingen van waterhuishouding kunnen de natuur-en landschapskwaliteit wezenlijk verbeterd worden.

Algemeen

De herinrichting richt zich primair op het eigendom van Prolander. De noordelijke en oostelijke percelen van SBB blijven buiten dit plangebied, maar zijn als landschappelijke eenheid onlosmakelijk verbonden met het eigendom van Prolander. Uiteraard zal afstemming over beheer en uitwisseling kennis plaats vinden.

Advies: Neem ook de heischrale graslanden van SBB mee in de herinrichting en informatievoorziening naar de burger, zoals dat is gebeurd tijdens de informatieve rondwandeling op 18 juni. Dat geldt ook voor de beheermaatregelen, het stuifzandgebiedje ten oosten hiervan, de zgn. *Holtingerhoek*, en de nabij gelegen kleine veenplas.

Het stuifzandgebiedje de *Holtingerhoek* in 1994 en 2020. De plek van de bewoning door de ijzertijdboeren. Grote afname van het stuifzand de laatste dertig jaar !

Structuur zandwegen en fietspaden

Wegen en paden in het gebied worden gebruikt door wandelaars, hondenbezitters, ruiters, mountainbikers, fietsers, het railverkeer naar Holtinge en rustzoekers.

Dat is lastig om ieder daarin zijn plek te geven en dat zal niet lukken. Geadviseerd wordt duidelijke keuzes hierin te maken.

Memo

Datum: 4-11-2022
Van: 5.1.2e en 5.1.2e
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: Knelpunten recreatiezonering Holtingerveld

Aanleiding:

In Holtingerveld is de recreatiezonering al geruime tijd onderwerp van discussie. Het aantal gebruikersgroepen die starten vanaf de poort en de ruimte in het gebied maken het lastig om voor al deze groepen een route aan te bieden. In een aantal gesprekken zijn de mogelijkheden verkend en zijn voorstellen gedaan. Tot op heden zonder succes. Het knelpunt richt zich vooral op de gebruikersgroepen ruiters, mountainbikers en mensen met loslopende honden. Deze gebruikersgroepen kunnen elkaar slecht verdragen als ze te dicht bij elkaar worden gezoneerd.

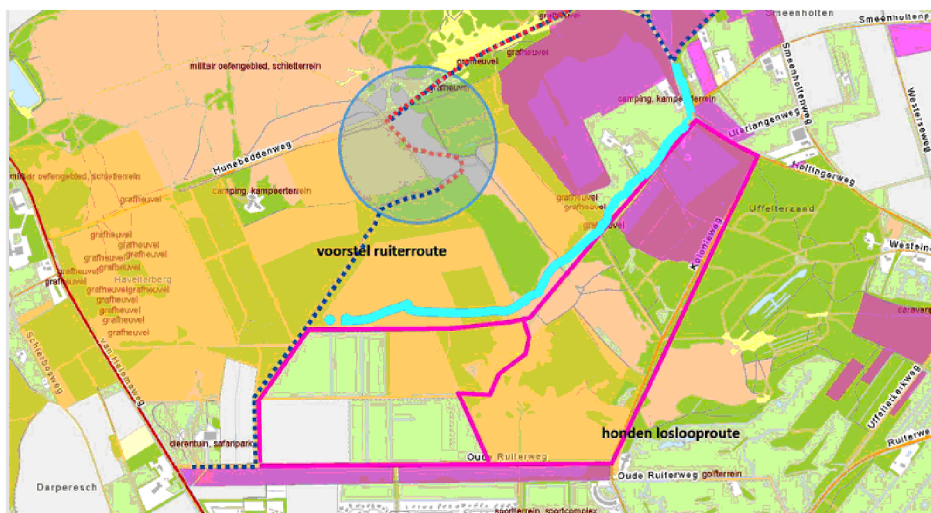
Doel:

In deze memo zetten we de dilemma's naast elkaar en komen we met een advies om uit deze discussie te komen.

Situatie:

De poort in Holtingerveld kent naast een grote parkeerplaats waar de bezoeker kan starten voor een wandeling (wel of niet met de hond), fietstocht, ook faciliteiten voor het afspuiten van mountainbikes, of te paard. De wandelaars kunnen op verschillende manieren het gebied in. Kom je met de hond dan is de loslooproute om de Meerkamp en richting het oosten nu het enige route waar de honden los mogen lopen. Ook in die richting gaan fietsers en de mountainbikers. Het fietspad langs de grote startbaan wordt ook nog verbreed. Over de zandweg ligt nu de hondenlosloop route die eerst over de grote startbaan liep. Ook vanuit de Meerkamp komen dagelijks veel gebruikers met een niet aangelijsde hond naar de loslooproute.

Er ligt al geruime tijd de vraag om vanaf de poort een ruiterroute te creëren zodat de ruiters door het Holtingerveld een ronde kunnen maken. De mogelijkheden zijn beperkt omdat de terreinen van defensie het dichtst bij de poort niet open worden gesteld voor deze gebruikersgroep. De voorgestelde route vanuit SBB loopt deels door het Holtingerzand – terrein van Defensie wat voor hen onbespreekbaar is vanwege risico op schrikken van paarden. Dit maakt dat er slechts 1 route nog mogelijk is over blauwe lijn, waar ook de hondenloslooproute nu ligt. De huidige loslooproute is ook niet vrij van knelpunten.

Knelpunt tussen de gebruikersgroepen:

Uit onze ervaring is dat deze twee gebruikers (ruiters en loslopende honden) elkaar slecht verdragen. Het aanlijnen van honden totdat beide routes van elkaar splitsen loopt tegen het probleem aan dat deze slecht is te handhaven. Wij kunnen hierdoor niet voorzien in onze verplichting een veilige route aan te bieden.

Keuze maken tussen de gebruikersgroepen:

Dit maakt het alleen mogelijk als je een keuze maakt tussen één van beide groepen. De hondenbezitter of de ruiter. Kwantitatief maakt de wandelaar met hond meer gebruik van onze terreinen dan de groep ruiters. In ons beleid faciliteren we standaard wandelaars en fietsers en maken we daar waar het mogelijk is afspraken met de gebruikersgroepen ruiters en mountainbikers. Aan de andere kant hebben de wandelaars meer startlocaties om een wandeling te maken met hun hond (loslopend). De TBO's komen niet uit deze keuze en vragen ons af of die keuze door TBO's moet worden gemaakt.

Alternatief net buiten NNN:

De oplossing voor een goed functionerende loslooproute en een startpunt van de ruiterroute vanaf de poort is wel mogelijk als een gebied ten zuiden van de startbaan wordt ingericht voor recreatie en honden. De wens om deze op deze wijze te bestemmen speelt al vele jaren en is al met enige regelmaat geopperd richting gemeente en provincie. Hiermee halen we beide gebruikersgroepen al direct bij de start uit elkaar. Dit vraagt een ander proces waarbij nog geen mandaat ligt om dit voorstel verder uit te werken richting gemeente. Natuumonumenten heeft in recente verleden een concreet voorstel gedaan voor een grondruiling waarin het mogelijk werd een nieuwe recreatieve zonering op te zetten. Tot op heden is daar nog niet verder op doorgesproken. Gezien de geschetste situatie zou het zeer wenselijk zijn dit nieuw leven in te blazen.

Conclusie:

Huidige zonering van recreatie levert knelpunten op die door ruimte gebrek in het terrein niet op te lossen zijn. Er ligt een alternatief net buiten NNN die voor de toekomst een goede oplossing kan bieden voor alle gebruikersgroepen. Tot die tijd zien wij geen mogelijkheden alle gebruikersgroepen te faciliteren en kunnen daarom geen nieuwe ruiterroute aanleggen. Tenzij we met elkaar afspreken de huidige loslooproute op te heffen.

Staatsbosbeheer 04-11-2022

[pagina 1:]

Nationaal Park Drents-Friese Wold [+ LOGO]

Nationaal Park Dwingelderveld [+ LOGO]

Oerlandschap Holtingerveld [+ LOGO]

Koloniën van Weldadigheid [+ LOGO]

Welkom in de Drents-Friese grensstreek
NATUURKRANT

Drents-Friese Wold: meer dan bos

Dwingelderveld: meer dan heide

Holtingerveld: meer dan oertijd

Koloniën van Weldadigheid: unieke sociale en landschappelijke geschiedenis

[pagina 2-3:]

Tip: Vermijd hondenpoep op Grote Startbaan

De Grote Startbaan, direct achter de Toegangspoort Holtingerveld, is uniek. Er groeien zeldzame planten die tot het absolute neusje van de zalm in Nederland horen en daarom extra bescherming verdienen. Hondenbezitters kunnen hieraan meewerken door de poep van hun honden op te ruimen. De orchideeën en andere zeldzame planten op de Grote Startbaan kunnen namelijk niet tegen hondenpoep. Die bemest de bodem, terwijl de zeldzame planten juist schrale grond nodig hebben. Door de bemesting worden ze verdrongen door algemene, overal voorkomende planten. En zo neemt de biodiversiteit verder af.

Honden zijn op de Grote Startbaan welkom aan de lijn. Op het zandpad naast de startbaan is een hondenloslooplegebiedroute. Hier mogen honden onder appèl op het pad lopen. Het hele Holtingerveld bestaat uit unieke en kwetsbare natuur. Daarom is het hier verplicht om hondenpoep op te ruimen. Dus ook in op de loslooplegebiedenroutes. Help mee de natuur te beschermen en neem standaard opruimmiddelen mee (en de poepzakjes weer mee naar huis of in een afvalbak). Kijk voor meer informatie over honden in de natuur op pagina 8.

Honden in de natuur

Samen wandelen in de natuur is fijn, ~~en voor de hond is niets fijner dan vrij rond kunnen rennen~~ honden zijn aan de lijn op de meeste wandel- en fietspaden welkom. Alleen heeft de vrijheid van de hond gevolgen voor andere dieren en mensen. Daarom gelden er ~~Dit zijn de~~ regels in de natuurgebieden.

In het licht van de discussie die hierover wordt gevoerd, lijkt me deze zin iets teveel vrije interpretatie geven.

5.1.2e

02/03/2025 16:25

Hond aan de lijn

Alle honden hebben een jachtinstinct. Bijna alle dieren in de natuur zijn bang voor honden, ook als die 'niets doen'. Reeën, dassen en hazen slaan op de vlucht. Broedende vogels worden verstoord, en als dat vaker gebeurt laten ze hun nest in de steek. Daarom moet je hond in de natuurgebieden aan de lijn. Sommige medebezoekers vinden een ontmoeting met een hond niet prettig en ook paarden kunnen schrikken. Houd daarom altijd rekening met andere bezoekers en zorg dat je hond afstand houdt tot andere mensen (houd de lijn kort als het druk is).

Hond niet welkom

In sommige delen zijn honden helemaal niet toegelaten, ook niet aangelijnd. Dat geldt voor open gebieden waar veel vogels op de grond broeden, voor gebieden waar grazers lopen (schapen, koeien, paarden) en voor alle vennen en poeltjes. De regels staan steeds op de bordjes vermeld.

HondenlooslooptgebiedenHondenlooslooptroutes

Er zijn ~~zones-routes~~ waar de hond los mag op de paden. Ze staan gearceerd aangegeven op de kaart in het midden van deze krant. In het veld staat het op de borden met toegangsregels aangegeven als je hond los mag. ~~Het is wel de bedoeling dat de~~ De hond moet bij je zijn eigenaar op het pad blijven. ~~Die zorgt~~ er ook altijd voor dat je de hond andere mensen niet lastigvalt.

Helemaal top voor je hond is de spartelvijver even ten noorden van het Canadameer (Drents-Friese Wold bij Appelscha). Daar mag je hond het water in. Dat is tegelijkertijd wel de enige plek in onze natuur waar dat mag.

Hondenpoep

Veel natuur in onze natuurgebieden is afhankelijk van schrale, arme grond. Hondenpoep zorgt voor extra bemesting in de natuur. De bemesting leidt tot verdrukking van bijzondere planten die het goed doen op arme grond. Daarom moet je ook in de natuur de hondenpoep opruimen en meenemen. Laat zeker geen plasticzakjes met poep achter in de natuur of op parkeerplaatsen.

Excursies en honden

Honden mogen niet mee op excursie. Alleen voor officiële geleidehonden en hulphonden in functie geldt een uitzondering.

[pagina 8-9:]

Bijeenkomst hondenloslooproute Holtingerveld d.d. 16-01-2025

Aanwezig: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e en 1.2 5.1.2e (Dorpsgemeenschap Havelte), 5.1.2e 5.1.2e (Natuurmonumenten), 5.1.2e 5.1.2e (SBB), 5.1.2e 5.1.2e (hondenbezitter), 5.1.2e 5.1.2e (hondenbezitter), 5.1.2e 5.1.2e (hondenbezitter), 5.1.2e 5.1.2e (hondenbezitter), 5.1.2e 5.1.2e (hondenbezitter), 5.1.2e 5.1.2e (dorpsgemeenschap Havelterberg, Darp, Busselte tevens project groen - verbinder), 5.1.2e 5.1.2e (hondenbezitter), 5.1.2e 5.1.2e (Communicatie en Educatie NP), 5.1.2e 5.1.2e (provincie Drenthe- NP), 5.1.2e 5.1.2e (Recreatie en Toerisme - gemeente Westerveld)

Recreatieve gebruik Holtingerveld – Natuurdoelen Holtingerveld op zoek naar balans.

De huidige bordjes, die de hondenloslooproute aangeven, zijn niet meer up-to-date. MTB routes zijn op orde. Reactie: MTB route is nu voor de tweede keer verlegd en daardoor komt de hondenloslooproute in de knel.

Defensie – (gebruik oefenterreinen – zit er strakker in i.v.m. oorlog (o.a Oekraïne)

5.1.2e geeft aan dat er een overleg is geweest met de verschillende gebruikersgroepen over de recreativeroutes. En er is nu een akkoord op aanpassing van de recreatieve routes. Echter er is nog geen duidelijkheid over de hondenloslooproute.

Hondenloslooproute lijkt nu te knellen. Hier willen we graag het gesprek over voeren.

Presentatie: 5.1.2e – Natuurmonumenten (beheert de grote startbaan) De Grote Startbaan heeft heel bijzondere natuurwaarden. De uitwerpselen van honden hebben een negatief effect op de natuur (stikstof depositie). De verspreiding in het gebied kan grote gevolgen hebben. De impact van poep is in het Holtingerveld (Natura 2000 opgave (wettelijke doelen) met heischraal grasland groter dan in bijvoorbeeld bosgebieden.

Nadeel is dat in het Holtingerveld veel verschillende eigenaren/beheerders zijn (SBB/NM/DL/Defensie en particuliere eigenaren) en daardoor kost het meer moeite om tot goede routes te komen.

Heischraal grasland (9 ha) ligt in het Holtingerveld – 1/3 deel van het heischraal grasland in Nederland (zand en schrale omstandigheden). Grote startbaan is heel schraal en daardoor leven er bijzondere planten en dieren die juist gedijen op deze schrale omstandigheden.

Honden hebben hier op alle paden toegang (mits aangelijnd). Daarnaast zijn er nu 3 loslooproutes -

1 Wapserveen (Studentenkampweg)

2. Uffelte Postweg

3. Meerkamp

Wat kan beter?

- Communicatie: waar mogen de honden loslopen en waar moeten ze aan de lijn?
- Kennis over effect van honden op natuurwaarden - Opruimplicht
- Bebording
- Handhaving
- Overleg met doelgroep (mensen met honden)

Wat betekent een 'loslopende hond'? Daar zijn verschillende beelden bij. Is de hond goed onder appél?

HV staat onder druk en tegelijkertijd willen v natuurwaarden behouden.

5.1.2e
01/28/2025 15:25

Er werd ook genoemd dat de huidige bebord niet op orde is, niet alleen die van de hondenloslooproute, maar ook die van bijv. ruiterroutes.

5.1.2e
01/28/2025 15:25

5.1.2e zei letterlijk: "de hondenloslooproute zorgt voor wat druk op het gebied, het lijkt n knellen."

5.1.2e
01/28/2025 15:27

Vanuit het publiek kwam nog de opmerking: heerst het gevoel dat hondenbezitters in het worden gedreven. Er is nu een MTB-route geplaatst over de loslooproute en dat bijt ell Wat blijft er voor de honden over?

5.1.2e
01/28/2025 15:28

Titel presentatie: effect van honden op het Holtingerveld

5.1.2e
01/28/2025 15:29

En de presentatie is voorbereid in samenwerking met 5.1.2e

5.1.2e
01/28/2025 15:29

Doel van het overleg is:

- Samen werken aan een gezond Holtingerveld (een mooi gebied)
- reductie stikstofafgifte hond bij poep opruimen (tot 50% reductie mogelijk).
- Bestaande regels handhaven: APV en gebiedsregels NM en SBB. APV zegt iets over honden aan de lijn.

Meedenken in oplossing

- a. Kennis vergroten van de bezoekers/hondenbezitters;
- b. Gedragsverandering tot stand brengen.

Je mag met de hond over de Grote startbaan lopen (aan de lijn) – wel verzoek aan hondenbezitters om de poep opruimen. Maatregelen: Dan moeten er ook afvalzakjes en afvalbakken zijn.

Hoeveel honden zijn er dagelijks?

- Wat komt er uit de Meerkamp?
- Wat komt via parkeerplaats, van 'buitenaf'?
- Wat komt er via uitlaatcentrales? (lijst maken van deze uitlaatservices). Mailing naar de organisaties of particulieren.

Natura 2000: doelstellingen (afzwakken van natuurdoelen heeft geen zin). Dit gaan we niet oplossen. Wel is het zo dat loslopende honden poep verspreiden over een veel groter gebied. Vandaar de honden op veel plaatsen aan de lijn en ook de hondenpoep opruimen.

5.1.2e vraagt of er ideeën zijn om het knelpunt aan te pakken.

Suggesties:

1. Zorgen dat je afvalzakjes en vuilnisbakken (op meerdere plaatsen) faciliteert.
2. Maak duidelijk wat precies het probleem is. Over hoeveel honden hebben we het? Wat maakt het op de totale stikstof belasting uit, of met andere woorden: hoeveel minder stikstof is er in absolute zin als de hondenpoep wordt opgeruimd? (zie onderzoek België, al is dit niet 1 op 1 over te nemen in NL).
3. Ook aanpak gedrag.

NM/SBB: hebben geen financiële middelen om afvalbakken en zakjes te faciliteren. Het is wel een maatschappelijk knelpunt, we willen de hondenpoepuitwerpselen verminderen. Dit vraagt iets van hondenbezitters, maar ook van de terrein beherende organisaties/overheid.

Routes (hondenloslooproute)

Waarom willen we dit aanpakken. Er zijn veel verschillende gebruikers in het Holtingerveld. Provincie krijgt een toenemend aantal klachten van recreatieve gebruikers. Onderlinge agressie neemt toe.

1. Informatievoorziening verbeteren: Bordjes openbaar toegankelijk, mits honden aan de lijn. Goede tekst/ positief geformuleerd, geen verboden. Als er wild loopt honden vast. Ook duidelijkheid over waar een loslooproute start en eindigt.
2. Kan de nieuwe natuurontwikkeling (uitvoering door Prolander) ook een uitkomst bieden? Nieuwe wandelroute? Uitvoering staat gepland in 2026.
3. Kaart met hondenloslooproute – kun je daar nog lopen? Het is er nu erg nat en aanwezigen vinden het voorgestelde rondje nu wel een erg korte route.

Gebied van Prolander is nu van provincie. En mag niet 1: 1 doorverkocht worden aan een terreinorganisatie. Overheden hebben te maken met het zogenoemde Didam arrest: Je mag niet 1: 1 aan een partij gunnen. Het moet openbaar aanbesteed worden. Prolander gaat in 2026 het gebied reorganiseren. Dat kan aanleiding zijn voor start strenge handhaving op loslopen en poep opruimen. Daarom bebording in orde in 2025.

De huidige loslooproute loopt nu nog door een stuifzand gebied. Dat is kwetsbaar, schraal gebied, waar je geen hondenpoep wilt. Daarom nu 1 kortere route. Dit heeft ook mede te maken met de ruiterroute. Defensie wil op zijn terrein geen ruiters en daarom is het voor ruiters alleen nog mogelijk om vanaf de parkeerfaciliteiten naar de toegestane ruiterroutes te komen via de huidige loslooproute voor honden. Het nieuwe voorstel is daarom om de ruiterroute vrij te houden van loslopende honden. Natuurmonumenten: Advies om niet meer dan één groep gebruikers op een route te laten. Liever geen medegebruik op paden. (cultuurverandering – gedrag van mensen – meer klachten, juridische aansprakelijkheid).

Een van de hondenbezitters zegt dat er voor honden sprake is van gewoonterecht. Daar is bij gemeente, provincie en TBO niets van bekend. We horen graag waar dat is vastgelegd. **Actie:** 5.1.2e

Er was ook een losloopgebied bij de golfbaan. Tussen de loslooproutes waren er verbindingroutes. Op alle paden waar je als wandelaar mag lopen, mag je hond aangelijnd mee. Los mag de hond alleen op de loslooproute, maar dan mag de hond niet links en rechts het gebied in. Op de verbindingsweg, de weg buiten de bebouwde kom (Kolonieweg) mag de hond ook los, zodat je het gebied waar de hond los mag lopen kunt verlengen.

Nadrukkelijke wens: loslooproute bij de Toegangspoort nog een stuk vergroten (op de kaart het stuk boven de route meenemen – dat betekent een gedeeld pad voor 3 (!) gebruikersgroepen). Bord (geen verboden en geboden). Hond onder appèl. Er is nog een andere variatie mogelijk: een route waar de hond los mag lopen, maar als er andere gebruikers aankomen, zoals paarden of kinderen, dan moet de hond aangelijnd zijn (je zou dat een 'natte neuzenroute' kunnen noemen, als onderscheid met de hondenloslooproute waar de hond altijd los mag. Als het rustig is, dan hoeft de hond niet aangelijnd. Het is daarmee dan een gedeeld pad, houd rekening met elkaar. Wees vriendelijk voor elkaar.

SBB en NM hebben belang bij een goed contact met de bewoners, zodat er onderling meer begrip is. Wat moet er dan veranderen? Vanuit de bewoners wordt er aangegeven dat het belangrijk is dat er van beide kanten een beweging komt: de bewoners willen hun best doen om poep op te ruimen en het goede voorbeeld te geven. Zij geven aan dat NM en SBB dan ook een stap moeten zetten om het opruimen en een goede loslooproute te faciliteren. Dit betekent: meebewegen en de kans geven dat het werkt. **5.1.2e** geeft aan meer in te willen zetten op informatie en communicatie.

5.1.2e geeft aan: we kunnen het gaan proberen en over een jaar evalueren. En met 'het' wordt bedoeld: zakjes en poepbakken en kijken naar de mogelijkheden voor het vergroten van de loslooproute, met eventueel een gedeeld-gebruik-route, waar de hond los mag wanneer dat kan.

Wandelroute 'natte kruispunt': er is een tijdelijke route, vanwege het natte gebied. Er is nu een nieuwe tijdelijke route, maar deze wordt nog weer aangepast (SBB). De beheerders zijn er nu mee bezig om er een route omheen te maken. Bij de herinrichting door Prolander is er voorzien in een route om het natte kruispunt heen. Er komt een nieuw pad die weer een verbinding gaat geven met het reeds bestaande pad. De paden worden op **elkaar aangesloten**. Dit wordt echter in 2026 gerealiseerd.

Ik heb dit zelf ook even uitgezocht en ik kom tot het volgende: een natuurbeheerder heeft wettelijke taken en bevoegdheden als het gaat om natuurbescherming. Als deze taken en bevoegdheden leiden tot het opheffen van de loslooproute, ook als deze al 30 jaar bestaat, dat in het algemeen belang worden gerechtvaardigd. Als er al gewoonterecht van hondenbezitters aanwezig zou zijn, kan dit nu zomaar worden ingeroepen als het in conflict komt met wettelijke bepalingen of belangen natuurbehoud. Het gewoonterecht kan niet prevaleren boven dwingend recht, wat wetgeving op het gebied van natuurbescherming is. Gewoonterecht kan wel een belangrijke rol spelen in bijvoorbeeld het eigendomsrecht, bij bijvoorbeeld verjaring van eigendom door langdurig gebruik. Maar in het geval van de hondenloslooproute geldt dit niet, want de hondenbezitters zijn hier geen eigenaar.

5.1.2e
01/28/2025 16:01
Ik ben nog wel benieuwd wat **5.1.2e** hierover gevonden heeft.

5.1.2e
01/28/2025 16:02

Er werd hier nog genoemd vanuit het publiek dat het dan heel logisch is om de voorgestelde tweede lus bij de loslooproute te betrekken.

5.1.2e
01/28/2025 16:14

Communicatie

Meer informatieborden, positieve toon en rekening houden met elkaar.

- Aan de kant van de Meerkamp en Holtingerveld (parkeerplaats)

Welke termijn (planning)

- Voor het seizoen bebording op orde: de bordjes in de grond (maart/april 2025)
- Bakjes en zakjes z.s.m (kosten)
- Via de mail op de hoogte houden van de vorderingen

Rondvraag:

Dorpsgemeenschap Havelte: De wandelpaden zijn heel slecht. (Eigendom van SBB, ook op de berg).

Terreinorganisaties hebben beperkte financiële middelen om paden aan te pakken.

Fietspad tegenover de kazerne is heel slecht, veel gaten.

Er is een verschil in onderhoud tussen gemeentelijke paden en van de terreinbeherende organisaties. Via de kwaliteitsimpuls (subsidieregeling) provincie zijn een aantal fietspaden in het Holtingerveld verbeterd (Moerpad, De Platte en Schipslootweg en startbaan (beton). Ook voor de komende jaren heeft de gemeenteraad van Westerveld extra onderhoudsbudget voor fietspaden. Dit betreft onderhoud in de hele gemeente en zal planmatig worden aangepakt.

Notulen bijeenkomst 31/10/2023

Aanwezig

5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e

Programma

- 1. Strategisch niveau:** strategische vraagstukken/besluiten
- 2. Projectniveau:** update over de projecten vanuit Prolander
- 3. Communicatie over andere, kleinere onderwerpen:** terugkoppeling van de voorzitter van de verschillende werkgroepen over relevante zaken (OMB, handhaving, recreatie), elkaar informeren over lopende zaken en afspraken voor samenwerking over deze zaken maken.
Onderwerpen voor de nieuwsbrief
- 4. Overige onderwerpen:** te bepalen per keer.

Lopende zaken en afspraken maken

5.1.2e	5.1.2e
buiten verzoek	
5.1.2e	5.1.2e

Honden: er moet iets gebeuren aan de bebording over hondenlosloopgebieden. Het liefst voor het seizoen waarin de verschillende vormen van recreatie weer opstarten. Hoe kunnen we de routes aanleggen/heraanleggen op basis van de verschillende gebruikersvormen en wensen? Het liefst via alle beschikbare kanalen: tegen die tijd voorbereiden en heel goed communiceren. Zo creëren we een positieve impact.

Actie: contact opnemen met 5.1.2e over de bebording 5.1.2e /Prolander)

Verslag

Omschrijving: Kwartaaloverleg communicatiewerkgroep Holtingerveld

Datum en tijd: 11 juni 2024, 09:30 uur

Plaats: Natuurvriendenhuis het Hunehuis

Volgnummer:

Aanwezig: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e

Afwezig: Agendaleden.

Kenmerk:

1 Strategisch niveau: Strategische vraagstukken/besluiten (bv. stikstofbeleid, over geluiden uit de omgeving: zorgen, vragen; enz.)

Hondenpoepbeleid

- Natuurmonumenten: mededeling dat er een communicatieplan wordt geschreven om duidelijk aan te geven wat er wel en niet mag m.b.t. het hondenpoepbeleid. De inhoudelijke boodschap zal gaan over dat het HV een bijzonder gebied is en dat er verschraving nodig is voor het behouden van het heischrale grasland. In eerste instantie begint de communicatie met uitleg, dat wordt opgevolgd door borden met duidelijkere regels. De werkgroep geeft terug: 1) dat ook recreatieve medegebruikers van het stuk waar honden los mogen lopen last hebben van alle poep die er ligt. Mogelijk dat dit ook wordt meegenomen in de communicatie 2) dat er alternatieve voorzieningen moeten worden geboden, zoals bv. hondenpoepzakjes en/of een alternatieve locatie. De mogelijkheden van een alternatieve locatie hangt af van de bestemming van de strook grond van de gemeente Westerveld. 5.1.2e zoekt dit uit (zie acties). Natuurmonumenten maakt in 2025/2026 een communicatieplan, deelt het in de werkgroep om het te presenteren en extra input op te halen. Vervolgens starten ze met de uitvoering van het communicatieplan.
- Actie: 5.1.2e deelt het concept communicatieplan zodra gereed.
- Actie: 5.1.2e zoekt uit wat het bestemmingsplan van de strook van de gemeente Westerveld is met als doel om te evalueren of we een alternatieve voorziening kunnen bieden aan mensen met een hond.
  - Antwoord 5.1.2e het bestemmingsplan geeft aan agrarisch. Maar de gemeente heeft een wijzigingsbevoegdheid opgenomen naar Recreatie; dagrecreatie. Theoretisch denk ik dat een honden-uitlaatplaats daar wel onder kan vallen maar ik denk dat als er iemand met ander idee komt dat meer kans van slagen heeft. Mijn suggestie zou zijn dit zo snel mogelijk aan te kaarten met steun van NM om dit als honden-uitlaatplaats te bestemmen. Mocht er dan een ander komen met een beter idee dan is de gemeente wel min of meer verplicht om een alternatief te gaan zoeken.

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e en verzoek 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

2 - 2

buiten verzoek

3 Communicatie over andere, kleinere onderwerpen

Terugkoppeling van OMB

- 5.1.2e heeft aan de TBO's een voorstel gedaan over ATB-routes, ruiterroutes en gecombineerd gebruik van paden besproken. In het overleg is feedback gegeven op het voorstel en aangegeven wat wel en niet mogelijk is vanuit de TBO's. 5.1.2e doet een nieuw voorstel n.a.v. het gesprek dat heeft plaatsgevonden.
- De ATB-route voldoet, de ruiterroute wordt nog vastgesteld en het hondenlosloopgebied blijft deels zoals het is. Bij de poort wordt naar betere oplossingen gezocht.
- De werkgroep adviseert om hierover te communiceren via de volgende middelen en kanalen: veldwijzer, nieuwsbrief Holtingerveld, de TIP en via bebording.

Verslag

Omschrijving: Projectgroep Havelterberg

Datum en tijd: 13 februari 2024, 09:30 uur

Plaats: Natuurvriendenhuis het Hunehuis

Volgnummer:

Aanwezig: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Afwezig: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Kenmerk:

1 Welkom en opening

Kort voorstelrondje: 5.1.2e 5.1.2e (HDL) en 5.1.2e 5.1.2e (Gemeente Westerveld) stellen zich voor.

2 Strategisch niveau: Strategische vraagstukken/besluiten (bv. stikstofbeleid, over geluiden uit de omgeving: zorgen, vragen; enz.)

Overleg met dorpsbelangen en belanghebbenden van verschillende verenigingen

- Op 12 februari vond een positief en productief overleg plaats met vertegenwoordigers van dorpsbelangen, waarbij de intentie werd geuit om samen te werken met gebiedspartners. Echter, 5.1.2e uitte significante bezwaren, wat leidde tot weerstand van andere deelnemers. Het is besloten om hem, in overleg met de aanwezig deelnemers van de werkgroep, samen met vertegenwoordigers vanuit de dorpsbelangen uit te nodigen voor een wandeling en bijpraatsessie.
- De groep besprak beperkingen voor recreatieve activiteiten binnen Natura 2000 en het Natuurnetwerk Nederland. Er is consensus bereikt over het voorstel dat de ruitervereniging, mountainbikevereniging en hondenbezitters en zelf met een initiatief moeten komen voor routes en gebieden. Hierbij is benadrukt dat verwachtingen realistisch moeten zijn. Zowel voor de ruiters als mountainbikers is het mogelijk om een voorstel voor één route te ontwikkelen.
- SOVON en RAVON voeren in opdracht van 5.1.2e onderzoek uit naar geschikte gebieden voor deze routes. Dit onderzoek is medio maart afgerond. De uitslag van het onderzoek wordt besproken in een eerstvolgend overleg met de groep. Dat is het startpunt voor het ontwikkelen van de routes.

Hondenlosloopgebied

- Een belangrijk agendapunt betrof het hondenlosloopgebied, gelegen op de grote startbaan en het noordelijke gebied. Het beleid en de beheerders streven naar een herziening van het gebruik van dit gebied, gezien de complexiteiten die samenhangen met de nabijgelegen woonwijk Meerkamp. Daarnaast is de noodzaak van een opruimplicht voor hondenuitwerpselen onderstreept, waarbij de implementatie van afvalzakjes en informatieve borden als maatregelen worden voorgesteld om de overlast van uitwerpselen te verminderen.

buiten verzoek

Algemene bebording in het Holtingerveld

- Uit ervaring weten de verschillende gebruikers (vooral vaste gebruikers) niet wat hun verplichtingen zijn. Vanuit de gebiedspartners is er behoefte aan heldere, uniforme en actuele bebording waarop alle regels/teksten hetzelfde zijn.

Acties:

- *Organiseren bijeenkomst werkgroep handhaving organiseren om de bebording voor de hondenuitwerpselen en crossing te bespreken en om de algemene bebording te bespreken.*
- *Schrijven van een nieuwsbriefartikel over de samenwerking met de belanghebbenden vanuit de verschillende verenigingen over de ontwikkelingen van de routes (nieuwsbrief in Q2).*
- *Schrijven artikel nieuwsbrief met uitleg over waarom de overlast er is, waarom er niets aan is gedaan en alternatieve route.*
- *Prolander gaat in gesprek met Staatsbosbeheer om het nadrukkelijke advies van de werkgroep over te brengen.*
- *Intern overleg inschieten 5.1.2e OG, HVR): planningstechnisch & communicatiestrategie, om voorafgaand goed na te denken over de communicatie, de plannen, et cetera. Eerst op intern niveau (Prolander, Provincie, HVR), dan breder (Prolander, Provincie, WDOD, NM, SBB, HDL).*

4 Communicatie over andere, kleinere onderwerpen:

buiten verzoek

Nieuwe Toegangsregels Natuurmonumenten

- Natuurmonumenten heeft nieuwe regels ingesteld voor het bezoeken van hun terreinen, waarbij maximaal drie honden per bezoeker zijn toegestaan. Dit heeft geleid tot klachten van hondenuitlaatbedrijven, die vrezen voor hun bedrijfsvoering door de beperkingen en de toenemende drukte en overlast. Een recent interview met een lokale bewoner onderstreepte de problemen veroorzaakt door loslopende honden en uitwerpselen.

Acties

- *In de volgende bijeenkomst zal het beleid van Natuurmonumenten met betrekking tot toegangsregels en de impact op lokale gemeenschappen en bedrijven worden besproken.*

Verslag

Omschrijving: Kwartaaloverleg communicatiewerkgroep Holtingerveld

Datum en tijd: 15 oktober 2024, 10:00 uur

Plaats: Brasserie Puur te Diever

Volgnummer:

Aanwezig: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Afwezig: Agendaleden.

Kenmerk:

1 Strategisch niveau: Strategische vraagstukken/besluiten (bv. stikstofbeleid, over geluiden uit de omgeving: zorgen, vragen; enz.)

Gebiedsvisie TBO's

- Ingebracht door 5.1.2e 5.1.2e (Natuurmonumenten).
- De TBO's, inclusief Defensie, ontwikkelen gezamenlijk een integrale gebiedsvisie, gebaseerd op het N2000-beheerplan, als een soort vervolg op de Integrale Visie Havelte-Oost uit 2008
- Er wordt gekeken naar welke terreinen de TBO's hebben, de ervaren (recreatie)druk en wat ze daarmee willen/moeten.
- Uit de visie zullen concrete acties en maatregelen voortkomen, zoals bijvoorbeeld verleggen of initiëren van recreatieve routes.
- Prolander vraagt om afstemming, omdat tijdens de laatste bijeenkomst voor projectgebied Havelterberg veel vragen over recreatie naar voren kwamen. Prolander wil aan verwachtingsmanagement richting de omgeving kunnen doen.
- Er werd besproken dat wanneer er nu al mogelijkheden zijn om zaken aan te pakken, zoals de ATB-route verplaatsen, dit niet hoeft te wachten op de gebiedsvisie.
- **Actie: TBO's die deelnemen aan de werkgroep (Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en Het Drentse Landschap) houden de werkgroep communicatie op de hoogte van de voortgang en stemmen af met Prolander i.v.m. verwachtingsmanagement richting het gebied.**

Hondenbeleid namens Natuurmonumenten (met name gericht op de Grote Startbaan e.o.)

- Ingebracht door 5.1.2e 5.1.2e (Natuurmonumenten).
- Context: honden zijn toegestaan in het gebied, mits aangelijnd en met opruimplicht van uitwerpselen, wat in de praktijk vaak niet gebeurt.
- De TBO's hebben gemerkt dat de regels over recreëren met honden niet goed duidelijk zijn bij de doelgroep.
- De komende 1 à 1,5 jaar wordt ingezet op preventieve communicatie: duidelijkere bebording en publicaties in lokale kranten, met als doel bezoekers bewust te maken van het belang van de regels en hun medeverantwoordelijkheid voor het gebied.
- Aanvulling van 5.1.2e geef aan dat als men hun verantwoordelijkheid niet neemt, dat er dan gehandhaafd moet gaan worden en dat dit niet wenselijk is.
- **Actie: 5.1.2e houdt de werkgroep op de hoogte van de voortgang en de resultaten.**

Algemene bebording

- Ingebracht door 5.1.2e 5.1.2e (HVR) n.a.v. de vorige communicatiewerkgroepbijeenkomst.
- Context: de werkgroep heeft de wens uitgesproken om algemene bebording in het Holtingerveld te realiseren. Destijds in 2008 is gekozen om in het gebied te werken met

algemene bebording (redenen: voorkomen dat als er een "woud" aan borden ontstaat, de attentiewaarde afneemt als er veel bebording staat). Voor de gebruiker is het niet interessant te weten van wie welk stuk grond is. TBO's zouden overeenstemming moeten vinden over de gebruiksregels, omdat het anders veel te diffuus is voor de gebruiker.

- Actie van de vorige keer was dat **5.1.2e** **5.1.2e** het voorstel voorlegt aan **5.1.2e**. Dat is gedaan en besproken. Conclusie: de bebording moet inderdaad anders, maar juridisch is het uitdagend om een sluitende vorm van algemene bebording te realiseren.
- De nieuwe vorm van bebording zal onderdeel worden van de gebiedsvisie van de TBO's.
- Het recreatieschap is bezig met een inventarisatie van diverse vormen van recreatieve bebording, waarbij Natuurmonumenten al een volledige inventarisatie beschikbaar heeft.
- **Actie:** **5.1.2e** koppelt **5.1.2e** en **5.1.2e** aan elkaar.

Geluiden uit de omgeving

- Geen signalen vanuit de TBO's.

Holtingerveld bewonersoverleg

donderdag 1 februari 2024 16:06

Ideeën van: 5 1 2 e

Ik heb nog even na zitten denken over de werkgroep Recreatie. Zouden we een koppeling kunnen maken met duurzaamisme?

Zo krijg je dan in de organisatie van Nationale Parken – twee werkgroepen.

In 2009 hebben verschillende partijen samen een Integraal Plan Holtingerveld opgesteld. Daarin staat een balans tussen natuurontwikkeling en recreatieve ontsluiting. Een van de grote projecten uit dat plan was het realiseren van een toegangspoort. Daarnaast is de bebording op elkaar afgestemd en zijn er nieuwe routes voor MTB, ruiters en hondenlooppaden afgesproken. Het initiatief van deze ontwikkelingen werd getrokken vanuit een werkgroep Recreatie. Ergens in 2017-2018 is het project toegangspoort afgerond en ook de werkgroep niet meer bij elkaar gekomen (voor zover ik kan overzien had dat er vooral mee te maken dat een collega van mij andere werkzaamheden is gaan doen en er nooit een opvolger is gekomen).

Parallel hieraan is het Holtingerveld aangewezen als Natura 2000 gebied en is er in 2016 een Beheerplan N2000 vastgesteld. Het idee was dat het Beheerplan N2000 voor een belangrijk deel het integraal plan zou vervangen. Inmiddels alweer flink wat jaren verder moeten we constateren dat Natura 2000 en bijbehorende beheerplannen steeds meer in het juridisch circuit beland zijn en dat het doel Natuur beschermen de overhand heeft gekregen ten opzichte van andere belangen. Dat is niet uniek voor het Holtingerveld, maar leidt wel tot onbegrip en verwarring, juist omdat het integraal plan duidelijk het dubbele doel van beschermen en beleven diende.

In februari 2022 hebben 5.1.2e van de gemeente en ik voor het eerst gesprekken met een afvaardiging van de dorpen gevoerd, naar aanleiding van een aantal incidenten. We zijn ook het veld in geweest en hebben onze politiek bestuurders betrokken. We hebben anderhalf jaar lang niet regelmatig met elkaar gesproken en de problemen versand. Een heel mail hoog over denk ik dat we de problemen begrijpen, respect hebben voor elkaar belangen, maar ondertussen nog geen oplossing gevonden hebben. Daarbij hebben verdriete persoonlijke omstandigheden zowel bij de vertegenwoordiging uit de dorpen als bij ons ertoe geleid dat het proces afgelopen half jaar stil heeft gelegen. Het is goed om het nieuwe jaar met frisse moed de zaak weer op te pakken. Het toeval wil dat Jan Gilderden een mail stuurde met een vraag over de stand van zaken en Gerrie en ik vanochtend bij elkaar zaten om de doorstart te bespreken.

De juridische kaders van N2000 zijn voor ons een gegeven. We hebben ook te maken met eigendommen van terreinorganisaties, waar we geen zeggenschap over hebben. En tegelijkertijd vinden wij dat beleven van het gebied wel moet kunnen. Niet alles kan overal. Maar als er niets meer kan in het Holtingerveld, is dat ook niet goed. Wij willen ons inspannen om een oplossing voor recreatief gebruik te vinden. Voor het Dwingerveld en Drents-Friese Wold is afgelopen jaar door Sovon en Raxon een gevoeligheidskaart opgesteld ten behoeve van recreatie (te vinden op de site: https://www.provincie-drenthe.nl/publicaties/115856/2023_toerismeonderzoek_dfw_en_dwingerveld_versie_11-24.pdf). Door een misverstand is het Holtingerveld niet meegenomen. Ik heb nu een aanvullende opdracht gegeven om ook het Holtingerveld in kaart te brengen; als het goed is, is die kaart eind maart beschikbaar. Ik verwacht dat de zonering Holtingerveld vergelijkbaar zal zijn met die van het Dwingerveld; kortom lijnen de natuurbeheersing zal weinig "witte" ruimte zijn. De terreinbeheerders heb ik deze zomer gesproken. Zij bevestigden dat beeld en zien liever minder dan meer (nieuwe) recreatie in het gebied.

Wij zouden graag opnieuw met jullie om tafel om de balans op te maken. Wat vinden we dat er echt moet kunnen en welke (creatieve) oplossingen zijn daarvoor. We zitten nog steeds met een knelpunt op de ruiterroute en de MTB route. De borden zijn niet meer actueel. Loslopende honden leveren op een aantal punten echt problemen op (niet alleen voor de natuur, ook voor de relatie met andere gebruikers). De aanbevelingen uit paragraaf 4.5 van het hiervoor genoemde rapport, zouden we ook kunnen benutten voor het Holtingerveld. Periodieke afsluiting is in onze regio tot nu toe nog niet toegepast, maar wellicht biedt dat voor sommige knelpunten wel een oplossing.

Wij stellen voor om op 6 februari in de ochtend of 8 februari in de middag met jullie in overleg te gaan om de klokken weer gelijk te zetten en afspraken te maken. Wellicht is het dorpshuis Uffelte beschikbaar voor overleg?? Ik hoor graag of jullie dit zien zitten, wie erbij willen zijn en zo nodig of er andere ideeën zijn. Graag ontbreekt ik wie er kan op een van beide opties en er ook bij aanwezig wilt zijn. Alvast dank en tot snel weerzien.

"problemen"

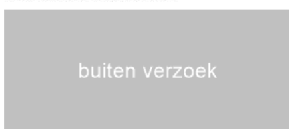
Knelpunten N2000 HV is relatief klein gebied met heel veel zeer gevoelige natuurwaarden. Van oudsher werd het extensief gebruikt, maar wel door heel veel verschillende recreatiedoelgroepen. Nu recreatie overal onder druk staat, leidt dit tot aanzuigende werking op holtingerveld. Gevoel van wantrouwen, overheid neemt ons belang niet serieus, worden te laat betrokken, voldongen feiten

Marketing en communicatie gaat ook over regels en gedrag.

Agenda 8 februari

Kennismaken - wie is wie?

Wat is actueel? Waar lopen we tegenaan?

Gebruikers zitten mekaar ook in de weg.

Communicatie is niet in orde.
Routes voor inwoners en recreanten - algemeen belang

(provincie/NP natuuroppgave groot, beperkingen (juridisch) steeds dwingend - geïnvesteerd in toegangspoort, belang van beleven/toegankelijkheid, wel behoudens/eigenaren op een klein stuk grond. Maar niet alles kan overal. Hoe doen we dat?

1e week april avond vervolg overleg.

Kaart habitat + eigenarenkaart delen, hondenroute
buiten verzoek

Project Recreatiezonering Holtingerveld: Balans tussen natuurkwaliteit en natuurbeleving

Aanleiding

Het Holtingerveld is een Natura 2000-gebied met hoge ecologische waarden, onder meer als leefgebied voor kwetsbare soorten reptielen, broedvogels en bijzondere flora. Hoewel het gebied niet is aangewezen als Nationaal Park, vormt het geografisch en ecologisch een belangrijk onderdeel van de Drents-Friese grensstreek. In dit kader neemt het Holtingerveld een strategische positie in binnen het ruimtelijk en ecologisch netwerk van natuurgebieden in Zuidwest-Drenthe.

In de afgelopen jaren is de recreatieve druk in het Holtingerveld aantoonbaar toegenomen. Deze toename hangt samen met landelijke trends zoals meer binnenlandse recreatie, lokaal natuurgebruik en de groei van activiteiten als wandelen, fietsen, hardlopen en het uitlaten van honden. Hoewel recreatie bijdraagt aan gezondheid en landschapsbeleving, kan ongerichte druk leiden tot verstoring van natuurwaarden en verslechtering van de staat van instandhouding van habitattypen en soorten – hetgeen haaks staat op de verplichtingen uit de Habitatrichtlijn.

Uit het (in ontwikkeling zijnde) Natura 2000-beheerplan blijkt dat met name de heide van het militaire oefenterrein en de bossen van het Ooster- en Westerzand gevoelig zijn voor verstoring van typische broedvogels. Ook vennen en stuifzanden, belangrijke leefgebieden voor herpetofauna, lopen risico door een hoge paden- en routedichtheid, met name door mountainbikeroutes. Reptielen en amfibieën worden regelmatig slachtoffer van overrijding, mede doordat ze zich traag verplaatsen en verharde paden gebruiken om op te warmen (Brinkman et al., 2023). Risicogebieden zijn onder andere het Uffelterzand, Uffelterveen, het oefenterrein Havelte-Oost (inclusief genieput), en de omgeving van de Studentenkampweg. Hier worden ook verstoringen door loslopende honden en ruiters gemeld, met negatieve gevolgen voor soorten als de gevleete witsnuitlibel en de kamsalamander.

De Ecologische Autoriteit en onderzoekers als Brinkman et al. pleiten voor een brede knelpuntenanalyse en noemen diverse mitigerende maatregelen, zoals herrotering, fysieke begrenzing van kwetsbare zones, gebruik van schermen en tunnels voor herpetofauna, en het onmogelijk maken van betreding van gevoelige plekken. Zonder toezicht en handhaving is het effect van dergelijke maatregelen echter beperkt. De cumulatieve impact van recreatie moet nadrukkelijk worden meegewogen bij maatregelbepaling en vergunningverlening.

Het Nationaal Programma Nationale Parken benadrukt het belang van een integrale benadering van natuur, landschap, cultuurhistorie, recreatie en gezondheid. Daarbij wordt gestuurd op het versterken van de kwaliteit van natuurgebieden én het verantwoord faciliteren van recreatie. In lijn met deze ambitie en op basis van de natuurdoelen voor het Holtingerveld, wil de provincie Drenthe – in afstemming met

partners – toewerken naar een onderbouwde en gedragen recreatiezonering, waarin natuurbehoud en duurzame recreatie hand in hand gaan.

Probleemstelling

De toegenomen en ruimtelijk ongecoördineerde recreatiedruk in het Holtingerveld zet de instandhoudingsdoelen van kwetsbare natuurwaarden onder druk en leidt lokaal tot verstoring van soorten en habitats. De huidige padenstructuur, het ontbreken van duidelijke zonering en beperkte handhaving zorgen ervoor dat recreatie zich ook richt op ecologisch gevoelige delen van het gebied. Hierdoor ontstaan spanningen tussen natuurbelangen en recreatief medegebruik. Er ontbreekt op dit moment een samenhangende, gedragen aanpak waarmee recreatiestromen gericht worden gestuurd naar robuustere zones, terwijl kwetsbare gebieden effectief worden beschermd. Dit vormt een knelpunt voor het realiseren van zowel de Natura 2000-doelstellingen als voor het ontwikkelen van een toekomstbestendige en kwalitatieve natuurbeleving. Er is daarom behoefte aan een recreatiezonering die ecologische draagkracht respecteert, recreatieve beleving mogelijk maakt en aansluit bij provinciaal beleid, het Natura 2000-beheerplan en het Nationaal Programma Nationale Parken.

Doelstelling

Het doel van dit project is het ontwikkelen van een **ruimtelijk zoneringsvoorstel** voor het Holtingerveld dat:

- de bescherming en versterking van kwetsbare natuurwaarden waarborgt;
- recreatiedruk stuurt naar robuustere, minder gevoelige zones;
- bijdraagt aan een hoogwaardige en toekomstbestendige natuurbeleving;
- aansluit bij provinciaal beleid, Natura 2000-verplichtingen en het NPNP.

Indien zonering niet realiseerbaar blijkt dienen mitigerende maatregelen genomen en handhaving in het gebied onderzocht te worden.

Benodigdheden en aanpak

Gegevens verzameling

De verzameling van data wordt opgebouwd op basis van reeds beschikbare gegevens, aangevuld met recente recreatiegegevens:

Ecologische gegevens:

Van belang zijn hierbij het gedrag van (kwetsbare) soorten, de habitatkwaliteit en verspreiding.

- Natura 2000-beheerplan Holtingerveld (in herziening),
- Verstorings- en zoneringsonderzoek Holtingerveld, Dwingelderveld en Drents-Friese Wold (RAVON/SOVON)
- Beschikbare soortgegevens van flora en fauna (intern/extern).

Recreatiegegevens

Van belang is hierbij gedetailleerde inzicht in bezoekersstromen, profielen en beleving.

- Ginder-studie bezoekersstromen (2023),
- aanvullende kwantitatieve bezoekersdata via Resono (mobiele data-analyse).
(Aanvraag voor verkennend gesprek en offerte is gedaan)

Infrastructuurgegevens:

Hierbij van belang zijn de huidige paden- en wegenstructuur, faciliteiten en toegangspoorten.

- Ginder-studie bezoekersstromen (2023),
- Verstorings- en zoneringsonderzoek Holtingerveld, Dwingelderveld en Drents-Friese Wold (RAVON/SOVON).

Overige gegevens:

- Gedetailleerd inzicht in de huidige eigendom situatie;

3.2 Interne capaciteit en expertise

Binnen de provincie zijn specialisten beschikbaar op het gebied van ecologie, recreatie, GIS, dataverwerking en visualisatie. Deze expertise wordt ingezet voor data-analyse, en vertaling daarvan naar mogelijke recreatiezoneringsplannen. Ter verkenning worden gesprekken gevoerd met:

- 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e, Team Natuur
- Dataspecialisten (5.1.2e 5.1.2e ?)
- GIS specialist (?)

3.3 Werkwijze en werkpakketten

Het project wordt gefaseerd uitgevoerd aan de hand van de volgende onderdelen:

1. **Inventarisatie en ontsluiting:** Verzamelen en structureren van bestaande ecologische en recreatieve data. Verzamelen van aanvullende mobiele bezoekersdata via Resono.

2. **Analyse knelpunten:** Overlay van natuurgevoeligheid en bezoekersdruk met behulp van GIS. Identificatie van verstoringgevoelige zones versus intensief gebruikte recreatiegebieden.

3. **Scenario-ontwikkeling:** Ontwikkelen van zoneringscenario's op basis van kwetsbaarheid, draagkracht en gebruiksdruk. Hierbij wordt gekeken naar het verleggen, afsluiten of herinrichten van routes, het toepassen van gedragsmaatregelen en het inzetten van communicatie.

4. **Participatie en afstemming:** Overleg en afstemming met terreinbeheerders (o.a. Natuurmonumenten, Defensie), gemeenten, recreatieve partijen, IVN, lokale bewoners en belangenorganisaties.

5. **Opstellen zoneringsvoorstel:** Ruimtelijk onderbouwd voorstel met kaarten, maatregelen en onderliggende data. Input voor besluitvorming over beheer, recreatie en inrichting in het Holtingerveld.

Verwachte resultaten

- Een gedragen voorstel voor recreatiezoning Holtingerveld;
- Inzicht in de balans tussen natuurwaarden en recreatiedruk;
- Versterking van samenhang en synergie met omliggende nationale parken;
- Aansluiting bij doelen van het NPNP en Natura 2000.

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Aan: 5.1.2e 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl
Onderwerp: RE: afspraak over hondengebied Havelte
Datum: donderdag 4 juni 2026 14:15:00
Bijlagen: [image001.png](#)
[image002.png](#)
[image003.png](#)
[image004.png](#)
[image005.png](#)
[image006.png](#)
[image007.png](#)
[image008.png](#)
[image009.png](#)

Goedemiddag,

Dan kom ik op het volgende lijstje. Klopt dat? (ook de mailadressen?) dan zet ik een datumprikket uit. (locatie gemeentehuis?)

Gemeente Westerveld:

5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl
5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>

Provincie Drenthe/Prolander

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e en ondergetekende

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

provincie **Drenthe**

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag tot en met donderdag
<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
[+31 592 365555 | post@drenthe.nl](mailto:post@drenthe.nl)
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
Verzonden: donderdag 4 juni 2026 13:34
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl>
CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: afspraak over hondengebied Havelte

Hoi 5.1.2e

Wellicht 5.1.2e 5.1.2e (Groen) aanhaken in het kader van inrichting en beheer?
Daarnaast zou ik ook 5.1.2e aan laten haken (budgetbeheer Grondzaken).

JZ is naar mijn idee niet per se nodig bij het overleg. Vanuit Grondzaken houd ik mij bezig met de juridische overdracht. Als er iets juridisch gecheckt moet worden, leg ik het wel voor aan JZ.

Dhr. 5.1.2e | 5.1.2e
GEMEENTE WESTERVELD | Postbus 50, 7970 AB Havelte | Raadhuislaan 1, 7981 EL Diever
E info@gemeentewesterveld.nl | www.gemeentewesterveld.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>

Verzonden: donderdag 4 juni 2026 10:38

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>

Onderwerp: FW: afspraak over hondengebied Havelte

Hi 5.1.2e

Zie onderstaand. Wie zouden wij vanuit intern hierbij moeten laten aanhaken?

- 5.1.2e 5.1.2e > natuur
- RO > bestemming
- Juridische zaken ?

Tot horens,

5.1.2e 5.1.2e | 5.1.2e
GEMEENTE WESTERVELD | Postbus 50, 7970 AB Havelte | Raadhuislaan 1, 7981 EL Diever
T 5.1.2e E 5.1.2e @gemeentewesterveld.nl | I www.gemeentewesterveld.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@5.1.2e.nl>

Verzonden: dinsdag 2 juni 2026 15:47

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>

Onderwerp: FW: afspraak over hondengebied Havelte

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>

Datum: dinsdag, 2 juni 2026 om 10:53

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@5.1.2e.nl>

Onderwerp: afspraak over hondengebied Havelte

Dag 5.1.2e

Heb je al namen en mailadressen van de gemeentelijke collega's die aanwezig moeten zijn bij het overleg over de aankoop, inrichting en overdracht van de grond? Ik zou graag deze maand nog een overleg inplannen

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

+31 592 512e

werkdagen: maandag tot en met donderdag

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).

Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

*****

***** Disclaimer: De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen. De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.

*****

*****

Vragen over recreatie

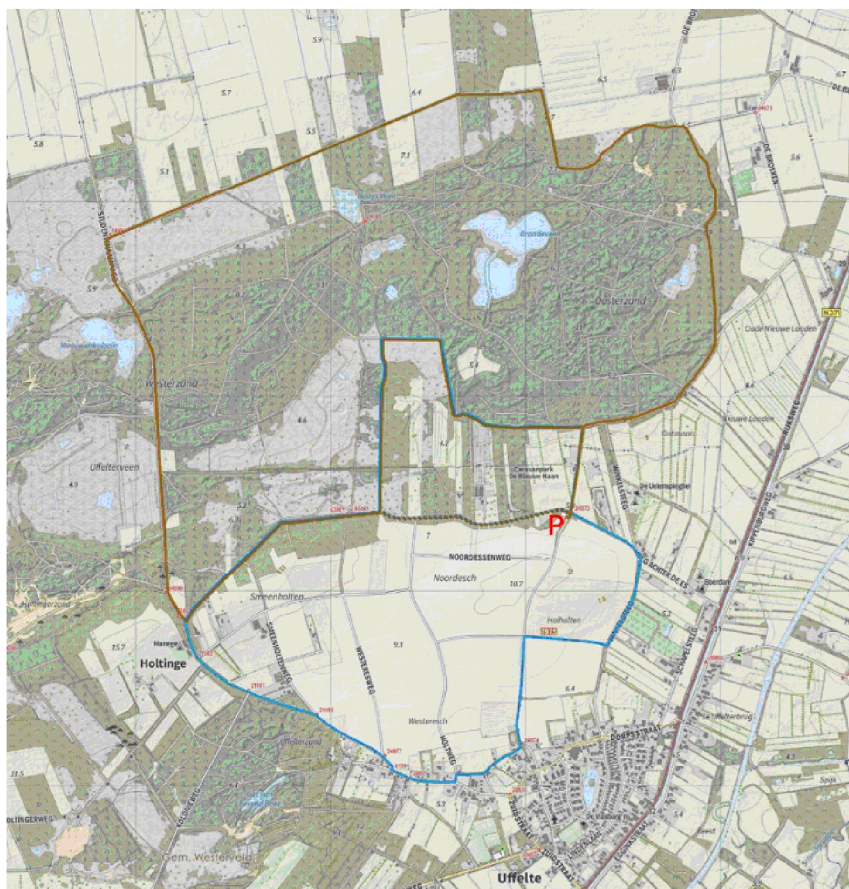
Q Hoe zit het met de routes voor de verschillende soorten recreanten (fietsers, wandelaars, MTB, ruiter)

A Sinds de vorige bijeenkomst (juni 2024) zijn er gesprekken geweest tussen Provincie, Gemeente, terreinbeheerders en de verschillende gebruikersgroepen over aanpassing van de recreatieroutes. Aanleiding hiervoor waren de zorgen over het delen van paden (bijv. ruiters en MTB'ers), de verstoring van de natuur en de begaanbaarheid van de paden. N.a.v. deze gesprekken zijn de routes voor MTB'ers en ruiters aangepast. Z.o.z. voor deze routes. De fietspaden blijven ongewijzigd. De huidige wandelpaden blijven ook toegankelijk, evenals de nieuw aan te leggen paden in het plangebied.

buiten verzoek

Q Waar mag ik straks mijn hond uitlaten? En ook los?

A In het hele Holtingerveld zijn honden welkom, mits ze aangelijnd zijn. Er lopen op dit moment gesprekken over de hondenloslooproutes in het gebied. Daarbij wordt er momenteel ook gekeken naar de mogelijkheden voor een losloopgebied tussen het plangebied en de woonwijk. Op dit moment kan de huidige loslooproute nog gebruikt worden (zie kaart op ommezijde). Volg daarbij de borden in het veld.

Ruiter- en menroutes Holtingerveld

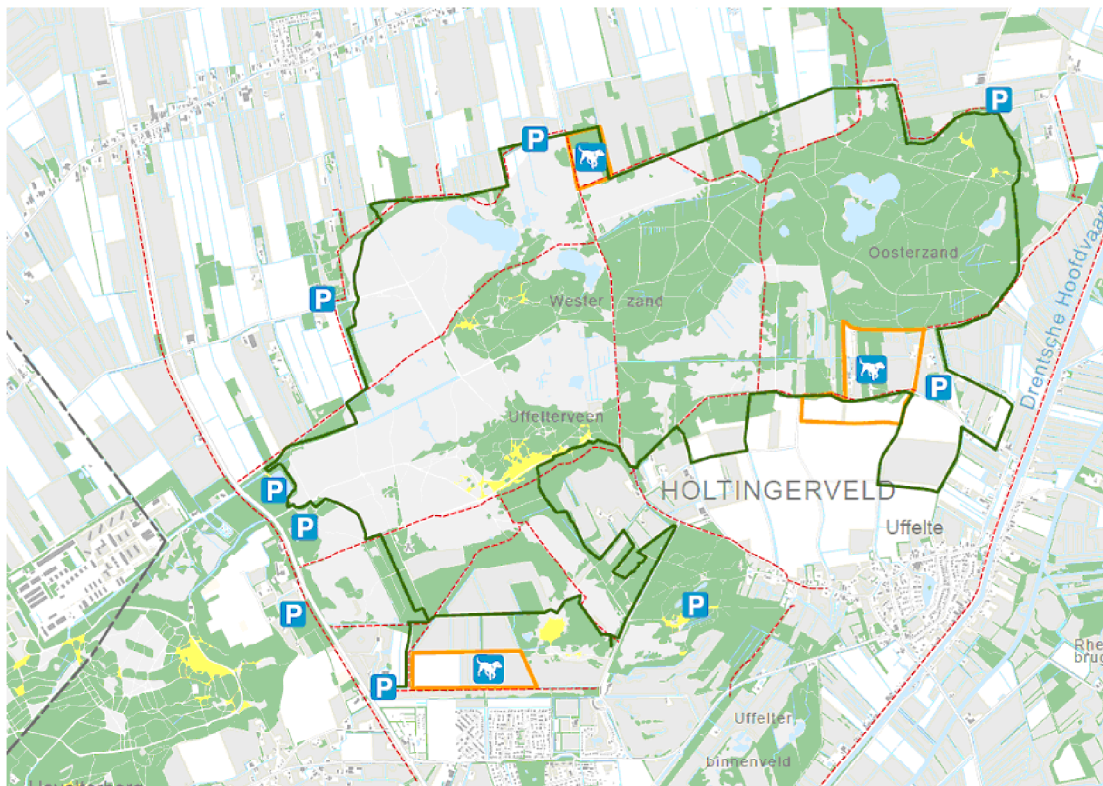
Blauwe route: 8km
Bruine route: 12km

Parkeerplaats:
Kruising Postweg/
Weg achter de Es
in Uffelte

Recreatieschap **Drenthe**

Stichting
**Paardenroutes
Drenthe**

Actuele ruiter- en menroutes in het Holtingerveld

Actuele MTB- en hondenloslooproutes in het Holtingerveld

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: concept verslag gebruikersgroep Holtingerveld
Datum: donderdag 11 juni 2026 15:59:31
Bijlagen: [image010.png](#)
[image011.png](#)
[image012.png](#)
[image013.png](#)
[image014.png](#)
[image015.png](#)
[image066680.png](#)
[image833681.png](#)
[image769538.png](#)
[image371171.png](#)
[image453248.png](#)
[image506269.png](#)
[image742229.png](#)
[image981344.png](#)

Dag 5.1.2e, 5.1.2e e.a,

Soms verdwijnen goede voornemens als sneeuw voor de zon. Jullie mail is onbedoeld ergens heel diep onderaan de stapel beland. Excuus daarvoor.

Een kaart met inzicht in de terreineigenaren is te vinden op de website [Groepsactiviteit organiseren in Holtingerveld | Holtingerveld](#)

Recreatie zijn alle vormen van buitensport en buiten bewegen/vertoeven. Dus ook uitlaten van de hond. Maar niet elk gebied is geschikt voor alle vormen van recreatie. Een goede hondenloslooproute is zeker een mooie toevoeging aan het pakket recreatie. Maar effecten van loslopende honden botsen wel met doelstellingen voor de bijzondere natuur in het Holtingerveld (en die bijzondere natuur zit op zoveel plekken in het Holtingerveld, dat er geen ruimte is voor de gewenste lange route). Dat gaat enerzijds om het vermestende effect van hondenpoep, maar ook over medicijnresten en anti-vlooiën middelen. En niet in de laatste plaats het verstorende effect van loslopende honden op andere dieren. Daarom werken we aan een alternatief tussen de woonwijk en het Holtingerveld.

Ook wij vinden het jammer dat er niet meer gebruikers vertegenwoordigd zijn in het overleg. In theorie zouden de dorpsbelangen de "gewone" wandelaar en fietser moeten vertegenwoordigen. Mensen met een fysieke beperking, zouden we er graag bij hebben.

De afsprakenlijst is een korte samenvatting/checklist van afspraken en acties. Voor uitgebreidere informatie, kun je het verslag erop naslaan.

Verantwoordelijke hebben we in principe 1 organisatie/persoon neergezet. Dat wil niet zeggen dat anderen geen rol hebben. Maar als ik gemeente/terreinbeheerders zet, zijn er potentieel 6 partijen die allemaal naar elkaar kunnen kijken en dan gebeurt er zeker niets. De gemeente Westerveld zal de plusgebruikers bij elkaar roepen als er voortgang is.

20 april was het moment waarop de terreinbeheerders hun gebiedsvisie ondertekenden. Voor die tijd konden stukken en kaarten niet gedeeld worden, en dus had het weinig zin om daarvoor al in overleg te gaan over de effecten van de gebiedsvisie. Dat stond overigens ook toegelicht in het verslag zelf. De beheerders hebben besloten dat de gebiedsvisie voor hen een intern werkdocument is. Dus dat wordt niet als geheel met anderen gedeeld. De kaders voor de gebiedsvisie worden bepaald door het Beheerplan Natura 2000 Holtingerveld, waarvan de zienswijzen op dit moment verwerkt worden. Zodra dat Beheerplan is vastgesteld, biedt dat het juridisch kader voor maatregelen en handhaving. Tot die tijd is het huidige Beheerplan N2000 Holtingerveld het juridische kader.

Ik probeer m'n leven te beteren, maar mocht het weer zo lang duren dat ik antwoord geef, schroom niet om een herinnering te sturen of te bellen.

Met vriendelijke groet

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Werkdagen maandag tot en met donderdag

Telefoonnummer 0592 5.1.2e

www.regionaallandschap-drenthe.nl

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Oerlandschap
Holtingerveld

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag tot en met donderdag
<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e <hondenlosloop@gmail.com>
Verzonden: zaterdag 28 maart 2026 10:28
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: Re: concept verslag gebruikersgroep Holtingerveld

Goedemorgen 5.1.2e

Dank voor de uitgebreide notulen.

Hieronder een paar opmerkingen en/of aanvullingen.

Algemene indruk.

Graag ook aandacht voor meerdere doelgroepen. jullie benoemen recreatie. Wij verstaan onder recreatie juist ook het loslopen met onze honden en ook gasten die vanuit elders komen. Een goede hondenloslooproute is wat ons betreft dus juist een belangrijk onderdeel van recreatie.

We betreuren het dat het overleg niet breder gedragen wordt door meerdere verenigingen en organisaties binnen onze gemeente. Bijvoorbeeld de "gewone" gebruikers, wandelaars zonder hond of fietsers en zoals eerder genoemd mensen met een beperking. bijvoorbeeld die slecht ter been zijn of afhankelijk van rollator - scooter. mobiel.

Jullie hebben het over milieudruk wat natuurlijk heel belangrijk is maar de reden dat de hondenlosloop in de toekomst opgeheven wordt is naar wij horen onder andere stikstof en bijzondere natuurgebieden. echter zijn er ook minder kwetsbare gebieden in deze regio.

Punten in het verslag:

Pagina 3 - 5.1.2e 5.1.2e noemde op deze vergadering dat een deel van de ruiterroute gevaarlijk is. We vinden dat niet terug in het verslag.

Pagina 5 en 6: Fijn dat er nu afspraken staan en er een actielijst is! Graag zouden we deze toch concreter willen zien, bij het kopje verantwoordelijken horen namen van personen te staan. Het is voor ons onduidelijk wie je nu waar op kunt aanspreken.

Bij de actie communicatie over lopende trajecten verbeteren en inventariseren. Wat wordt hiermee bedoeld? Juist dit is een punt om meer toe te lichten in het kader van communicatie. Wat wil men doen en wat gaat men verbeteren? En vooral HOE!

Bij actiepunt overleg plus gebruikers voortzetten en alternatieve routes bespreken staat bij de verantwoordelijke de gemeente. Hierbij horen volgens ons ook de terreineigenaren.

Het is ons onduidelijk waarom 20 april zo zwaarwegend is. Zou dit op korte termijn alsnog toegelicht kunnen worden? Juist omdat het blijkbaar een essentiële datum is in dit proces.

Graag ontvangen we een kaart met daarop de terreineigenaren.

Met vriendelijke groeten namens de Kerngroep Hondenloop 5.1.2e en 5.1.2e

Op wo 25 mrt 2026 om 11:11 schreef 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>:

Bijgevoegd het concept verslag van de bijeenkomst Gebruikersplatform Holtingerveld. Bij vragen kun je me bellen of mailen.

Het verslag staat ook op de website, waar je ook de verslagen van de andere 2 gebruikersgroepen kunt vinden [Bewoners | Portalsite Drents-Friese Grensstreek](#)

Met vriendelijke groet

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Werkdagen maandag tot en met donderdag

Telefoonnummer 5.1.2e

www.regionaallandschap-drenthe.nl

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag tot en met donderdag

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

[+31 592 365555](tel:+31592365555) | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Pagina('s) word(t)/(en) niet verstrekt

1 - 6

Reeds openbaar

(https://www.provincie.drenthe.nl/publish/pages/145123/2026_03_12_concept_verslag_gebruikersgroep_holtingerveld.pdf)

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Aan: "Alfred Schoenmaker"; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Cc: 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: RE: Gisteravond informatieavond Prolander in Havelte geweest?
Datum: donderdag 12 maart 2026 09:44:00
Bijlagen: [image001.png](#)
[image002.png](#)
[image003.png](#)
[image004.png](#)
[image005.png](#)
[image006.png](#)

Goedemorgen Alfred,

Vervelend dat jij niet op de hoogte was van de inloopavond. 5.1.2e 5.1.2e en de medewerkers van vergunningverlening van de gemeente waren wel bij de avond betrokken en ook aanwezig. Frank Foreman is via de BAC namens de gemeente betrokken.

De aankondiging stond op de website van natuur zuidwest Drenthe [Definitief ontwerp Havelterberg vastgesteld: kom naar de inloopbijeenkomst! | Zuidwest - provincie Drenthe](#) en zal ook via de digitale nieuwsbrieven verspreid zijn (tip, meld je aan voor de nieuwsbrief – moet anders kunnen, maar dan krijg je in ieder geval wat ook met inwoners gecommuniceerd wordt)

Voor de medewerkers die voor vragen ingeschakeld waren, is een Q&A gemaakt. Ik heb die zelf niet gezien. Er is mij wel gevraagd wat ze over hondenlos konden melden (er zijn geen wijzigingen ten opzichte van wat jij al weet). Als het goed is, is dat dus ook geantwoord. Maar ik kan niet garanderen dat iedereen zich letterlijk aan de tekst van de Q&A gehouden heeft. En je weet ook nooit wat mensen "horen" ook als het correcte antwoord gegeven is.

Mijn input voor de Q&A over de honden was:

5.1.2e gaf aan dat met gebruikersgroepen is gecommuniceerd over de plannen voor een losloopgebied. Hierbij is aangegeven dat het hier (deels) gaat om particulier eigendom, dat de huidige eigenaar hier uiteraard wel mee moet instemmen. We kunnen communiceren dat we aan het kijken zijn wat mogelijk is, dit loopt dus nog. Het idee is dat het moment dat een losloopgebied is gerealiseerd, de huidige loslooproutes eruit gaan. Verder gaf ze aan dat we vooral niet te veel moeten ingaan op de 'wat als'-vraag, dus 'wat als' dit niet lukt. We zetten nu in op het losloopgebied en mocht dat niet lukken, moeten we dan verder kijken. Verder gaf 5.1.2e aan dat we het al dan niet los laten lopen van honden ook niet te veel moeten koppelen aan de inrichting van het projectgebied, aangezien het een breder vraagstuk is.

Over MTB heb ik geen weet van veranderingen. Volgens mij is de huidige MTB route al aangepast aan de meest kwetsbare delen en hoeft daar de komende jaren niets gewijzigd te worden.

Overigens kreeg ik terug van mijn collega die erbij was, dat er vooral veel zorgen geuit zijn over "afsluiten" van het gebied naar aanleiding van geruchten die de ronde doen over de gebiedsvisie die de terreinbeheerders opstellen. Ik heb Natuurmonumenten gevraagd om de gebiedsvisie op 9 april te bespreken in het kernteam voor het Overlegorgaan, om in ieder geval het kernteam mee te nemen, voordat de gebiedsvisie eind april openbaar wordt.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag tot en met donderdag
<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: Alfred Schoenmaker <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>

Verzonden: donderdag 12 maart 2026 08:32

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>

Onderwerp: Gisteravond informatieavond Prolander in Havelte geweest?

Beste 5.1.2e

Gisteravond ontving ik een bericht vanuit Havelte dat er een informatieavond is geweest waarbij Prolander aanwezig was.

Er is daar gesproken en er zijn uitspraken gedaan over het hondenlosloopgebied en de MTB route. Er zijn blijkbaar ontwikkelingen waar ik niet van op de hoogte ben.

5.2.1

Vraag: Zou jij me bij kunnen praten hoe hier de vork in de steel zit.

Alvast bedankt,

Met vriendelijke groet,

Alfred

*****
***** Disclaimer: De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen. De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.
*****
*****

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e 5.1.2e Alfred Schoenmaker
Onderwerp: RE: Loslooproute
Datum: maandag 30 maart 2026 09:23:00
Bijlagen: [image001.png](#)
[image002.png](#)
[image003.png](#)
[image004.png](#)
[image005.png](#)
[image006.png](#)

Dag 5.1.2e Alfred,

Ik merk bij mezelf weerstand om de discussie weer vanaf het begin over te doen. De huidige hondenloslooproute kan niet zo blijven. Daar zijn we toch duidelijk over geweest? Deze gaat over het te natte kruispunt, langs/over het stuifzand en loopt voor een groot deel samen met de MTB route, wat geen goede combinatie is. Hoe kijken jullie aan tegen deze mail van de hondenlosloop club?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag tot en met donderdag
<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
[+31 592 365555](tel:+31592365555) | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@hotmail.com>
Verzonden: zaterdag 28 maart 2026 10:49
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>; Alfred Schoenmaker <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>
Onderwerp: Loslooproute

Goedemorgen,

Zoals afgesproken tijdens het overleg op 12 maart van de Gebruikersgroep Holtingerveld stuur ik jullie deze kaart met de huidige hondenloslooproute zodat we deze kunnen gaan bespreken op het volgende Plusgebruikers overleg.

Met vriendelijke groeten namens de Kerngroep Hondenlosloop Havelte - 5.1.2e 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>
Verzonden: Donderdag, 26 Maart, 2026 11:58
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@hotmail.com>
Onderwerp: losloop huidig

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e | Recreatieschap Drenthe
Onderwerp: RE: jaarverslag OO
Datum: woensdag 20 mei 2026 10:47:34
Bijlagen: [image001.png](#)
[image002.png](#)
[image003.png](#)
[image004.png](#)
[image005.png](#)
[image006.png](#)
[image007.png](#)
[image008.png](#)

Dag 5.1.2e

Ik heb onderstaande nagevraagd. De NDA en het advies van de ecologische autoriteit is slechts een van de bronnen voor het Beheerplan N2000. In het beheerplan N2000 (ligt nog tot eind van deze maand ter inzage) worden meerdere bronnen aangehaald. Recreatie als mogelijk versturende factor wordt nu wel benoemd (in de vorige versie werd recreatie nog weggeschreven als "geen probleem"). Maar er staat wel bij dat verder onderzoek nodig is om het effect precies te duiden.

We kunnen met elkaar afwachten totdat het probleem zo groot is, dat we acuut moeten ingrijpen (voor recreatie in natuur betekent dat paden afsluiten). Of we kunnen vast voorsorteren en proberen alternatieven te realiseren. Zodat wanneer er paden ineens dicht moeten (of uit voorzorg voor juridische processen afgesloten), we in ieder geval alternatieven hebben, zodat het recreatieve aanbod voldoende blijft voor de bezoekers en inwoners waar ze gebruik van kunnen maken.

Als NP gaan wij niet over de afsluiting van paden of het omleggen van routes. Als je merkt dat er discussie ontstaat en TBO (dus buiten je eigen invloed om) de bevoegdheid hebben om iets af te sluiten, buiten verzoek

buiten verzoek

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

provincie **Drenthe**

+31 592 5.1.2e

werkdagen: maandag tot en met donderdag

<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e | Recreatieschap Drenthe <5.1.2e@recreatieschap.nl>

Verzonden: woensdag 20 mei 2026 10:26

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>

Onderwerp: RE: jaarverslag OO

Hallo 5.1.2e

Aanvullend aan zo net; in de bijlage het advies van de Ecologische Autoriteit (die ik in ieder geval kan vinden) nav de natuurdoelanalyse Holtingerveld. In de NDA gaat het over verdroging en stikstof (als ik zoek op "recreatie" of "toerisme" krijg ik geen resultaat); de Autoriteit geeft aan dat vervolgens, tijdens een werkbezoek (zie pag 13) iets heeft meegekregen over recreatiedruk, m.n. loslopende honden. Dus ik snap niet waaruit jij opmaakt dat de NDA aangeeft dat recreatie een blijvend negatief effect heeft?

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Cc: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: RE: herinnering bijeenkomst gebruikersgroep Holtingerveld op donderdag 12 maart
Datum: woensdag 11 maart 2026 12:30:00
Bijlagen: [image001.png](#)
[image002.png](#)
[image003.png](#)
[image004.png](#)
[image005.png](#)

Dag 5.1.2e

Dank voor je reactie. Ik heb met 5.1.2e 5.1.2e van NM gebeld. Ze laten nog niet heel veel los. De bedoelde zoneringskaart is nog steeds niet definitief. En tegelijkertijd hebben ze met alle beheerders afgesproken de gebiedsvisie op 20 april te gaan ondertekenen. Het betreft een visie op beheer van de terreinen van de beheerders zelf. Daar kunnen we van alles vinden, maar feitelijk gaan ze daar natuurlijk wel zelf over. De gebiedsvisie is een soort eigen interpretatie/concretisering van het Natura 2000 beheerplan Holtingerveld begrijp ik van NM (de concept tekst heb ik wel gezien, alleen zonder kaarten). De formuleringen zijn in lijn met het N2000 beheerplan, en dat betekent dat recreatie vooral in termen van verstoring beschreven is – dat vind ik persoonlijk een gemiste kans 5.2.1
5.1.2e 5.1.2e ontkracht ook het beeld van afsluiting van de kern – de inzet is om “gewoon” wandelen en fietsen te blijven ondersteunen/toestaan op de meeste plaatsen; buiten verzoek
buiten verzoek En honden zeker niet meer los in het N2000 gebied, vandaar de zoektocht naar een alternatief voor met name de bewoners van Havelte.

Mochten er vragen komen over het N2000 beheerplan, dan zal ik de verwachtingen weer temperen ☺.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag tot en met donderdag
<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
[+31 592 365555](tel:+31592365555) | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e
Cc: 5.1.2e; Alfred Schoenmaker
Bcc: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Loslooproute
Datum: maandag 30 maart 2026 15:27:00
Bijlagen: [image001.png](#)
[image002.png](#)
[image003.png](#)
[image004.png](#)
[image005.png](#)
[image006.png](#)

Goedemiddag 5.1.2e

Dank voor het uitvoeren van de toezegging. Dit is de bestaande route. Wij hebben in de voorgaande gesprekken voldoende stilgestaan bij de onmogelijkheden om de bestaande route op termijn te handhaven. We proberen met elkaar alternatieven te vinden. Dat duurt wellicht langer dan gehoopt, maar we zien wel positieve ontwikkelingen. Het heeft naar onze mening geen zin om de huidige route opnieuw te bespreken. We hopen binnenkort duidelijkheid te kunnen geven over inzet van de grond voor een nieuw gebied.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag tot en met donderdag
<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
[+31 592 365555 | post@drenthe.nl](mailto:post@drenthe.nl)
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e <5.1.2e@hotmail.com>
Verzonden: zaterdag 28 maart 2026 10:49
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>; Alfred Schoenmaker <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>
Onderwerp: Loslooproute

Goedemorgen,

Zoals afgesproken tijdens het overleg op 12 maart van de Gebruikersgroep Holtingerveld stuur ik jullie deze kaart met de huidige hondenloslooproute zodat we deze kunnen gaan bespreken op het volgende Plusgebruikers overleg.

Met vriendelijke groeten namens de Kerngroep Hondenlosloop Havelte - 5.1.2e 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@gmail.com>
Verzonden: Donderdag, 26 Maart, 2026 11:58
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@hotmail.com>
Onderwerp: losloop huidig

Van: 5.1.2e
Aan: "Alfred Schoenmaker"
Onderwerp: RE: Ontwikkelingen grondaankoop Havelte
Datum: dinsdag 17 februari 2026 11:11:00
Bijlagen: [image001.png](#)
[image002.png](#)
[image003.png](#)
[image004.png](#)
[image005.png](#)
[image006.png](#)

Dag Alfred,

Het duurt naar mijn idee veel te lang. Ik heb vanmorgen begrepen dat er een eerste gesprek geweest is met 5.1.2e en dat dat goed verlopen is (hij staat open voor opties). Echter door wisseling van de grond medewerker bij Prolander, leek een tweede gesprek weer op de lange baan. 5.1.2e 5.1.2e heeft Prolander wederom tot tempo gemaand. Maar de verkiezingen komen rap dichterbij.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag tot en met donderdag
<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: Alfred Schoenmaker <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>
Verzonden: dinsdag 17 februari 2026 10:56
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: Ontwikkelingen grondaankoop Havelte

Beste 5.1.2e

Zijn er nog ontwikkelingen rondom de evt. grondaankoop Havelte in relatie met het hondenlosloopgebied

Ik hoor/lees het wel,

Met vriendelijke groet,

Alfred Schoenmaker

*****

***** Disclaimer: De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen. De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.

*****

*****

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp: RE: Stikstofonderzoek
Datum: maandag 2 maart 2026 09:05:00
Bijlagen: [image001.png](#)
[image002.png](#)
[image003.png](#)
[image004.png](#)
[image005.png](#)
[image006.png](#)

Dag allen,

Ik weet niet van specifiek stikstof onderzoek in de natuur van het Holtingerveld. Volgens mij had ik de suggestie toegevoegd aan het concept beheerplan om hier wel onderzoek naar te doen, omdat de hondenlosloop actiegroep (waar 5.1.2e toe behoort) alle onderzoek van andere gebieden in twijfel trekt.

Als er door iemand (bv in opdracht van NM) onderzoek naar stikstof ter plaatse was gedaan, had ik het denk ik geweten. Dus volgens mij kun je antwoorden: 'Nee, bij de provincie is geen specifiek stikstofonderzoek naar de effecten van hondenpoep in het Holtingerveld, bekend.'

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag tot en met donderdag
<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
[+31 592 365555](tel:+31592365555) | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 2 maart 2026 08:45
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Stikstofonderzoek

Hoi 5.1.2e
Nee ik weet niks van een stikstofonderzoek in het holtingerveld
Wel dat daar gesproken wordt over losloopzones en aanlijnzones.
[@](#) 5.1.2e volgens mij komt jullie dit ook niet bekend voor?
Groet 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 2 maart 2026 08:13
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: FW: Stikstofonderzoek

Môge 5.1.2e

We hebben een contactverzoek gekregen over stikstofonderzoek m.b.t. hondenpoep in het Holtingerveld. Mij zegt het niets, weet jij zo of er vanuit Natuur een onderzoek loopt?

Gr. 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @hotmail.com>

Verzonden: vrijdag 27 februari 2026 16:16

Aan: provincie Drenthe <post@drenthe.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e @hotmail.com>

Onderwerp: Stikstofonderzoek

Goedemiddag,

Op 19 februari had ik telefonisch contact met uw.

Mijn vraag was of er recent stikstofonderzoek naar hondenpoep in de natuur in de Provincie met name in het Holtingerveld is gedaan.

Ik zou binnen drie dagen hierover gebeld worden. Echter heb ik nog niets gehoord.

Zou u mij maandag via de mail hierover kunnen antwoorden.

Met vriendelijke groeten 5.1.2e 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e; 5.1.2e; 5.1.2e
Cc: 5.1.2e; 5.1.2e
Onderwerp: RE: verslag Werkgroep communicatie Zuidwest-Drenthe 3 maart 2026
Datum: maandag 16 maart 2026 08:58:00
Bijlagen: [image001.png](#)
[image005.png](#)
[image006.png](#)
[image007.png](#)
[image008.png](#)
[image009.png](#)
[image010.png](#)
[image011.png](#)
[image012.png](#)

Goedemorgen,

Ik kan donderdag ook niet en heb net als 5.1.2e volgende week meer ruimte. Wat mij betreft is het verstandig ook 5.1.2e 5.1.2e erbij te betrekken. Zij heeft de geluiden van afgelopen donderdag gebruikersgroep ook gehoord.

Mijn algehele beeld is dat de gebruikers en omwonenden van het Holtingerveld moeite hebben met alle veranderingen en vooral dat "iedereen" er iets over lijkt te mogen zeggen, behalve zij als directe gebruikers. Ik denk dat het goed is als we proberen de veelheid aan ontwikkelingen naast elkaar te zetten en daarbij wie waarvoor verantwoordelijk is/waar over gaat. Want er gebeurt veel en we reageren te vaak zoals 5.1.2e (geen verwijt hoor) dat we er zelf niet over gaan, maar het geluid doorgeven. En vervolgens hoort men er niets meer van. Ik vind dat we ons dat aan mogen trekken (wat niet hetzelfde is als doen wat de bewoners graag willen)

Dus wat speelt er, wie doet dat en waarom en wat merken bewoners/gebruikers ervan en waar mogen ze daar nog iets van vinden (en als ze reageren, wat doen we daar dan mee)

- Beheerplan N2000 (nieuwe doelen N2000 zit ze ook nog dwars) – beheerplan half april ter inzage??
- Gebiedsvisie beheerders – ondertekening 20 april, daarna samenvatting openbaar
- Ambitieplan en uitvoeringsplan Nationale Parken – ambitieplan 20 dec 25 vastgesteld, uitvoeringsplan in ontwikkeling
- Inrichtingsplan Havelterberg – inloop 1 maart, start werkzaamheden (?)
- Nieuwe ruiterroutes (6 maart), MTB route (verandert komende tijd niet) en wat gebeurt er met de hondenloslooproute (alternatief naast de woonwijk kost meer tijd dan gehoopt – we horen ook niks)
- Plannen Holtingerveld Noord – hydrologisch herstel (alles wordt nat, we mogen nergens meer in) – inrichtingsplan ?
- ???

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag tot en met donderdag
<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e>staatsbosbeheer.nl>

Verzonden: maandag 16 maart 2026 07:52

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e>@vonc.nl>; 5.1.2e

<5.1.2e>@natuurmonumenten.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prolander.nl>

Onderwerp: RE: verslag Werkgroep communicatie Zuidwest-Drenthe 3 maart 2026

Ik zit donderdag helaas al helemaal vol en ik heb deze week een aantal compensatie dagen, omdat het vorige week zo druk was.

Ik kan volgende week wel. Mocht dat te laat zijn dan stel ik voor dat jullie dit zonder mij doen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Staatsbosbeheer
Zuidwest-Drenthe

E 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl

T 06 5.1.2e

Achter 't Zand 2A | 7991 NG Dwingeloo

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @vonc.nl>

Verzonden: maandag 16 maart 2026 07:49

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @natuurmonumenten.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @prolander.nl>

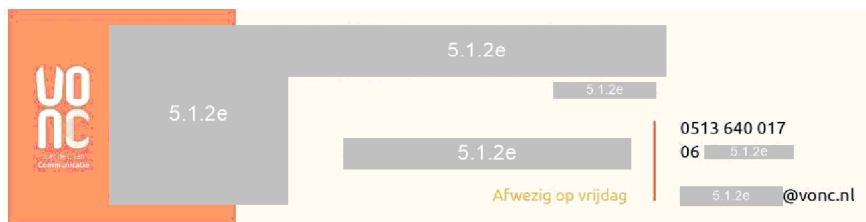
Onderwerp: RE: verslag Werkgroep communicatie Zuidwest-Drenthe 3 maart 2026

Hallo,

Zouden jullie tijd hebben om donderdag ergens tussen 13 en 16 uur ff een half te teamsen en het hier over te hebben?

Dan kunnen we bespreken wat we het beste in het verslag kunnen opnemen.

Met vriendelijke groet,

Wil jij werken aan maatschappelijke vraagstukken die écht impact maken? Dat kan bij ons.

Bekijk onze vacatures: [Senior communicatieadviseur](#) | [Allround communicatieadviseur](#)

Van: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @staatsbosbeheer.nl>

Verzonden: vrijdag 13 maart 2026 11:11

Aan: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @vonc.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
< 5.1.2e @natuurmonumenten.nl>

CC: 5.1.2e 5.1.2e < 5.1.2e @drenthe.nl>

Onderwerp: RE: verslag Werkgroep communicatie Zuidwest-Drenthe 3 maart 2026

Hoi 5.1.2e

Ik was niet bij de inloopbijeenkomst. Wel gisteren bij de bijeenkomst van de Gebruikersgroep Nationaal Park onder leiding van 5.1.2e 5.1.2e Ik denk dat het verstandig is om te kijken hoe we omgaan met de polarisering die merkbaar is waarbij bepaalde dorpsbewoners anderen opjatten met indianenverhalen. Mensen begrijpen ook niet goed meer bij wie ze waarvoor moeten zijn. Er lopen verschillende processen op verschillende niveaus tegelijkertijd.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

Staatsbosbeheer
Zuidwest-Drenthe

E 5.1.2e 5.1.2e@staatsbosbeheer.nl
T 06 5.1.2e

Achter 't Zaand 2A | 7991 NG Dwingeloo

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@vonc.nl>

Verzonden: donderdag 12 maart 2026 15:19

Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@vonc.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@staatsbosbeheer.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e@natuurmonumenten.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@drentslandschap.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e@wdodelta.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>;
5.1.2e @recreatieschap.nl; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@ivn.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rijksoverheid.nl>; 5.1.2e
5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@prolander.nl>; 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e@prolander.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@prolander.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@prolander.nl>;
5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@prolander.nl>; 5.1.2e @wmd.nl; 5.1.2e @dewoldenhoogeveen.nl
CC: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@vonc.nl>; 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@prolander.nl>; 5.1.2e
<5.1.2e@prolander.nl>; 5.1.2e @tonoord.nl; 5.1.2e @tonoord.nl; 5.1.2e <5.1.2e@prolander.nl>

Onderwerp: verslag Werkgroep communicatie Zuidwest-Drenthe 3 maart 2026

Hallo allemaal,

Hierbij ontvangen jullie het verslag van ons overleg van vorige week.

Ter info over de bijeenkomsten van de afgelopen dagen:

We hadden al kort verteld over de 2 bijeenkomsten Holtingerveld-Noord op maandag 2 maart, zie verslag.

Zaterdag 7 maart waren de andere 2 bijeenkomsten voor Holtingerveld-Noord.

Hier waren rond de 30 mensen aanwezig, ook iets ander publiek dan maandag omdat er verschillende bezoekers waren die een recreatieve woning hebben in het gebied en speciaal dit weekend gekomen waren vanwege de bijeenkomsten en hun betrokkenheid bij het gebied. Waren goede bijeenkomsten.

Gisteravond was de inloopbijeenkomst voor Havelterberg, daar waren 75 inwoners. Verliep in goede sfeer. Er bleken veel vragen en zorgen te leven over de toegankelijkheid van het gebied. Er gaan geruchten dat paden verdwijnen. Een aantal bezoekers vroeg zich af of je hier straks wel of niet met je hond mag (los)lopen. Hier moeten we zeker wat mee, we overleggen nog hoe we dit wel of niet in de terugblik een plek kunnen geven.

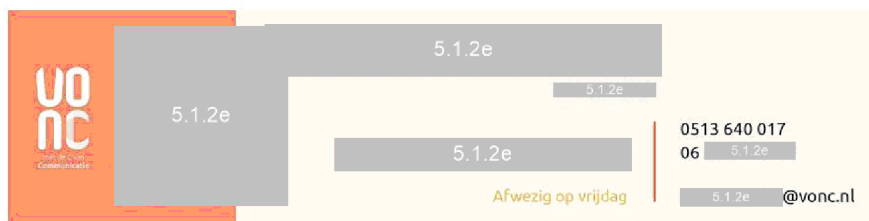
We maken van de bijeenkomsten een terugblik die we in geval Holtingerveld-Noord mailen naar de

aanwezig (op uitnodiging). Voor de Havelterberg komt de terugblik in de nieuwsbrief die eind deze maand uitkomt (was voor iedereen toegankelijk).

We zullen ze ook naar jullie mailen.

Met vriendelijke groet,

Wil jij werken aan maatschappelijke vraagstukken die écht impact maken? Dat kan bij ons.

Bekijk onze vacatures: [Senior communicatieadviseur](#) | [Allround communicatieadviseur](#)

Lees hier onze [Disclaimer](#)

Lees hier onze [Disclaimer](#)

Van: 5.1.2e
Aan: "Alfred Schoenmaker"
Onderwerp: RE: Vraag: Voortgang aankoop stuk grond Havelte voor hondenlosloopgebied
Datum: maandag 18 mei 2026 10:48:00
Bijlagen: [image001.png](#)
[image002.png](#)
[image003.png](#)
[image004.png](#)
[image005.png](#)
[image006.png](#)

Dag Alfred,

Je mailt precies op het goede moment. Terwijl ik mijn collega opzocht, was die op weg naar mij. Er is akkoord met de eigenaar over verkoop. Dat zal nu aan GS voorgelegd moeten worden. We komen op (zeer) korte termijn bij jullie op de lijn om afspraken over bestemmingsplan, voorwaarden voor overdracht aan de gemeente en inrichting te bespreken. Heb je zo al namen van medewerkers die hierbij betrokken moeten worden?

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag tot en met donderdag
<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
[+31 592 365555 | post@drenthe.nl](mailto:post@drenthe.nl)
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: Alfred Schoenmaker <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>
Verzonden: maandag 18 mei 2026 10:29
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: Vraag: Voortgang aankoop stuk grond Havelte voor hondenlosloopgebied

Beste 5.1.2e

Zijn er nog ontwikkelingen bij Prolander m.b.t. de aankoop van een stuk grond bij Havelte ter verplaatsing van het hondenlosloopgebied?

Ik hoor/lees het wel,

Met vriendelijke groet,

Alfred Schoenmaker

*****
***** Disclaimer: De informatie verzonden met dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van de informatie kennis te nemen, is verboden. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, (a) is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden, niet toegestaan, en (b) wordt u verzocht de afzender daarvan op de hoogte te brengen en het bericht te vernietigen. De Gemeente Westerveld staat niet in voor de juiste en volledige overbrenging van de inhoud van een verzonden e-mail, noch voor tijdige ontvangst daarvan. Dit onderschrift is tevens het bewijs dat de email is gescand op virussen.

*****
*****

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Zijn er ontwikkelingen om te melden?
Datum: donderdag 22 januari 2026 16:55:00
Bijlagen: [image001.png](#)
[image002.png](#)
[image003.png](#)
[image004.png](#)
[image005.png](#)
[image006.png](#)

Dag 5.1.2e

Er wordt wel gewerkt. Er is een gesprek in gepland met de grondeigenaar. Ik heb begin van de week nogmaals aan Alfred Schoenmaker bevestigd dat we ernaar streven voor 1 maart duidelijkheid te hebben of we de grond aan kunnen kopen of op een andere manier beschikbaar kunnen krijgen voor recreatief gebied.
Verder inderdaad even pauze.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag tot en met donderdag
<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: Stap in Actie <5.1.2e@stapinactie.nl>
Verzonden: dinsdag 20 januari 2026 20:21
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
Onderwerp: Zijn er ontwikkelingen om te melden?

Beste 5.1.2e

Zijn er nog ontwikkelingen te melden voor de kerngroep hondenlosloop?
Je kan zeggen dat de groep even een winterstop heeft genomen. We hebben afgesproken om even pas op de plaats te doen tot we meer van de gemeente/provincie horen.

Ik kan me voorstellen, zo horend in het circuit dat de provincie ook genoeg uitdagingen heeft.
Misschien kan je geen nieuws melden? Vaak gaan dit soort processen trager dan gewenst.

Wanneer er nieuws te melden is weet ons te vinden.

Met vriendelijke groet, namens de groep,

5.1.2e
Tel: 06 5.1.2e

Van: 5.1.2e
Aan: 5.1.2e - Stichting Paardenroutes Drenthe
Cc: 5.1.2e
Onderwerp: RE: Ruiterpaden Holtingerveld
Datum: maandag 24 november 2025 09:19:00
Bijlagen: [image003.png](#)
[image004.png](#)
[image005.png](#)
[image006.png](#)
[image007.png](#)
[image008.png](#)
[image009.png](#)
[image010.png](#)
[Ruiterpaden Holtingerveld 2025_stprd.pdf](#)

Dag 5.1.2e

Ik had de kaart voor een laatste check uitgezet bij SBB en HDL. Volgens mij is dat nog steeds overeenkomstig het laatste voorstel (en het voorstel knooppunten – paarse lijnen), met dat verschil, dat de verbindingroute “bovenlangs” naar de toegangspoort vervallen is (van knp 80 naar knp 90).

Ik heb jullie opmerking over een verbinding tzt in het knooppuntennetwerk richting Darp gewenst is, gehoord. De vraag bij SBB is dan ook neergelegd of de weg langs de grote startbaan (in het gele blok) wel of niet aangegeven kan worden als ruiterroute (van knp 81 via knp 91 naar knp 90). SBB (en ook NM) heeft grote moeite met dubbel gebruik van paden vanwege aansprakelijkheidsrisico's. Het zandpad langs de grote startbaan is echter openbare zandweg (verkeerskaart gemeente Westerveld). Tenzij het nadrukkelijk verboden is, mag je daar als ruiter gewoon over. De vraag is nu of er aan het begin van de zandweg aan beide kanten borden geplaatst kunnen worden dat er sprake is van “gedeeld gebruik”. Dat schijnt iets te helpen bij het afwenden van aansprakelijkheid, omdat je gebruikers dan gewaarschuwd hebt.

HDL heeft nog niet gereageerd, dus die probeer ik vandaag te pakken te krijgen. Hopelijk kan het recreatieschap dan nog voor de kerst de borden controleren en waar nodig vervangen/plaatsen. Het duurt wel lang, helaas ligt er bij velen van ons nog meer op het bordje.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

provincie **Drenthe**

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag tot en met donderdag
<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
[+31 592 365555](tel:+31592365555) | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: 5.1.2e - Stichting Paardenroutes Drenthe <gebruikersgroepdfw@paardenprovincie.nl>
Verzonden: woensdag 19 november 2025 22:41
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@drenthe.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@gemeentewesterveld.nl>
Onderwerp: Fwd: Ruiterpaden Holtingerveld

Hallo 5.1.2e (en 5.1.2e in de cc),

Met enigszins verbazing ontving ik 3 weken geleden de onderste mail van 5.1.2e. Voor ons gevoel was er al een akkoord op de ruiterroutes met de kaart van halverwege 2024. Inmiddels duurt het proces natuurlijk langer, helaas.

5.1.2e en ik hebben ons daarna afgevraagd wat er destijds afgesproken is. Want naar ons idee had het Recreatieschap met die 2024 kaart al opdracht gehad om te kijken naar de bewegwijzering. Hierop heeft 5.1.2e contact gezocht met 5.1.2e en ik begrijp dat hij jouw de onderste mail ook heeft doorgestuurd.

Na telefonisch contact tussen 5.1.2e en 5.1.2e vandaag, begrepen we dat jij op 30 oktober een mail heb gestuurd dat de routes in het Holtingerveld definitief zijn. Hierop was wat verwarring en zou onder andere contact gezocht worden met mij. Ik heb nog niks vernomen, dus vandaar dat ik nu zelf even mail. Mede na de tweede mail van 5.1.2e die ik vandaag ontving.

We zijn wel benieuwd naar de stand van zaken nu. Enerzijds snappen we het punt van Staatsbosbeheer over gezamenlijk gebruik van paden en de aansprakelijkheid, anderzijds zouden we behoorlijk balen als door de vertraging (voor ons gevoel door de hondenlosloopgroep...) nu blijkt dat we een lus van de ruiterroute kwijt zijn. Zonder de vertraging hadden de borden er al gestaan, is ons beeld.

We horen graag hoe en wat. En hopen dat we de ruiterspaden zoals ingetekend op de 2024 kaart kunnen realiseren.

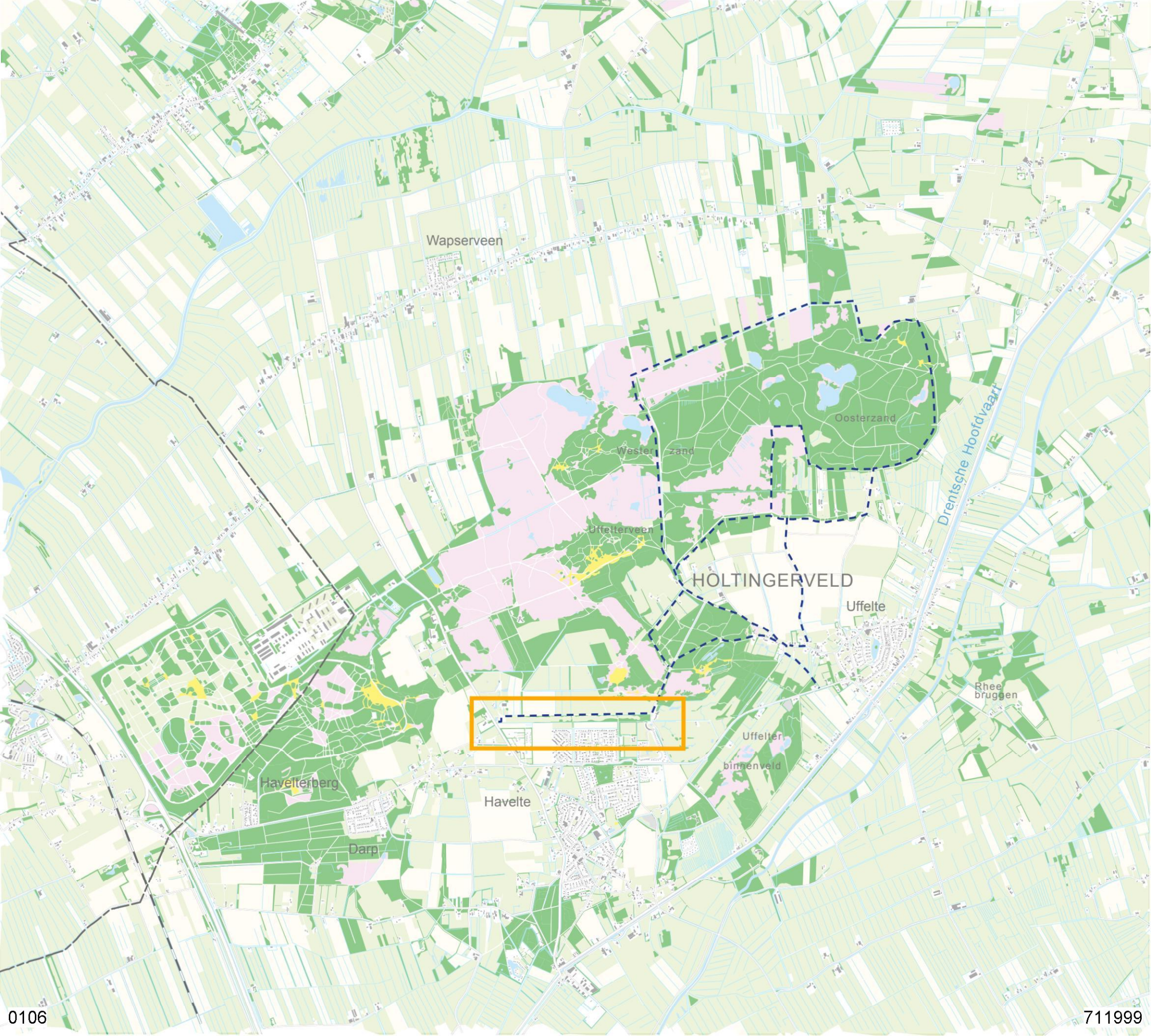
Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

Stichting Paardenroutes Drenthe
Secretariaat; Bosrand 19, 7855 PG Meppen
E-mail: gebruikersgroepdfw@paardenprovincie.nl
Website: www.paardenprovincie.nl

Wapserveen

Oosterzand

Westerzand

Uffelerveen

HOLTINGERVELD

Uffelte

Rheebruggen

Uffelte
binnenveld

Havelte

Havelterberg

Darp

Drentsche Hoofdvaart

Memo POHO Natuur	
Gedeputeerde	Henk Jumelet
Afschrift	5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (Prolander)
Datum	25 augustus 2022
Poho datum	29 augustus 2022
Opsteller	5.1.2e 5.1.2e
Afgestemd met	5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e
Onderwerp	reactie dorpsbelangen op verzoek structureel meepraten natuuropgave
Doel memo	☒ Ter discussie ☐ Ter informatie
Bijlage	
Naar GS	nee

Advies/Vraag

Instemmen met onderstaande concept reactie

Inleiding

Een afvaardiging van de dorpsverenigingen rond het Holtingerveld heeft in februari 2022 gevraagd om overleg met provincie/nationaal Park omdat ze ontevreden zijn over communicatie en betrokkenheid van inwoners bij natuur(inrichting).

buiten verzoek

buiten verzoek

Rondom de toegangspoort en recreatieve routes spelen meerdere vragen, ook van ondernemers. Vanuit het Nationaal Park belang in samenwerking met de gemeente en betrokkenen, wordt verder gekeken of een recreatiewerkgroep of gebruikersplatform een meer structurele manier kan zijn om in gesprek te blijven over gebruik, beleving en recreatie.

Voorstel

In reactie op de vraag om meer structureel in overleg te treden met de provincie het volgende antwoorden (ambtelijk af te doen)

CONCEPT MAIL

Aan de verenigingen dorpsbelangen rond Holtingerveld.

ben ik met het nodige huiswerk aan de slag geweest.

1. Jullie zijn ontevreden over de wijze waarop gereageerd is op vragen over het watervraagstuk Holtingerveld.
2. 5.1.2e meldde dat hij de gedeputeerde gesproken heeft over contact met bewoners en of dat beter kan.
3. En tot slot hebben jullie gevraagd om mee te praten in regulier overleg over inrichting en beheer.

Ik hoop dat ik de vragen nu goed samenvat.

buiten verzoek

buiten verzoek

Dan de vraag over recreatie/beleving. Wat mag er nu nog wel in het Holtingerveld, kunnen we er als dorpsbewoners nog van genieten, hoe zit het met evenementen (dorpsfeesten) en overlast van (andere) gebruikers zoals loslopende honden?

Daarover heb ik half augustus met 5.1.2e van de gemeente overlegd. Wij zijn van mening dat er nog een aantal knelpunten al lange tijd op tafel liggen, maar slechts moeizaam verder komen. We gaan daarom nu stappen zetten om weer een bewegwijzerde ruiterroute tot stand te brengen en duidelijkheid in hondenlosloop regels. Daarvoor gaan we eerst nog een keer met de terreineigenaren om tafel. Verder ligt er een vraag van ondernemers op de toegangspoort over evenementen. Daarover hebben we woensdag 31 augustus met hen overleg.

Overleg over gebruik van het gebied

Wij denken dat het belang van meer regulier overleg over gebruik van het gebied en recreatie (binnen de kaders van natuurwetgeving) een meerwaarde kan hebben. Daarom gaan we dit najaar ook verkennen of we dat op kunnen zetten in de vorm van een werkgroep of gebruikersoverleg. De vorm en deelnemers hangt af van de opgaven die we met elkaar zien. Dit overleg in welke vorm dan ook zal dus nadrukkelijk gaan over gebruik van het gebied en niet over de inrichting (hoewel ik me realiseer dat er een grijs gebied ontstaat als door wateroverlast de paden onderlopen – concreet betekent dit dat we zoiets vanuit gebruik als ongewenst kunnen vaststellen en vervolgens neerleggen bij de beheerders voor een oplossing. Vanuit het gebruik kunnen we dat niet oplossen). Ik kan me goed voorstellen dat in dit overleg 1-2 mensen ook namens de dorpen een plek krijgen. Is dit een overleg waar jullie aan deel willen nemen? Tot zover eerst de update. Wordt vervolgd.

5.1.2e

5.1.2e

Risico's

Meer of vaker formele bezwaren of zienswijzen, bij voorbeeld n.a.v. actualisatie beheerplan Holtingerveld. De verwachting is dat tijd die nodig is voor afhandeling zienswijzen minder is dan het werk wat het kost om dorpsbelangen structureel mee te nemen in diverse overleggen, waarvan de meerwaarde van meepraten beperkt geacht wordt.

Negatieve publiciteit in (social) media.

Vervolgstappen (aanpak/uitvoering)

Mail ambtelijk verzenden en communicatielijnen over natuur zoals we die al kennen inzetten.
Verkenning van recreatiewerkgroep of gebruikersplatform vanuit Nationale parken aansturen.

Opmerkingen verslag bijeenkomst plus gebruikers.

Algemene opmerking: We missen de presentatie die de 30^e is gedeeld, deze zou ook nagestuurd worden? Nu is het alleen de overdracht van 5.1.2e en 5.1.2e naar de groep.

presentatie is nagestuurd

Verder opmerkingen en vragen zie hieronder:

Aanwezigen - Suggestie van onze kant om ook de minder valide gebruikers te betrekken in dit proces/ bij deze puzzel.

Opening en insteek - geen opmerkingen

Natura2000

- Claim cultuur werd genoemd. Graag zien wij daar meer onderbouwing voor bij ons volgend overleg. Onze informatie is dat degene die ene claim veroorzaakt degene is die aansprakelijk is voor de schade. – aansprakelijkheid terreineigenaren. Toelichting bijvoorbeeld [Aansprakelijkheid bij recreatief gebruik van bos en natuur | VBNE](#)
- Bij de vraag naar onderbouwing van argumenten genoemd in de presentatie werd gezegd daar werken wij aan, nu staat er dat er een conceptplan ligt en dat die intern is. Wat is juist? Allebei is juist. Er ligt een concept Beheerplan N2000 Holtingerveld. Daarin staat dat er aanwijzingen zijn dat honden een negatief effect kunnen hebben op natuurwaarden. Hoe ver dat effect reikt, moet nader onderbouwd worden. Vanuit het voorzorgsprincipe zullen wel al een aantal maatregelen opgenomen worden, zoals geen loslopende honden meer (om effecten te beperken tot slechts de paden) en handhaving van de opruimplicht voor hondenpoep.
- Zo ook deed dhr Schoenmaker juist een oproep in overleg te blijven met elkaar om te zoeken naar een oplossing om samen te werken aan, input te leveren aan een (concept)plan. Terwijl wij nu lezen dat er intern één ligt? Dit komt over als een ander type proces. Samen een plan maken voor hoe gebruikersgroepen in het Holtingerveld samen kunnen gaan, is wat anders dan het concept-Beheerplan N2000. Het zijn 2 verschillende plannen, met inderdaad een verschillend proces.
- Hoe zien jullie het beheersplan t.a.v. de plannen van de gemeente om toerisme en recreatie juist te bevorderen? Waar de plusgebruikers ook toe behoren. Het natura 2000 beheerplan is een wettelijke verplichting. De ambitie op recreatie en toerisme is een (sterke) wens. We zullen ons inspannen daar invulling aan te geven, maar altijd binnen de mogelijkheden van het wettelijk kader.
- Het rapport m.b.t medicatieresten die voorkomen in de uitwerpselen van dieren willen wij graag inzien. – nazoecken/nazenden?

Communicatie en gedrag

- In het begin van de avond roept Schoenmaker op om open met elkaar in gesprek te gaan, echter voelt de beperking die nu zijn meegegeven is over het delen van dit verslag minder open. Dit verbaasde ons. Hoe gaan wij om met transparantie en geven van vertrouwen in dit proces? We zoeken een balans tussen transparant en open zijn en anderzijds in vertrouwelijkheid te kunnen zoeken naar oplossingen, zonder daarbij gestoord te worden door niet onderbouwde oneliners op de socials of onrust over woorden/zinnen die niet zo bedoeld zijn (zie hiervoor de gemakkelijke spraakverwarring over het ene en het andere plan)
- Ook komt dit tegenstrijdig over met de tekst in het verslag waar staat 'duidelijke communicatie richting gebruikers' Duidelijke communicatie is iets anders dan Alles wat gezegd wordt gelijk

breed verspreiden.

Hondenbezitters – 5.1.2e / 5.1.2e

- Met betrekking tot alternatieve routes, er kwamen diverse over tafel maar onze alternatieve route die wij hebben voorgelegd aan Schoenmaker is niet besproken. Bij de voorbereiding van 30 juni was ons niet bekend dat er al een alternatieve route was. Is dit dezelfde route als die op 24 september op kaart is toegestuurd? Graag zien wij dit op agenda bij een volgend overleg.
- We riepen op om te kijken naar andere voorbeelden, regio's om te kijken hoe ze daar gezamenlijk een oplossing hebben gevonden. Immers we blijven kijken naar wat wél kan.

Staatsbosbeheer heeft daar naar gekeken. Het lijkt ons goed als we het eens zijn over de uitgangspunten voor het Holtingerveld, om ook samen te gaan kijken in gebieden met goede voorbeelden elders.

Een aanlijnplicht op bepaalde dagen/bepaald seizoen is een optie om te verkennen.

- Wat werd bedoeld met 'een perceel (van de gemeente) meer parkachtig in te richting. Om misverstanden te voorkomen is het goed om dit gedeelte meer te duiden bij de volgende vergadering. Met behulp van een kaart? Dat staat op de agenda.
- We hebben aangegeven dat het goed is vooral oog te hebben voor het gedrag van honden en wat de honden en de eigenaren nodig hebben om ontspannen te kunnen functioneren tijdens een wandeling. Dat is ook belangrijk voor andere recreanten. Goed punt
- We willen benadrukken dat wij vooral ervaring inbrengen als inwoners van Havelte, dit is ons leefgebied. Waar wij trots op zijn en goed voor willen zorgen. fijn

De natuur betekend voor ons ontspanning, rust, sociale contacten met andere mensen en onze honden andere honden (laten) ontmoeten. Het is van grote toegevoegde waarde voor ons woon en leef plezier. Daarom willen wij betrokken blijven bij leggen van deze puzzel. Prettig en een oplossing in de buurt van de woonwijk is ook waar wij ons op richten

Uiteraard willen wij ook denken voor onze bezoekers die wij ook regelmatig spreken op onze route en zij blij vertellen over hoe fijn het hier is om te kunnen genieten van de omgeving. Ook wij gunnen hen en de honden deze ervaring. Wij ook, maar dat kan alleen als het bezoek van honden aan het gebied de natuurdoelen niet in de weg staat. Bezoekers van elders komen al met de auto, die kan ook in een ander gebied geparkeerd worden, waar er wel ruimte is voor honden. Onze primaire zorg voor een alternatief losloopgebied ligt bij de inwoners van Havelte en het bijzonder de Meerkamp, die nu lopend het gebied bereiken.

#

Stand van zaken Projectplan Toegangspoort Holtingerveld (oktober 2018)

Basis: 15 oktober 2009 intentieovereenkomst getekend waarin het Integraal Plan Holtingerveld in zijn totale samenhang uit te voeren.

Partijen:

- Provincie Drenthe
- Gemeente Westerveld
- Staatsbosbeheer
- Natuurmonumenten
- Defensie

1. *Hoge ruimtelijke kwaliteit bij de poort door middel van het uitbeelden van het thema Oerlandschap gekneed door ijs en oorlog*
2. *Het doortrekken van het heidekarakter naar de poort*
3. *Het clusteren van de gebouwen rond een open ruimte;*
4. *Overdekte educatie activiteiten in/aan de kooi te koppelen;*
5. *Het uitwerken van educatieve voorzieningen overdekt en buiten;*
6. *Een voldoende horecavoorzieningen.*
7. *De schaapskooi te verplaatsen van Uffelte naar de nieuwe toegangspoort met voldoende ruimte voor bredere cultuur- en natuureducatie;*
8. *Te kiezen voor een nieuwe naam namelijk Holtingerveld ipv Havelte Oost.*

Doelgroepen

- Gezelligheidszoeker
- Sportieveling
- Natuurliefhebber (zoekt het meer in de omgeving van de poort)
- Cultuurliefhebber met interesse in de geschiedenis van het cultuurlandschap, gekneed door 'ijs en oorlog'. (wens van de gemeente)

Basisvoorzieningen

- Toiletten
- Horeca
- Toegankelijk
- Prullenbakken
- Bezoekers- en informatiecentrum

Doelgroep	Kernwaarden	Activiteiten
Gezelligheidszoeker	Uitgebreide voorzieningen, zoals speeltuin en georganiseerde activiteiten.	Evenementen, activiteiten, bevrijdingsfestival etc.
Sportieveling	Uitgestippelde routes voor de verschillende type sporten (ruiters, mountainbikers, fietspaden, wandelpaden)	Coopertest,
Natuurliefhebber	Stilte en ongerepte natuur (zonder paden en voorzieningen)	
Cultuurliefhebber	Achtergrondinformatie over de ontstaansgeschiedenis van het gebied.	Oerwandelingen, Fietstochten, Flardenroute, Into Nature.
Hondenuitdager	Speciale routes waar honden los mogen lopen. Speel/trainingsmogelijkheden.	Loslooproutes, zwembad, hondentrainings/speelplaats

	Afspraken	Gerealiseerd	Verbeterpunten

Artikel in nieuwsbrief met doorlink naar de website - versie 24 maart

Goed bezochte inloopbijeenkomst in Havelte

"We wonen hier nog niet zo lang, maar waren benieuwd naar de plannen. Het is toch je wandelgebied!" Geïnteresseerd loopt het echtpaar langs de informatieborden. Hierop staat het definitieve inrichtingsplan voor het gebied achter de Grote Startbaan bij Havelterberg uitgelegd in tekst en beeld. Experts staan klaar om uitleg te geven en vragen te beantwoorden.

De sfeer is goed op deze woensdag 11 maart. Zo'n 75 bezoekers kwamen langs in dorpshuis De Veldkei. Op de informatieborden konden ze de toekomstige inrichting van een deel van het gebied Havelterberg bekijken. Het gaat om het stuk achter de Grote Startbaan tot aan de Havelterberg en tussen de Toegangspoort Holtingerveld aan de Van Helomaweg en de golfbaan. Er waren borden met specifieke informatie over de thema's natuur, water, cultuurhistorie en de beleving van het landschap.

Toegankelijkheid

Er bleken vragen en zorgen te leven over de toegankelijkheid van het gebied Holtingerveld. Inwoners van Havelte komen graag in het gebied om te wandelen, fietsen, mountainbiken, paardrijden en de hond uit te laten. Er gaan geruchten dat paden verdwijnen. Een aantal bezoekers vroeg zich af of je hier straks wel of niet met je hond mag (los)lopen.

Een van de zorgen is dat het pad op de Grote Startbaan (de strook tussen de Meerkamp en het zand- en fietspad) wordt afgesloten voor wandelaars. De Grote Startbaan is eigendom van Natuurmonumenten. Hier is al sprake van heischraal grasland. Deze grond valt buiten het gebied waarvoor Prolander nu een inrichtingsplan heeft gemaakt.

Natuurmomenten maakt samen met Staatsbosbeheer, Defensie, Landgoed Uffelterzand en Stichting Het Drentse Landschap een gebiedsvisie. Deze visie gaat over de afstemming van beheer, gebruik en samenwerking tussen de eigenaren van het bestaande natuurgebied Holtingerveld. Eind april is de visie klaar en delen de terreineigenaren het met de omgeving.

- Link naar Q&A maken
- Alle borden inclusief kaart Grote Startbaan (tenzij dit goed te zien is op de borden) erin en aantal foto's
- Plankaart toevoegen tenzij die goed te zien is op de borden

Artikel in nieuwsbrief met doorlink naar de website - versie 18 maart

Goed bezochte inloopbijeenkomst in Havelte

“We wonen hier nog niet zo lang, maar waren benieuwd naar de plannen. Het is toch je wandelgebied!” Geïnteresseerd loopt het echtpaar langs de informatieborden. Hierop staat het definitieve inrichtingsplan voor het gebied achter de Grote Startbaan bij Havelterberg uitgelegd in tekst en beeld. Experts staan klaar om uitleg te geven en vragen te beantwoorden.

De sfeer is goed op deze woensdag 11 maart. Zo'n 75 bezoekers kwamen langs in dorpshuis De Veldkei. Op de informatieborden konden ze de toekomstige inrichting van een deel van het gebied Havelterberg bekijken. Het gaat om het stuk achter de Grote Startbaan tot aan de Havelterberg en tussen de Toegangspoort Holtingerveld aan de Van Helomaweg en de golfbaan. Er waren borden met specifieke informatie over de thema's natuur, water, cultuurhistorie en de beleving van het landschap.

buiten verzoek

Toegankelijkheid

Er bleken vragen en zorgen te leven over de toegankelijkheid van het gebied. Inwoners van Havelte komen graag in het gebied om te wandelen, fietsen, mountainbiken, paardrijden en de hond uit te laten. Er gaan geruchten dat paden verdwijnen. Een aantal bezoekers vroeg zich af of je hier straks wel of niet met je hond mag (los)lopen.

De Grote Startbaan (de strook tussen de Meerkamp en het zand- en fietspad) is eigendom van Natuurmonumenten. Hier is al sprake van heischraal grasland. Deze grond valt buiten het gebied waarvoor Prolander nu een inrichtingsplan heeft gemaakt. Gezien de vele vragen heeft Prolander hierover navraag gedaan bij Natuurmonumenten.

Zij geven aan bezig te zijn met een gebiedsvisie. Deze visie gaat over de afstemming van beheer, gebruik en samenwerking tussen de eigenaren van het bestaande natuurgebied Holtingerveld. Half april verwacht Natuurmonumenten deze visie te delen met de omgeving. Op dit moment is er nog geen duidelijkheid te geven.

Checken bij 5.1.2e door 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e
03/18/2026 10:54

De projecten van Prolander van Havelterberg en Holtingerveld-Noord gaan over natuurontwikkeling. Dit is nodig omdat de bijzondere natuur in het Holtingerveld meer ruimte nodig heeft om duurzaam en robuust te zijn voor nu en in de toekomst.

Enkele bezoekers vertellen dat ze alternatieve routes hebben ingediend bij Prolander. Hier is naar gekeken, maar het doel van dit project is natuurontwikkeling en een meer open gebied. Een extra aparte strook voor loslopende honden past hier niet in.

buiten verzoek

5.1.2e

buiten verzoek

5.1.2e

Samenvatting verslag overleg met terreinbeheerders over routevoorstellen

29 mei 2024

De verschillende opties en wensen voor routes met MTB, ruiters en loslopende honden zijn op 29 mei met de terreinbeheerders/eigenaren (TBO) besproken. Staatsbosbeheer en mevrouw 5.1.2e waren niet vertegenwoordigd.

TBO benadrukken dat er in het Holtingerveld voldoende mogelijkheden zijn en blijven om te wandelen en te fietsen (over fietspaden). Het Holtingerveld is recreatief dus goed toegankelijk (ongeacht wat er in media soms gesuggereerd wordt). Zij geven aan dat financiële middelen voor recreatie beperkt zijn en dat ze er daarom voor kiezen om hoofdzakelijk in te zetten op de grootste gebruikersgroepen – wandelaars en fietsers. Voorzieningen voor MTB en ruiters worden alleen gerealiseerd en onderhouden, als desbetreffende groepen ook zelf een substantiële bijdrage leveren aan onderhoud/realisatie.

Gezamenlijk gebruik van meerdere gebruikersgroepen over hetzelfde pad moet kunnen. TBO benadrukken wel dat dat extra communicatie vraagt om alle gebruikers op gedragsregels te wijzen. Gedacht kan worden aan waarschuwingsbordjes als meerdere gebruikers over hetzelfde pad gaan en/of elkaars route kruisen.

buiten verzoek

buiten verzoek

Hondenloslooproutes.

De loslopende honden op de grote startbaan leveren een probleem (zie ook berichtgeving natuurmonumenten op RTV Drenthe). Natuurmonumenten gaat zelf de bebording ter plaatse aanpassen, zodat voor iedereen duidelijk is wat wel en niet mag. De hondenloslooproute langs de grote startbaan en om het stuk nieuw in te richten natuur Havelterberg levert niet alleen druk op de schrale natuur, maar ook veel klachten van andere gebruikers. Voorstel is om te verkennen of er een

alternatieve route op het nieuw in te richten veld achter de vlindertuin mogelijk is en een speelveld in de buurt van de woonwijk Meerkampen. Langs de grote startbaan etc zijn honden dan alleen nog aangelijnd welkom.

Als de regels en bijbehorende borden op orde zijn, zal er ook gehandhaafd worden op naleving.

buiten verzoek

Voor iedereen die nog vragen heeft, morgen (woensdag 5 juni) organiseert Prolander tussen 4 en 8 uur een inloop Havelterberg in de Veldkei in Havelte. Ik zal daar ook zijn met informatie over de routes.

Uitvraag-offerte

SPUKs L33 - Programma Natuur fase 2 en L35 - RPML

Dit document is bedoeld als instrument in het proces van opdrachtbeschikking i.k.v. SPUKs L33 - Programma Natuur fase 2 en L35 - RPML.

Door dit instrument te hanteren bij het doorlopen van het gehele proces van opstart tot uitvoering en afronding van een project houden we alle benodigde informatie bij elkaar in één document. Dit document is verdeeld in drie hoofdstukken waarbij aandacht besteed wordt aan de uitvraag offerte/opdrachtbeschrijving, de offerte en de monitoring van de voortgang van de projecten.

Dit is een levend document, dat in de looptijd van het proces dient te worden gevuld met de benodigde informatie.

Voor het eerste hoofdstuk, de uitvraag offerte of opdrachtoomschrijving, is de deelprogrammaleider in de rol als opdrachtgever vanuit de provincie in the lead. Het format hiervoor staat klaar in hoofdstuk 1.

Het tweede hoofdstuk, de offerte, wordt gevuld door de projectleider van Prolander in de rol van opdrachtnemer. Dit hoofdstuk bevat tevens een beoordelingselement wat weer bij de provincie terugkomt. Het format hiervoor volgt.

Het derde hoofdstuk betreft de voortgang en monitoring. De benodigde informatie m.b.t. de voortgang wordt aangeleverd door de projectleider van Prolander en de monitoring hiervan is de verantwoordelijkheid van de programmaleider. Het format hiervoor volgt.

Per project/maatregelenpakket wordt dit document doorlopen.

Hoofdstuk 1 – uitvraag offerte/opdrachtbeschrijving

Regeling : SPUK L33- Programma Natuur fase 2: informatie m.b.t. de financiering:

Regeling voor het verstrekken van eenmalige specifieke uitkeringen in verband met de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Natuur (Regeling specifieke uitkering Programma Natuur 2e fase).

Uitvraag offerte/Opdrachtbeschrijving

Deelgebied:	Zuidwest Drenthe
Naam project/proces:	HV-1 Holtingerveld
Maatregelpakket:	L33 PN2
L33 – PN2: beoogd budget conform aanvraag:	€ 816.000
Programmaleider Provincie (opdrachtgever): Levert bovenstaande informatie en informatie in de groene vakken aan	5.1.2e 5.1.2e
Projectleider Prolander (opdrachtnemer): Levert in afstemming met de programmaleider de informatie aan in de blauwe vakken (benodigd voor opname in de PPOV/PPO)	5.1.2e 5.1.2e

L33 – PN2:

Welke [maatregelen](#) worden uitgevoerd in het project en hoe sluit dit aan bij de [uitvoering van het Programma Natuur](#)?

Havelterberg - Inrichting en afwaardering van buffergebied tussen woonwijk en grote startbaan is onderdeel van L33-PN2 pakket. Dit in combinatie met de inrichting van de percelen ten zuiden van de Grote startbaan in Havelte als bufferstrook recreatie, totaal 8 ha.
Met de uitvoering van de maatregel wordt bijgedragen aan B1.systeemherstel van het Holtingerveld.

Doelstelling en verwachte effecten op Natuur/Water/Klimaat/Stikstofemissie en sociaaleconomische effecten.

Op de Grote startbaan komt een bijzonder soortenrijke variant van het habitatype heischrale graslanden voor. In de huidige situatie ligt het heischrale grasland (bijna) tegen het dorp, waardoor het een geliefde plek is voor wandelaars en mensen die hun hond uitlaten. Deze percelen worden ingericht als recreatiegebied ten behoeve van vermindering van de recreatiedruk op de Grote startbaan. Daarnaast draagt deze maatregel bij aan hydrologisch systeemherstel door het dempen van sloten;

Inhoudelijke randvoorwaarden; welk belang dient te worden geborgd, wanneer is het proces/project succesvol? (KPI's)

Project is succesvol als recreatieve bufferzone is ingericht. Beoogd gevolg hiervan is dat de recreatiedruk op de Grote startbaan wordt verminderd, met als langetermijneffect dat de kwaliteit van het habitatype heischraal grasland verbetert.

Meekoppelkansen en -doelen

In uitvoering zijnde inrichtingsplan voor NNN voor het Holtingerveld-Noord.

Relatie met andere activiteiten/andere partijen.

Welke (andere) actoren spelen een rol in het proces/project?

buiten verzoek

Is het een project/proces dat aansluit bij een bestaand project/gebiedsproces? Zo ja, geef aan hoe het project/proces aansluit.

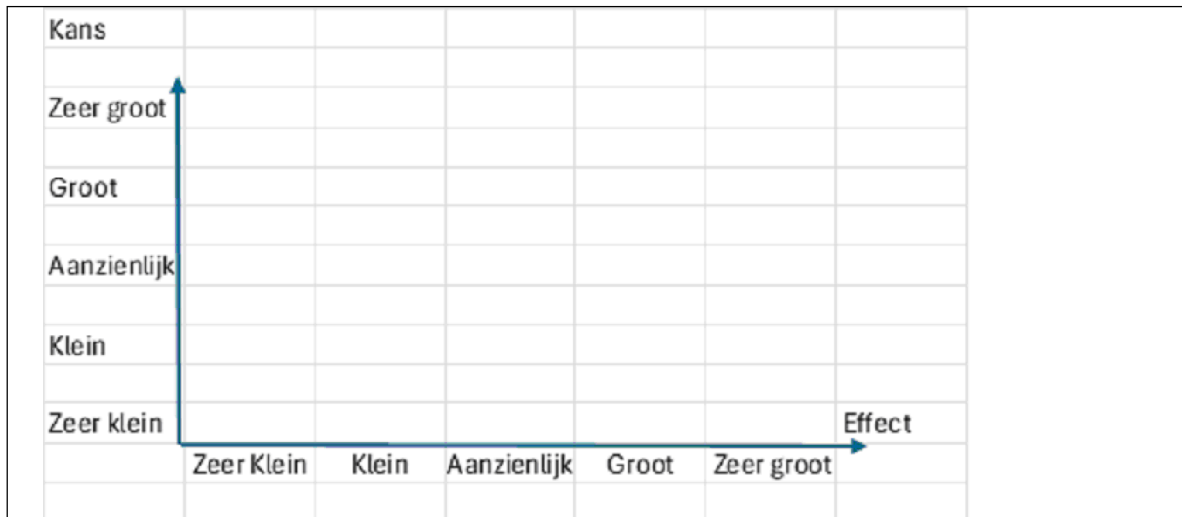
Risico's en randvoorwaarden.

Zijn er risico's te voorzien die de slagingskans van het proces/project beïnvloeden? Zijn er randvoorwaarden benodigd voorafgaand aan de start van het proces/project? (denk aan risico's in het gebied zoals draagvlak, vergunningsaanvragen, procedures, externe omstandigheden, maar ook aan risico's op het gebied van interne processen bij de opdrachtnemer zoals capaciteit, planning en budget)

Nr	Risico	Kans	Impact	Maatregel
1				
2				

3				
4				
..				
..				

Bron: figuur 10.3 Risicomatrix uit Programmatisch creëren (blz. 167)

Benodigde middelen, tijd en geld: Is het beoogde budget toereikend voor de opgave?

Geef in een beknopte planning i.v.m. opname PPOP/PPOV de fasering van het project weer, gekoppeld aan de beschikbare middelen en koppel dit aan de benodigde capaciteit.

Omschrijving fase en onderdelen		Boekjaar te verwachte kosten	Bedrag in €
<u>Vorbereidingsfase</u>			xxxxxxx
	<u>Onderzoeken</u>		Xxxxxxx
	<u>Bestek schrijven</u>		Xxxxxxx
	<u>Kosten personeel voorbereidingsfase</u>		Xxxxxxx
<u>Uitvoering maatregelen</u>			xxxxxxx
	<u>Waardeverschil te verwerven grond</u>		Xxxxxxxx
	<u>Kosten inrichtingsmaatregelen</u>		Xxxxxxxx
	<u>Kosten personeel uitvoeringsfase</u>		Xxxxxxx
<u>Bijkomende kosten</u>			Xxxxxxxx
	<u>Communicatiekosten</u>		Xxxxxxx

	<u>Bijeenkomsten mijlpalen (opening/afronding)</u>		<u>Xxxxxxx</u>	
	<u>Totale kosten</u>			<u>Xxxxxxx</u>
	<u>Bijdrage derden</u>			<u>Xxxxxxx</u>
	<u>Waterschap xxx</u>		<u>Xxxxxxx</u>	
	<u>Gemeente xxx</u>		<u>Xxxxxxx</u>	
	<u>TBO xxx</u>		<u>Xxxxxxx</u>	
	<u>Nog te dekken door Provincie Drenthe</u>			<u>Xxxxxxx</u>
	<u>Dekking</u>			<u>xxxxxxx</u>
	<u>SPUK L 35 - RPML</u>		<u>Xxxxxxx</u>	
	<u>SPUK L16 - Programma Natuur 1^e fase</u>		<u>Xxxxxxx</u>	
	<u>SPUK E44 - Tijdelijke Klimaatadaptie</u>		<u>Xxxxxxx</u>	
	<u>SPUK L33 - Programma Natuur 2^e fase</u>		<u>Xxxxxxxx</u>	
	<u>PNP</u>		<u>Xxxxxxxx</u>	
	<u>.....</u>			
	<u>.....</u>			

Bijkomende kosten na afronding inrichting Natuur
Benodigde beheervergoeding voor instandhouding Natuur

Rapportage en monitoring

- Onderdeel reguliere maandrapportage en van maandelijks overleg met programmaleider waarbij voortgang, risicomanagement en het toegekende budget worden besproken.
- Jaarlijks vóór 15 maart tussenrapportage over voorgaand boekjaar (t-1) m.b.t. de voortgang van het project conform aangeleverde format van de SPUK L33 of SPUK L35.
- Indexering volgens CPB.

Overleg uitvraag offerte

Datum overleg	Aanwezige Programmaleider/projectleider	Project voldoende kansrijk voor opstellen offerte?
	Provincie:	Ja: opstellen offerte
	Prolander:	Nee: terugkoppelen medewerker SPUKs natuur voor vervolgstappen.

Hoofdstuk 2 – Offerte

Format in te voegen

Hoofdstuk 3 – Voortgang en monitoring

Format in te voegen

Verslag bijeenkomst stakeholders Holtingerveld van 2 april 2024

Aanwezig: J 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e (DG Uffelte), 5.1.2e 5.1.2e (MTB Havelte), 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e (Huneruiters), 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e (DG Havelte), 5.1.2e 5.1.2e (DG Darp, Havelterberg, Busselte), 5.1.2e 5.1.2e (Stichting Paardenclubs Drenthe), 5.1.2e 5.1.2e (omwonende Wittelte)

Namens provincie Drenthe: 5.1.2e 5.1.2e (Nat. Parken/ Drents Friese grensstreek)

Namens gemeente Westerveld: 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e 5.1.2e

Afwezig: 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e (DG Wittelte)

AGENDA

1. **Opening** 5.1.2e opent de vergadering en geeft een toelichting op de agenda.
2. **Verslag van 8 februari 2024**

Hondenlosloopgebied Uffelte: dorpsvereniging Uffelte heeft geen klachten ontvangen over hondenlosloopgebied/ruiters bij de Weg achter de es/Postweg.

N.a.v. sluisjes: Er is contact geweest met Natuurmonumenten. Doel van de sluisjes is dat alleen wandelaars er langs kunnen, dus geen fietsers. Wandelpad is niet geschikt voor rolstoelen en kinderwagens.

Aandachtspunt voor Natuurmonumenten – bordje Hondenloslooprouten staat halverwege de startbaan, waardoor mensen denken dat ze ook op de grote startbaan de hond los mogen laten lopen.

3. **Routevoorstellen bespreken**

Actiepunt: Alle aanwezigen hebben een concept- gevoeligheidskaart (SOVON) ontvangen. SOVON heeft deze informatie verzameld op basis van gegevens van onder andere de vogelwerkgroep en er is een inschatting gemaakt op bepaalde gebieden. De kaart biedt geen garantie voor de toekomst.

buiten verzoek

Hondenlosloopgebied: vanaf de toegangspoort is de route niet duidelijk aangegeven met pijlen. Op de bordjes blauw (losloopgebied), rood (aangelijnd). Staan geen pijlen.

Actiepunt: bebording moet aangepast worden, als er een akkoord is over de routes.

buiten verzoek

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Hondenloslooproute: Doordat de routestromen nu meer gescheiden zijn kan de hondenloslooproute langs het 'natte' terrein blijven lopen. De heer 5.1.2e geeft aan dat de lange route (5 kwartier) niet voor alle honden geschikt is. Hij pleit ook voor een korte route (half uur tot 45 minuten) – met het voorstel wordt hieraan tegemoet gekomen. De bewegwijzering is nu heel onduidelijk.

Hondenlosloopgebied: vanaf de toegangspoort is de route niet duidelijk aangegeven met pijlen. Op de bordjes blauw (losloopgebied), rood (aangelijnd). Staan geen pijlen.

Actiepunt: bebording moet aangepast worden, als er een akkoord is over de routes.

Communicatie: In het algemeen wordt gevraagd voor een tijdige communicatie met alle betrokken partners bij routewijzigingen en natuuringrepen in het gebied, zodat inwoners tijdig betrokken en geïnformeerd zijn.

Proces: Actie: 5.1.2e gaat alle informatie nu op 1 kaart zetten. Dit voorstel wordt besproken met alle terreineigenaren (z.s.m./voor de zomer). Kaartje gaat tevens naar alle stakeholders.

Verslag bijeenkomst stakeholders Holtingerveld van 8 februari 2024

Aanwezig: 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e (DG Uffelte), 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e (MTB Havelte), 5.1.2e 5.1.2e (Hunerruiters), 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e (DG Havelte), 5.1.2e 5.1.2e (DG Darp, Havelterberg, Busselte), 5.1.2e 5.1.2e (Stichting Paardenclubs Drenthe), 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (DG Wittelte), 5.1.2e 5.1.2e (omwonende Wittelte)

Namens provincie Drenthe: 5.1.2e 5.1.2e (Nat. Parken/ Drents Friese grensstreek)

Namens gemeente Westerveld: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

Routes

5.1.2e schetst de problematiek. Het Holtingerveld is een relatief klein natuurgebied met zeer hoge natuurwaarden, die kwetsbaar zijn voor verstoring door recreatie. Daarbij komt dat er veel verschillende eigenaren/beheerders zijn. Om een route of verplaatsing van route te realiseren zijn steeds meerdere eigenaren betrokken. Als de één een trace afsluit, moet je vaak ook met anderen in gesprek over de aansluiting.

Om tot een oplossing te komen, heeft het Nationaal Park Sovon en Ravon gevraagd om een vlekkenkaart samen te stellen waarop te zien is welke delen van het gebied de meest verstoringsgevoelige soorten voorkomen. Die delen zouden extensiever voor recreatie moeten worden. Vervolgens kunnen we zoeken in de overige delen en directe omgeving van het Holtingerveld naar ruimte voor routes, zodat mensen nog steeds van de natuur kunnen genieten voor sport en ontspanning.

Alle routes starten vanaf de poort. Het streven is daarbij om de verschillende routes zoveel mogelijk te scheiden om onderlinge conflicten te vermijden (dus aparte ruiter, mtb, fiets, honden, wandelroutes). Dat legt alleen wel een groter beslag op de ruimte (in de natuur). Nu loopt de hondenloslooproute over hetzelfde pad als de ruiters.

Vraag doet zich voor of in het nieuw in te richten natuurterrein ook een mogelijkheid is/komt voor recreatieroutes.

Afspraken:

Betrokken partijen: Komen samen met een voorstel hoe we vanaf de poort de recreatiestromen beter kunnen scheiden (ruiterroute, MTB, hondenlosloopgebied, wandelaars, fietsers) en rekening kunnen houden met kwetsbaarheid van de natuur. Denk ook aan creatieve oplossingen en tijdelijke beperkingen zoals bijvoorbeeld geen hondenlos op zondagmiddag.

Verslag bijeenkomst 8 februari 2022, werkgroep Recreatie Holtingerveld

Aanwezig: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (provincie), 5.1.2e 5.1.2e (Defensie), 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e (SBB), 5.1.2e 5.1.2e (Natuurmonumenten), 5.1.2e 5.1.2e (Recreatieschap Drenthe),
5.1.2e 5.1.2e (gemeente Westerveld)

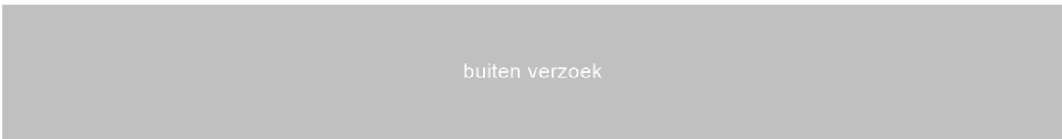
1. Opening

2.

3.

4. Bespreekpunten:

- buiten verzoek
- Hondenloslooproutes staan nog niet op de kaart. Voor bezoekers die met de auto komen, is daar op te sturen, voor wandelaars vanuit de woonwijk lastiger.
Voorstel: loslooproute **rond** nieuw in te richten Havelterberg project handhaven, maar wel duidelijk aangeven dat eerste stuk vanaf Poort P-terrein en bij passeren grote startbaan honden aangelijnd MOETEN zijn. (als we dit serieus menen, ook op gaan handhaven)
Inrichting: bezoekersstromen vanaf de poort meer scheiden. Nu start alles vanaf de poort en dat kan tot conflicten leiden.
5.1.2e streven is in het schetsontwerp Meerkamp (NNN) routes meer te scheiden.
Iedereen is het er mee eens dat de routes op de grote startbaan aan de lijn moeten.
Afspraken:
5.1.2e maakt een kaartje van de hondenloslooproute.

Er is behoefte vanuit de woonwijk om met de honden te lopen. Zou de strook tussen de Meerkamp en de grote startbaan hiervoor een uitkomst kunnen bieden? Dit is nu een soort bufferzone tussen de woonwijk en de grote startbaan. Er waren destijds gesprekken met Natuurmonumenten om tot een ruil te komen. Dit is even 'on hold' gezet. Dit gebied moet dan wel ingericht worden met 'wilde' bloemen. SBB: 5.1.2e 5.1.2e geeft aan hieraan medewerking te willen verlenen.

Afspraak: 5.1.2e gaat de mogelijkheden met haar collega's verkennen. Idem route vanaf de woonwijk richting dorp?

5. Communicatie (website, flyer, natuurkrant etc.)

Als de routes definitief zijn moet dit aangepast worden op de website, flyers etc. Ook vraagt het om goed overleg met de omgeving. Stakeholders op de poort willen graag betrokken worden bij wijzigingen in het gebied.

6. W.v.t.t.k.

Volgende bijeenkomst over ca. 5 weken.

Afspraak: 5.1.2e stuurt hiervoor een datumprikker.

Verslag omliggende dorpsgemeenschappen 24-3-2023

Locatie: Kolonieweg 2 Havelte, parkeerplaats golfbaan, 10.00uur

Vertegenwoordigd waren:

Dhr. Jumelet (gedeputeerde)

Dhr. 5.1.2e (ecoloog)

Mevr. 5.1.2e (provincie)

Dorpsgemeenschap Havelte

Dorpsgemeenschap Uffelte

Dorpsbelangen Wittelte

(door een communicatiefout van 5.1.2a was dorpsgemeenschap Wapserveen afwezig, excuus!)

Dhr. Schoenmaker (statenlid)

Mevr. Bolhuis-van Unen (aankomend statenlid)

Deze afspraak op locatie vloeit voort uit ons vorige gesprek met de gedeputeerde van 9 maart jl. op het provinciehuis.

Vanaf de parkeerplaats hebben we een ronde gewandeld door een deel van het gebied.

Ook is handhaving een punt van gesprek geweest. Waar mogen bv honden los lopen, en waar niet?
Wie handhaaft? Wie betaald dit?

Het gebied telt heel veel verschillende bebordingen, maar inzake handhaving zijn misschien onvoldoende afstemming gemaakt met de omgeving en zijn er onduidelijkheden. Het is ook zaak om met de dorpsgemeenschappen en de verschillende verenigingen die actief zijn in het gebied om regels met elkaar te bespreken. Regels zijn over "ons" uitgestort, een maatschappelijke weging is niet gedaan. Draagvlak is eveneens een vereiste. De taak van handhavend optreden ligt ons inziens bij de terreineigenaren. En als regels in (deel)gebieden van het Holtingerveld worden gewijzigd dan mag je er van uit gaan dat er contact gezocht gaat worden met bestaande gebruikers/verenigingen/dorpsgemeenschappen.

De aangedragen argumenten van natuurorganisaties bij verenigingen (die tevens lid zijn van de dorpsgemeenschappen) voor verplaatsing van de MTB- en ruiterroutes - zoals het voorkomen van het gentiaanklokje, de vuurvlieder die regelmatig overvliegt en het verhaal dat reptielen de mtb'ers niet aan horen komen - vallen in het niet bij de werkzaamheden die zijn uitgevoerd op de Grote Startbaan, gat van Berend Boer, en de recent uitgevoerde werken aan de Weg Achter de Es.

De "overlast" van de hondenuitlaatroutes staan hierbij in schril contrast.

Voor de zomervakantie zal er daarnaast nog een provinciaal overleg plaatsvinden.

Het was een plezierig overleg op locatie waar ruimte was om verschillende inzichten en belangen te benoemen met wederzijds respect. Wij gaan er van uit dat er ruimte komt om de maatschappelijke en culturele belangen een plek te geven in het proces Natura2000 gebied Holtingerveld.

Aanvullend op bovenstaand verslag.

Verslag

Omschrijving: PFU Havelterberg

Datum en tijd: 8 september 2022, 9 uur

Plaats: HAVELTE

Volgnummer: Typ hier het nummer. [SHIFT+ENTER is nieuwe regel]

Aanwezig: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

Afwezig: 5.1.2e 5.1.2e

Kenmerk: Typ hier het kenmerk [SHIFT+ENTER is nieuwe regel]

Deel 1: Wat is er tot nu toe gebeurd?

1. Opening en (hernieuwde) kennismaking indien nodig.
Nieuw: 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e (beiden Prolander).

2. Korte terugblik PSU 2021.

Deel 2: Hoe nu verder?

5. Welke aanvullingen/aanpassingen nodig op 1^e schetsontwerp?
Zie punt 3.
5.1.2e: houdt zich bezig met hondenprobleem, doen we binnen dit project niks mee.

Verslag 25 september 2025 - Plusgebruikers – Holtingerveld

Aanwezig:

Met kennisgeving afwezig: 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e

Kritische noot – aangaande proces door 5.1.2e.

Reactie: het doel van vanavond is om samen met gebruikers te kijken naar mogelijkheden voor alle gebruikers van het gebied, dus ook naar opties om in de omgeving van de woonwijk met de hond 'los' te lopen.

We starten met een terugblik op wie wat tussen de vorige bijeenkomst in juni en nu heeft gedaan.

1. **Gemeente** : De gemeente is nagegaan wie eigenaren/gebruikers zijn van de gronden. Daarover moet met de eigenaren eerst een gesprek plaatsvinden, voordat we verder kunnen met plannen maken. Daarna moet de grond nog ingericht worden en het bestemmingsplan moet gewijzigd worden (dit kost tijd). Inrichting en beheer vraagt ook inzet van inwoners en eigenaarschap van hondenbezitters.
2. **Natuurmonumenten**: Heeft onderbouwing opgezocht waarom hondenpoep slecht is voor de natuur. Er is geen specifiek onderzoek voor Drenthe. Er geldt nu al een opruimplicht voor hondenpoep. Dit wordt alleen door de meeste bezoekers niet nageleefd. Vervuiling door uitwerpselen gaat niet alleen over meststoffen, maar ook over resten van geneesmiddelen en anti-vlooien/wormen middelen in de natuur. Onderzoek van andere gebieden wordt bij het verslag gevoegd.
Natuurmonumenten werkt samen met de andere beheerders van het Holtingerveld aan een lange termijn gebiedsvisie (18 jaar) : De verwachting is dat alle hondenlosloop routes op termijn uit de natuur zullen verdwijnen om de natuur voldoende te kunnen beschermen. Dit gaat niet van vandaag op morgen, dus er is nu nog tijd om eerst alternatieve routes te zoeken en in te richten. Als dat er is, zullen de bestaande loslooproutes opgeheven worden. Aan de lijn blijven honden welkom in het gebied.
3. **Gemeente**: Afvalbakken bij de entree en hondenpoepzakjes zit nu niet in het beleid van de gemeente.
4. **MTB club**: Als bestuur hebben we aan zelfreflectie gedaan. Als we het de leden vragen, wil iedereen het liefst overal fietsen. Het bestuur realiseert zich dat we in een kwetsbaar natuurgebied zitten en dat dat beperkingen voor het gebruik oplevert. We hebben al veel ingeleverd. De mogelijkheid om de oude vuilstort te gebruiken is zeer welkom als alternatief voor de eerdere verwijderingen.

De MTB'ers gebruiken het Defensieterrein in Havelte West al veel vaker dan Havelte-Oost. Het bestuur ziet ook de opkomst van de 'gravelfiets'. Dat is een racefiets met dikke banden. Deze gaat over de fietspaden/halfverharding/asfalt. Die maken wel steeds meer gebruik van het Holtingerveld.

De toertocht 'parel van Drenthe' is belangrijk. Het is fijn als voor evenementen 1-2 keer per jaar wel (meer) ruimte blijft.

Het bestuur realiseert zich dat het Holtingerveld kwetsbare natuur heeft en dat beslissingen in de toekomst over het gebruik ervan niet in het voordeel van de MTB'ers zullen uitvallen

5. **SBB:** heeft gekeken naar MTB route – een verbinding tussen de aangepaste route, naar de voormalige vuilstort. Daarbij wordt dan op korte termijn het stuifzand ontzien. Op lange termijn zien de natuurbeheerders voor de MTB'ers vooral mogelijkheden in Havelte-West en niet meer in het Holtingerveld. SBB is met Prolander het gebied in geweest om te kijken of er een ruiterroute is te realiseren van de Toegangspoort naar het Oosterzand. Aan de binnenrand van het stuk nieuwe natuur zit juist het grootste potentieel voor heischraal grasland. Een ruiterroute daar langs, vlak na de start, leidt tot ongewenst extra bemesting. Bovendien zou het gaan om een vrij lange, saaie route die ook heen- en terug genomen moet worden. Voor ruiters lijkt het beter om in te zetten op de startlocatie voor 'Weg achter de es'. De parkeerplaats moet dan nog iets anders ingericht worden. En er moet ook gehandhaafd worden op parkeren door gewone auto's (die maken de draai voor trailers onmogelijk). De weg achter de es zou dan de nieuwe startlocatie kunnen worden. Bij evenementen 1-2 keer per jaar, kan er wel een uitzondering gemaakt worden. Dan kan er wel vanaf de Toegangspoort gestart worden, waarbij zandpaden in de route gebruikt kunnen worden, die normaal niet voor ruiters toegankelijk zijn. Bij een evenement is ook begeleiding aanwezig en kunnen beperkingen voor andere gebruikers gecommuniceerd worden. ST. Paardenroutes Drenthe vraag aandacht voor wat er mogelijk is om voldoende routes in stand te houden voor het ruiterknooppuntennetwerk. Defensie wil geen paarden in het terrein. Er wordt een afspraak gemaakt tussen SBB en st. Paardenroutes Drenthe. De Hunerruiters hebben op 11 en 12 oktober een evenement. Helaas valt dit samen met een MTB evenement. Dat moet volgend jaar anders (niet in hetzelfde weekend)

6. Provincie:

Heeft uitgezocht of er middelen beschikbaar zijn voor eventueel aankoop van grond. Er is wel geld beschikbaar, maar de toestemming om aan te mogen kopen, moet nog wel via PS en GS, omdat het nu gaat om landbouwgrond dat die functie verliest en de grond ligt buiten het NatuurNetwerkNederland. Aankoop kan alleen op basis van vrijwilligheid. Het is dus van belang dat de huidige eigenaar bereid is te verkopen of te ruilen. Instemming van de

provincie om landbouwgrond om te zetten in een andere functie wordt kansrijker, als wij er met elkaar in slagen om een gezamenlijk plan te formuleren, dat bewoners, gemeente en terreinbeheerders samen kunnen ondersteunen.

De voorzitter benadrukt dat hij het erg op prijs stelt dat de provincie zich zo constructief opstelt.

Terugkoppeling schriftelijke vragen van de hondenbezitters

De hondenbezitters dachten dat we samen aan een plan zouden werken en lezen nu dat er al een plan ligt. Hoe zit dat?

Het gaat om drie verschillende plannen. Het Natura 2000 beheerplan (is wettelijke verplichting) en beschrijft welke maatregelen de beheerders de komende 6 jaar moeten nemen, om ervoor te zorgen dat de natuurdoelstellingen gerealiseerd gaan worden. De planning is nu dat het beheerplan begin november wordt vastgesteld door GS en dan ter inzage komt.

Er wordt een Gebiedsvisie (van terreinorganisaties) opgesteld voor de komende 18 jaar. (zie onder punt 2)

En we werken hier samen aan een plan om te komen tot acceptabele alternatieven voor recreatief gebruik van het Holtingerveld voor de zogenaamde plusgebruikersgroepen. Dit plan moeten we samen maken, daar ligt nog niks.

De onderbouwing van “claim cultuur” – Dit gaat uit van het “kelderluik-principe”. In de basis is degene die verantwoordelijk is voor de schade, aansprakelijk. Echter in de rechtspraak wordt ook gekeken of er een gevaarlijke setting gecreëerd is. Als de terreinbeheerder heeft toegestaan dat verschillende gebruikersgroepen dicht bij elkaar kunnen komen, wat mogelijk een gevaar oplevert, dan worden zij als medeverantwoordelijke voor schade gezien. Ook als schuldige en getroffen eens zijn over aansprakelijkheid (en dus niet wijzen naar een terreineigenaar), dan nog kan de verzekeringsmaatschappij de terreineigenaar aanspreken om de schade te verhalen. Dit risico kan een natuurorganisatie niet dragen. Daarom moeten we voorkomen dat je in zo’n situatie terecht komt en dus worden potentieel voor elkaar gevaarlijke gebruikersgroepen van elkaar gescheiden. Dieren zijn onvoorspelbaar in hun gedrag en daarom moeten vooral ruiters en loslopende honden van andere gebruikersgroepen gescheiden worden.

Zie bijvoorbeeld <https://vbne.nl/vbne-downloads/praktijkadvies-aansprakelijkheid-bij-recreatief-gebruik-van-bos-en-natuur/>

In de onderzoeken over medicijnresten in uitwerpselen gaat het vooral over honden. Het klopt dat voor landbouwhuisdieren in de reguliere landbouw ook geneesmiddelen gebruikt worden. Over de grazers die in de natuur lopen, zijn

door de terreinbeheerder afspraken gemaakt met de eigenaar van de kudde om resten in natuur tot een minimum te beperken (de dieren worden bijvoorbeeld altijd buiten het natuurgebied ontwormd)

Met elkaar in gesprek kunnen en niet mogen delen van informatie. We proberen met elkaar hier aan tafel zo open mogelijk te zijn. We gaan ervan uit dat we elkaar kunnen vertrouwen. Het spreken over mogelijke opties betekent soms dat je ook praat over eigendom van een ander. Het is niet goed als het halve dorp al weet heeft van suggesties, terwijl de eigenaar nog van niets weet. Dat wordt bedoeld met “niet delen”.

Goede voorbeelden van elders. Als we een stap verder zijn en concreet weten dat er een mogelijkheid is om een nieuw gebied in te richten als losloopgebied, dan is het een goed idee om samen hondenlosloopgebieden en speelplaatsen te bezoeken en te leren van die voorbeelden. Genoemd is het hondenspeelbos bij Staphorst - wat kunnen we daarvan leren?

Periodiek verbod. Omdat we ons nu vooral gericht hebben op het vinden van een alternatief voor de hondenloslooprouten, zijn we nog niet verder ingegaan op een optie om loslopen op een beperkte aantal dagen te verkennen. Er is binnenkort ook een landelijke dag voor gemeenten, georganiseerd door de hondenbescherming. Misschien kan iemand van de gemeente daar naartoe.

Conclusie: We richten ons op het kunnen verwerven van het genoemde perceel grond en willen daarna het traject starten voor bestemmingsplan wijziging en inrichten. Daarvoor hebben we de vertegenwoordigers van de honden nodig als experts en als ambassadeurs in de wijk en het dorp. Draag samen uit dat we er met elkaar achter staan. We gaan samen werken aan een inrichting die voldoet aan de wensen vanuit de wijk en de hondenbezitters en die bijdraagt aan het ontlasten van de natuur in het naastgelegen Holtingerveld.

Vragen die ook nog aandacht behoeven zijn wat we doen met uitlaatservices die met meerdere honden tegelijk komen. Staphorst is daarvoor ook een goed voorbeeld. Er zijn duidelijke regels (maximaal 3 honden per persoon) en hondenbezitters spreken elkaar aan op gedrag en naleven van regels. Er is dus ook een verantwoordelijkheid je medegebruikers op te voeden. Zo ziet de MTB- vereniging het als taak om MTB-ers goed op te voeden. Dat lukt bij de eigen leden beter dan met bezoekers van ver, omdat je daar het gesprek niet zo goed mee aan kunt gaan.

Afspraak: zodra er een gesprek geweest is met de eigenaar van de grond en er een mogelijkheid kan zijn om de grond te verwerven, dan gaan we samen (dus ook de plusgebruikers) een informatie-avond organiseren voor de wijk en het dorp Havelte.

5.1.2e spreekt de wens uit dat in het vroege voorjaar 2026 duidelijkheid is over de ruiterroute en hoe die aan kan sluiten op het knooppunten netwerk.

Verslag werkgroep Recreatie Holtingerveld 14 april 2022, locatie: gemeentehuis Diver

Aanwezig: 5.1.2e 5.1.2e (Natuurmonumenten), 5.1.2e 5.1.2e (Recreatieschap Drenthe), 5.1.2e 5.1.2e (Staatsbosbeheer), 5.1.2e 5.1.2e (Defensie), 5.1.2e 5.1.2e (provincie Drenthe), 5.1.2e 5.1.2e (gemeente Westerveld)

Afwezig met kennisgeving: 5.1.2e 5.1.2e (provincie Drenthe)

1. Verslag van 8 februari 2022:

2. Routes

Hondenlosloopgebied moet op de kaart (wel bordjes neerzetten)

Hondenlosloopgebied achter de Blauwe haan moeten nog wel bordjes geplaatst worden. Staat wel goed op de website.

Hondenloslooproute aangeven (blauwe bordjes). Binnen Natura 2000 gebied. Buiten Natura gebied hoeven honden niet aangelijnd

Kaart aanpassen : Holtingerveld in één opslag klopt niet. Moet aangepast worden. (actie: 5.1.2e)

In ieder geval aangepaste routes op de website en bij Tourist Info.

5.1.2e maakt foto's van de kastjes (waar kaarten in liggen), die er nu niet fraai uitzien.

Vervolg overleg Recreatiezonering Holtingerveld.

In 2021 hebben we meerdere gesprekken gevoerd over routes en gebruik Holtingerveld. Er ligt nu een concept kaart die we graag nog een keer bespreken met de volgende doelen:

1. Duidelijkheid over routes, regels en mogelijkheden (voor onszelf als betrokken partijen en voor bezoekers en organisatoren)
2. Kaders voor zonering die grote mate van zekerheid voor realisatie N2000 doelen geven. Rust en bescherming waar het moet, (gepaste) beleving waar het kan.

Vragen/bespreekpunten voor volgend overleg (8 februari 2022?)

1. buiten verzoek
2. Hondenloslooproutes staan nog niet op de kaart. Voor bezoekers die met de auto komen, is daar op te sturen, voor wandelaars vanuit de woonwijk lastiger. Voorstel: loslooproute **rond** nieuw in te richten Havelterberg project handhaven, maar wel duidelijk aangeven dat eerste stuk vanaf Poort P-terrein en bij passeren grote startbaan honden aangelijnd MOETEN zijn. (als we dit serieus menen, ook op gaan handhaven)
3. Hoe komen we tot betere kaders voor welke activiteiten en evenementen op en direct rond de poort wel en welke niet kunnen (externe werking)

Vervolg vanaf medio maart:

- Bespreken routes met andere terreineigenaren (zie vraag 1)
- Bespreken uitwerking poortterrein met partners op de poort (SBB, gemeente, Stichting Holtinger kudde, Vlinderparadijs en Brasserie) (vraag 3)
- Daarna presentatie voorstel dorpsbelangen/woonwijk en vervolgens brede communicatie oppakken.
- Benutten kansen toekomst door bufferzones rond N2000 landschappelijk te versterken en recreatief te ontsluiten – levert ook betere verbinding met dorp en ondernemers (spreiding van parkeren)

Naar meer balans tussen natuur en recreatie in het Holtingerveld

Gebruikte methodiek – werkboekje recreatie Noordwest Veluwe

Probleemstelling/aanleiding

In het Holtingerveld wordt momenteel hard gewerkt aan natuurherstel en veiligstellen van de N2000 doelen. Vanuit het integraal plan en de plannen voor de toegangspoort is aandacht geweest voor Recreatie. Momenteel is er echter geen werkgroep recreatie meer en de belangen van recreatie lijken wat onder te sneeuwen in de natuuropgave. Anderzijds is de recreatieve druk op de natuur in het Holtingerveld de laatste jaren wel toegenomen. Hoe komen we weer tot een nieuwe balans. Verenigingen dorpsbelangen rond het Holtingerveld maken zich ernstig zorgen over toegankelijkheid. Evenementen op de toegangspoort kunnen niet zo grootschalig als ooit bedacht. De gemeenteraad van Westerveld is kritisch op afsluitingen van paden en routes. Loslopende honden vormen een toenemend probleem.

buiten verzoek

buiten verzoek

Natuurwaarde leidend

buiten verzoek

Met een goede recreatiezonering willen we balans tussen natuurwaarde en recreatieve beleving terugbrengen.

Werkwijze

We maken eerst met deskundigen een concept-recreatiezoneringskaart op basis van verschillende themakaarten. Daarbij gebruiken we een hoogtekaart, een archeologische waarden kaart, een cultuurhistorische kaart, een landschapskaart en een habitatkaart. Deze wordt naast de kaart met huidige voorzieningen gelegd. Bijzonder aandachtspunt is de doorsnijding van de Van Helomaweg, wat deels een 80 km weg is

In werksessies met een brede groep belanghebbenden de wensen en mogelijkheden verkennen.
Indeling: start met informatiedelen over landschap en natuur. Waarom is zonering van recreatie nodig. Daarna zo mogelijk buiten kijken en vervolgens op de kaart aan de slag. Vanuit 3 invalswegen. Start Toegangspoort (dagbezoekers uit de omtrek), Start nabij Blauwe Haan (verblijfsrecreanten) en start vanuit Meerkamp (woonwijk -inwoners).
Iedere deelgroep bestaat uit 10-15 personen met gevarieerde achtergrond. Natuur, cultuurhistorie, archeologie, agrarisch, recreant/bezoeker.

Zorg voor logica in de zonering. Leg ontvangstlocaties op de juiste plek. Routes moeten aansluiten bij ontvangstlocaties.

Van: 5.1.2e 5.1.2e
Aan: Alfred Schoenmaker; (Beheer & Onderhoud) (beheerenonderhoud@mtbhavelte.nl); @stapinactie.nl; 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e hondenloosloop@gmail.com; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
activiteiten@mtbhavelte.nl; 5.1.2e 5.1.2e Stichting Paardenroutes Drenthe; "Dorpsgemeenschap Uffelte";
dvwittelte@gmail.com; 5.1.2e info@dg-dhb.nl; info@dorpsgemeenschap-fw.nl; info@dorpsgemeenschaphavelte.nl;
info@dorpsgemeenschapwapserveen.nl; 5.1.2e @hotmail.com; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e wittelte; 5.1.2e
Onderwerp: voortgang alternatief hondenloosloopgebied Havelte
Datum: donderdag 11 juni 2026 10:00:06
Bijlagen: image001.png
image002.png
image003.png
image004.png
image005.png
image006.png
image007.png
image008.png

Beste allemaal,

Zoals we hebben afgesproken, geven we een update over de plannen rond Havelte en de hondenlooslooproutes. Prolander heeft een mondelinge afspraak gemaakt met de eigenaar van het stuk grond tussen de Grote Startbaan en de woonwijk Meerkamp over verkoop. De provincie moet de aankoop nog officieel goedkeuren. We verwachten dat dit geen problemen geeft. Ondertussen worden de contracten voorbereid.

Begin juli overleggen de gemeente Westerveld en de provincie Drenthe met elkaar. In dit overleg spreken zij af wie verantwoordelijk wordt voor de inrichting van het gebied. Ook maken zij afspraken over wanneer en hoe de grond wordt overgedragen van de provincie naar de gemeente.

We verwachten dat we jullie in september kunnen uitnodigen voor een vervolg gesprek. In dat gesprek bespreken we hoe het gebied ingericht kan worden en wie daarbij betrokken willen en moeten zijn.

Als er nog vragen zijn, kun je mij mailen of bellen. Ik verwacht na de zomervakantie een nieuwe update te kunnen geven.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e

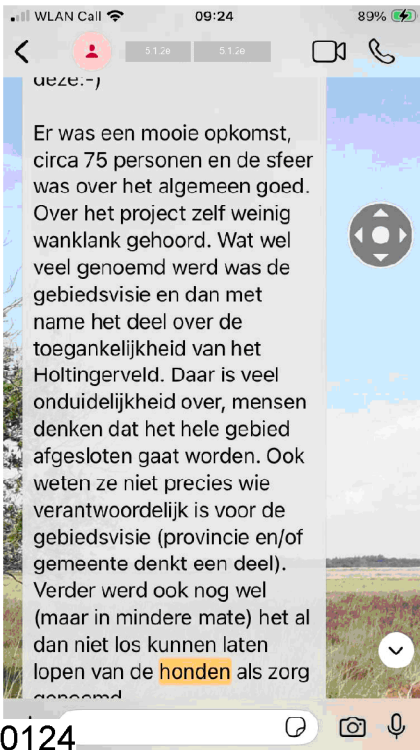
provincie Drenthe

+31 592 5.1.2e
werkdagen: maandag tot en met donderdag
<https://www.provincie.drenthe.nl/regionaallandschap/>

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

711355

Zorgen over mogelijke afsluiting delen van het Holtingerveld

Recent hebben de Dorpsgemeenschappen rondom het Holtingerveld serieuze signalen ontvangen dat de gezamenlijke natuurorganisaties voornemens zijn om delen van het Holtingerveld volledig af te sluiten voor gebruikers. Volgens deze signalen zouden in de toekomst uitsluitend de buitenranden van het gebied toegankelijk blijven.

Deze berichten hebben bij de Dorpsgemeenschappen met grote ontzetting en schrik geleid tot veel vragen en zorgen. Wat betekenen dergelijke maatregelen voor de inwoners? Wat zijn de gevolgen voor toerisme, buitensporters en de leefbaarheid van onze regio?

Als vrijheid een raster wordt

Voor de inwoners van Havelte, Uffelte, Wittelte, Wapserveen en Darp is het Holtingerveld nooit zomaar een natuurgebied geweest. Het is onderdeel van het dagelijks leven en van het collectieve geheugen van de dorpen. Het Holtingerveld was geen natuur, het was een gebied waarin werd gewerkt en gewoond door onze voorouders. Heide werd gepland als productiemiddel, hulst werd aangelegd als vee-kering. Turf werd gewonnen, bomen werden gepland als productiebos.

Het Holtingerveld werd later een gebied waar honden vrij konden rennen en waar dorpsbewoners hun hoofd leegmaken na een lange dag.

Voor beleidsmakers is het gebied geworden tot een dossier vol stikstofmodellen en zoneringskaarten.

De in voorbereiding zijnde **Visie 2044** roept daarom grote zorgen op. Onder het mom van Natura 2000-beheer dreigt de vrijheid van het gebied te veranderen in een strak geregisseerde indeling van zones en regels.

Waar het Holtingerveld altijd een open coulisselandschap was, dreigt het te veranderen in een gebied waar spontane recreatie steeds minder mogelijk wordt.

Voor de Dorpsgemeenschappen voelt deze toekomstvisie als een fluwelen handschoen die een ijzeren vuist verbergt. Onder het mom van ecologisch herstel dreigt een eeuwenoude band tussen mens en landschap te worden doorgesneden.

Wat staat er voor de dorpen op het spel?

Voor de aanwonenden was het Holtingerveld altijd hun achtertuin: een plek van rust, vrijheid en historie. Een landschap waar de aanwezigheid van hunebedden, grafheuvels en de sporen van de Tweede Wereldoorlog bij iedere wandeling voelbaar zijn.

De Dorpsgemeenschappen vragen zich daarom af: verandert dit landschap straks in een strak geregisseerd park waar je niet echt welkom bent?

Een voorbeeld dat vaak wordt genoemd zijn de akkers naast de startbaan bij Havelte. Nu vormen deze een open buffer tussen dorp en bos. Zal dit in de toekomst een afgesloten gebied worden waar niemand meer mag komen?

De zorgen van de Dorpsgemeenschappen richten zich onder meer op de volgende punten:

Verdwijnen van de losloopgebieden voor honden

Wordt de dagelijkse ronde met de hond straks een wandeling langs hekwerken in plaats van een vrije tocht over heide en veld?

De ‘muur’ van natuur

Gaan aanwonenden zich straks een indringer voelen in hun eigen omgeving doordat paden verdwijnen, worden verlegd of afgesloten? Veel inwoners lopen al generaties lang dezelfde routes.

Gezoneerde recreatie

Steeds vaker wordt gesproken over het concentreren van bezoekers rondom de Holtingerpoort. Dit kan leiden tot een vorm van verblijfsrecreatie met meer drukte en commerciële activiteiten, terwijl juist de stilte en ruimte de kern van het gebied vormen.

Toerisme en leefbaarheid

De gemeente presenteert toerisme en recreatie als een belangrijke motor voor de regionale economie. Maar als delen van het gebied minder toegankelijk worden, rijst een logische vraag: wat betekent dat voor ondernemers en voor de dorpen die juist afhankelijk zijn van bezoekers? Een gebied dat moeilijker bereikbaar wordt, kan immers ook minder aantrekkelijk worden voor mensen die hier willen wandelen, fietsen of verblijven.

Versnippering van het landschap

Als iedere activiteit een eigen zone krijgt – wandelen hier, fietsen daar, ruiters elders – verdwijnt de spontane manier waarop mensen het gebied nu beleven. Gezinnen die willen wandelen met een hond of kinderen kunnen vastlopen in een woud van regels en verbodsborden.

Lokaal eigenaarschap

In de Visie 2044 wordt gesproken over een “goede verstandhouding met de omgeving”. Maar hoe wordt het historische recht van aanwonenden op toegang tot hun achtertuin daarin meegewogen?

Lokaal eigenaarschap betekent dat inwoners zich verbonden voelen met het landschap. Zij wandelen er dagelijks, signaleren problemen en dragen de geschiedenis van het gebied met zich mee.

Veel dorpsbewoners voelen zich daarom als het ware onbetaalde beheerders van het Holtingerveld: de ogen en oren van het landschap. De buurman van de natuur is geen toerist – hij maakt er al generaties lang onderdeel van uit.

Wanneer plannen van bovenaf worden opgelegd zonder echte betrokkenheid van de omgeving, verandert die buurman in een bezoeker die zich vooral aan regels moet houden. Dat staat haaks op het gevoel van verbondenheid dat altijd heeft bestaan.

Handhaving en uitvoerbaarheid

Daarnaast roept de voorgestelde zonering praktische vragen op.

Hoe moet een complex systeem van zones, paden en verboden worden gehandhaafd terwijl er nu al een tekort is aan toezichthouders? Dreigt het gebied te veranderen in een “politiebos” vol verbodsborden?

Vragen over het proces

De signalen over mogelijke afsluitingen en zoneringen roepen ook vragen op over de inbreng van de omwonenden in het besluitvormingsproces.

Juist in zo’n proces zou samenwerking met gebruikers en Dorpsgemeenschappen centraal moeten staan. Daarom is het zorgwekkend dat er signalen zijn over ingrijpende maatregelen die niet gedeeld zijn.

Daar waar inspraak mogelijk lijkt te zijn, wordt het aangehoord, maar er wordt niets mee gedaan. Meepraten mag, maar wordt niet meegenomen in de besluitvorming.

Oproep

De Dorpsgemeenschappen roepen de betrokken natuurorganisaties en het Overlegorgaan nadrukkelijk op om:

- Duidelijkheid te geven over de plannen rond afsluiting van delen van het Holtingerveld
- Transparant te communiceren over de inhoud van de Visie 2044
- De dorpen daadwerkelijk te betrekken bij besluiten die grote gevolgen hebben voor toegankelijkheid, leefbaarheid en het karakter van het gebied.

Het Holtingerveld is immers niet alleen een natuurgebied op de kaart, maar ook een landschap waarin dorpen al generaties lang leven.

Versterkingsplan Toegangspoort Holtingerveld 2023

Landschapsbeheer Drenthe

Zorg voor ons landschap

Colofon

Titel Versterkingsplan Toegangspoort Holtingerveld 2023

Opdrachtgevers Gemeente Westerveld & Provincie Drenthe

Opdrachtnemer

Landschapsbeheer Drenthe

Landschapsbeheer Drenthe
Kloosterstraat 11
9401 KD Assen
T (0592) 316 616
E info@lbdrenthe.nl
W www.lbdrenthe.nl

Contactpersonen

5.1.2e 5.1.2e & 5.1.2e 5.1.2e

Ondersteunend

5.1.2e 5.1.2e & 5.1.2e 5.1.2e

Foto

Voorblad: RO-Visuals, *Beeldmateriaal voor ruimtelijke ontwikkeling*

Status

Definitief

Datum

30-06-2023

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Vergroening Toegangspoort.....	7
2.1. Fruitbomenlaan.....	7
2.2. Bomkraters	9
2.3. Voorterrein Papiliorama	13
2.4. Noord- en zuidzijde Papiliorama	15
3. Infopanelen en bebording	18
4. Beleving kinderen	24
4.1. Water.....	25
4.2. Speelelementen	26
4.3. Beleving diversen	30
4.4. Weergave van wensen.....	32
4.5. Extra toevoeging fietsenstalling	32
5. Onderhoud en aanleg.....	33
5.1. Onderhoud hagen.....	33
5.2. Onderhoud struiken en singels.....	33
5.3. Onderhoud insectenwand.....	34
5.4. Onderhoud grasland en gazon.....	34
5.5. Onderhoud toestellen.....	37
5.6. Onderhoud fruitbomen (17 stuks)	37
5.7. Diversen onderhoud	38
6. Aanbevelingen vanuit belanghebbenden.....	39
7. Kostenraming uitvoer ideeën	41
7.1. Groene aanplant (geschatte kosten).....	41
7.2. Uitvoerwerk - Grondwerk (geschatte kosten)	42
7.3. Aanschaf speel- en beleefelementen.....	44
https://www.debruinespeeltoestellen.nl/robinia-klimrek-openbaar-serie-35.html	45
7.4. Totale kosten aanleg.....	47
8. Kostenraming onderhoud toegangspoort Holtingerveld	48
Bijlage 1: Sfeerimpressie Toegangspoort.....	49
Bijlage 2: Verzamelde ideeën	50
Stichting Holtinger Schaap kudde.....	50

Gemeente Westerveld	50
Brasserie Oer	50
TIP Havelte	51
Vlinderparadijs Papiliorama	52
Staatsbosbeheer	53
Natuurmonumenten	53
Dorpsgemeenschap Havelte	54
Input 5.1.2e (zie ook bijlagen)	54
Bijlage 3: Inrichtingsvoorstel Poort 2.0 (5.1.2e september 2022)	56
Bijlage 4: Brief m.b.t. mammoet 5.1.2e december 2021)	59
Bijlage 5: Notitie recreatieve mogelijkheden Holtingerveld (5.1.2e december 2017)	61
Bijlage 6: Canadese Esdoorn Toegangspoort Holtingerveld 5.1.2e	66

Natuurmonumenten

- Hoe natuurbeleving stimuleren in projectgebied zonder NP in te gaan?;
- Inzetten op historische beleving van het terrein via celtic fields en rondleidingen;
- Inrichting aan laten sluiten op achterliggende terrein;
- Blokverkaveling achter Papiliorama wordt heringericht tot heischraal grasland en wildakkers.
- In poort aanleiding maken voor wat er in het natuurgebied te wachten staat/verwacht kan worden;
- Fietstrein is ongewenst;
- Zonering voor type recreanten (rustzoekers, harmoniezoekers, er tussen uit, volledig opgaan in de natuur, etc.) > zoek contact met recreatieschap;
- Vóór uitvoer moeten gemeente en NM in overleg o.a. over voorste parkeerplaats;
- Hondenlosloopegebied is niet goed gesitueerd i.c.m. beschermde natuur > zie opmerking DGS Havelte.

Figuur 51: Parkeerveld Natuurmonumenten.

Dorpsgemeenschap Havelte

- Betere bewegwijzering in overleg met belanghebbenden, NM, SBB PB;
- Coopertest opfrissen / duidelijker neerzetten (PB wil wel financiële bijdrage leveren)
- Mountainbikeroutebord verwijderd > waar is dit en wanneer komt deze terug?
- Wandel- en fietsroute gescheiden laten lopen / routes splitsen (nu gevaarlijk ivm verschillende snelheden);
- Niet alleen aanleg regelen, maar eerst ook onderhoud waarborgen;
- Minder stenen, meer groen;
- Honden losloopgebied duidelijker aangeven en toelichten waarom daar als de bebording aangeeft dat hier zo'n bijzondere vegetatie staat;
- P aankleden en achterliggende P beter begaanbaar maken;
- Oude gemeentewerf gebruiken voor recreatieve activiteiten / ontlasten P Holtingerveld;
- Plaggenhut in gebied onder de eiken met meidoorn omkaderd i.v.m. vandalisme;
- Meer schaduw op gebied tussen de ondernemers;
- Centrale P voor fietsers + laadpunt;
- Lupineweg verbeteren;
- Verbeteren aanzicht Papiliorama;
- Onderbrekingen in de dammuurwanden zodat grasland bereikbaarder wordt.